

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 106.

OVERSIGT

OVER

DE VIGTIGSTE RESULTATER AF DE STATISTISKE TABELLER

VEDKOMMENDE

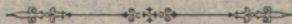
FOLKEMÆNGDENS BEVÆGELSE

1866—1885.

*(Aperçu général du mouvement de la population en Norvège
pendant les années 1866—1885.)*

UDGIVEN AF

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1890.

Pris: Kr. 2.00.

Norges officielle Statistik, Tredie Række.

(*Statistique officielle de la Norvège, troisième série.*)

- No. 1. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1884. (*Rapports consulaires.*)
- 2. Den norske Statstelegraf 1884. (*Statistique des télégraphes de l'Etat.*)
- 3. Norges Sparebanker 1884. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 4. Norges Handel 1884. (*Statistique du commerce.*)
- 5. Skiftevesenet 1882. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 6. Kriminalstatistiske Tabeller 1882. (*Statistique de la justice criminelle.*)
- 7. Norges Postvæsen 1884. (*Statistique postale.*)
- 8. Strafarbejdsanstalter 1883/84. (*Rapport sur les établissements pénitentiaires.*)
- 9. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1884. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 10. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1882. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 11. Norges Fiskerier 1884. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 12. Folkemængdens Bevægelse 1883. (*Mouvement de la population.*)
- 13. Norges Skibsfart 1884. (*Statistique de la navigation.*)
- 14. De offentlige Jernbaner 1884/85. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 15. Rekruteringsstatistik 1884. (*Statistique du recrutement.*)
- 16. Fattigstatistik 1882 og 1883. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 17. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1885. (*Rapports consulaires.*)
- 18. Norges Handel 1885. (*Statistique du commerce.*)
- 19. Den norske Statstelegraf 1885. (*Statistique des télégraphes de l'Etat.*)
- 20. Norges Sparebanker 1885. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 21. Rekruteringsstatistik 1885. (*Statistique du recrutement.*)
- 22. Skiftevesenet 1883. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 23. Norges almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1879—1884. (*Statistique de l'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
- 24. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1883. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 25. Strafarbejdsanstalter 1884/85. (*Rapport sur les établissements pénitentiaires.*)
- 26. Norges Postvæsen 1885. (*Statistique postale.*)
- 27. Skolestatistik 1881. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 28. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1885. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 29. Norges Fiskerier 1885. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 30. Folkemængdens Bevægelse 1884. (*Mouvement de la population.*)
- 31. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1884. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 32. Kriminalstatistiske Tabeller 1883. (*Statistique de la justice criminelle.*)
- 33. De offentlige Jernbaner 1885/86. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 34. Norges Skibsfart 1885. (*Statistique de la navigation.*)
- 35. Skiftevesenet 1884. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 36. Norges kommunale Finantser 1881, 1882 og 1883. (*Finances des communes.*)
- 37. Skolestatistik 1882. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 38. Den norske Statskasses Finantser 1878/79—1884/85. (*Finances de l'Etat.*)
- 39. Kriminalstatistiske Tabeller 1884. (*Statistique de la justice criminelle.*)
- 40. Norges Bergværksdrift 1883—1885. (*Statistique des mines et usines de 1883 à 1885.*)
- 41. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1886. (*Rapports consulaires.*)
- 42. Strafarbejdsanstalter 1885/86. (*Rapport sur les établissements pénitentiaires.*)
- 43. Norges Handel 1886. (*Statistique du commerce.*)
- 44. Rekruteringsstatistik 1886. (*Statistique du recrutement.*)
- 45. Norges Sparebanker 1886. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 46. Den norske Statstelegraf 1886. (*Statistique des télégraphes de l'Etat.*)

Fortsettelse se Omslagets 3die Side.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 106.

OVERSIGT

OVER

DE VIGTIGSTE RESULTATER AF DE STATISTISKE TABELLER

VEDKOMMENDE

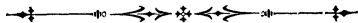
FOLKEMÆNGDENS BEVÆGELSE

1866—1885.

*(Aperçu général du mouvement de la population en Norvège
pendant les années 1866—1885.)*

UDGIVEN AF

DET STATISTISKE CENTRALBUREAU.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1890.

DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

Forord.

Efterat der i Indledningen til Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 var bleven given en samlet Oversigt over de vigtigste Resultater af de statistiske Opgaver vedkommende Folkemængdens Bevægelse indtil nævnte Aar, har man i længere Tid havt for Øie, at der burde tilveiebringes en ny Bearbejdelse af det senere indsamlede, mere righoldige, Materiale angaaende samme Gjenstand. Resultatet af denne Bearbejdelse foreligger i nærværende Oversigt.

Kristiania i Mai 1890.

A. N. Kiær.

Indhold.

	Side.
Indledning	1— 123
Tabeller	125— 215
Bilage	217—243

Indledning.

Befolkningsstatistikens Betydning og historiske Udvikling, forsaavidt Folke- mængdens Bevægelse angaar	1
I. Norges Folkemængde i ældre og nyere Tider	7
II. Folkemængdens Tilvæxt særskilt for Land og By samt i forskellige Landsdele og Byer	15--37
I. Folkemængden i forskellige Landsdele, grupperede efter den geo- grafiske Brede	24
II. Folkemængden i forskellige Landsdele, grupperede efter deres Høide- beliggenhed	27
III. Folkemængden inden forskellige Landsdele, grupperede efter de frem- trædende Næringsveie	31
IV. Folkemængden i Nabobygder til større Byer, sammenlignede med de øvrige Bygder	33
V. Folkemængden i forskellige administrative Kredse	34
III. Forholdet mellem Befolkningens virkelige og dens naturlige Tilvæxt ..	38
IV. Overskudet af Fødte over Døde	41
V. Ægteskaberne	45—62
a) Ægteskabernes Antal i Forhold til den samlede Folkemængde ..	45
b) Ægteskabstallets Vexlinger i de enkelte Aar	46
c) Ægteskabernes Antal i Forhold til Folkemængden i de for- skjellige Aldersklasser	47
d) Antallet af Gifte, procentvis beregnet for de forskellige Aldersklasser	51
e) Ægteskaber fordelte efter Brudgommens og Brudenes Civilstand ..	52
f) De Ægteviedes Aldersfordeling samt Gjennemsnitsalder	54
g) Ægtevielserne fordelte efter Brudgommens Livsstilling	59
h) Ægteskabernes Fordeling efter Aarstid	62
VI. Fødslerne	63—87
a) Forholdet mellem Fødslerne og Folkemængden	63
b) Fødslernes Vexlinger i de enkelte Aar	63
c) De gifte Kvinders Frugtbarhed i de forskellige Aldersklasser ..	65
d) Forældrenes Fordeling efter Alder ved de ægte Fødsler	71
e) De ægte Fødslers Fordeling efter Forældrenes Vielsesaar ..	72
f) De ægte Fødsler fordelte efter Faderens Livsstilling	73
g) Fødslernes Fordeling efter Aarstid	75
h) Dødfødte Børn	76

VI

	Side.
j) Fødsler, ved hvilke mere end et Barn er kommet til Verden	79
k) Børnenes Fordeling efter Kjøen	81
l) Uægte fødte Børn	83
VII. Dødsfaldene	88—109
a) Forholdet mellem Dødsfaldene og Folkemængden	88
b) Dødsfaldenes Vexlinger i de enkelte Aar	89
c) Dødeligheden i de forskjellige Aldersklasser	91
d) Dødsfaldene fordelt efter ægteskabelig Stilling	92
e) Dødsfald i de to første Leveaar blandt ægte og uægte Børn	93
f) Dødsfald fordelt efter Livsstilling	94
g) Dødsfald fordelt efter Aarstid	95
h) Personer omkomne ved Ulykkestilfælde	96
i) Dræbte og Myrdede. — Henrettede	103
j) Selvmord	104
VIII. Indvandring og Udvandring	110—123
a) Indvandringen	110
b) Udvandringen	112
c) Den oversøiske Udvandrings Udviklingsgang	115
d) Udvandrerens Fordeling efter Kjøen og Alder	118
e) De udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling	120
Slutningsbemærkninger	123

Tabeller.

Tabel 1. Folkemængdens aarlige Forandringer 1801—1885 samt Hovedopgaver vedkommende Folkemængdens Bevægelse i hvert af disse Aar samt i Fem-aarsperioder	126
— 2. Bybefolkningens aarlige Forandringer med Opgave over Folkemængden efter de for 1845, 1855, 1860, 1865, 1870, 1875 og 1885 afholdte Tællinger samt efter Beregninger for de mellemliggende Aar	132
— 3. Oversigt over de Forandringer, Folkemængden har undergaaet ved Fødsler, Dødsfald, Indvandring og Udvandring i hvert Tiaar fra 1826 til 1885 for Riget og fra 1846—1885 for Rigets Bygder og Byer samt særskilt for Kristiania	134
— 4. De Ægteviedes Fordeling i Grupper af Aldersaar og Fødselsaar i Tiaaret 18 ^{71/72} —18 ^{80/81}	136
— 5. De Ægteviede i Tiaaret 18 ^{71/72} —18 ^{80/81} fordelte efter de enkelte a) Fødselsaar, b) Aldersaar	138
— 6. Detailleret Oversigt over de ved Udgangen af de 10 Aar 1871—1880 levende voxne Personer fordelt efter Aldersaar med Oplysning om deres Fordeling efter Civilstand	140
— 7. De Ægteviedes Aldersfordeling i tiaarige Perioder 1841—1880 og femaarige Perioder 1871—1885	142
— 8. Ægteskaber i Aarene 1866—1870 og 1871—1875 fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling	148

VII

Side.

Tabel 9. Ægteskaber i Aarene 1876—1880 og 1881—1885 fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling	150
— 10. Antal af ægte Fødsler i Aarene 1871—1880 fordelt efter Forældrenes Alder	156
— 11. De ægte Fødsler i Aarene 1871—1875 og 1881—1885 fordelte efter Forældrenes gjensidige Aldersforhold beregnet for et Antal af 100 000 levende Fødte	158
— 12. Antallet af ægte levendefødte Børn i Aarene 1874—1876 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar	160
— 13. Fødsler indregistrerede i 1874 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Alder ved Vielsen	164
— 14. Fødsler indregistrerede i 1875 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar	166
— 15. Fødsler indregistrerede i 1876 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar	174
— 16. Levendefødte ægte Børn i Aarene 1868—1870 og 1872—1874 fordelte efter Faderens Livsstilling	182
— 17. Levendefødte ægte og uægte Børn fordelte paa de forskjellige Maaneder i Aarene 1866—1885	183
— 18. Dødfødte ægte og uægte Børn samt Levendefødte og Dødfødte ialt fordelte paa de forskjellige Maaneder i Aarene 1866—1885	184
— 19. Levendefødte og Dødfødte, ægte- og uægtefødte af Mandkøn og Kvindkøn samt Oplysninger om Tvillinger og Trillinger m. m. i Aarene 1866—1885 og 1841—1885	185
— 20. Forskjellige Procentberegninger angaaende de i foregaaende Tabel omhandlede Forhold	187
— 21. Enkeltfødsler samt Tvilling- og Trillingfødsler blandt ægte Fødsler i Aarene 1881—1885, fordelte efter Forældrenes Alder	188
— 22. Ægte og uægte Levendefødte og Dødfødte indregistrerede i Aarene 1874—1876 og 1881—1885, fordelte efter Forældrenes Alder	189
— 23. Dødsfald 1876—1885 og 1871—1880 fordelte efter ægteskabelig Stilling og Alder, absolute og relative Tal	191
— 24. Dødsfald blandt Mandkøn i Aarene 1868—1870 og 1872—1874 fordelte efter de Afdødes Næringsvei	193
— 25. Dødsfald i Aarene 1866—1885 femaarsvis og 1841—1885 underet fordelte efter Aarstid	194
— 26. Antal Personer omkomne ved voldsom Død i Aarene 1836—1885 med Oplysning om Dødsmaaden	197
— 27. Antal Personer omkomne ved Ulykkestilfælde i Aarene 1866—1885 fordelt maanedsvist	199
— 28. Antal Selvmord begaaede i Aarene 1866—1875 fordelt maanedsvist samt efter Køn, Alder og ægteskabelig Stilling	200
— 29. De til oversejske Steder i Aarene 1866—1885 Udvandrede fordelte efter Køn og Alder	202
— 30. De i Aarene 1876—1880 og 1881—1885 udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling	204
— 31. De i hvert af Aarene 1876—1885 udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling	208

VIII

Bilage.

	Side.
Bilag 1. Fortegnelse over Süsmilch's statistiske Tabeller i 4de i 1775 trykte Udgave af hans «Göttliche Ordnung in den Veränderungen des menschlichen Geschlechts aus der Geburt, dem Tode und der Fortpflanzung desselben»	219
— 2. «Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten»	221
— 3. Opgaver og Beregninger over Antallet af Norskfødte bosatte i Udlandet 1850—1880	222
— 4. Approximativ Beregning over Norskfødte bosatte i Udlandet 1855—1885 fordelt efter Kjøen	224
— 5. Fortegnelse over endel Kjøbstæder, for hvis Vedkommende det i Tabellerne for 1825, 1835, 1845 og 1855 opførte Folketal indbefatter Folkemængde i Forstæder paa Landets Grund	225
— 6. Beregning over Byernes Folkemængde i Aarene 1801, 1815, 1825, 1835, 1845, 1855, 1865 og 1875 efter de i Aaret 1885 gjældende Grænser	226
— 7. Fortegnelse over norske Kjøbstæder i 1769 og Ladesteder i 1801 med Oplysning om de senere nyoprettede Kjøbstæder og Ladesteder samt om de vigtigste Byudvidelser	227
— 8. Approximativ Beregning over Bybefolkningens aarlige Tilvæxt 1871—1885	230
— 9. Fortegnelse over de norske Byer, der i 1885 havde over 2000 Indbyggere med Oplysning om deres Folketal i 1801, 1845 og 1885 samt deres aarlige Tilvæxtsprocenter i Aarene 1801—1845, 1845—1885, 1865—1875 og 1875—1885	232
— 10. Specificeret Opgave over Folkemængden i Kristiania i Aarene 1801—1885 efter ældre og nyere Grænser	234
— 11. Folkemængden i de tre nordiske Rigers Landdistrikter og Byer i Aarene 1800, 1820, 1840, 1860 og 1880	236
— 12. Beregning over Frugtbarheden i 1875 i de forskjellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1874, 1873, 1872 og 1871	237
— 13. Beregning over Frugtbarheden i 1876 i de forskjellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1875, 1874, 1873 og 1872	239
— 14. Beregning over den Korrektion, der ved Sammenligningen mellem ægte Fødsler og Forældrenes Vielsesaar i Tabel 12 maa gjøres i Opgaverne over Antallet af Ægtevielser	241
— 15. Beregning over den hjemmehørende Folkemængde i Aarene 1874—1876 og 1881—1885 fordelt efter ægteskabelig Stilling	242
— 16. Beregning over Fædrenes og Mødrenes Gjennemsnitsalder ved ægte samt ved uægte Fødsler i Aarene 1871—1875 og 1881—1885	243

Rettelse.

S. 161, Linie 11, Rubr. 13 staar: 34 449, læs: 34 439.

Table des matières.

	Pages.
Introduction	1—123
Tableaux	125—215
Appendices	217—243

Introduction.

Caractère général et développement historique de la statistique du mouvement de la population	1
I. Population de la Norvège dans les temps anciens et dans les temps modernes	7
II. Accroissement de la population séparément en ce qui concerne les campagnes et les villes ainsi que certaines contrées et villes du royaume	15—37
I. Districts groupés d'après la latitude	24
II. Districts maritimes (côte extérieure et «fjords»); districts de l'intérieur (contrées basses et montagnes)	27
III. Districts groupés d'après les industries prédominantes: 1) agriculture et élevage du bétail; 2) industrie forestière; 3) pêches; 4) navigation; 5) industrie proprement dite)	31
IV. Accroissement de la population des communes rurales voisines des villes	33
V. Accroissement ou diminution de la population de diverses divisions administratives	34
III. Rapport entre l'accroissement naturel par l'excédant des naissances sur les décès et l'accroissement effectif	38
IV. Excédant des naissances sur les décès	41
V. Mariages	45—62
a) Nombre des mariages par rapport à la population en général	45
b) Variations du nombre des mariages dans les différentes années	46
c) Nombre des mariages par rapport à la population répartie par âge	47
d) Nombre des individus mariés en pour-cent de la population répartie par âge	51
e) Mariages répartis selon l'état civil des mariés	52
f) Mariages répartis selon l'âge des mariés et âge moyen de ceux-ci	54
g) Professions des hommes mariés	59
h) Mariages par mois	62
VI. Naissances	63—87
a) Nombre des naissances par rapport à la population en général	63
b) Variations du nombre des naissances dans les différentes années	65
c) Fécondité des femmes mariées réparties par âge	65
d) Répartition des naissances légitimes selon l'âge du père et de la mère	71
e) Répartition des naissances légitimes selon l'année du mariage	72

	Pages.
f) Répartition des naissances légitimes selon les professions des pères.....	73
g) Naissances par mois.....	75
h) Mort-nés.....	76
j) Accouchements multiples.....	79
k) Naissances réparties par sexe.....	81
l) Naissances illégitimes.....	83
VII. Décès.....	88—109
a) Nombre des décès par rapport à la population en général...	88
b) Variations du nombre des décès dans les différentes années..	89
c) Mortalité dans les différentes catégories d'âge.....	91
d) Décès par état civil.....	92
e) Nombre des enfants légitimes et illégitimes morts avant l'âge de deux ans.....	93
f) Décès par professions.....	94
g) Décès par mois.....	95
h) Décès par suite d'accidents.....	96
i) Homicides et meurtres. — Exécutions.....	103
j) Suicides.....	104
VIII. Migrations.....	110—123
a) Immigration.....	110
b) Émigration.....	112
c) Historique de l'émigration outre-marine.....	115
d) Émigrants répartis par sexe et par âge.....	118
e) Émigrants répartis par professions.....	120
IX. Conclusion.....	123

Tableaux.

Tableau no. 1.	Tableau rétrospectif du mouvement de la population depuis 1801 pour la Norvège entière.....	126
— - 2.	Population urbaine d'après les recensements pour les années 1845, 1855, 1865, 1870, 1875 et 1885 et évaluée au moyen de calculs pour les années intermédiaires.....	132
— - 3.	Aperçu décennal du mouvement général de la population du royaume de 1826 à 1885, et de celle des campagnes et des villes (séparément pour la ville de Christiania) de 1846 à 1885.....	134
— - 4.	Mariages pendant les années 1871/72—1880/81 répartis par état civil et par groupes selon l'année de naissance et l'âge des mariés.....	136
— - 5.	Mariages pendant les années 1871/72—1880/81 répartis par état civil et par groupes selon l'année de naissance et l'âge des mariés, données détaillées.....	138
— - 6.	Nombre total des personnes vivant à la fin des années 1871—1880 réparties par âge et par état civil.....	140
— - 7.	Aperçu des mariages répartis par âge et par état civil pour les années 1841—1850, 1851—1860, 1861—1870 et 1871/72—1880/81.....	142
— - 8.	Mariages par professions 1866—1875.....	148
— - 9.	Mariages par professions 1876—1885.....	150

XI

		Pages.
Tableau no. 10.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) 1871—1880 réparties selon l'âge du père et de la mère.....	156
— - 11.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) 1871—1875 et 1881—1885 réparties selon l'âge du père relativement à celui de la mère par 100 000 naissances de chaque sexe.....	158
— - 12.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) 1874—1876 réparties selon l'année du mariage.....	160
— - 13.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) en 1874 réparties selon l'année du mariage et l'âge des mariés à l'époque du mariage.....	164
— - 14.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) en 1875 réparties selon l'année du mariage et l'âge du père et de la mère.....	166
— - 15.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) en 1876 réparties selon l'année du mariage et l'âge du père et de la mère.....	174
— - 16.	Naissances légitimes (enfants nés vivants) 1868—1870 et 1872—1874 réparties selon la profession du père.....	182
— - 17.	Nés vivants légitimes et illégitimes par mois, années 1866—1885...	183
— - 18.	Mort-nés légitimes et illégitimes par mois, années 1866—1885.....	184
— - 19.	Divers renseignements sur les naissances 1841—1885.....	185
— - 20.	Chiffres relatifs concernant le tableau précédent.....	187
— - 21.	Naissances légitimes simples et multiples réparties selon l'âge du père et de la mère, années 1881—1885.....	188
— - 22.	Naissances légitimes et illégitimes (nés vivants et mort-nés) réparties selon l'âge du père et de la mère, années 1874—1876 et 1881—1885.....	189
— - 23.	Décès par état civil et par âge, années 1876—1885 et 1871—1880...	191
— - 24.	Hommes décédés répartis par professions, années 1868—70 et 1872—1874.....	193
— - 25.	Décès par mois, années 1866—1885.....	194
— - 26.	Morts violentes 1836—1885.....	197
— - 27.	Données détaillées sur les décès par suite d'accidents pendant les années 1866—1885.....	199
— - 28.	Données détaillées sur les suicides, années 1866—1875.....	200
— - 29.	Émigration par sexe et par âge, années 1866—1885.....	202
— - 30.	Hommes émigrés répartis par professions 1876—1880 et 1881—1885.....	204
— - 31.	Hommes émigrés répartis par professions pour chacune des années 1876—1885.....	208

Appendices.

Appendice no. 1.	Énumération des tableaux statistiques contenus dans la quatrième édition du «Göttliche Ordnung» de Süssmilch.....	219
— - 2.	Énumération des tableaux statistiques contenus dans le «Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten».....	221
— - 3.	Personnes nées en Norvège et résidant ou séjournant à l'étranger d'après les recensements suppléés pour quelques pays à l'aide de calculs et évaluations 1850—1880.....	222
— - 4.	Calcul sommaire approximatif basé sur le tableau précédent pour les années 1855, 1865, 1875 et 1885.....	224

XII

Appendice no. 5.	Divers renseignements concernant la population de certains faubourgs compris dans les villes lors des dénombrements de 1825—1855	225
— - 6.	Matériaux pour le calcul de la population des faubourgs incorporés dans les villes, et des villes fondées depuis 1801	226
— - 7.	Énumération des villes dites «kjøbstæder» en 1769 et de celles dites «ladesteder» en 1801, ainsi que des villes fondées et des incorporations les plus importantes de faubourgs depuis 1769 et 1801	227
— - 8.	Calcul approximatif de l'accroissement annuel de la population urbaine de 1871 à 1885. (En ce qui concerne Christiania, les chiffres sont basés sur les dénombrements annuels effectués par les autorités municipales.)	230
— - 9.	Énumération des villes ayant au moins 2000 habitants avec indication de leur population en 1801, 1845 et 1885 et de leur accroissement annuel moyen en pour-cent.	232
— - 10.	Divers détails sur la population de Christiania 1801—1885	234
— - 11.	Population des campagnes et des villes de la Norvège, de la Suède et du Danemark en 1800, 1820, 1840, 1860 et 1880	236
— - 12.	Calculs concernant la fécondité par âge en 1875 des femmes mariées pendant les années de 1871 à 1874.	237
— - 13.	Calculs concernant la fécondité par âge en 1876 des femmes mariées pendant les années de 1872 à 1875	239
— - 14.	Calcul spécial concernant le rapport entre les années de l'enregistrement des naissances et celles des mariages à l'usage du tableau no. 12	241
— - 15.	Calculs concernant la population domiciliée répartie par âge et par état civil pour les années 1874—1876 et 1881—1885	242
— - 16.	Calcul de l'âge moyen des pères et des mères des enfants légitimes et illégitimes nés pendant les années 1871—1875 et 1881—1885	243

Erratum.

Page 161, ligne 11, rubr. 13, au lieu de : 34 449, lisez : 34 439.

Traduction de quelques expressions norvégiennes usitées dans l'ouvrage présent.

Aar	année.	gift	marié.
aarlig	annuel.	Gift	poison.
Aarti	décade.	Giftermaal	mariage.
Afstand	distance.	Gjennemsnit	moyenne.
Alder	âge.	gjennemsnitlig	en moyenne.
Barn, Børn	enfant, enfants.	gjensidige Alders- forhold	combinaisons des âges.
Befolkning	population.	Gjennemsnittsaldet	âge moyen.
Brud	épouse.	Gjennemsnitsforhold	rappor moyen.
Bruðgom	époux.		
Civilstand	état civil.	hjemmehørende	domicilié.
Civilstandslistet	listes de l'état civil.	Hjemsted	domicile.
Drukning	submersion.	Indvandring	immigration.
Død	mort.	Kirkebog	registre paroissial.
Dødelighed	mortalité.	Kvartal	trimestre.
dødfødt	mort-né.	Kvinde	femme.
Dødsfald	décès.	Kvindekjøn	sexe féminin
Enke	veuve.	Kvælning	suffocation, asphyxie.
Enkeltfødsel	naissance simple.		
Enkemand	veuf.	Levealder	âge.
Fjerdingaar	trimestre.	levendefødt	né-vivant.
Folkemængde	population.	Livsstilling	profession.
Folkemængdens Be- vægelse	mouvement de la popu- lation.		
Folketælling, Tælling	recensement.		
Folketællingsaar	époque (an) du recen- sement.		
Fordeling	répartition.		
Forældre	le père et la mère.		
fraskilt	divorcé.	Maaned	mois.
Frugtbarhed	fécondité.	maanedsviis	par mois.
Frugtbarhedsforhold	rappor de fécondité.	Mand	homme.
Fødsel	naissance.	Mandkjøn	sexe masculin.
Fødselsaar	année de naissance.	norskfødt	né en Norvège.
født	né.	Næringsvei	profession, industrie.

(Pour les différentes espèces de profes-
sions, voir les traductions détaillées dans
les Résultats du recensement général du
31 décembre 1875, pages 141—182.)

Overskud	excédant.	Udlænding	étranger.
Pige	fille.	Udvandring	émigration.
Procent	pour-cent.	Ulykkestilfælde, ulykkelig Hændelse	} accident.
Provsti	prévôté.	Ungkarl	garçon.
Præstegjeld	cure.	uægte	illégitime.
Registrering	enregistrement.	Vielsesaar	année de mariage.
Seddel	bulletin individuel.	ægte	légitime.
Selv mord	suicide.	Ægteskab	} mariage.
Slægt, Slægtled	génération.	Ægtevielse	
Sogn	paroisse.	ægteskabelig Stilling	état civil.
Tiaar	décade.	ægteviet	marié.
Tvilling	jumeau.		
Tvilling- og Trilling- fødsel	naissance multiple.		

Voir encore les traductions qui se trouvent dans les *Annuaire statistiques de la Norvège* (1889, pages 15—23 etc.).

Befolkningsstatistikens Betydning og historiske Udvikling, forsaavidt Folkemængdens Bevægelse angaar.

Statistiken over Folkemængdens Bevægelse har betydningsfulde Samfunds-Forhold og de mest indgribende Momenter i Menneskelivet til sin Gjenstand. Spørgsmaalene, hvorvidt Folkemængden gaar frem eller tilbage og om de Faktorer, der i denne Henseende øve Indflydelse, Ægteskabernes Hyppighed, de Ægteviedes Aldersforhold, Befolkningens Frugtbarhed, de uægte Fødsler, Dødelighedsforholdene samt Udvandring og Indvandring, berøre alle i større og mindre Grad Samfundets Livsinteresser, paa samme Tid som de hidhenhørende Fænomener give vigtige Bidrag til Bedømmelsen af Folkets Karakter, dets fysiske, tildels ogsaa dets moralske Beskaffenhed. Og hvad det enkelte Menneskeliv angaar, da beskæftiger jo denne Statistik sig baade med dets første Begyndelse og med dets Udgang samt med det for de fleste Mennesker mest indgribende Moment i deres Liv, nemlig Indtrædelsen i Ægteskab.

Allerede Oldtidens Folk havde Optegnelser angaaende Fødsler og Dødsfald, saaledes Ægypterne, Grækerne og Romerne¹⁾. Ogsaa Jødernes Slægtregistre bør her erindres, da de synes at forudsætte en Slags Registrering af de Fødte. I Rom paabød i det 6te Aarhundrede f. Kr. Servius Tullius for nøiagtigt at faa vide Antallet af Fødte og Døde, at der for hver Søn, der kom til Verden, skulde betales en Skat til Eileithyias, og for hvert Dødsfald ligeledes en Skat til Libitinas Tempel. De forskjellige statistiske Optegnelser betroedes under Republikens Tider til Censorerne, og efterhaanden udstraktes de til alle Dele af den af Rom beherskede Verden. Desværre er, saavidt vides, hidtil ingen af disse Optegnelser bleven gjenfundet, ligesaalidt som man kjender statistiske Resultater af samme.

¹⁾ Gabaglio: Storia e Teoria generale della Statistica, Milano 1880.

Fra Middelalderen haves ingen Oplysning. I Begyndelsen af det 15de Aarhundrede indførtes i nogle italienske Byer Brugen af Kirkebøger, hvori optegnedes Fødsler og Dødsfald. Saadanne Optegnelser kom først i Brug i enkelte større Byer, saaledes i Florents i Begyndelsen af det 15de Aarhundrede¹⁾, Augsburg 1501²⁾, London 1550 Daabsbøger og 1592 Fortegnelser over Døde (foranlediget af Pesten)³⁾, Frankfurt am Main 1551, Breslau 1552³⁾, Leipzig 1595, Hamburg 1603.

Blandt de ældste statistiske Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse ere de for Staden Breslau, af Caspar Neumann for Aarene 1687—1691 udarbejdede blevne mest bekendte, nemlig ved de Beregninger over Dødeligheden, som den engelske Astronom og Mathematiker Edmund Halley paa Grundlag af samme offentliggjorde i Aaret 1693⁴⁾. Allerede i 1661 havde imidlertid dennes Landsmand, Captein John Graunt, meddelt Resultaterne af sine Studier i Londons Kirkebøger for Aarene 1603—1624, et langt mere omfattende, men i Henseende til Aldersopgaverne ufuldstændigt Material. Disse Resultater vakte dengang den største Opsigt og gjorde i den videnskabelige Verden en Epoke, som den bekendte tyske Befolkningsstatistiker Süßmilch sammenligner med Opdagelsen af Amerika.

I London havde man siden den 29de Decbr. 1603 begyndt at trykke ugentlige Oversigter over Fødte og Døde (Bills of mortality), som hver Tirsdags Aften af Sognepræsterne uddroges af Kirkebøgerne og hver Torsdag omdeltes til alle de Familier, som derfor aarlig vilde betale 4 sh. En Aarsoversigt offentliggjordes hver Torsdag før Jul⁵⁾. Ifølge Graunt's Meddelelser var der i London i 20 Aar død tilsammen 229 250 Mennesker, deriblandt $\frac{1}{16}$ af Pest.

Det Materiale, som Hollænderen Keerseboom (1743) og Franskmanden Déparcieux (1746) benyttede til sine bekendte Beregninger over det menneskelige Livs Varighed, var i det hele temmelig sparsomt. Den første støttede sig til nogle i Maitlands Londons Historie meddelte Opgaver over Antallet af de i nævnte Stad i Aarene 1728 til 1737 Døde fordelt efter Alder⁶⁾ samt til spredte Opgaver over Døbte, Ægteviede og Døde i enkelte hollandske Byer⁷⁾, og Déparcieux benyttede sig dels af Regnskaber over Livrenter, dels af Iagttagelser af enkelte Familier samt af Optegnelser over Dødsfald i Kloster, idet han levende beklager, at lignende Beregninger ikke dengang kunde anstilles for Befolkningen i dens Helhed. En Tabel, som han meddeler over Dødsfald i

¹⁾ Gabaglio: Storia e Teoria generale della Statistica, Milano 1880.

²⁾ A. Meitzen: Geschichte, Theorie und Technik der Statistik, S. 14.

³⁾ J. Graetzer: Edmund Halley und Caspar Neumann, S. 4 og 85.

⁴⁾ An Estimate of the Degrees of Mortality of Mankind, drawn from curious Tables of the Births and Funerals, at the City of Breslaw; with an Attempt to ascertain the Price of Annuities upon Lives. By Mr. Halley, R. S. S. (citeret efter Dr. John's Geschichte der Statistik).

⁵⁾ Dr. John's Geschichte der Statistik.

⁶⁾ Knapp: Theorie des Bevölkerungs-Wechsels, S. 65.

⁷⁾ Beaujon: Un Statisticien néerlandais au XVIIIe Siècle.

St. Sulpice Sogn i Paris med Opgave over Aldersfordelingen, havde han først modtaget under Trykningen af sit Værk og ikke benyttet ved sine Beregninger.

Det første Land, for hvilket man erholdt fuldstændige Opgaver over Gifte, Født og Døde, var Sverige. Den endnu gjældende kirkelige Lov af 1686 paalagde Geistligheden at holde specielle Fortegnelser ikke alene over Født, Ægteviede og Døde, men ogsaa over Indflyttede og Udflyttede samt over Folkemængden. Denne Forholdsregel havde i nogle Bispedømmer allerede længe været praktiseret. Den svenske Befolkningsstatistik daterer sig imidlertid først fra Aaret 1748, omendskjønt man allerede før 1730 havde begyndt at anvende de foreskrevne Fortegnelser i statistisk Øiemed¹⁾. Fra 1749 af besidder man en fortløbende Række af Opgaver over Antallet af Gifte, Født og Døde, og siden 1750 femaarige eller undtagelsesvis hyppigere Opgaver over Folkemængden fordelt efter Alder, ligesom de Detailoplysninger, som man i Sverige tidligt begyndte at meddele vedkommende de Dødes (fra 1751) samt Barselkvindernes (fra 1776) Alder, de Ægteviedes Civilstand (fra 1802) og Alder (fra 1831), m. m., har hævet nævnte Lands Befolkningstatistik til en Rang, som i forrige og langt ind i vort Aarhundrede maa betegnes som enestaaende. En samlet tabellarisk Oversigt over de vigtigste Resultater af denne Statistik findes meddelt som Bilag til Aarsberetningen for 1876 under Titelen: Några Grunddrag af Sveriges Befolknings-Statistik för Åren 1748—1875.

Ogsaa Danmark og Norge besidde statistiske Opgaver vedkommende Folkemængdens Bevægelse for en længere Aarrække end de fleste europæiske Lande, ja Opgaverne gaa endog noget længere tilbage end de svenske, skjønt de ikke kunne maale sig med disse i Henseende til Fuldstændighed.

I Danmark paalagde Regjeringen ved et Brev til Sjællands Biskop af 20de Mai 1645 Præsterne under Embeds Fortællelse at indføre ordentlige Kirkebøger med Lister over Født, Ægteviede og Døde, og lignende Befalinger udgik til andre Stifter ved Breve af 17de August 1646 til Biskopperne i Skaane og Jylland²⁾. At Paabudet omtrent ved samme Tid er bleven udstrakt ogsaa til Norge, synes at være sandsynligt; imidlertid kjendes for vort Lands Vedkommende intet tidligere Paabud end de i Kirkeritualet af 25de Juli 1685 indeholdte, af hvis Bestemmelser vi her indtage:

Kap. II Art. 1: De, som vil have deres Børn døbt, skal Dagen tilforn give Præsten det tilkjende og lade baade sit eget saavel som Barnets og Faddernes Navne indføre i Kirkebogen, hvilket Præsterne paa Landet selv forrette, men Klokkerne i Kjøbstæderne dog under Sognepræstens Inspektion.

Kap. VIII: Om Ægteskab. . . . Hver Præst skal i en gennemdragen Bog ved Dag og Tid tegne deres Navne, som han trolover og sammenvier tilligemed dem, som enten have attesteret med dennem eller og lovet for dennem.

Kap. IX: Om Liig og Begravelse. . . . Der skal være en Bog ved hver Kirke over alle Døde i Sognet, hvilken Præsten selv skal holde vedlige, at de Dødes Navne ved Aar og Alder samt Dag og Datum deri rigtig indføres.

¹⁾ Ifølge en Meddelelse af Overdirektør Sidenblad trykt i «Le 25e Anniversaire de la Société de Statistique de Paris».

²⁾ Falbe-Hansens og Scharlings Danmarks Statistik I, S. 402.

Hermed kan sammenholdes Chr. V's Norske Lov af 15de April 1687, hvis 2den Bog Kap. 8 Art. 7 bestemmer, at «hver Præst skal have en Bog at tegne ved Dag og Tid deres Navne udi, som hand trolover og vier tilsammen, saa ogsaa de Børns, som hand døber i sit Sogn, Egte og U-egte tillige med Faddernis Navne¹⁾.»

Statistiske Lister over Fødte og Døde antages for Danmarks Vedkommende at være optagne fra 1687 af, medens det dog, bortset fra Kjøbenhavn, kun er et eneste Aar i det 17de Aarhundrede, for hvilket Opgave over Fødsler og Dødsfald nu haves, nemlig 1689²⁾. For Norges Vedkommende paabyder Rescr. af 23de November 1720, «at den Underretning om Fødte og Døde, som aarligen mod Nytaar fra Stifterne bør at indsendes, men fra somme Stifter sent indkomme, herefter ufeilbarligen til rette Tid skal fremsendes,» hvoraf det sees, at der eksisterer et ældre Paabud, hvis Datum forøvrigt ikke kjendes.

Sammendrag af Opgaverne over Fødte og Døde i Norge findes for Aarene 1735—1784 meddelt stiftsvis samt for det hele Rige i «Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten» (Flensborg 1786)³⁾ og for de følgende Aar indtil 1799 i «Tableau des États Danois» par Catteau (Paris 1802).

I Henseende til de Ægteviede ere Opgaver alene meddelte for Aarene 1770—1783 og 1795—1799⁴⁾. De i nævnte Værker indeholdte Oplysninger for Aarene 1736—1799 ere for det hele Rige gjengivne i Tabeller vedkommende Folke­mængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 S. 193, hvor der imidlertid med Hensyn til Antallet af Dødfødte, der antoges at være medindbefattet saavel blandt de Fødte som blandt de Døde, er bleven foretaget en Beregning, der efter senere Undersøgelser neppe er rigtig, idet der er overveiende Sandsynlighed for, at de Dødfødte ikke har været medregnede.

De officielle statistiske Opgaver over Gifte, Fødte og Døde tage først sin Begyndelse med Aaret 1801 (Tabeller over Ægteviede, Fødte og Døde i Norge for Aarene 1801 til 1835 incl., trykt 1839 som Fjerde Række af Statistiske Tabeller for Kongeriget Norge. De statistiske Oplysninger vare dog ligeindtil 1839 meget summariske.

I Løbet af det 18de Aarhundrede og navnlig i sammes sidste Halvdel blev statistiske Opgaver over Gifte, Fødte og Døde efterhaanden indførte i flere europæiske Lande. Hvilket Standpunkt Befolkningsstatistiken dengang overhovedet indtog, vil kunne sees af førnævnte Süßmilch's berømte Værk: «Die göttliche Ordnung in den Veränderungen des menschlichen Geschlechts aus der Geburt,

¹⁾ Fra den sidste Halvdel af det 17de Aarhundrede haves i Rigsarkivet for Kristiania og Kristiansands Stifter ialt 49 Ministerialbøger i Behold; de ældste ere: Bragernes fra 1634, Trygstad 1645, Hiterdal 1648, Vor Frelzers Menighed i Kristiania 1648, Hvalerne 1654, Aker 1656, Silgjord 1659, Skien 1659, Sandsvær 1665 og Rennese 1668.

²⁾ Falbe-Hansens og Scharlings Danmarks Statistik I, S. 403.

³⁾ Se nærmere herom Bilag 2.

⁴⁾ For de enkelte Stifter findes imidlertid Antallet af Ægteviede anført saa langt tilbage som til 1736 i de i Rigsarkivet samt i Bergens og Trondhjems Stiftsarkiver beroende forøvrigt ikke fuldstændige Lister.

dem Tode und der Fortplanzung desselben»¹⁾. Dette Værk, der er den første omfattende videnskabelige Fremstilling af Befolkningsstatistikens Resultater, udgaves første Gang i Aaret 1741²⁾ paa Marschen foran Schweidnitz, medens Süßmilch forrettede som Feltpræst ved det høilovlige Kalksteinske Regiment.

I sin anden Udgave udkom det 1761 og i en fjerde Udgave 1775. Af den som Bilag 1 til nærværende Indledning trykte Fortegnelse over de sidstnævnte Udgave ledsagende statistiske Tabeller vil den, der maatte interessere sig derfor, kunne se, hvilke Opgaver der omkring Midten af forrige Aarhundrede var tilgængelige i forskellige Lande. Saavel disse Tabeller som Værket i sin Helhed give et stærkt Indtryk baade af de Vanskeligheder, som dengang vare forbundne med at tilvejebringe de hidhenhørende statistiske Opgaver, der maatte samles fra mange spredte Kilder, og ikke mindre af den utrættelige Flid, som Süßmilch har anvendt paa dette Hovedværk, der til og med er bleven udarbejdet under de Forstyrrelser og Afbrydelser, som Krigstilstanden foraarsagede.

De fuldstændigste Samlinger af statistiske Data vedkommende Folkemængdens Bevægelse i forskellige Lande findes i:

- 1) Dr. Wappæus's Allgemeine Bevölkerungsstatistik (Leipzig 1859);
- 2) Bulletin de la Commission Centrale de Statistique du Royaume de Belgique, Tome X (Bruxelles 1866);
- 3) Movimento dello stato civile. Confronti internazionali 1865—1883, Roma 1884.

Navnlig den sidste Samling, der er bleven istandbragt af den fortjente italienske Statistiker L. Bodio, er særdeles righoldig og gjennem en længere Aarrække bleven holdt saa meget à jour som muligt³⁾.

Bodios Samling omfatter de vigtigste Opgaver vedkommende Folkemængdens Bevægelse i samtlige europæiske Lande med Undtagelse af Tyrkiet samt desuden for 4 af Nordamerikas Forenede Stater, nemlig Massachusetts, Vermont, Connecticut og Rhode Island. Det samlede Material omfatter saaledes en Befolkning, der for Aaret 1886 beregnes til 336 Mill., hvoraf 333 Mill. i Europa.

For de Forenede Stater i Amerika udføres ingen almindelig Registrering af Gifte, Fødte og Døde. For saavidt muligt at bøde paa denne Mangel, er der ved hver Folketælling (Census) bleven indhentet Oplysninger om det i Løbet af de sidste 12 Maaneder stedfundne Antal af Fødte og Døde, men disse Opgaver have vist sig meget ufuldstændige, skjønt ikke ubrugbare. Efter samme System er der indhentet Opgaver over Fødte og Døde i Kanada, hvor man dog ved Siden af de i Forbindelse med Folketællingerne indsamlede Oplysninger besidder aarlige Opgaver over Gifte, Fødte og Døde blandt den katholske Befolkning (1 792 000 Indbyggere)⁴⁾.

1) «Den guddommelige Orden i de Forandringer, som den menneskelige Slægt undergaar ved Fødsel, Død og Forplantning.»

2) Denne Udgave er meget sjelden.

3) Første Gang udgivet i Forbindelse med Indledningen til den italienske Befolkningsstatistik for 1875, derefter i Aargangene 1877, 1878, 1880 og 1883.

4) Census af Canada 1880—81, Vol. 4, Pag. 144.

I Henseende til andre Lande i Amerika kjendes Opgaver over Gifte, Fødte og Døde for Guatemala, Chili, Uruguay, Provinsen Buenos Aires samt for de franske, hollandske og endel af de engelske Kolonier. Den samlede Befolkning i Amerika, for hvilke saadanne Opgaver haves, udgjør kun lidt over 11 Millioner efter sidste Folketællinger. Medregnes imidlertid de ovenfor omtalte Censuspogaver, voxer Tallet til noget over 61 Millioner, hvortil maaske kommer Brasiliens og enkelte andre Staters Folkemængde, saa at den samlede Befolkning, for hvilken mere eller mindre fuldstændige Opgaver haves om heromhandlede Forhold, for Amerikas Vedkommende kan ansættes til 60 à 70 Millioner eller omtr. $\frac{2}{3}$ af denne Verdensdels Folkemængde i Begyndelsen af Ottiaarene.

Af Lande i Afrika findes heromhandlede Opgaver meddelt for Ægypten, Algier samt andre franske og engelske Kolonier med en samlet Befolkning af henved 12 Millioner. De for Algier samt for Kapkolonien meddelte Opgaver synes imidlertid at være meget ufuldstændige, og det samme tør ogsaa være Tilfældet med flere; men selv om man medregner hele den her nævnte Folkemængde af 12 Millioner, udgjør dette ikke mere end omkring 6 Procent af den antagne Folkemængde for Afrika i dets Helhed.

Ikke bedre staar det til i Henseende til de befolkningsstatistiske Opgaver for Asien. Vistnok meddeles saadanne for Japan, Sibirien, Cochinchina samt enkelte andre europæiske Besiddelser, men bortset fra, at disse Opgaver tildels ere af tvivlsomt Værd, omfatte de tilsammen alene en Befolkning af omtr. 42 Millioner, hvilket er kun lidt over 5 Procent af Asiens Folkemængde.

For Australien haves derimod temmelig fuldstændige Opgaver, nemlig for de britiske og franske Kolonier med en Befolkning af henholdsvis 3 Millioner og 85 000 Indbyggere eller henved $\frac{2}{3}$ af denne Verdensdels Folketal.

Hovedresultatet bliver altså dette, at af Jordens hele Befolkning, der efter de seneste Oplysninger¹⁾ anslaaes til 1445 Millioner, er det omtrent 455 Millioner eller henved Tredieparten, for hvilke man er i Besiddelse af mere eller mindre fuldstændige samt mere eller mindre paalidelige Opgaver over Folkemængdens Bevægelse. Aarlige Opgaver forefindes for en Befolkning af omtrent 400 Millioner.

Hermed kan sammenholdes de i «Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik», Kristiania 1882, meddelte Oplysninger om, hvor stor Del af Jordens antagelige Folkemængde der kjendtes paa Grundlag af virkelige Tællinger (685 Millioner af de 1456 Millioner, hvortil Folkemængden ifølge Behm's og Wagner's Sammenstillinger dengang ansloges).

¹⁾ Annuaire du Bureau des Longitudes pour l'année 1886: Géographie et Statistique par E. Levasseur.

I.

Norges Folkemængde i ældre og nyere Tider.

Angaaende Folkemængden i ældre Tider haves kun faa og usikre Opgaver.

For Midten af 13de Aarhundrede har Professor Munch, støttet til gamle Opgivelser af Ledingsmandskabets Størrelse, anslaaet Norges Folkemængde, iberegnet Bohuslehn samt Jæmteland og Herjedalen, til ca. 560 000 Indbyggere¹⁾. Nyere Undersøgelser af Professor Sars har imidlertid godtgjort, at denne Beregning er altfor høi, og sidstnævnte Forfatter har ved Hjælp af Regnskaberne over Peterspengene eller Rumaskattens Beløb før og efter den store Mandedød i Aarene 1349—1350 derhos paavist, at dennes Ødelæggelser, skjønt overordentlig store, dog har været betydeligt overvurderede. Medens man nemlig, i Overensstemmelse med en gammel Beretning, tidligere har antaget, at denne forfærdelige Pest bortrev $\frac{2}{3}$ af Landets Befolkning, er Sars kommet til det Resultat, at Folketabet dog ikke har overstegit $\frac{1}{3}$. Allerede dette var jo ogsaa en forfærdelig stor Hjemsgøelse. Norge skulde, ifølge Sars, forud for den store Mandedød i det høieste have talt omkring 300 000; derefter antages Folkemængden at have sunket til 200 000 og i Begyndelsen af det 16de Aarhundrede atter at have udgjort omkring 300 000¹⁾, i Slutningen af det 16de Aarhundrede omkring 400 000 og i 1666 over 500 000, naar de da afstaaede Landskaber, Jæmteland, Herjedalen og Bohuslehn (hvis Folkemængde ansloges til omkr. 50 000 Indbyggere), fremdeles regnedes med.

For Aarene 1664 og 1666 har Professor Aschehoug i Langes «Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur» 2det Bind (1848) paa Grundlag af Titus Bülches Mandtalslister beregnet Norges Folkemængde til omkring 451 000. Naar Larsen (Havstad)²⁾ med Benyttelse af senere tilkommet Materiale beregner Folkemængden til ca. 460 438, synes dette vel høit, idet det Tillæg af 14 000, som han efter Professor Aschehoug gjør for de i Listerne forbignaaede Mandspersoner³⁾, efter det af Larsen benyttede fuldstændigere Materiale antages at

¹⁾ J. E. Sars: Folkemængdens Bevægelse i Norge 13—17de Aarh. i Histor. Tidsskrift II, S. 281 o. fgg.

²⁾ Kristiania Videnskabselskabs Forhandlinger for 1874, Tillægshefte.

³⁾ Se sidstanførte Skrift, S. 49.

være for stort. At Norges Folkemængde ved nævnte Tid neppe har oversteget 450 000 og maaske rettest bør ansættes til omkring 440 000, synes ogsaa at bestyrkes ved Resultaterne af de i Rigsarkivet forefundne Tællingslister for de i de vesten- og nordenfjeldske Amter samt i Nedenes Amt 1701 værende Mandspersoner¹⁾).

Den første saavel Kvindekjøn som Mandkjøn omfattende Folketælling udførtes i 1769 og viste et samlet Folketal den 15de August af 723 618 Indbyggere og, med Tillæg af omtrent 4000 ikke medregnede Militære²⁾, 727 618.

Ved Tællingen af 1 Februar 1801 fandtes Norges Folkemængde at udgjøre 883 440³⁾).

Ifølge de Oplysninger, som man har angaaende Antallet af Fødte og Døde i forrige Aarhundrede⁴⁾, skulde Overskudet af Fødte fra 15 August 1769 til 1 Februar 1801 have udgjort tilsammen omtrent 160 500, hvilket stemmer ganske godt med Resultatet af de to Folketællinger, idet Tilvæksten mellem disse var ca. 155 800 og det ikke er urimeligt at antage, at der i Løbet af de 31 å 32 Aar, der adskille Folketællingerne, kan have udvandret 4700 flere Personer, end der har indvandret.

I Aarene $\frac{1}{4}$ 1736— $\frac{15}{8}$ 1769 skulde Overskudet af Fødte have udgjort tilsammen omtrent 119 000. Dersom man nu for denne Periode antager en lignende Udvandring som i nysnævnte, skulde Tilvæksten i Aarene 1736—1769 kunne beregnes til omtrent 115 000 og Folketallet i Begyndelsen af 1736 til omtrent

¹⁾ T. Lindstøl: Mandtallet i Norge 1701, Kristiania 1887.

²⁾ Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik, S. 46, Anm.

³⁾ Jfr. Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—65, Indl. S. IV.

⁴⁾ Opgaver over Fødte og Døde i Aarene 1736—1800 findes trykte i Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 (Tabel No. 10). Disse ere hentede dels fra «Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten», dels fra Cateau's «Tableau des États Danois». For Aarene 1736—1784 har man i disse Tabeller benyttet de i førstnævnte Værks 2det Bind Tafel XII meddelte Opgaver og har herved ikke været opmærksom paa, at de der for Norge anførte Tal indtil og med 1760 angaa Norge med Tillæg af Island, men fra 1761 af Norge alene, (hvorum nemlig ingen Oplysning indeholdes i selve Tabellen, medens Forholdet, kan sees af de i Tafel X og XI meddelte specielle Opgaver). Denne Feil er her rettet.

I denne Forbindelse bemærkes ogsaa, at den i ovenciterede Tabel 10, Anm. udtalte Forudsætning, nemlig «at de Dødfødte (i forrige Aarhundrede) — efter al Sandsynlighed — ere blevne medregnede saavel blandt de Fødte som blandt de Døde», efter senere Undersøgelser viser sig ikke at holde Stik, hvorfor Tallene saavel for de Fødte som for de Døde i nævnte Tabel gjenemgaaende ere lidt mindre, end de skulde være, medens Overskudet af Fødte ikke berøres af denne Feil, som forøvrigt ikke forstyrrer Sammenligningen mellem Aarhundredets enkelte Aar.

De heromhandlede Opgaver har i den senere Tid været underkastede en Revision ved Hjælp af nye Originalopgaver, nemlig Bispelister, som velvilligen ere blevne udlaaede fra Rigsarkivet samt Stiftsarkiverne i Trondhjem og Bergen, tildels supplerede ved andre Kilder. Det endelige Resultat af denne Revision vil imidlertid først senere kunne offentliggøres.

612 600. Da det imidlertid er muligt, at Opgaverne over Fødte og Døde ikke have været saa nøiagtige i den første Tid efter deres Indførelse og der i disse Aar maaske heller ikke har været saa stor Udvandring som senere, bør man for Begyndelsen af 1736 neppe regne en større Folkemængde end 610 000.

Efter dette antages Folkemængden i Aaret 1735 at have udgjort omtrent 610 000, og naar man gaar ud fra, at den i 1665 udgjorde omtrent 440 000, er der al Sandsynlighed for, at Norge inden Udgangen af det 17de Aarhundrede har talt 500 000 Indbyggere.

Sammenstilles disse Opgaver med de i dette Aarhundrede afholdte Folketællinger indtil 1875 samt med den for 1885 beregnede Folkemængde, viser der sig følgende Resultater:

(Population de la Norvège: 1665—1885.)

1665	{(Calcul basé sur un recensem. partiel)}	ca. 440 000	27/11 1825	(Recensement)	1 051 318
1701	(idem)	¹⁾ ca. 504 000	29/11 1835	(idem)	1 194 827
1735	(Calcul)	ca. 610 000	31/12 1845	(idem)	1 328 471
^{15/8} 1769	(Recensement)	727 600	31/12 1855	(idem)	1 490 047
^{1/2} 1801	(idem)	883 440	31/12 1865	(idem)	1 701 756
^{31/12} 1814	(Calcul)	²⁾ 902 698	31/12 1875	(idem)	³⁾ 1 813 424
			31/12 1885	(Calcul)	⁴⁾ 1 953 963

De af Professor Sars meddelte Oplysninger angaaende Norges Folkemængde for 1665 ere for ubestemte til derpaa at bygge nogen sikker Beregning angaaende Folkemængdens Væxt. Af Interesse er det dog at bemærke, at den for nævnte Aar antagne Folkemængde, sammenholdt med den for Midten af det 14de og Begyndelsen af det 16de Aarhundrede antagne, skulde vise en Gjennemsnitstilvæxt af + 0,3 Procent aarlig, et Forhold, der for hine Tider i og for sig ikke synes urimeligt, om man end for det nærmeste Tidsrum efter den store Mandedød skulde have ventet en stærkere Tilvæxt.

Siden 1665 vise Opgaverne følgende Resultater:

(Accroissement annuel moyen.)

1665—1701	36	Aar	+ 0.38	Pct. aarlig.	1801—1814	13.9	Aar	+ 0.17	Pct. aarlig.
1701—1735	34	—	+ 0.56	— —	1814—1835	20.9	—	+ 1.34	— —
1735—1769	34	—	+ 0.52	— —	1835—1865	30.1	—	+ 1.18	— —
1769—1801	31.5	—	+ 0.62	— —	1865—1885	20.0	—	+ 0.70	— —

¹⁾ T. Lindstøl: Mandtallet i Norge 1701, S. 23.

²⁾ Den pr. 30te April 1815 afholdte Folketælling gav et for lavt Resultat (885 431).

³⁾ Dette er Resultatet af Folketællingen pr. 31te Decbr. 1875, naar Folkemængden opgjøres paa samme Maade som i 1865 og tidligere Aar. Forøvrigt viser den nøiagtigere Optælling, som de fuldstændigere Materialier for 1875 har givet Anledning til, en samlet i Norge hjemmehørende Folkemængde af 1 818 853. Den i Norge tilstedeværende Folkemængde var 1 806 900.

⁴⁾ Beregnet paa samme Maade som for 1865. Efter den fuldstændigere Beregningsmaade bliver Tallet derimod 1 959 000 samt den tilstedeværende Folkemængde 1 947 000.

I Tidsrummet 1815—1885 var den gjennemsnitlige Tilvæxt + 1.09 Pct., medens den i de foregaaende 150 Aar havde været + 0.48 Pct. I den hidtil forløbne Del af indeværende Aarhundrede har Folkemængdens aarlige Forøgelse været gj.sn. + 0.94 Pct., i forrige Aarhundrede + 0.58 Pct. og længere tilbage mellem 0.3 og 0.4 Pct.

Efter den for Aarene 1815—1885 beregnede Tilvæxtsprocent skulde Folke­mængden fordobles i et Tidsrum af 64 Aar. Efter de sidste 20 Aars Tilvæxt, der er bleven væsentlig forringet ved Udvandringen, vil derimod til Folke­mængdens Fordobling kræves 100 Aar og efter forrige Aarhundredes Maalestok ca. 120 Aar.

Det vil være af Interesse i denne Forbindelse at oplyse, hvormeget den samlede i og udenfor Norge bosatte Befolkning af norsk Herkomst for Tiden kan antages at udgjøre.

Efter en dels paa andre Landes Befolkningsstatistik, dels paa norske Opgaver over Udvandringen bygget Beregning, hvis Detailler ville findes meddelt i Bilag 3 og 4, skulde ved Udgangen af 1885 omtrent 299 000 i Norge fødte Personer være bosatte i eller stadig opholdt sig i Udlandet. Omvendt kan det efter samme Forhold, som viste sig ved Folketællingen af 1875, antages, at omtrent 2 Pct. af Norges Folkemængde i 1885 (1 959 000), altsaa 39 000 Personer, vare fødte i Udlandet. Overskudet af Udflyttede bliver saaledes ca. 260 000 og den norskfødte Befolkning i det hele 2 219 000.

Imidlertid bør her ogsaa tages Hensyn til de Børn, der ere fødte i Udlandet af norske Forældre og i Norge af fremmede Forældre. Til Beregningen heraf yder den amerikanske Census af 1880 et værdifuldt Bidrag. I dennes Population Statistics oplyses nemlig (S. 674), at de Forenede Staters Befolkning for hvert 1000 Personer, der vare født i de skandinaviske Lande, talte 1690, der havde skandinaviske Fædre, og 1671, der havde skandinaviske Mødre. Da der ifølge samme Census den 1 Juni 1880 i de Forenede Stater fandtes 181 729 Personer fødte i Norge, og da Forholdet for den norske Befolkning antagelig ikke afviger videre fra den øvrige skandinaviske, skulde det samlede Antal Personer, der vare fødte af norske Forældre og i 1880 bosatte i de Forenede Stater, kunne beregnes til omtrent 305 305, regnet efter Middeltallet af ovenanførte Forhold (1680 pr. 1000). Anvendes denne Beregning paa det samlede Antal norskfødte Personer, der i 1885 opholdt sig i de Forenede Stater og andre fremmede Lande, ud­kommer som Resultat, at der i nævnte Aar udenfor Norges Grænser skulde findes ikke mindre end 500 000 Personer fødte af norske Forældre, af hvilke 470 000 skulde befinde sig i de Forenede Stater, et Tal, der dog antages at være noget for høit beregnet, idet nemlig den særdeles betydelige Udvandring, der har fundet Sted efter 1880, maa have bidraget til at nedsætte Forholdet mellem de Udvandrede og Antallet af deres i Udlandet fødte Børn, idet der,

regnet indtil en bestemt Dato, selvfølgelig falder et forholdsvis meget ringere Antal Børn paa dem, der have udvandret i de sidste Aar. Hermed kan sammenholdes, at man ved at forudsætte, at den norsk-amerikanske Befolkning ved Overskudet af Fødte over Døde faar en aarlig Tilvæxt af 2 Pct., er kommen til det Resultat, at den norske Befolkning i de Forenede Stater skulde udgjøre 463 504 ved Udgangen af 1885, altsaa et Tal, der nærmer sig førstnævnte Beregning. Da disse Beregninger gjensidigen støtte hinanden, antage vi, at den norsk-amerikanske Befolkning i 1885 kan anslaaes til ca. 460 000¹⁾ og den samlede Befolkning af norsk Herkomst, naar heri ikke medregnes ca. 66 000 i Norge bosatte Personer, der før eller efter Indvandringen vare fødte af fremmede Forældre :

i Norge	1 893 000
- Udlandet	490 000

Tilsammen 2 383 000.

Den norske Folkestamme skulde altsaa i Løbet af de sidste 50 Aar omtrentlig have fordoblet sig, hvilket svarer til en gennemsnitlig Forøgelse af 1.4 Pct. Hermed stemmer det godt overens, at Overskudet af Fødte for den inden Norges Grænser bosatte Befolkning i Aarene 1836—85 har udgjort gennemsnitlig + 1.34, idet det ikke er usandsynligt, at den i Amerika bosatte, overhovedet yngre og under gunstigere Vilkaar levende norske Befolkning, som ovenfor forudsat, ved sin egen Formerelse voxer med omtrent 2 Pct. aarlig.

Opgave over Folkemængdens Øgning eller Mindskning saavel i hvert af Aarene 1801—1885 som femaarsvis med tilhørende Procentberegninger findes meddelt i Tabel 1 nedenfor. (Se Tabelbilaget.)

Vi hidsætte nedenstaaende Sammendrag for hvert Femaar og Tiaar siden 1846.

	Aarlig Tilvæxt.	Overskud af Fødte.	Overskud af Udvandrede.
I. Femaarsvis.			
1846—1850	+ 1.04	+ 1.21	— 0.16
1851—1855	+ 1.25	+ 1.52	— 0.27
1856—1860	+ 1.53	+ 1.65	— 0.12
1861—1865	+ 1.13	+ 1.33	— 0.20
1866—1870	+ 0.44	+ 1.24	— 0.80
1871—1875	+ 0.83	+ 1.28	— 0.45
1876—1880	+ 1.15	+ 1.50	— 0.35
1881—1885	+ 0.34	+ 1.38	— 1.04

¹⁾ Deres Antal for hvert Femaar fra 1840—1880 findes beregnet i Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik, Kristiania 1882.

	Aarlig Tilvæxt.	Overskud af Fødte.	Overskud af Udvandrede.
II. Tiaarsvis.			
1846—1855	+ 1.15	+ 1.37	— 0.22
1856—1865	+ 1.33	+ 1.49	— 0.16
1866—1875	+ 0.64	+ 1.27	— 0.63
1876—1885	+ 0.75	+ 1.46	— 0.71
III. Tyveaarige Gennemsnit.			
1846—1865	+ 1.24	+ 1.43	— 0.19
1866—1885	+ 0.70	+ 1.37	— 0.67
IV. Gennemsnit for de firte Aar 1846—1885.			
	+ 0.97	+ 1.40	— 0.43

Gjennemsnitstilvæksten i Aarene 1866—1885 var altsaa + 0.70 Pct., Overskudet af Fødte + 1.37 Pct. og Overskudet af Udvandrede — 0.67 Pct. Mellem de to Tiaar, hvori dette Tidsrum deler sig, er der i heromhandlede Henseende kun liden Forskjel, idet Tilvæksten i Aarene 1866—1875 var gjennemsnitlig + 0.64 Pct. (Overskud af Fødte: + 1.27 %, Overskud af Udvandrede — 0.63 %) og i Aarene 1876—1885 gj.sn. + 0.75 Pct. (Overskud af Fødte: + 1.46 %, Overskud af Udvandrede: — 0.71 %).

Man kan i Henseende til den aarlige Tilvæxt i de sidste 20 Aar skjelne mellem følgende Perioder:

- 1) 1866—1873, 8 Aar med svag Tilvæxt, nemlig gjennemsnitlig + 0.52 Pct. (Overskud af Fødte: + 1.27 %, Overskud af Udvandrede: — 0.74 %);
- 2) 1874—1879, 6 Aar med temmelig stærk Tilvæxt, nemlig gj.sn. + 1.25 Pct. (Overskud af Fødte: + 1.43 %, Overskud af Udvandrede: — 0,18 %).
- 3) 1880—1883, 4 Aar med næsten ingen Tilvæxt, nemlig gj.sn. kun + 0.14 Pct. (Overskud af Fødte: + 1.36 %, Overskud af Udvandrede: — 1.22 %); og endelig
- 4) 1884—1886, 3 Aar med middels Tilvæxt, nemlig + 0.80 Pct. (Overskud af Fødte: + henved 1.51 %, Overskud af Udvandrede: — lidt over 0.70 %).

Som det vil sees, beror den større eller mindre Tilvæxt væsentlig paa Udvandringen, idet Overskudet af Fødte i det hele holder sig temmelig jævnt.

I Aarene 1815—1865 tiltog Norges Folkemængde i en stærkere Grad end de fleste europæiske Landes, men fra sidstnævnte Aar har Forholdet vendt sig paa Grund af den overhaandtagende Udvandring. Gjennemsnitstilvæksten for Europa med Undtagelse af Tyrkiet og andre Balkanstater (for hvilke Opgaver mangle), var i førstnævnte Tidsrum + 0.75 Pct., for Norge derimod + 1.23 Pct. aarlig; i de sidste tyve Aar er Europas Folkemængde overhovedet

voxt med + 0.82 Pct., Norges derimod, som ovenfor nævnt, kun med + 0.70 Pct.

Sammenligningen mellem Folkemængdens Tilvæxt i Norge og i Nabolandene viser følgende Resultater:

	Norge ¹⁾ .	Sverige ²⁾ .	Danmark ³⁾ .	Finland ⁴⁾ .
a) Folkemængde.				
1750	625 000	1 763 338	808 000	523 000
1769—1771	727 600	2 030 574	828 000	—
1800—1801	883 440	2 347 303	929 001	1 028 000
1820	977 500	2 584 690	1 096 000	1 177 500
1830	1 131 000	2 888 082	1 212 000	1 372 100
1840	1 246 355	3 138 887	1 289 075	1 445 600
1850	1 399 733	3 482 541	1 422 000	1 636 900
1860	1 608 653	3 859 728	1 608 362	1 746 700
1870	1 740 331	4 168 525	1 784 741	1 767 200
1880	1 921 219	4 565 668	1 969 039	2 060 800
1885	1 953 963	4 682 769	2 062 000	2 211 700
b) Aarlig Tilvæxtsprocent.				
1750—1800	0.70 %	0.57 %	0.23 %	1.36 %
1801—1820	0.51 «	0.48 «	0.83 «	0.68 «
1821—1850	1.20 «	1.00 «	0.87 «	1.10 «
1851—1885	0.96 «	0.85 «	1.07 «	0.86 «
1750—1820	0.64 «	0.55 «	0.40 «	1.17 «
1821—1885	1.07 «	0.92 «	0.98 «	0.97 «
1750—1885	0.85 «	0.73 «	0.68 «	1.07 «

¹⁾ De her anførte Tal gjælde den hjemmehørende Folkemængde 15 Aug. 1769, 1 Febr. 1801 samt ved Udgangen af de følgende Aar, jfr. S. 9.

²⁾ Tallene angaa den retslige Folkemængde ved Udgangen af Aarene 1750, 1770, 1800, 1810 o. s. v.

³⁾ Tallene, der med Undtagelse af Opgaverne for 1750, 1820, 1830 og 1885 er hentet fra Falbe-Hansens og Scharlings Danmarks Statistik, angaa indtil og med 1860 den hjemmehørende og for de senere Aar den faktisk tilstedeværende Folkemængde, der i 1880 var lidt større end hin. Folkemængden er korrigeret til Danmarks nuværende Territorium og angaar for samtlige Aar i dette Aarhundrede Antallet af Indbyggere den 1 Februar i de anførte Aar. For 1820 er Folkemængden beregnet paa følgende Maade: Overskud af Fødtte ifølge Falbe-Hansen og Scharling S. 431, 1801—1819: 160 851, hvortil kommer $\frac{19}{33}$ af det S. 417 anførte Tillæg 1039 = 598; den øvrige Tilvæxt = $\frac{19}{33} \times 9502$ (jfr. S. 417) = 5471, ialt Tilvæxt 166 920, hvilket tillagt Folkemængden pr. $\frac{1}{2}$ 1801: 929 001 giver 1 095 921.

⁴⁾ Ifølge de officielle Opgaver udgjorde Finlands Folkemængde ved Udgangen af 1751 efter de daværende Grænser: 429 912, i 1800: 834 829 og i 1815 med Tillæg af det i 1812 indlemmede Wiborgs Län: 1 095 957; da dette Läns Folke-mængde i 1815 var 193 816 (Ignatius: Renseignements sur la Population de

Det vil altsaa sees, at Norges Folkemængde i det hele taget har havt en noget stærkere Væxt end de to øvrige skandinaviske Landes, men at Tilvæksten staaer tilbage for Finlands, idet dette Lands Folkemængde steg særdeles betydeligt i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede og ogsaa senere — bortset fra nogle Misvæxtaar — har vist en kraftig Væxt. Siden 1850 har forøvrigt Danmark havt den største Befolkningsstilvæxt af de nordiske Lande. I det sidstopførte Femaar har paa Grund af den overordentlig stærke Udvandring Norges Befolkningsstilvæxt ogsaa staaet tilbage for Sveriges¹⁾.

Finlande, Helsingf. 1869) og derhos i 1805 nogle Distrikter i Lapmarken med en Befolkning af 12 760 i 1809 bleve forenede med Finland, skulde efter samme Forhold noget over 23 % tillægges Opgaverne for 1800 og 1751; tages derhos Hensyn til, at Folkemængden i Løbet af 1751 sandsynligvis er steget med ca. 7000, fremkommer de ovenfor opførte Tal. For Aarene 1815—1835 ere Tallene hentede fra Statistique intern. État de la Population (Stockh. 1875—76), for de følgende Aar fra Finlands officielle Statistik undtagen for 1885, for hvilket Aar nærv. Forfatter har beregnet Tallet. For 1825 og foregaaende Aar er den græsk-katholske, fornemmelig i Wiborgs Län bosatte Befolkning ikke medregnet, hvilket kan sees ved at sammenholde den for 1830 og for 1825 opgivne Folke­mængde med Overskudet af Født i de mellemliggende Aar, hvorefter Antallet af Græsk-katholske i 1825 kan regnes at have udgjort noget over 24 000 (= 1.3 %); jfr. Dr. Rabbe: om Folkemængden i Finland 1751—1850, S. 2 og 30—31, samt den nys citerede Stat. intern. S. 3 og 17. Hertil er der ved omstaaende Procentberegning taget Hensyn.

- 1) Til nærmere Belysning af disse Forhold hidsætte vi nogle fra Gullberg's og Sundbärg's udførlige Beregninger angaaende «Folkmängden och Folkökningen i Skandinavien 1815—1880» hentede Tal med Tilføielse af tilsvarende Beregninger for Aarene 1881—1885. Det bemærkes forøvrigt, at nævnte Forfattere for en Del have foretaget approximative Korrigeringer af de officielle Befolkningstal, medens vi have fundet det hensigtsmæssigst i foranstaaende Text at holde os til de officielle Angivelser.

I. Femaarsvis.	Aarlig Tilvæxtsprocent.			II. Tiaarsvis.	Aarlig Tilvæxtsprocent.			
	Norge.	Sverige.	Danmark.		Norge.	Sverige.	Danmark.	
1816—1820	1.391	0.941	1.273	a) Tiaar endende med 5.	1816—1825	1.472	1.168	1.255
1821—1825	1.553	1.394	1.238		1826—1835	1.270	0.873	0.587
1826—1830	1.428	0.821	0.617		1836—1845	0.998	0.941	0.974
1831—1835	1.111	0.926	0.557		1846—1855	1.168	0.958	1.078
1836—1840	0.771	0.775	0.885		1856—1865	1.256	1.192	1.160
1841—1845	1.226	1.107	1.062		1866—1875	0.649	0.682	0.926
1846—1850	1.067	0.982	0.954		1876—1885	0.737	0.672	1.060
1851—1855	1.270	0.935	1.202	b) Tiaar endende med 0.	1821—1830	1.491	1.107	0.927
1856—1860	1.454	1.133	1.275		1831—1840	0.941	0.851	0.721
1861—1865	1.055	1.250	1.045		1841—1850	1.146	1.044	1.008
1866—1870	0.456	0.400	0.998		1851—1860	1.362	1.034	1.238
1871—1875	0.842	0.965	0.854		1861—1870	0.755	0.825	1.024
1876—1880	1.134	0.867	1.108		1871—1880	0.988	0.916	0.981
1881—1885	0.341	0.478	1.013					

II.

Folkemængdens Tilvæxt særskilt for Land og By samt i forskellige Landsdele og Byer.

Oplysninger angaaende Folkemængden i Rigets Landdistrikter og Bydistrikter, Stifter, Amter, Fogderier, Herreder og Byer ifølge Tællingerne af 1801, 1815, 1825, 1835, 1845, 1855 og 1865 findes meddelte i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 S. 185 o. fig. Tilsvarende Oplysninger for 1865 og 1875 ere, foruden i selve Folketællingstabellerne, tillige meddelte i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1871—1875 S. 1 o. fig. Siden 1875 er ingen almindelig Folketælling foretaget for det hele Rige, men derimod kommunale Tællinger i Byerne, hvis Resultater er offentliggjort dels som et særskilt Hefte af Norges officielle Statistik (No. 53), dels sammenstillet med Tællingen af 1875 i «Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau» 1886 S. 134. Derhos findes i den aarlige Statistik over Folkemængdens Bevægelse fra 1866 til og med 1880 meddelt den for hvert Amts Landdistrikt og Bydistrikt beregnede Folkemængde ved Udgangen af hvert Aar, ligesom en tilsvarende Beregning for Stifternes Landdistrikter og Byer samt særskilt for Kristiania By for hvert af Aarene 1851—1870 er offentliggjort i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i nævnte Aar.

Bybefolkningen¹⁾ stiger dels ved Folkemængdens Tilvæxt indenfor uforandrede Byterritorier, dels ved Indlemmelse af Forstæder paa Landets Grund samt ved Oprettelse af nye Byer. Vil man undersøge Tilvæxtens Grad, er det derfor — navnlig naar der handles om kortere Tidsrum — nødvendigt at holde disse forskellige Kilder til Bybefolkningens Stigen ud fra hverandre.

I Folketællingstabellerne for 1801, 1825, 1835, 1845 og 1855 er ved Opgaverne over Folkemængden i Rigets Kjøbstæder endel Forstæder paa Landets

¹⁾ Nærværende Afsnit indtil S. 24 er under Titelen: «Den norske Bybefolknings Tilvæxtsforhold», trykt i Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau 1888 No. 10 og 11 (paa enkelte Anm. nær).

Grund medregnede — (tildels paa en forskjellig Maade i de forskjellige Aar) —, saa at Kjøbstædernes virkelige Folketal efter den ved Tællingstiden bestaaende Jurisdiktionsinddeling var noget mindre end i Tabellerne opført¹⁾. Ved de øvrige Folketællinger har man derimod holdt sig til den til enhver Tid bestaaende Jurisdiktionsinddeling.

I nedenstaaende Oversigt er Byernes Antal og Folkemængde efter de i Aarene 1801, 1815, 1825 og senere hvert tiende Aar afholdte Folketællinger anført saavel efter deres Grænser ved Folketællingstiden som med beregnet Tillæg for de indtil Udgangen af 1885 stedfundne Udvidelser²⁾.

Folketællingsaar og -Datum.	Antal Kjøb- stæder	Antal Lade- steder.	Til- sam- men Byer.	Hjemmehørende Folkemængde efter de i hosstaaende Aar gjældende Grænser			Hjemme- hørende Folke- mængde efter de i 1885 gjæl- dende Grænser.	Forskjel mellem Bybefolk- ningen efter de til hver Tid og efter de i 1885 gjældende Grænser.
				i Kjøb- stæderne.	i Lade- stederne.	tilsammen i Byerne.		
1 Februar 1801	23	19	42	75 427	10 377	85 804	96 993	11 189
30 April 1815	23	18	41	77 714	8 890	86 604	97 587	10 983
27 Novbr. 1825	25	17	42	96 999	10 671	107 670	122 433	14 763
29 Novbr. 1835	27	17	44	107 327	12 538	119 865	139 116	19 251
31 Decbr. 1845	33	15	48	136 797	10 747	147 544	169 737	22 193
31 Decbr. 1855	37	16	53	169 906	13 396	183 302	211 327	28 025
31 Decbr. 1865	38	21	59	236 791	29 501	266 292	286 933	20 641
31 Decbr. 1875	39	22	61	302 340	30 058	332 398	359 828	27 430
31 Decbr. 1885	39	22	61	400 068	32 337	432 405	432 405	—

Ifølge Folketællingen af 15 August 1769 udgjorde Folkemængden i de daværende 20 Kjøbstæder 64 473, heri ikke indbefattet hvervede Militære, hvis Antal for nærværende ikke nærmere kan bestemmes, men antagelig maa have udgjort mellem 2000 og 3000³⁾, saa at den samlede Befolkning i 1769 kan ansættes til omkring 67 000, og hvis Ladestedernes Folkemængde er tiltaget i samme Forhold, skulde den samlede Bybefolkning i nævnte Aar kunne ansættes til 76 200 eller, regnet efter Grænserne af 1885, henved 86 000 Indbyggere. Ladestedernes Folketal kan for nævnte Aar ikke angives. En Fortegnelse over norske Kjøbstæder i 1769 og Ladesteder i 1801 med Oplysning om de senere nyoprettede Kjøbstæder og Ladesteder samt de vigtigste Byudvidelser er trykt som Bilag 7.

¹⁾ Se herom nærmere Bilag 5.

²⁾ Se herom nærmere Bilag 6.

³⁾ Se Folketællingstabellerne for 1855 S. 51 samt Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik (Kristiania 1882) S. 46, Anm.

Folkemængden i det hele Rige samt i Landdistrikterne er for de samme Aar angivet i nedenstaaende Tabel, der ogsaa viser Landbefolkningens og Bybefolkningens Procenttal i hvert af de opførte Aar i Forhold til det hele Riges Folkemængde:

Aar og Datum.	Hjemmehørende Folkemængde.			Procentforhold: a) beregnet efter førstnævnte Grænser.		Procentforhold: b) beregnet efter de i 1885 gjældende Grænser.	
	Riget.	Landdistrikterne		Land- distrikter.	Byer.	Land- distrikter.	Byer.
		efter de i hosstaa- ende Aar gjældende Grænser.	efter Grænserne af 1885.				
1 Februar 1801	883 440	797 636	786 447	90.29	9.71	89.03	10.97
30 April 1815	885 431	798 827	787 844	90.22	9.78	88.98	11.02
27 Novbr. 1825	1 051 318	943 648	928 885	89.76	10.24	88.36	11.64
29 Novbr. 1835	1 194 827	1 074 962	1 055 711	89.97	10.03	88.36	11.64
31 Decbr. 1845	1 328 471	1 180 927	1 158 734	88.90	11.10	87.22	12.78
31 Decbr. 1855	1 490 047	1 306 745	1 278 720	87.70	12.30	85.82	14.18
31 Decbr. 1865	1 701 756	1 435 464	1 414 823	84.35	15.65	83.14	16.86
31 Decbr. 1875	1 813 424	1 481 026	1 453 596	81.67	18.33	80.16	19.84
31 Decbr. 1885	1 953 963	1 521 558	1 521 558	77.87	22.13	77.87	22.13

Til videre Belysning af heromhandlede Forhold hid sættes endnu følgende Tabel, der viser den aarlige Tilvæksts absolute og relative Størrelse saavel for det hele Rige som særskilt for Landdistrikterne og for Byerne, beregnet efter de i 1885 for disse gjældende Grænser:

Aar.	Riget.		Landdistrikterne.		Byerne.	
	Absolut Tilvæxt.	Relativ Tilvæxt.	Absolut Tilvæxt.	Relativ Tilvæxt.	Absolut Tilvæxt.	Relativ Tilvæxt.
		Pct.		Pct.		Pct.
1769—1801	4 954	0.62	4 614	0.65	¹⁾ 340	0.38
1801—1815 ²⁾	140	²⁾ 0.02	97	0.01	43	0.05
1815—1825 ²⁾	15 679	²⁾ 1.63	13 334	1.57	2 345	2.17
1825—1835	14 351	1.29	12 683	1.28	1 668	1.28
1835—1845	13 245	1.06	10 210	0.93	3 035	1.99
1845—1855	16 158	1.15	11 999	0.99	4 159	2.22
1855—1865	21 171	1.34	13 610	1.02	7 561	3.11
1865—1875	11 167	0.64	3 877	0.27	7 290	2.29
1875—1885	14 054	0.75	6 796	0.46	7 258	1.85

¹⁾ Iberegnet Ladesteder og Forstæder, hvorved dog maa bemærkes, at den anvendte Beregningsmaade for Aarene 1769—1801 ikke giver ganske sikre Resultater, da det er muligt eller endog sandsynligt, at Befolkningen i Ladestedernes og i de i Byerne indtil 1885 indlemmede Forstæder og andre Landdistrikter overhovedet er steget i et stærkere Forhold end Kjøbstædernes Befolkning (hvorefter Tilvæksten er bleven beregnet). Antagelig kan Byernes aarlige Tilvæxt i Aarene 1769—1801 i det hele ansættes til omkring 400 eller mellem 0.4 og 0.5 %, medens Kjøbstædernes alene var 268 og 0.38 %. — Paa Beregningen for Landdistrikterne over det heromhandlede Forhold kun en meget ringe Indflydelse.

²⁾ Herved maa erindres, at Folketællingen af 1815 gav et for lavt Resultat (jfr.

Af disse Tabeller vil det sees, at Byernes Tilvæxt i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede var meget ringe og mindre end Landdistrikternes. I Aarene 1801—1815 stod Folkemængden næsten stille, idet Folkemængden vistnok vedblev at stige indtil 1808, men i de paafølgende sex Aar aftog omtrent ligesaa meget, som Tilvæksten i Aarene 1801—1808 havde udgjort. Efter den gjenerholdte Fred indtraadte imidlertid et Opsving, der især gjorde sig gjældende for Byerne, hvis Befolkning tiltog med mere end 2 Procent aarlig, medens Landdistrikternes Folkemængde voxte i det stærke Forhold af omtrent $1\frac{1}{2}$ Pct. I Tiaaret 1825—1835 indtraadte for Byernes Vedkommende en Reaktion, idet deres Folke- mængde alene steg med $1\frac{1}{4}$ Pct. aarlig eller lidt mindre end Landdistrikternes. Siden 1835 have imidlertid Byerne stadig havt en stærkere Befolkningstilvæxt end Landdistrikterne, nemlig i Gjennemsnit + 2.29 Pct. aarlig, medens disses Tilvæxt, der i Aarene 1835—1865 endnu udgjorde omtrent 1 Pct., paa Grund af den senere indtraadte overordentlig stærke Udvandring sank til 0.27 Procent i 1866—1875, for atter at hæve sig til 0.46 i Tiaaret 1876—1885 (i 1881—1885 dog kun 0.19 Pct. mod 0.73 Pct. i 1876—1880).

Byernes Tilvæxt synes at have kulmineret i Aarene 1856—1865, da den udgjorde ikke mindre end 3.11 Pct. aarlig, hvorimod den i det følgende Tiaar faldt til 2.29 Pct. og i Tiaaret 1876—1885 til 1.85 Pct. (1876—1880: 2.84 Pct.; 1881—1885 kun 0.88 Pct.). Den Formindskelse i Bybefolkningens Tilvæxt, der navnlig har vist sig i det sidste Femaar, skriver sig dels fra en betydelig Udvandring fra Byerne selv, dels fra en Aftagen af Indflytningen fra Landdistrikterne til Byerne.

I de to øvrige nordiske Riger har Landbefolkningen i Aarene 1800—1885 overhovedet omtrent voxet i samme Forhold som Norges, Sveriges dog lidt mindre. Beregnet efter tyveaarige Perioder har Tilvæksten i alle tre Lande været størst i Aarene 1820—1860, i hvilke Landdistrikterne tiltog i Norge med over 1 Pct. aarlig, i Sverige og Danmark med lidt under 1 Pct. I Aarhundredets første Del var Tilvæksten, forsaavidt Norges og Sveriges Landdistrikter angaar, betydeligt mindre, og i dets sidste Del mindre i alle tre Lande, idet Land- distrikternes Befolkning navnlig i Aarene 1881—1885 kun er gaaet ganske ubetydeligt frem og i Sverige paa det nærmeste har været stillestaaende. Aarsagen til den ringe Fremgang i de to her nævnte Tidsrum ligger, hvad det første angaar, deri, at Folkemængdens naturlige Tilvæxt i hine Tider paa Grund af den større Dødelighed overhovedet var ringere. I de senere Aar har imidlertid to andre Faktorer øvet en væsentlig Indflydelse i heromhandlede Retning, nemlig 1) Udvandringen til Amerika og 2) Tilstrømningen til Byerne, der efterhaanden, som deres Folkemængde er bleven mere og mere betydelig, har øvet en større og større Tiltrækningskraft.

S. 9, Note 2), hvorfor den her paa Grundlag af samme beregnede Tilvæxt bliver noget for liden for Aarene 1801—1815 og noget for stor for Aarene 1815—1825. I Virkeligheden antages den aarlige Tilvæxt at have udgjort 1801—1815: 0.26 % og 1815—1825: 1.44. %.

Byernes Tilvæxt har i alle tre Lande i det hele taget foregaaet i en stedse stigende Maalestok, idet denne Regel uden Undtagelse har gjort sig gjældende i hvert af de siden 1800 forløbne tyveaarige Tidsrum indtil 1880, medens efter sidstnævnte Aar de norske Byer vistnok har havt en forholdsvis ringe Tilvæxt, hvilket imidlertid maa antages begrundet i forbigaaende Omstændigheder. Bortset fra disse Aar, har Norges Bybefolkning voxet i et betydeligt stærkere Forhold end Sveriges og Danmarks, men den Forskjel, der i denne Henseende, navnlig i Tidsrummet 1820—1860, har fundet Sted, er efterhaanden blevet mindre og mindre paa Grund af det stigende Forhold, i hvilket de svenske og danske Byer, i Særdeleshed de større, i senere Aar have tiltaget. Til denne Progres har uden Tvivl Kommunikationsvæsenets stærke Udvikling saavel tillands som tilvands bidraget for en meget væsentlig Del.

Nærmere Oplysninger om heromhandlede Forhold ville kunne udledes af den som Bilag 11 trykte Tabel, af hvilken vi endnu hidsætter følgende Oversigt over Bybefolkningens aarlige Tilvæxt:

Aar.	Norges Byer.	Sveriges Byer.	Danmarks Byer.	De tre nordiske Rigers Byer.
1800—1820	0.71 Pct.	0.46 Pct.	ca. 0.80 Pct.	0.63 Pct.
1820—1840	1.58 -	0.86 -	ca. 0.82 -	0.99 -
1840—1860	2.44 -	1.81 -	1.74 -	1.92 -
1860—1880	2.62 -	2.21 -	1.95 -	2.22 -
1881—1885	ca. 0.88 -	3.12 -	ca. 2.88 -	ca. 2.50 -

For Aarene 1881—1885 er dog Beregningen mindre sikker, da Folketælling for de fleste norske Byer mangler for Tidsrummets Begyndelse og for alle danske Byer undtagen Kjøbenhavn for dets Slutning.

De skandinaviske Byers Tilvæxt har i Sammenligning med andre Landes været meget betydelig. I Tiaaret 1871—1880 tiltog saaledes Folkemængden i de skandinaviske Byer med 2.45 Pct. aarlig, i de tyske med 2.34 Pct., i de engelske med 1.80 Pct., i de hollandske i Tiaaret 1870—1879 1.61 Pct. I Aarene 1851—1881 var de engelske Byers Gjennemsnitstilvæxt 1.76 Pct., medens de hollandskes i Aarene 1850—1879 kun udgjorde 1.15 Pct.

Den stærke Tilvæxt i Bybefolkningen fremtræder navnlig paa en slaaende Maade, naar man undersøger Antallet af Byer, hvis Folkemængde overstiger en vis Grænse. Man vil saaledes finde, at af Byer med en Folkemængde af

over 1000 Indbyggere var der:	i Norge	i Sverige	i Danmark	i samtlige tre Lande.
1800	21	48	36	105
1840	27	60	50	137
1880	50	77	70	197
1885	51	81	70 ¹⁾	202

¹⁾ For 1885 beregnet efter samme aarlige Progres for hver By i Aarene 1880—1885 som 1870—1880.

Ligesaa af Byer med over 2 000 Indbyggere:	i Norge.	i Sverige.	i Danmark.	i samtlige tre Lande.
1800	12	24	10	46
1840	18	34	25	77
1880	32	59	45	136
1885	35	62	47	144

Fremdeles af Byer med over
10 000 Indbyggere:

1800	2	3	1	6
1840	3	5	1	9
1880	8	12	6	26
1885	9	15	6	30

De sex største skandinaviske Byer havde i efternævnte Aar nedenfor anførte Folkemængde:

	1800.	1840.	1880.	1885.
Kjøbenhavn	100 975	120 819	234 850	280 054
Samme med Forstæder . . .	-	125 268	273 322	-
Stockholm	75 517	84 161	168 775	215 688
Kristiania ¹⁾	12 423	29 000	119 407	130 027
Gøteborg ¹⁾ ²⁾	17 663	26 741	76 401	91 033
Bergen ¹⁾	18 127	23 300	43 000	47 075
Malmø ²⁾	4 932	10 203	38 054	44 532

I Henseende til de mindre norske Byers Folkemængde i nyere og ældre Tider henvises til de i Meddelelser fra det Stat. Centralbureau 1886 S. 134 for 1875 og 1885, i C. No. 1 Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1871—1875 for 1865, 1870 og 1875, samt i C. No. 1 Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 for 1801, 1815, 1825, 1835, 1845, 1855 og 1865 samt nærværende Oversigt Bilag 9 og 10 givne Oplysninger.

Inddeler man Byerne efter deres Folkemængde i 1885 i følgende tre Klasser: 1) Byer med over 10 000 Indbyggere 2) Byer med 5 000—10 000 Indbyggere og 3) Byer med 2 000—5 000 Indbyggere og saaledes bortser fra de mindre Byer, bliver indenfor hver af disse Klasser Ordenen mellem de enkelte Byer efter deres større og mindre aarlige Tilvæxtsprocent i Aarene 1845—1885, som følger:

¹⁾ Regnet efter Indbyggerantallet paa det nuværende Byterritorium.

²⁾ I Aaret 1805.

1) Byer med over 10 000 Indbyggere.	2) Byer med 5 000--10 000 Indbyggere.	3) Byer med 2 000—5 000 Indbyggere.
Kristiania + 3.43 Pct.	Haugesund + 9.50 Pct.	Hamar ¹⁾ + 4.44 Pct.
Fredrikstad + 3.17 -	Horten + 5.40 -	Vardø + 6.52 -
Larvik + 2.60 -	Aalesund + 4.66 -	Bodø + 6.04 -
Stavanger + 2.43 -	Tønsberg + 2.90 -	Vadsø + 4.45 -
Drammen + 1.86 -	Kristiansund + 2.87 -	Sandefjord + 3.51 -
Bergen + 1.72 -	Tromsø + 2.65 -	Grimstad + 2.47 -
Fredrikshald + 1.70 -	Kragerø + 1.80 -	Hammerfest + 2.30 -
Trondhjem + 1.22 -	Skien + 1.73 -	Egersund + 2.07 -
Kristiansand + 1.12 -	Moss + 1.28 -	Sarpsborg + 1.87 -

Endvidere af tredje Klasse: Arendal 1.86 Pct., Mandal 1.38 Pct., Porsgrund 1.23 Pct., Drøbak 1.10 Pct., Brevik 1.02 Pct., Østerrisør 0.88 Pct., Holmestrand 0.77 Pct., Kongsberg 0.24 Pct.

Af disse Byer har Kristiania haft en særdeles betydelig og navnlig i Aarene 1855—1865 overordentlig stærkt fremtrædende Tilvæxt, idet Folkemængden i sidstnævnte Aar, paa Byens nuværende Territorium, steg fra 42 066 til 66 093, hvilket repræsenterer en aarlig Tilvæxt af 4.62 Pct. og en Forøgelse i 10 Aar af 57 Pct. Den næststørste Tilvæxt i Løbet af 10 Aar fandt Sted i Aarene 1815—1825 og 1865—1875, da den udgjorde 3.85 Pct. og 3.79 Pct. aarlig. I Tiaaret 1875—1885 var den aarlige Tilvæxt 3.10 Pct., men i de 5 sidste Aar af dette Tidsrum sank Gjennemsnitstilvæksten paa Grund af stærk Udvandring til Amerika i Forbindelse med formindsket Indflytning fra Landdistrikterne til 1.72 Pct. aarlig.

Bergens Folkemængde havde lige til 1855 en langsom Væxt, saaledes 1801—1845 gjennemsnitlig kun + 0.61 Pct. aarlig, men har senere tiltaget i en betragtelig Grad og havde i sidste Tiaar en Tilvæxt af 1.83 Pct. aarlig.

Trondhjems Folkemængde har haft en langsom, men temmelig jevn Tilvæxt, nemlig 1801—1845 + 1.11 Pct. og 1845—1885 + 1.22 Pct.; i Tiaaret 1875—1885 var imidlertid Tilvæksten kun 0.62 Pct. aarlig.

Stavanger tiltog i sin Tid — under de store Vaarsildfiskerier — meget stærkt, nemlig 1815—1865 fra omtrent 2800 til 17 800 eller gjennemsnitlig med 3.7 Pct. aarlig, men har siden vist en aftagende Tilvæxtsprocent, nemlig 1865—1875 + 1.9 Pct. og 1875—1885 + 1.0 Pct.

Drammen, hvis Tilvæxt i det hele har været ret betydelig, havde i sidste Tiaar alene en Tilvæxt af 0.4 Pct. aarlig.

Fredrikstad, der blandt Byer med over 10 000 Indb. næst Kristiania havde den relativt største Befolkningstilvæxt, nemlig + 3.17 Pct. aarlig i Tidsrummet 1845—1885 og hvis betydeligste Fremgang falder mellem Aarene 1855 og 1875, i hvilke Folkemængden indenfor Stadens nuværende Territorium steg fra 4136 til 9672, havde i sidste Tiaar en Tilvæxt af kun 1.5 Pct. Derimod

¹⁾ o: 1855—1885; i 1845—1855 steg Hamars Folketal fra 0 til 1025.

har Larvik vist en stigende Tilvækstsprocent, nemlig 1845—1885: + 2.60 Pct. og 1875—1885: + 3.54 Pct.

Af de tre i anden Gruppe først nævnte Byer voxte Haugesund i Aarene 1845—1855 op fra et Strandsted med kun 149 Indbyggere til et Ladested med 1066 Indbyggere, hvilket Folketal i de næste 10 Aar forøgedes til 3221; siden 1865 har Tilvæksten været adskilligt mindre, men dog endnu betydelig, idet Folkemængden endnu i 1885 var steget til 5609, hvilket repræsenterer en aarlig Tilvæxt af 2.81 Pct. i Aarene 1865—1885.

Horten sprang i Tiaaret 1845—1855, efterat Marineetablissementet var bleven overflyttet derhen fra Fredriksværn, op fra 714 til 4636 Indbyggere (medens Fredriksværns Folkemængde i samme Tidsrum formindskedes fra 2214 til 1174); Stedets Folkemængde vedblev at stige til 6192 i 1865, men er siden aftaget og udgjorde i 1875: 5466 og i 1885: 5854.

Aalesund gjorde betydelige Fremskridt ligefra 1835 til 1865, idet Folkemængden fra det ene Tiaar til det næste voxte i følgende Progression: 1835: 482, 1845: 1157, 1855: 1856 og med senere indlemmede Forstæder 1979; 1865 med samme: 4560. Siden dette Aar er en langsommere Udviklingsgang indtraadt, idet Byen i 1885 talte 6889 Indbyggere, og den aarlige Tilvæxt 1865—1885 altsaa kun var 2.0 Pct.

Blandt de mindre Byer fremtraadte det nyoprettede Hamar i 1855 med en Folkemængde af 1025 paa et Territorium, hvor der i 1845 ingen Bebyggelse forefandtes; Folketallet øgedes raskt i næste Tiaar, men mindre i det derpaa følgende, hvorimod det igjen i sidste Tiaar har modtaget en meget betydelig Forøgelse, nemlig fra 2419 til 3773, hvilket udgjør 4.55 Pct. aarlig.

Vardø havde i 1845 kun 193 Indbyggere; i hvert af de to følgende Tiaar fordobledes Folkemængden, der i 1865 saaledes var naaet til 830; ogsaa siden 1865 har Tilvæksten foregaaet overmaade raskt, idet Folketallet i 1875 var steget til 1355 og i 1885 til 2417, saa at Stedet blev Finmarkens folke- rigeste By.

Ogsaa Vadsø er gaaet stærkt frem, nemlig fra 388 i 1845 til 2214 i 1885; det samme har ogsaa i enkelte Perioder været Tilfældet med Hammerfest, der i 1835 talte 391 og i 1875: 2127 Indbyggere, men i Tiaaret 1875—1885 øgedes denne Bys Folkemængde kun med 0.8 Pct. aarlig.

Noget lignende gjælder Tromsø, der af alle vore nordlige Byer har gjort de største Fremskridt siden 1815. De relativt største Fremskridt falde imidlertid i de tidligere Aar, idet Indbyggerantallet i Aarene 1815—1825 voxte fra 75 til 738 og i de følgende tiaarige Perioder til henholdsvis 1365, 2011, 2958 og 4073 (i 1865). Senere har Tilvæksten været svagere, nemlig til 5734 i 1885.

Ogsaa Bodø, hvis Folkemængde helt fra 1825 til 1855 stod omtrent stille paa et Antal af 220 à 250, har siden skudt en rask Væxt, idet Indbyggerantallet i 1865 var 519, i 1875: 1478 og i 1885: 2695.

Af andre Byer, der i sidste Tiaar har haft en større Befolkningstilvæxt end tidligere, kan mærkes Fabrikbyerne Moss og Skien. Førstnævnte, hvis Folke-

mængde i Tidsrummet 1845—1875 alene tiltog fra omtrent 4150 til 5080 eller med 0.67 Pct. aarlig, steg i næste Tiaar til 6906 eller i et Forhold af 3.12 Pct. Skiens Folkemængde forøgedes i førstnævnte Tidsrum fra 3677 til 5450 og i Tiaaret 1875—1885 til 7289, hvilket svarer til en Tilvæxtsprocent af henholdsvis 1.32 og 2.95.

Kun en enkelt By, nemlig Kongsberg, har gennem et længere Tidsrum, dog ikke i den seneste Tid, befundet sig i Tilbagegang. I Aaret 1769 talte denne Bergstad 8086 Indbyggere og var næst Bergen Norges folkerigeste Stad. I 1801 var Folkemængden sunket til 6810 og, efterat Sølvværket i Slutningen af Aaret 1805 var bleven nedlagt, til 3895 i 1815. Nedgangen vedvarede til 1845, skjønt Sølvværkets Drift gjenoptoges med ny Kraft allerede i 1830. Siden 1845 gik Folkemængden lidt frem indtil 1865, nemlig fra 4136 til 5011, senere atter tilbage og udgjorde i 1885: 4561.

Blandt andre Byer, der i de senere Aar ere gaaede tilbage i Folkemængde, kan, foruden det allerede før nævnte Horten, mærkes Sarpsborg, der, efter en rask Tilvæxt indtil 1865, i Aarene 1870—1875 stod stille og i 1875—1885 gik tilbage i det stærke Forhold af — 1.82 Pct. aarlig eller fra 3327 til 2788, idet Befolkningen i senere Tid mere og mere er bleven tiltrukket af det nærliggende Fredrikstad med Forstæder.

Ogsaa Mandal, Brevik og Drøbak ere i sidste Tiaar gaaede tilbage i Folkemængde, dog kun i ubetydelig Grad; derimod have flere mindre Byer i samme Tidsrum lidt større Afbræk, navnlig Hølen, hvis Folkemængde i Aarene 1855—1885 er gaaet tilbage fra 344 til 223, Aasgaardstrand 1875—1885 ligesaa fra 522 til 447, Stathelle 1865—1885 fra 501 til 388, Levanger i samme Tidsrum fra 1017 til 875, Molde ligesaa fra 1691 til 1591, samt Skudeneshavn 1875—1885 fra 1317 til 1202 og Svelvik fra 1677 til 1515.

Inddeles samtlige Byer med Undtagelse af Kristiania, der staar i en Klasse for sig, efter deres mest fremtrædende Virksomhed i Trælastbyer, Skibsfartsbyer, Fiskebyer og andre Byer¹⁾, vil man finde, at Folkemængden i hver af disse Grupper er steget paa følgende Maade:

¹⁾ Overensstemmende med en af Sekretær Mohn i hans Afhandling om Folkemængdens Forandringer i forskjellige Dele af Riget (Norsk Retst. for 1882) anvendt Klassifikation, hvorefter til Trælastbyer ere henregnede: Fredrikshald, Fredrikstad, Sarpsborg, Son, Drammen, alle Bratsbergs Amts Byer undtagen Kragerø; til Skibsfartsbyer: Hvitsten, Jarlsberg og Larviks Amts Byer undtagen Horten og Larvik, fremdeles Kragerø samt alle Byer i Nedenes Amt; til Fiskebyer: Farsund, Stavanger, Kopervik, Haugesund, Skudeneshavn, Bergen, Florø, Romsdals Amts Byer, Bodø, samt Tromsø og Finmarkens Amters Byer. — De i nævnte Afhandling anførte Tal for Aarene 1801, 1845 og 1875, samt de sig dertil knyttende Procentberegninger ere her benyttede med Undtagelse af Opgaverne for Kristiania for 1801 og 1845, hvor de i Bilag 10 anførte Tal er lagt til Grund.

Folkemængde.	Kristiania.	Træløstbyer.	Skibsfartsbyer.	Fiskebyer.	Øvrige Byer.
1801	12 423	19 978	9 479	25 589	32 891
1845	33 777	29 048	15 642	45 560	48 045
1875	95 836	55 261	29 418	96 708	82 496
1885	130 027	60 351	33 702	114 453	93 872

Aarlig Tilvæxt.

1801—1845 . . .	2.25 Pct.	0.84 Pct.	1.12 Pct.	1.29 Pct.	0.84 Pct.
1845—1875 . . .	3.54 -	2.17 -	2.13 -	2.54 -	1.82 -
1875—1885 . . .	3.10 -	0.82 -	1.37 -	1.70 -	1.29 -

Det vil sees, at de for Byernes Næringsveie i det hele mindre gunstige Konjunkturer i sidst forløbne Tiaar have gjort sig gjældende i samtlige Grupper, men især for Træløstbyernes Vedkommende.

I Henseende til Folkemængdens Forandringer i forskjellige Landsdele finder man det ikke hensigtsmæssigt ved nærværende Leilighed at indlade sig paa en videregaaende Undersøgelse, da man ikke kan basere denne paa nogen senere Folketælling end 1875 og den forestaaende Folketælling for 1890 vil give en bedre Anledning til at komme tilbage til denne Gjenstand. Man indskrænker sig derfor nu til at gjengive nogle Resultater af den af Sekretær J. N. Mohn forfattede nysnævnte Afhandling om «Folkemængdens Forandringer i forskjellige Dele af Riget siden 1769, delvis 1665», hvilken er denne Statistikers sidste Arbeide, udgivet efter hans Død og trykt i «Norsk Retstidende» for 1882. De af Forfatteren anstillede Beregninger skulle vi forøvrigt delvis supplere med Op-gaver indtil 1885.

I. Folkemængden i forskjellige Landsdele, grupperede efter den geografiske Bredde.

Landet inddeles her i følgende tre Hovedgrupper: Den sydlige, beliggende mellem Breddegraderne 58—62 og omtrent indbefattende Partiet søndenfor Stat, Mellemgruppen inden Breddegraderne 62—65 eller Strøget mellem Stat og Nordland, samt det nordlige Norge inden Breddegraderne 65 og 71. Fordelingen er udført saaledes, at de enkelte Herreder ere henførte til sin Gruppe, eftersom Hovedkirken — eller, saafremt Herredet kun bestaar af et Sogn, da dettes Kirke — ligger inden Gruppen. Da paa Grænserne nogle Dele af et Herred høre til en, andre Dele deraf til en anden Gruppe, fremkommer intet ganske nøiagtigt Resultat. Et saadant kræves imidlertid ikke, efter hvad der forstaaes af sig selv. I hver af de ovennævnte Landsdele udgjorde Folkemængden i de anførte Aar:

Grupper.	1769.	1801.	1845.	1875.	1885. ¹⁾
58—62 ⁰ . . .	526 249	632 330	966 344	1 297 926	1 378 924
62—65 ⁰ . . .	136 905	170 536	250 263	332 141	355 939
65—71 ⁰ . . .	61 353	80 172	111 864	183 357	219 100
Hele Riget	724 507	883 038	1 328 471	1 813 424	1 953 963

¹⁾ Foreløbigt beregnede Tal.

Herefter udgjorde den aarlige Tilvækstprocent (den aarlige Forøgelse i Forhold til 100 levende Individuer) i det hele Tidsrum 1769—1875 og i forskellige Perioder deraf:

Grupper.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.	1875—1885.
58—62 ^o . . .	0.85	0.59	0.95	0.98	0.61
62—65 ^o . . .	0.84	0.70	0.86	0.95	0.69
65—71 ^o . . .	1.03	0.85	0.74	1.66	1.80
Hele Riget	0.87	0.63	0.91	1.04	0.75

Den mærkeligste Kjendsgjerning, som fremgaar af Tabellen, er den, at Væksten i det hele Tidsrum 1769—1885 har været betydeligt større i det nordlige Norge end i de to øvrige Grupper, der, hvad samme Tidsrum angaar, staa hinanden ganske nær. For førstnævnte Gruppes Vedkommende er Forholdet ogsaa i den Henseende eiendommeligt, at Væksten i Mellemprioden 1801—1845 har været mindre end i de andre Perioder, medens man ved de sydligere Landsdele vil iagttage, at Væksten har været i stadig Stigende. Man vil ogsaa se, at Væksten i den samme Mellempriode har været ringere nord end syd. Fremdeles er den særdeles stærke Forøgelse, som Folkemængden i Nordgruppen har undergaaet i den sidste Periode, 1845—1875, værd at lægge Mærke til.

Hovedstadens i senere Tider saa overordentlig raske Folkeformerelse bidrager naturligvis uforholdsmæssigt til at holde ovenstaaende Tal for den sydligste Landsgruppe saa vidt høje, som de ere. Udsondres Kristiania af Beregningen, synker saaledes for denne Gruppe Tilvækstprocenten for det hele Tidsrum fra 0.85 til 0.79, ja for Perioden 1845—1875 fra 0.98 til 0.85 og for Tiaaret 1875—1885 fra 0.61 til 0.38. Bortser man fra Kristiania, stiller altsaa Forholdet sig ufordelagtigst for den heromhandlede Landsdel.

Efter ovenstaaende Opgaver over Folkemængden til de forskellige Tider var Rigets Indbyggerantal dengang saaledes fordelt paa de enkelte geografiske Grupper, at der paa hver af dem kom nedenstaaende Procentdele af det hele:

Grupper.	1769.	1801.	1845.	1875.	1885.
58—62 ^o . . .	72.6	71.6	72.7	71.6	70.6
62—65 ^o . . .	18.9	19.3	18.9	18.3	18.2
65—71 ^o . . .	8.5	9.1	8.4	10.1	11.2
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Det nordlige Norge talte altsaa ved Udgangen af 1845 ligesom ved Midten af 1769 omtrent $\frac{1}{12}$ af Rigets hele Folkemængde, men ved Udgangen af 1875 omkring $\frac{1}{10}$ og i 1885 $\frac{1}{9}$. I 1845 var, som det vil sees, Forholdet mellem samtlige Landsdele næsten aldeles det samme som i 1769.

Delers man Landet efter Polarcirkelen, udgjorde Folkemængden i Aarene 1769, 1875 og 1885:

Aar.	Søndenfor Polarcirkelen.	Nordenfor Polarcirkelen.
1769	682 478	42 029
1875	1 672 881	140 543
1885	1 786 000	168 000

Fra 1845—1875 steg den nordenfor Polarcirkelen bosatte Folkemængde fra 82 029 til ovenstaaende 140 543, hvilket giver den overordentlige Væxtprocent af 1.81, og i lignende stærke Forhold synes Folkemængden at være stegen i Aarene 1875—1885.

Saavidt om Folkemængden inden de forskjellige, geografisk bestemte Dele af det hele Rige. Det har imidlertid sin Interesse ogsaa at kaste et Blik paa de indenfor de samme Breddegrader liggende Grupper af Bygderne alene, da disse i vort Land i høiere Grad end i de fleste andre Lande indtage en Særstilling ligeoverfor Byerne. Selve de Tal, der angive den absolute Folkemængde, udelades dog her.

Tager man saaledes kun Hensyn til Norges Bygder, udgjorde den aarlige Tilvæxtsprocent:

Grupper.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.	1875—1885.
58—62°	0.72	0.52	0.91	0.64	0.18
62—65°	0.78	0.70	0.82	0.81	0.62
65—71°	0.97	0.84	0.68	1.54	1.74
<hr/>					
Rigets Bygder	0.76	0.59	0.87	0.77	0.46

Nordgruppens Overlegenhed fremtræder her endnu stærkere end hist, hvor ogsaa Byerne medtoges i Undersøgelsen, og det fordi de to sydligere Grupper her næsten gennemgaaende opvise en saameget lavere Tilvæxt, navnlig gjælder dette den sydligste Gruppe og Slutningsperioden 1845—1875.

Efter de Oplysninger, som Professor Aschehoug og Kopist Lars Havstad paa de tidligere anførte Steder have meddelt angaaende Skattemandtallet af 1664—1666, har jeg ladet udføre Beregninger over Folkemængdens Væxt inden de samme geografiske Dele af Bygderne i Tidsrummet fra 1665—1769. Disse Beregninger yde dog en mindre Grad af Sikkerhed end de foregaaende, især fordi man kun tilnærmelsesvis kjender Finmarkens daværende Befolkning, men de have dog saa meget Værd, at de bør meddeles. Efter dem skulde den aarlige Tilvæxtsprocent i nysnævnte Tidsrum have udgjort for Gruppen 58—62° 0.50, for Gruppen 62—65° kun 0.26 og for Gruppen 65—71° alene 0.19¹⁾.

I 1665 og i Aarene 1769 og 1875, der alle ere adskilte fra hinanden ved Mellemrum af ca. 100 Aar, samt i 1885 skulde Folkemængden, hvad Rigets Bygder angaar, have været saaledes fordelt:

Grupper.	Procent af Folkemængden i Rigets Bygder.			
	1665.	1769.	1875.	1885.
58—62°	65.3	71.1	68.3	66.4
62—65°	22.9	19.5	20.0	20.3
65—71°	11.8	9.4	11.7	13.3
<hr/>				
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0

For det nordlige Norges Vedkommende skulde saaledes Forholdet i 1875 være det samme som for omtrent 200 Aar siden; der kan ingen Tvivl være om, at det har forværret sig fra 1665 til 1769, men det har igjen hævet sig fra 1769—1875. Det sydlige Norges Landdistrikter indbefattede i 1769 en væsent-

¹⁾ Efter de ovennævnte Beregninger skulde nemlig Folketallet i 1665 have udgjort henholdsvis 276 000—97 000—50 000, og i 1769 henholdsvis 463 000—127 000—61 000. For den nordligste Gruppe bliver naturligvis Resultatet mindst sikkert.

lig større Andel af Bygdernes Folkemængde end i 1665, men i 1875 en noget mindre end i 1769. Mellemgruppen, hvis Anpart ligesom den nordliges sank adskilligt i det første Tidsrum, har derimod ikke som den senere formaaet at stige synderligt i det indbyrdes Forhold¹⁾.

II. Folkemængden i forskellige Landsdele, grupperede efter deres Høidebeliggenhed.

Landdistrikterne og Byerne ere her grupperede i Kystdistrikter, hvorunder ogsaa indbefattes Steder ved Havets kortere Indsnit og ved de ydre Dele af de dybe Fjorde, i Fjorddistrikter, inklusive saadanne, som ligge i de nævnte Fjordes inderste Bund og kun paa et lidet Stykke berøre Søen, i Lavlandsdistrikter, hvorved forstaaes de lavere liggende af Rigets øvrige Egne, og i Fjelddistrikter, hvortil høre Østlandets store Dalstrøg og andre høiere liggende Trakter. Inddelingen er for Bygdernes Vedkommende udført herredsvis. At den i Enkelthederne maa bero paa et Skjøn, følger forøvrigt af sig selv. Exempelvis skal nævnes, at af Kristianiafjordens Strøg er Moss By og Landdistrikt samt Horten og Borre Herred henregnede til Kystdistrikter, men Holmestrand samt Vestby og Botne Herreder til Fjorddistrikter, at Elverum og Trysil Herreder ere henførte til Lavlandsdistrikter, men Aamots og Storelvedalens Herreder til Fjelddistrikter, samt at Voss Herred er klassificeret som Lavlands-, men Vossestrandens Herred som Fjelddistrikt. I denne Forbindelse kan bemærkes, at man endnu ikke kjender de beboede Strøgs Middelhøide. Senere vil man paa sit Sted finde Begrebet Fjelddistrikter taget i en snevrere Betydning.

Inden de ovennævnte Grupper stillede Folkemængden i Aarene 1769—1875 sig saaledes:

Grupper.	1769.	1801.	1845.	1875. ²⁾
Kystdistrikter . . .	237 049	290 454	448 371	700 846
Fjorddistrikter . . .	175 721	219 957	347 012	498 469
Lavlandsdistrikter .	207 800	249 647	352 722	416 144
Fjelddistrikter . . .	103 937	122 980	180 366	197 965
Riget	724 507	883 038	1 328 471	1 813 424

Naar man herefter beregner den aarlige Tilvækstprocent for det hele Tidsrum og de enkelte Perioder, udkommer følgende Resultat:

Grupper.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.
Kystdistrikter	1.02	0.65	0.97	1.50
Fjorddistrikter	0.99	0.72	1.01	1.21
Lavlandsdistrikter . .	0.66	0.58	0.78	0.55
Fjelddistrikter	0.60	0.53	0.86	0.31
Riget	0.87	0.63	0.91	1.04

Paa den ene Side opviser altsaa Kyst- og Fjorddistrikterne i alle Perioder, især dog i de to sidste, men fremfor alt i den

¹⁾ Med det oven anførte kan sammenholdes Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur for 1848, Side 403, og Havstad's ovennævnte Arbeide, Side 12.

²⁾ Nogen foreløbig Beregning over Folkemængdens Fordeling paa heromhandlede Grupper i 1885 lader sig ikke anstille.

allersidste en stærkere Folkeforøgelse end Lavlands- og Fjeld-
distrikterne paa den anden Side. Sammenligner man de første indbyrdes,
viser der sig kun i Slutningsperioden 1845—1875 nogen større Forskjel mellem
dem. Det samme er Tilfældet med Lavlands- og Fjelddistrikterne; dog er For-
skjellen mellem dem eller de sidstes Underlegenhed forholdsvis større¹⁾.

Forøvrigt viser Tabellen ogsaa, hvorledes Forøgelsen inden de to første
Grupper bestandig har været i Voxende, hvorimod den inden begge de sidste har
været i Opgang i Mellemprioden og i Nedgang i Slutningsperioden; allermest
gjælder dette Fjelddistrikterne, idet Spranget fra 0.86 til 0.31 er meget stort.
Tidsrummet 1845—1875 er overhovedet særdeles mærkeligt; som
man ser, har Fjelddistrikternes Folkeformerelse i denne Periode kun været en
Femtedel af, hvad den har været inden Kystdistrikterne.

Paa hver Gruppe kom i de ovenomhandlede Aar følgende Procentdele
af Landets hele Folkemængde:

Grupper.	1769.	1801.	1845.	1875.
Kystdistrikter	32.7	32.9	33.7	38.6
Fjorddistrikter	24.2	24.9	26.1	27.5
Lavlandsdistrikter . .	28.7	28.3	26.6	23.0
Fjelddistrikter	14.4	13.9	13.6	10.9
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0

Slaar man ogsaa her de to første og de to sidste Grupper sammen, frem-
kommer følgende Resultat:

Aar.	Procentdel af den hele Folkemængde	
	i Sødistrikterne.	i Landdistrikterne.
1769	56.9	43.1
1801	57.8	42.2
1845	59.8	40.2
1875	66.1	33.9

De sidste, som i 1769 talte adskilligt over to Femtedele af Rigets hele
Indbyggerantal, havde saaledes i 1875 kun omkring en Trediedel deraf.

Undersøger man ogsaa her Forholdet inden Bygderne alene, udgjorde
Folkemængden i hver af de ovennævnte Grupper:

Grupper.	1769.	1801.	1845.	1875.
Kystbygder	198 693	236 242	356 440	517 210
Fjordbygder	149 009	182 170	273 814	337 359
Lavlandsbygder . .	198 714	240 674	344 750	401 171
Fjeldbygder	103 937	122 980	180 366	197 965
Bygderne	650 353	782 066	1 155 370	1 453 705

hvorefter den aarlige Procenttilvæxt var:

¹⁾ Udsunderer man ogsaa her af den tidligere nævnte Grund Kristiania fra Bereg-
ningen, stiller Tilvæxtsprocenten for Fjorddistrikterne sig adskilligt lavere, idet
den for det hele Tidsrum udgjør 0.82 og for Perioden 1845—1875: 0.85. Herved
fremtræder Kystdistrikternes relative Overlegenhed i et noget stærkere Lys.

Grupper.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.
Kystbygder	0.91	0.55	0.92	1.25
Fjordbygder	0.77	0.64	0.91	0.70
Lavlandsbygder	0.66	0.61	0.80	0.51
Fjeldbygder	0.60	0.53	0.86	0.31
Bygderne	0.76	0.59	0.87	0.77

Sammenligner man denne Tabel med den tilsvarende for det hele Rige, vil man se, at de to første Grupper i Forening, naar man indskrænker sig til Bygderne, vistnok staa bedre end de to sidste, og det endog i enhver Periode, men at Fordelen her dog langtfra er paa deres Side i samme Grad som hist, hvor Byerne vare medtagne i Beregningen. Dette kommer fornemmelig deraf, at Fjorddistrikterne opvise en lavere Tilvæxt, naar Talen alene er om Bygderne. Har saaledes Søbygdernes Folketal i Tidsrummet 1769—1875 voxet hurtigere end Landsbygdernes, synes Udviklingen at have været modsat i det Aarhundrede, som gik forud. De ovenomhandlede Opgaver for Aarene 1664—1666 tyde nemlig hen derpaa. Efter disse skulde nemlig Forøgelsen fra 1665—1769 for Kyst- og Fjordbygderne kun have udgjort henholdsvis 0.30 og 0.26, men for Lavlands- og Fjeldbygderne 0.59 og 0.61, altsaa omtrent det dobbelte for de to sidste Grupper. Vel gjælder det ogsaa her, at Beregningerne for det første Aarhundrede ikke besidde den samme Grad af Paalidelighed som for det sidste, men den Forskjel, som Tallene fremvise, er saa stor, at den idetmindste for en væsentlig Del maa have sin Aarsag i et tilsvarende Virkelighedsforhold¹⁾.

Efter Opgaverne skal de norske Bygders Folketal i 1665, i 1769 og i 1875 have været saaledes fordelt paa de i dette Afsnit omhandlede Grupper:

	Procent af Bygdernes Folkemængde.		
	1665.	1769.	1875.
Kystbygderne	34.9	30.5	35.6
Fjordbygderne	26.7	22.9	23.2
Lavlandsbygderne . .	25.4	30.6	27.6
Fjeldbygderne	13.0	16.0	13.6
altsaa:			
Søbygderne	61.6	53.4	58.8
Landsbygderne	38.4	46.6	41.2

Forklaringen til de her fremstillede Kjendsgjæringer ligger i det foregaaende, saa at det er unødvendigt at dvæle nærmere derved²⁾.

Fjeldbygdernes yderst svage Folkeforøgelse i Perioden 1845—1875 har man fundet værdig til en videregaaende Undersøgelse, der for at belyse Sagen fuldstændigere ogsaa er udstrakt til den nærmest foran liggende Periode. Man

¹⁾ Efter de udførte Beregninger skulde nemlig Folketallet i 1665 have udgjort: for Kystbygderne 146 000, for Fjordbygderne 114 000, for Lavlandsbygderne 108 000 og for Fjeldbygderne 55 000, men i 1769 henholdsvis 199 000—149 000—199 000—104 000.

²⁾ I sin ovenciterede Afhandling (se Side 10—11) fremstiller L. Havstad Forholdet saaledes, at man skulde tro, at Fjeldbygdernes Folketal relativt til de andre Bygders er formindsket lige siden 1665. Af det Ovenstaaende vil man erfare, at dette ikke forholder sig saa, idet der i Mellemtiden endog har fundet en relativ Forøgelse Sted.

har nemlig af hele den nævnte Gruppe atter udsondret Fjeldbygderne i snevrere Forstand, det vil sige, Herrederne øverst oppe i vore store Dalstrøg og andre meget høitliggende Trakter, saa at man kan sammenligne Udviklingen inden dem med den tilsvarende i de lavere liggende Fjelddistrikter. I 1801, 1845 og 1875 udgjorde saaledes Folketallet:

I de nedre Fjeldbygder: 82 321 — 121 844 — 135 271
 - - øvre Fjeldbygder: 40 659 — 58 522 — 62 694

hvorefter den aarlige Tilvækstprocent bliver:

	1801—1845.	1845—1875.	1801—1875.
I de nedre Fjeldbygder:	0.88	0.35	0.66
- - øvre Fjeldbygder:	0.81	0.23	0.58

Heraf sees, at det særlig er de øvre Fjeldbygder, hvori Folkeformerelsen har været saa langsom i Perioden 1845—1875. For at man kan forfølge Udviklingen gennem dens kortere Trin, meddeles videre en Opgave over Folketallet i de samme Bygder i nedenstaaende Aar:

Aar.	Folkemængde i de øvre Fjeldbygder.
1845	58 522
1855	61 428
1865	63 111
1875	62 694

Herefter bliver den aarlige Tilvækstprocent for Tidsrummet 1845—1855: 0.49 og for Tidsrummet 1855—1865: 0.37, medens Folkemængden i Tiaaret 1865—1875 endog er aftaget, idet der opstaar en Minkningsprocent af 0.07. Naar man hermed sammenholder den oven meddelte Oplysning, at Tilvækstprocenten for de samme Bygder i Perioden 1801—1845 var 0.81, og derved faar Tingenes Gang i de tre første Fjerdedele af dette Aarhundrede overskuet, vise Tallene, hvad de øvre Fjeldbygder angaar, en bestandig Nedgang i Tilvækstens Størrelse, der tilsidst gaar over i absolut Nedgang i selve Folketallet.

Da det omhandlede Forhold har saa megen Interesse paa Grund af sin Eiendommelighed, skal man angaaende de enkelte Herreder, som høre hid, meddele følgende Oplysninger, idet man begynder med dem, hvori Folketallet i betydeligere Grad er formindsket fra 1865—1875: Dovre havde i førstnævnte Aar 2537 Indbyggere, i sidstnævnte 2426; Lesje havde i de samme Aar henholdsvis 3666 og 3267 og i 1875 endog færre Beboere end i 1845, da Folketallet var 3347; med Vang i Valdres er det samme i endnu høiere Grad Tilfældet, idet Herredet i 1845 talte 2921 Mennesker, i 1855: 2872, i 1865: 2697 og i 1875: 2442, altsaa for hver Tælling færre; Nore havde i 1865: 3428 Indbyggere, i 1875: 3301; Tinn i 1845: 2612 og i 1865: 2632, men i 1875 kun 2580; Borgund i Sogn talte i 1845: 1056, i 1855: 1008, i 1865: 963 og i 1875 alene 861 Mennesker, altsaa ligesom Nabobygden Vang i Valdres stadigt færre; Opdal havde i 1865: 4500 og i 1875: 4277 Indbyggere, Karasjøk henholdsvis 588 og 515. I følgende Herreder har Folketallet imellem 1865 og 1875 enten aftaget lidt eller været omtrent uforandret: Kvikne, Østre Slidre, Hol i Halvingdal (Folketallet 1875 = Folketallet 1845), Rauland (i 1875: 1045, i 1845: 1073), Bygland, Valle (omtrent uforandret siden 1845), Suledal (1875: 2122, 1855: 2196), Røldal (1875: 917, 1855: 922), Vossestranden, Jostedalen (1875: 855, 1855: 884), Røros (1875: 3564, 1855: 3550), Kautokeino (1875: 738, 1855: 869). Nedenstaaende Herreder vise større Væxt fra 1865 til 1875, medens de dog i sidstnævnte Aar havde mindre Folketal end i 1855: Gol (1875: 4219 og 1855: 4239), Aal (henholdsvis 3753 og 3780), Vinje (henholdsvis

1987 og 2005). Af samtlige de 30 Herreder, der er blevne henførte til den her omhandlede Særklasse, er det kun 6, som opvise stadig Væxt fra 1845 eller 1855 til 1875, nemlig: Tolgen (1855: 3000, 1875: 3507), Sollien (1845: 222, 1875: 430), Aaseral (1855: 1293, 1875: 1447), Siredalen (1845: 1599, 1875: 1976), Aalen (1845: 1217, 1875: 1688) og Lierne (1845: 734, 1875: 1134).

Søger man efter Aarsagen til det Forhold, som vi her have for os, er der ingen Tvivl om, at den ligger i den stærke Udvandring, som er foregaaet fra de omhandlede Distrikter; Overskudet af Fødte over Døde har, antagelig nærmest som Følge af mindre Dødelighed, just i disse Distrikter været stor, idetmindste i en Aarrække.

III. Folkemængden inden forskellige Landsdele, grupperede efter de fremtrædende Næringsveie.

Med denne Del af Undersøgelsen har man naturligvis villet levere et Bidrag til Bedømmelsen af, hvorvidt Arten af Distrikternes Næringsliv eller dets særlige Udvikling har paavirket deres Befolkningsforhold. Naar der mellem Distrikter af forskellig Klasse gjennemgaaende aabenbarer sig en større Ulighed i Folkemængdens Fremgang, tilsiger Sagens Natur, at Eiendommeligheden af deres økonomiske Betingelser ned igjennem Tiderne har været en væsentlig medvirkende Aarsag til Forholdet.

Bygderne og Byerne staa her under saa forskelligartede Vilkaar, at de ikke kunne sammenfattes. De første har man delt i følgende Hovedgrupper: 1° Skovbygder, 2° Fiskebygder, 3° Skibsfartsbygder, 4° Industribygder og 5° Jordbrugsbygder. Hvad de fire første Klasser angaar, har det i Henseende til Inddelingen, der ogsaa her er udført herredsviis, været afgjørende, hvorvidt de ovennævnte Herligheder eller Næringsveie i Herredet findes eller drives i en fremtrædende Grad, dette ikke saaledes forstaaet, at vedkommende Næring just skal give et større Udbytte end Jordbruget — hvilket uidentivl, selv i vort Land, er temmelig sjældent — men saaledes, at der er bleven spurgt efter, hvorvidt Herredet fremfor andre Herreder udmærker sig ved en af hine særegne Næringsveie, eksempelvis anført, om dets Skovbrug, sammenlignet med andre Distrikters Skovbrug, indtager en særdeles betydningsfuld Plads. Under Jordbrugsbygdernes Klasse, der alligevel bliver de øvrige tilsammen overlegen i Folkemængde, er da alle de Herreder blevne grupperede, hvori ingen af de ovenfor omhandlede Særbedrifter ere raadende. Man har forresten af dem igjen oprettet tre Underafdelinger, nemlig Kornbygder, Fædriftsbygder og andre Jordbrugsbygder, alt eftersom det egentlige Agerbrug eller Kreaturholdet eller ingen af disse spiller nogen udpræget Rolle i deres Økonomi.

Det siger sig selv, at Inddelingen i dens Enkeltheder undertiden har maattet bero paa et Skjøn. Herved er dog at mærke, at man overalt har havt Statistik at støtte sig til, navnlig over Bruttoudbyttet af Fiskerierne, over hjemmehørende Skibsdrægtighed, over Antallet af Fabrikarbeidere, over Værdi af Kornavling og af Kreaturhold. Grupperingen er desuden stedse bleven ledet af en muligst nøiagtig Afveining af de forskellige Momenter, som kunne have Indflydelse¹⁾.

¹⁾ Efter en noget forskellig Grupperingsmaade har man i Indledningen til Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 S. XI—XIII gjort Rede for Folkemængdens Forandringer i efternævnte sex Grupper af Herreder: 1) Fjeldbygder, 2) Fladbygder, 3) Skovbygder, 4) Industribygder, 5) Søfartsbygder, 6) Fiskebygder. — Den samme Gruppering er bleven anvendt for Aarene 1865—1875 i G. Sundbærg's «Bidrag till Utvandringsfrågan», der S. 257 o. flg. meddeler mange hidhenhørende Oplysninger angaaende Folkemængdens Bevægelse i Norge.

Jo længere man gaar tilbage i Tiden, desto mindre holdbar bliver den samme Inddeling, fordi Næringsforholdene i de enkelte Herreder imidlertid kunne have skiftet Karakter fuldstændigt. Undersøgelsen omfatter saaledes her kun Tidsrummet 1801—1875. I forrige Aarhundrede var desuden den større Industri saagodtsom ukjendt i Landet.

I hver af de ovennævnte Grupper af Bygderne udgjorde Folketallet:

Grupper.	1801.	1845.	1875.
1. Jordbrugsbygder	490 290	728 943	841 670
2. Skovbygder	96 933	141 261	176 335
3. Fiskebygder	121 496	173 803	261 103
4. Skibsfartsbygder	25 016	39 666	61 368
5. Industribygder	48 331	71 697	113 229
Bygderne	782 066	1 155 370	1 453 705

Underafdelinger.

1 a. Kornbygder	125 982	181 326	210 440
1 b. Fædriftsbygder	91 099	135 571	154 518
1 c. Andre Jordbrugsbygder . .	273 209	412 046	476 712

Herefter bliver den aarlige Tilvækstsprocent:

Grupper.	1801—1845.	1845—1875.	1801—1875.
1. Jordbrugsbygder	0.88	0.48	0.71
2. Skovbygder	0.84	0.74	0.80
3. Fiskebygder	0.80	1.37	1.03
4. Skibsfartsbygder	1.03	1.47	1.20
5. Industribygder	0.88	1.53	1.14
Bygderne	0.87	0.77	0.83

Underafdelinger.

1 a. Kornbygder	0.81	0.50	0.69
1 b. Fædriftsbygder	0.89	0.44	0.71
1 c. Andre Jordbrugsbygder . . .	0.92	0.49	0.74

Tabellens mest iøinefaldende Træk er Skibsfarts- og Industribygdernes betydelige Folkeformerelse i dette Aarhundrede, mellem hvilke Grupper indbyrdes der dog er den Forskjel, at hines Befolkning allerede forøgede sig temmelig stærkt i Perioden 1801—1845, medens Væksten i sidstnævnte Gruppe dengang ikke naaede over Gjennemsnittet. Ligeledes indtage Fiskebygderne en respektabel Plads i Rækken. Derimod staa Jordbrugs- og Skovbygderne, især de første, under det fælles Niveau. Ogsaa i den Henseende danne disse to Grupper en Modsætning til de øvrige, at Forøgelsen har været mindre i den sidste Periode end i den første. Overhovedet sees Formerelsen i hin Periode at have været temmelig lige for alle Grupper, hvorimod de i den sidste afvige fra hinanden i den Grad, at Forøgelsen i de tre heldigst stillede Klasser overhovedet har været den tredobbelte af, hvad den udgjorde i den ugunstigst situerede, nemlig Jordbrugsbygdernes Gruppe.

Imellem Underafdelingerne indbyrdes hersker der ingen væsentlig Forskjel; de staa alle lavt. For Fædriftsbygdernes Vedkommende kunde dette synes noget paafaldende, naar man henser til det utvivlsomme Opsving, som den paa Kreaturafkastningen byggede Bedrift i de senere Tider har taget. Man vilde vistnok

have ventet en større Væxt i den sidste Periode af det omhandlede Tidsrum, hvori denne Underklasse, som Tabellen viser, netop staar allerlavest. Men det maa bemærkes, at Klassen selvfølgelig tæller en stor Del af de Distrikter, som man i forrige Afsnit har samlet under Gruppen Fjeldbygder og navnlig alle de høiere liggende af disse, hvilke man særskilt har fremhævet og fundet at udgjøre en Gruppe med fremtrædende liden Væxt. Udsondrer man disse sidste fra Fædriftsbygdernes Klasse, vender Forholdet sig om. Folketallet i de lavere liggende Fædriftsdistrikter stillede sig nemlig saaledes:

1801	50 440
1845	77 049
1875	91 824,

hvilket for Perioden 1801—1845 giver en aarlig Væxtprocent af 0.95 og for Perioden 1845—1875 af 0.59. For de lavere liggende Fædriftsbygder staar alt-saa, hvad Slutningsperioden angaar, Sagen saaledes, at de ikke alene udmærkede sig særdeles fordelagtigt fremfor de høiere liggende Bygder af samme Klasse, for hvilke Væxtprocenten kun var 0.23, men ogsaa gik noget foran Kornbygderne og Jordbrugsbygderne overhovedet, for hvilke Væxtprocenten var henholdsvis 0.50 og 0.48¹⁾.

Efter den ovenfor meddelte Opgave over Folketallet i de forskellige Grupper var Bygdernes Befolkning i de omhandlede Aar fordelt saaledes, at der paa hver Gruppe kom følgende Procent af det hele Indbyggerantal:

Grupper.	1801.	1845.	1875.
1. Jordbrugsbygder	62.7	63.1	57.9
2. Skovbygder	12.4	12.2	12.1
3. Fiskebygder	15.5	15.0	18.0
4. Skibsfartsbygder	3.2	3.5	4.2
5. Industribygder	6.2	6.2	7.8
	<hr/>		
	Sum	100.0	100.0
		100.0	100.0
Underafdelinger.			
1 a. Kornbygder	16.1	15.7	14.5
1 b. Fædriftsbygder	11.7	11.7	10.6
1 c. Andre Jordbrugsbygder . .	34.9	35.7	32.8

IV. Folkemængden i Nabobygder til større Byer, sammenlignede med de øvrige Bygder.

Naar man sammenligner de Dele af Bygderne, der grænse til Byerne, med de andre Dele af Bygderne, gjælder det hovedsagelig at paavise noget af det heldbringende i den økonomiske Indflydelse, som Naboskab til et betydeligere Virksomhedscentrum udøver paa en Bygds Fremgang, og der kan derfor kun være Tale om Bygder, der staa i saadant Forhold til større Byer²⁾. Udsondrer man disse, viser det sig, at Folketallet udgjorde:

- ¹⁾ At der, især vestenfjelds, er mange lavt liggende Fædriftsbygder, behøver neppe at bemærkes; paa den anden Side er der adskillige Distrikter, som her ere henregne til Kornbygder, men som i foregaaende Afsnit ere grupperede under Fjeldbygder, saasom flere af Gudbrandsdalens Herreder.
- ²⁾ Hertil er regnet ialt 34 Herreder, nemlig Id, Berg, Glemminge, Onsø, Moss, Aker, Bærum, Asker, Sandsvær, Flesberg, Lier, Eker, Borre, Sæm, Tjølling, Brunlanæs, Gjerpen, Solum, Sandøkedal, Barbo, Tromø, Hisø, Oddernæs, Halsaa og Hartmark, Hetland, Torvestad, Fane, Askøen, Aarstad, Borgund i Søndmøre, Kvernæs, Fredø, Strinden, Tromsøsundet.

	1801.	1845.	1875.
I Nabobygder til større Byer . . .	71 408	107 129	160 156
I de øvrige Bygder	710 661	1 048 241	1 293 549

hvorefter den aarlige Tilvækstprocent bliver:

	1801—1875.	1801—1845.	1845—1875.
I Nabobygder til større Byer	1.08	0.91	1.35
I de øvrige Bygder	0.80	0.87	0.70

I den Periode, inden hvilken Byernes store Opsving først har fuldført sig, nemlig Slutningsperioden, har altsaa Folkeformerelsen i den første Klasse af Bygder været næsten dobbelt saa stor som i den sidste Klasse. Det talende heri bliver saameget stærkere, naar man erindrer, at Folketallet i de Dele af Bygderne, der ere blevne indlemmede i Byerne, ikke er medtaget i Beregningen, idet det indgaar under de sidstes Folkemængde, og naar man desuden tager Hensyn til, at Begrebet «større Byer» her er strakt meget langt (se Noten).

Det er ovenfor bleven paavist, at Folkemængden i Fjeldbygderne og især i de øverste af disse kun har forøget sig ganske svagt i den Periode, som der her fornemmelig spørges om, nemlig Perioden 1845—1875. De gjøre selvfølgelig sit til at nedtrykke Tilvæksten for Tabellens «øvrige Bygder» til det lave Niveau, hvorpaa den staar, men dog ikke i væsentlig Grad. Udsondrer man nemlig de øverste Fjeldbygder fra de sidste, bliver Tilvækstprocenten for den tilbageværende Del af dem i nævnte Periode desuagtet ikke høiere end 0.73, og udskiller man samtlige Fjeldbygder, bliver den for den Del af de samme Bygder, som da bliver tilbage, dog ikke høiere end 0.78. Det er saaledes ikke de her udhævede Bygders særligt ugunstige Stilling, som væsentlig betinger «de øvrige Bygders» Underlegenhed ligeoverfor Nabobygderne til de større Byer. Sagen er, at den nævnte Klasse er for lidet talrig til at kunne modificere Forholdet betydeligt.

V. Folkemængden i forskellige administrative Kredse.

Vi skulle her fornemmelig behandle Forholdet inden vor største administrative Gruppe, Stifterne, og det især fordi denne Inddeling omfatter Landskaber, som i naturlig Henseende ere temmelig énsartede. De øvrige Jurisdiktioner kan man derimod ikkun skjænke en mere overfladisk Opmærksomhed.

I de ovenomhandlede Aar udgjorde Folkemængden i de forskellige Stifter:

Stifter.	1769.	1801.	1845.	1875.	1885 ¹⁾
Kristiania	186 157	219 746	330 042	490 351	547 003
Hamar	104 632	127 538	189 994	234 971	225 896
Kristianssand	137 213	164 610	266 951	349 913	373 207
Bergen	130 755	154 145	224 897	286 675	308 842
Trondhjem	105 238	137 812	206 120	270 029	282 124
Tromsø	60 512	79 187	110 467	181 485	216 891
Riget	724 507	883 038	1 328 471	1 813 424	1 953 963

¹⁾ Foreløbigt beregnede Tal.

Herefter udgjorde den aarlige Tilvækstprocent:

Stifter.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.	1875—1885.
Kristiania	0.91	0.53	0.91	1.33	1.10
Hamar	0.76	0.63	0.89	0.71	0.40
Kristianssand	0.88	0.58	1.08	0.91	0.65
Bergen	0.74	0.52	0.84	0.81	0.75
Trondhjem	0.89	0.86	0.90	0.90	0.44
Tromsø	1.04	0.86	0.74	1.67	1.80
Riget	0.87	0.63	0.91	1.04	0.75

Forklaringerne til de Kjendsgjerninger, som Tabellen fremviser, ligge overhovedet i de Oplysninger og Bemærkninger, som ere blevne fremlagte i de foregaaende Afsnit. Naar Hamar Stift staar saa lavt i Rækken, maa man dog bemærke, at dette i væsentlig Grad beror derpaa, at denne Landsdel er saagodt-som blottet for Byer, der jo stadigt udmærke sig ved en raskere Væxt; at Bergens Stift kommer til at indtage den daarligste Plads, er for en stor Del betinget deraf, at Stiftets Hovedby Bergen i den allerstørste Del af Tidsrummet har været temmelig stillestaaende, hvad Folkemængde angaar.

Ved hvert af de ovennævnte Tællingsaar samt i 1885 var Rigets Folkemængde saaledes fordelt paa Stifterne, at der paa hvert kom nedenstaaende Procent:

Stifter.	1769.	1801.	1845.	1875.	1885.
Kristiania	25.7	24.9	24.9	27.0	28.0
Hamar	14.4	14.4	14.3	13.0	11.6
Kristianssand	19.0	18.6	20.1	19.3	19.1
Bergen	18.0	17.5	16.9	15.8	15.8
Trondhjem	14.5	15.6	15.5	14.9	14.4
Tromsø	8.4	9.0	8.3	10.0	11.1
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Indskrænker man sin Betragtning af Forholdet imellem Stifterne til Bygderne alene, viser den, som tildels antydtes, en forskjellig Udvikling. I de ovennævnte Aar udgjorde Bygdernes Folkemængde, stiftsvis grupperet:

Bygderne stiftsvis.	1769.	1801.	1845.	1875.	1885. ¹⁾
Kristiania	152 768	174 944	252 192	312 965	324 200
Hamar	104 032	126 346	188 276	228 750	218 000
Kristianssand	121 389	141 291	223 644	267 996	282 500
Bergen	116 600	135 266	199 204	241 129	254 300
Trondhjem	95 452	125 755	185 601	234 318	242 200
Tromsø	60 112	78 464	106 453	168 547	200 358
Samtlige Bygder	650 353	782 066	1 155 370	1 453 705	1 521 558

¹⁾ Foreløbigt beregnede Tal.

Herefter udgjorde den aarlige Tilvækstsprocent:

Bygderne stiftsvis.	1769—1875.	1769—1801.	1801—1845.	1845—1875.	1875—1885.
Kristiania	0.68	0.43	0.82	0.72	0.35
Hamar	0.74	0.62	0.89	0.65	0.48
Kristianssand	0.75	0.48	1.03	0.60	0.53
Bergen	0.69	0.47	0.86	0.64	0.53
Trondhjem	0.85	0.88	0.87	0.78	0.33
Tromsø	0.97	0.85	0.68	1.54	1.74
Samtlige Bygder	0.76	0.59	0.87	0.77	0.46

Omkring Aaret 1665, ved Midten af 1769 og ved Udgangen af 1875 kom paa hver af de omhandlede Landsdele følgende Procent af Bygdernes hele Folketal:

Bygderne stiftsvis.	1665.	1769.	1875.	1885.
Kristiania	18.9	23.5	21.6	21.3
Hamar	10.7	16.0	15.7	14.3
Kristianssand	20.6	18.7	18.4	18.6
Bergen	19.4	17.9	16.6	16.7
Trondhjem	18.4	14.7	16.1	15.9
Tromsø	12.0	9.2	11.6	13.2
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0

Hvad de mindre administrative Grupper angaar, maa det være nok at nævne de største Yderligheder eller Maximums- og Minimums størrelser i Henseende til Folketallets Væxt imellem Aarene 1801 og 1875. I hele dette Tidsrum var saaledes Tilvækstsprocenten forholdsvis meget betydelig i Finmarkens Amt (1.3), i Tromsø Amt (1.2) og i Stavanger Amt (1.1), derimod meget liden i Buskeruds og N. Bergenhus Amter (0.6 i begge), alt, forsaavidt de samme Amters Landdistrikter angaar. Den gennemsnitlige Tilvækstsprocent i Landdistrikterne tilsammen var i nævnte Tidsrum 0.8. Blandt Føgderierne udmærker sig i den heldige Retning Vardø (ikke mindre end 3.3), Varanger (2.4), Tanen samt Moss og Tune (begge 1.3), S. Østerdalen, Lofoten og Vesteraalen samt Senjen og Tromsø (alle 1.2); i den anden Retning nævnes først og fremst Numedal (ikkun 0.2), dernæst Rakkestad, Hallingdal og Nedre Telemarken samt Sogn (alle 0.5), Øvre Telemarken, Øvre Romerike, S. Gudbrandsdalen, Ringerike, Hardanger og Voss, Orkedal og Guldal (alle 0.6).

Forsaavidt Perioden 1801—1845 betræffer, for hvilken den midlere Tilvækstsprocent i Bygderne var 0.9, nævnes blandt Amtene eller, rettere sagt, deres Landdistrikter alene Stavanger Amt med en Tilvækstsprocent af hele 1.3 og i den modsatte Retning Nordlands Amt med en Procent af ikkun 0.5; blandt Føgderierne udhæves Vardø (2.6), Varanger (2.1), Ryfylke (1.3) samt Jæderen og Dalerne (1.2) og af de uheldigt stillede Numedal (0.3), S. Helgeland og Salten (begge 0.5), Søndmøre, N. Helgeland, Lofoten og Vesteraalen samt Hammerfest (alle 0.6).

I Perioden 1845—1875, der for Bygdernes Vedkommende opviser en Tilvækstsprocent af 0.8, udmærker sig blandt Amtene følgende: Finmarken (1.8), Tromsø (1.7), Nordland (1.4) og paa den anden Side Bratsberg (0.2), Buskerud og N. Bergenhus (0.3) samt Kristians (0.4), alt, forsaavidt Amternes Landdistrikter angaar. Af Føgderierne udhæves: Vardø (ikke mindre end 4.1),

Varanger (2.7), Lofoten og Vesteraalen samt Tanen (begge 2.1), Hammerfest (2.0), S. Østerdalen (1.9), Moss og Tune samt Senjen og Tromsø (begge 1.7), Namdal (1.4) og paa den anden Side Valdres og Sogn, i hvilke Fogderier Folketallet endog er lidt formindsket (Minkningsprocenten er for begge 0.1), Numedal og Øvre Telemarken, i hvilke der meget nær har hersket Stilstand, Hallingdal (Tilvækstprocent 0.1), N. Telemarken, Sætersdalen, Hardanger og Voss (alle 0.2), S. Gudbrandsdalen og Inderøen (begge 0.3) samt Rakkestad, Toten, Lister, Guldalen og Stjør- og Værdalen (alle 0.4).

Hvad angaar de i Aarene 1875—1885 i de enkelte Amter foregaaede Forandringer i Henseende til Folkemængde, ere Beregningerne ikke saa sikre, at bestemte Resultater kunne paapeges i Tal. Imidlertid synes det nogenlunde sikkert at fremgaa, at Folkemængden er bleven betydelig forøget i Landdistrikterne i Finmarkens, Tromsø og Nordlands Amter, ligesom ogsaa Landdistrikterne i Nedenæs, Søndre Bergenhus og Romsdals Amter synes at have tiltaget ikke saa lidet i Folkemængde. Mindre har Tilvæksten været i Smaalenenes og Jarlsberg og Laurviks Amter, medens der i de øvrige Amter i heromhandlede Henseende dels har været en meget ringe Fremgang, dels ligefrem Tilbagegang. Sidstnævnte Forhold viser sig i ringe Grad, forsaavidt angaar Buskeruds og Hedemarkens Amter, og forholdsvis noget mere for Nordre Trondhjems Amts, men i Særdeleshed for Kristians Amts Vedkommende. I sidstnævnte Amt skulde efter de foreliggende Beregninger Landdistrikternes Befolkning i Tiaaret 1875—1885 være aftaget med omtrent 10 000 Mennesker, efterat Folkemængden i det foregaaende Tiaar var bleven formindsket med næsten det samme Antal (9819). Medens Folkemængden i disse Landdistrikter i 1865 udgjorde 122 678, er den saaledes for 1885 beregnet til kun 102 700 eller tyve Tusinde mindre, og Folketallet skulde saaledes i Aarene 1865—1885 være gaaet ligesaa meget tilbage, som det i Aarene 1845—1865 var gaaet frem.

III.

Forholdet mellem Befolkningens virkelige og dens naturlige Tilvæxt.

Ved Folkemængdens naturlige Tilvæxt forstaar man dens Forøgelse ved Overskudet af Fødte over Døde, der næsten overalt er Grundlaget for Befolkningstilvæxten og som vilde falde sammen med denne, dersom ikke Forholdet mellem Indvandring og Udvandring heri bevirkede en større eller mindre Forskjel.

For Norges Vedkommende kan man sige, at Befolkningstilvæxten ligeindtil 1845 væsentlig har faldt sammen med den naturlige Tilvæxt; i Aarene 1846—1865 har derimod Udvandringsoverskudet i en ikke ubetydelig Grad forringet Tilvæxten, og i Aarene 1866—1885 er denne af samme Grund endog bleven reduceret til omkring Halvparten af den naturlige. Til nærmere Belysning heraf hidsætte vi efter Tabel 3 nedenstaaende Oversigt:

	Folke- mængdens Tilvæxt.	Registreret Overskud af Fødte.	Overskud af Ind- eller Udflyttede.	Virkelig Be- folkningstilvæxt i Procenter af den naturlige.
1826—1835	+ 143 000	+ 140 507	+ 2 493	101.7 Pct.
1836—1845	+ 132 471	+ 130 914	+ 1 557	97.7 «
1846—1855	+ 161 576	+ 192 117	— 30 541	84.1 «
1856—1865	+ 211 709 ¹⁾	+ 237 413	— 25 704 ¹⁾	89.2 « ¹⁾
1866—1875	+ 111 668	+ 219 954	— 108 286	50.8 «
1876—1885	+ 140 539	+ 274 740	— 134 201	51.2 «

Ved disse Opgaver maa forøvrigt bemærkes, at der er nogen Forskjel mellem det registrerede og det virkelige Overskud af Fødte²⁾, hvilket udøver Ind-

¹⁾ Da det i Henhold til, hvad der er anført i Indledningen til Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse 1856—1865, S. XV, maa antages, at endel af den ved Sammenligningen mellem Folketællingerne af 1855 og 1865 befundne Tilvæxt er at henføre til sidstnævnte Folketællings større Nøiagtighed, bliver den virkelige Tilvæxt i disse Aar antagelig omtrent 200 413, Overskudet af Udflyttede — 37 000 og den virkelige Befolkningstilvæxt kun 84.4 Pct. af den naturlige.

²⁾ Se herom det i Afsnit VI, b samt i Indledningen til Livs- og Dødstabeller (Norges off. Stat. III No. 68) S. XXI bemærkede.

flydelse paa Beregningen af Overskudet af Ind- eller Udflyttede. For Aarene 1866—1875 udgjorde det beregnede virkelige Overskud af Fødte 220 408 og af Udflyttede 108 740; i Aarene 1876—1885 var disse Overskud henholdsvis + 273 025 og — 132 482. Efter denne Berigtigelse udgjorde den virkelige Befolkningstilvæxt i de to heromhandlede Tiaar henholdsvis 50.7 og 51.5 Pct. af den naturlige.

Opgjøres ovenstaaende Tabel, forsaavidt angaar Aarene 1846—1885, særskilt for Rigets Landdistrikter og Byer, viser der sig følgende Resultat:

Landdistrikter:	Folke- mængdens Øgning.	Registreret Overskud af Fødte.	Overskud af Ind- eller Udflyttede.	Virkelig Befolknings- tilvæxt i Procenter af den naturlige.
1846—1855 . . .	+ 126 962	+ 173 415	— 46 453	73.2 Pct.
1856—1865 . . .	+ 151 205 ¹⁾	+ 204 273	— 53 068 ¹⁾	74.0 « ¹⁾
1866—1875 ²⁾ . . .	+ 40 365	+ 180 057	— 139 692	22.4 «
1876—1885 ³⁾ . . .	+ 67 962	+ 209 160	— 141 198	32.5 «
Byer:				
1846—1855 . . .	+ 34 614	+ 18 702	+ 15 912	185.1 Pct.
1856—1865 . . .	+ 60 504 ¹⁾	+ 33 140	+ 27 364 ¹⁾	182.6 « ¹⁾
1866—1875 ²⁾ . . .	+ 71 303	+ 39 897	+ 31 406	178.7 «
1876—1885 ³⁾ . . .	+ 72 577	+ 65 580	+ 6 997	110.7 »

Man vil heraf se, at medens Landdistrikterne i Tiaarsperioderne 1846—1855 og 1856—1865, trods en ikke ubetydelig Udvandring til Byerne samt til Amerika, dog beholdt mellem $\frac{2}{3}$ og $\frac{3}{4}$ af sit Fødteoverskud, saa har de senere Aartiers stærke Udvandring bevirket, at de ikke har beholdt mere end mellem $\frac{1}{5}$ og $\frac{1}{3}$ deraf.

For Byernes Vedkommende har indtil 1875 Indflytningen udgjort en meget betydelig Del af deres hele Tilvæxt, idet Indflytningsoverskudet i Tiaaret 1846—1855 var 46 Pct. af denne og i de to følgende Tiaar 44 Pct. Men i Aarene 1876—1885 er i dette Forhold indtraadt en saa væsentlig Forandring, at Indflytningsoverskudet neppe udgjorde 10 Pct. af Byernes Tilvæxt, et Resultat, der for Størstedelen skyldes en betydelig Udvandring til Amerika og andre Steder i Forbindelse med en noget formindsket Indflytning.

I Henhold til de enkelte Landdistrikter og Byer henvises i heromhandlede Henseende til Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 No. 1 og 6, 1851—1870 Tabel 1, samt 1871—1875 Tabel 1. Kun finder man det af særlig Interesse at hidsætte nedenstaaende Opgaver for Kristiania:

- 1) I Henhold til, hvad der er oplyst frgd. Side, Anm. 1, skulde de her anførte Tal egentlig berigtiges saaledes, at Tilvæksten for Landdistrikter og Byer bliver henholdsvis + 141 534 og + 58 879, Vandringsoverskudet henholdsvis — 62 739 og + 25 739 samt de i sidste Rubrik tilhøire anførte Procenter 69.3 og 177.7.
- 2) Efter de pr. 1ste Januar 1873 gjældende Grænser mellem Land og By, dog saaledes, at de senere i Kristiania og Bergen indlemmede Forstæder ere medregnede til Byerne.
- 3) Efter de i 1885 gjældende Grænser mellem Land og By.

	Folke- mængdens Øg- ning efter Folketællingen.	Registreret Overskud af Født.	Overskud af Indflyttede.
1846—1855 ¹⁾ . . .	+ 8 089	+ 2 686	+ 5 403
1856—1865 ¹⁾ . . .	+ 16 116	+ 6 938	+ 9 178
1866—1875 ²⁾ . . .	+ 29 743	+ 9 682	+ 20 061
1876—1885 ²⁾ . . .	+ 34 191	+ 19 864	+ 14 327

Kristiania har altsaa ogsaa i sidstanførte Tiaar havt et betydeligt Overskud af Indflyttede; derimod har for de øvrige Byers Vedkommende, seede under et, Antallet af de Udflyttede oversteget Antallet af de Indflyttede med 7330, saa at deres Befolkningstilvæxt i heromhandlede Tiaar kun udgjorde 84 Pct. af deres Fødteoverskud.

¹⁾ Efter de ved Lov af 5te August 1857 fastsatte Grænser.

²⁾ Efter de ved Lov af 12te Mai 1877 fastsatte Grænser.

IV.

Overskudet af Fødte over Døde

er et befolkningsstatistisk Forhold af stor Interesse. Det danner ikke alene, som allerede nævnt, i de fleste Lande Grundlaget for Folkemængdens Tilvæxt, men er tillige, naar man betragter Menneskeheden under et, sammes eneste Kilde, hvorfor det ogsaa for de Landes Vedkommende, hvis egen Befolkning det alene for en Del kommer tilgode, dog har sin Betydning som disse Landes Bidrag til Menneskeslægtens Formerelse og det nationale Elements Fremtræden i denne. Derhos synes det Overskud af Fødte, som et Folk Aar om andet faar, at maatte betragtes som et ikke uvigtigt Symptom paa samme Folks naturlige Livskraft eller maaske rettere paa Forholdet mellem denne og de nedbrydende Kræfter.

Overskudet af Fødte er i Norge forholdsvis meget betydeligt, og der er kun faa Lande, hvor det er større, hvad enten det sammenlignes med Folke­mængden eller med Antallet af Fødte. Efter de af Forfatteren foretagne Beregninger¹⁾, der omfatter de fleste Lande i Europa, skulde det gennemsnitlige Overskud af Fødte i Aarene 1851—1860 have udgjort + 0.98 og i Aarene 1872—1884: + 1.005 Pct. af Middelfolkemængden, altsaa paa det nærmeste 1 Pct. aarlig. I Norge var Overskudet 1856—1885 gennemsnitlig 1.40 Pct. aarlig. Et større Fødteoverskud har siden 1871 af europæiske Lande alene Polen og Finland havt, og naar man i denne Sammenligning medtager Sextiaarene, staar ogsaa Finland i heromhandlede Henseende overhovedet tilbage for Norge. Saavel i Sverige som i Danmark udgjorde det aarlige Overskud af Fødte i Aarene 1851—1880 1.16 Pct. Derimod udgjør det i de Forenede Stater i Amerika antagelig henimod 2 Pct. og i de britiske Kolonier i Australien omtrent 2 Pct.

Det gunstige Resultat for Norge skyldes udelukkende den ringe Dødelighed, da Fødsliernes Antal snarere er lidt under end over det gennemsnitlige.

I hvert Tiaar siden 1826 udgjorde Antallet af Fødte og Døde samt Overskudet af Fødte i Norge, som følger:

¹⁾ Se Indledning til Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse 1856—1865 S. XVI samt «Arbeiten der Demografischen Section der VI. intern. Congr. für Hygiene und Demographie zu Wien 1887», Heft Nr. XXVI, S. 10.

Aar.	Registre- ret Antal Fødte.	Registre- ret Antal Døde.	Overskud af Fødte.	Aarligt Antal pr. 100 af Middelfolkemængden.		
				Fødte.	Døde.	Overskud.
1816—1825	325 161	184 157	141 004	3.320	1.880	1.440
1826—1835	361 261	220 754	140 507	3.203	1.957	1.246
1836—1845	367 024	236 110	130 914	2.925	1.882	1.043
1846—1855	445 378	253 261	192 117	3.174	1.805	1.369
1856—1865	520 548	283 135	237 413	3.258	1.772	1.486
1866—1875	525 029	305 075	219 954	3.006	1.747	1.259
1876—1885	593 625	318 885	274 740	3.125	1.679	1.446

Betragter man nærmere de her anførte Procentforhold, vil man ikke undlade at bemærke en vis Periodicitet i Antallet af de Fødte, som ogsaa forplanter sig til Overskudet, idet Antallet af Dødsfald, procentvis beregnet, viser en jævn Aftagen. Man vil nemlig se, at det relative Antal af Fødte er lavere i Tiaarene 1836—1845 og 1866—1875 end i de samme nærmest forangaaende og efterfølgende Tiaar. Dette Forhold, som vi nærmere ville komme til at omhandle under det Fødslerne vedrørende Afsnit, skriver sig hovedsagelig fra Befolkningens til de forskjellige Tider noget forskellige Aldersgruppering, idet nemlig de mest produktive Aldersgrupper 30—40 Aar ikke altid ere lige stærkt repræsenterede, men i Løbet af 30 Aar afvejlende stiger og falder, jfr. Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik S. 45. Som Følge heraf vil det normale Antal Fødte og det normale Overskud af Fødte bedst fremgaa, naar man beregner Procentforholdet underét for et Tidsrum af 30 Aar, inden hvilket nemlig de nævnte Forandringer i Befolkningens Sammensætning for Størstedelen udjævnes. Vi hidsette derfor nedenstaaende Oversigt for følgende trediveaarige Tidsrum:

	Levende Fødte.	Døde.	Overskud af Fødte.
1816—1845	3.15 Pct.	1.91 Pct.	1.24 Pct.
1826—1855	3.10 «	1.88 «	1.22 «
1836—1865	3.12 «	1.82 «	1.30 «
1846—1875	3.15 «	1.78 «	1.37 «
1856—1885	3.13 «	1.73 «	1.40 «

Man ser her en høj Grad af Regelmæssighed i Henseende til det relative Antal af Fødte, der alene bevæger sig mellem 3.10 og 3.15, en Regelmæssighed, saa stor, at dette Forhold i det hele taget kan siges at holde sig paa samme Punkt. Da nu Dødeligheden viser en stadig fortsat Nedgang, har dette virket hen til et, bortset fra de for Folkeformerelsen exceptionelt gunstige Omstændigheder i den første Tid efter 1814, stadig stigende Overskud af Fødte.

Særskilt for Rigets Landdistrikter og Byer stiller heromhandlede Forhold sig paa følgende Maade:

	Antal Fødte.	Antal Døde.	Overskud af Fødte.	Aarligt Antal pr. 100 af Middelfolkemængden.		
				Fødte.	Døde.	Overskud.
Landdistrikter:						
1846—1855.....	383 428	210 013	173 415	3.136	1.718	1.418
1856—1865.....	436 442	232 169	204 273	3.191	1.698	1.493
1866—1875.....	417 625	237 568	180 057	2.918	1.660	1.258
1876—1885.....	449 525	240 365	209 160	3.008	1.608	1.400
Byer:						
1846—1855.....	61 950	43 248	18 702	3.436	2.399	1.037
1856—1865.....	84 106	50 966	33 140	3.659	2.217	1.442
1866—1875.....	107 404	67 507	39 897	3.407	2.142	1.265
1876—1885.....	144 100	78 520	65 580	3.556	1.938	1.618

I Gjennemsnit for de to trediveaarige Perioder 1846—1875 og 1856—1885 udgjorde det aarlige Procentforhold:

I Landdistrikterne:				I Byerne:		
Levende Fødte.	Døde.	Overskud af Fødte.	Levende Fødte.	Døde.	Overskud af Fødte.	
1846—1875 ...	3.08 Pct.	1.69 Pct.	1.39 Pct.	3.50 Pct.	2.25 Pct.	1.25 Pct.
1856—1885 ...	3.04 "	1.66 "	1.38 "	3.54 "	2.10 "	1.44 "

I begge Tidsrum var altsaa det relative Antal saavel af Fødte som af Døde større i Byerne end paa Landet; derimod var Overskudet af Fødte i førstnævnte Tidsrum størst i Landdistrikterne, men i sidstnævnte i Byerne, idet det nemlig i Landdistrikterne har holdt sig næsten paa samme Trin, medens det i Byerne er bleven betydeligt større, for en Del fordi det relative Antal af Fødte er steget lidt, men fornemmelig paa Grund af Dødelighedens Aftagen. I Tiaaret 1876—1885 har, som det af ovenanførte Tabel vil sees, Byernes Overskud af Fødte naaet det høie Forhold af 1.618 Pct. I Kristiania stillede Procentforholdene sig, som følger:

a) Efter de ved Lov af 1857 bestemte Grænser:	Levende Fødte.	Døde.	Overskud af Fødte.
1846—1855.....	3.634	2.910	0.724
1856—1865.....	3.901	2.492	1.409
1866—1875.....	3.549	2.228	1.321
b) Efter de ved Lov af 1877 bestemte Grænser:			
1866—1875.....	3.402	2.200	1.202
1876—1885.....	3.738	2.034	1.704

Gjennemsnitlig.	Levende Fødte.	Døde.	Overskud af Fødte.
1846—1875	3.694 .	2 543	1.151
1856—1885	3.714	2.242	1.472

Den større Dødelighed og det som Følge heraf ringe Overskud af Fødte, der viser sig for Tiaaret 1846—1855, var for nogen Del foraarsaget ved den i 1853 herskende Koleraepidemi.

I Henseende til Overskudet af Fødte i de enkelte Aar henvises til efterfølgende Tabel 1.

V.

Ægteskaberne.

a) Ægteskabernes Antal i Forhold til den samlede Folkemængde.

Siden 1816 i Riget og siden 1846 i Rigets Bygder og Byer har Antallet af indgaaede Ægteskaber stillet sig, som følger:

A a r .	Absolute Tal.			Aarligt Antal pr. 100 af Middelfolkemængden.			
	Riget.	Rigets Bygder.	Rigets Byer.	Riget.	Rigets Bygder.	Rigets Byer.	Kristiania.
1816—1825	85 664	-	-	0.875	-	-	-
1826—1835	84 792	-	-	0.752	-	-	-
1836—1845	91 271	-	-	0.727	-	-	-
1846—1855	109 005	93 600	15 405	0.777	0.766	0.854	1.003
1856—1865	115 196	96 674	18 522	0.721	0.707	0.806	0.956
1866—1875	119 683	95 010	24 673	0.685	0.664	0.783	0.900
1876—1885	131 524	99 751	31 773	0.692	0.668	0.784	0.917

samt beregnet i trediveaarige Tidsrum:

	Riget.	Rigets Bygder.	Rigets Byer.	Kristiania.
1816—1845	0.785 Pct.	-	-	-
1826—1855	0.752 «	-	-	-
1836—1865	0.742 «	-	-	-
1846—1875	0.728 «	0.712 Pct.	0.814 Pct.	0.953 Pct.
1856—1885	0.700 «	0.680 «	0.791 «	0.924 «

Det aarlige Antal af Ægtevielser er i Norge i Forhold til den hele Folkemængde temmelig ringe. Efter de af Forfatteren tidligere anstillede Undersøgelser¹⁾

¹⁾ C. No. 1 Folkem. Bevæg. 1856—1865 Indledn. S. XX.

for Tiaarsperioden 1851—1860 skulde Gjennemsnittsforholdet for Europa dengang have udgjort 0.86 Pct. og efter de af Sir Rawson W. Rawson foretagne Beregninger¹⁾, der omfattede Aarene 1865—1883, skulde det gjennemsnitlige Forhold være 0.83 Pct., heraf det nordvestlige Europa 0.70 Pct., Sydeuropa 0.80 Pct., Centraleuropa 0.84 Pct. og Østeuropa 0.8: Rusland 0.94 Pct. Ifølge Bodio var Forholdstallet i Aarene 1865—1882 for Sverige 0.652 Pct., for Danmark 0.780 Pct. og i Finland 0.799 Pct. Efter Sveriges officielle Statistik blev der i det trediveaarige Tidsrum 1856—1885 i nævnte Land indgaaet i Gjennemsnit 683 Ægteskaber pr. 100 000 Indbyggere.

Ved disse Sammenligninger maa forøvrigt bemærkes, at den lider af den Ufuldkommenhed, at den ikke tager Hensyn til Befolkningens Aldersfordeling, der i de forskellige Lande stiller sig noget forskelligt²⁾. Af Personer mellem 20 og 40 Aar, hvilket er den Alder, indenfor hvilken de fleste Giftermaal finder Sted, fandtes saaledes for hvert 1000 Indbyggere i Norge i Aarene 1856—1885 gjennemsnitlig 284, medens Gjennemsnittsforholdet for Europa i 1870 var 298. Denne Forskjel i Aldersgrupperingen er for en Del Aarsag til det ringere Antal Ægteskaber i Norge, der dog for den væsentligste Del er begrundet i andre Forhold.

Hvilken betydelig Indflydelse Aldersforholdet øver, er nærmere paavist i efterfølgende Afsnit c; men fremgaar ogsaa af nedenstaaende Oversigt over det relative Antal af Personer i Alderen 20—40 Aar pr. 1000 Indbyggere i Riget samt i dets Landdistrikter og Byer i Aarene 1846—1885.

Tiaarsvis.	Riget.	Bygderne.	Byerne.
1846—1855	303	295	359
1856—1865	296	288	344
1866—1875	278	267	324
1876—1885	278	?	?
Trediveaarsvis.			
1846—1875	292	283	342
1856—1885	284.0	ca. 274	ca. 331

Sammenholdes disse Forholdstal med de ovenfor anførte aarlige Antal Ægteskaber pr. 100 af Middelfolkemængden, vil man finde, at disses Forandringer fra det ene Tiaar til det andet væsentlig har beroet paa Vexlingerne i Henseende til Befolkningens Aldersfordeling, samt at Forskjellen i samme Henseende mellem Land og By ligeledes for Størstedelen beror paa nævnte Forhold.

b) Ægteskabstallets Vexlinger i de enkelte Aar.

I Indledningen til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 S. XXVI—XXVII er det paavist, at der finder en mærkelig Vexelvirkning Sted mellem Fødslerne og Ægtevielserne, idet en Synken eller Stigen i Antallet af de første

¹⁾ Bulletin de l'Institut intern. de Statist. Tome I.

²⁾ Jfr. Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik S. 47. — Nyere Opgaver er meddelte i Statistik des Deutschen Reichs, Neue Folge, Band 32, S. 57* o. f.

omtrent 30 Aar senere bevirker en lignende Synken eller Stigen af Ægtevielserne. Dette har igjen tilfølge, at Antallet af Fødsler omtrent samtidig aftager eller stiger, og denne bølgeformige Bevægelse kan saaledes fortsætte sig ned igjennem flere Slægtled, idet dog ogsaa samtidige Forhold ville øve sin Indflydelse. Det er videre paavist, at naar man inddeler Tidsrummet 1740—1860 i de trediveaarige Perioder 1740—1770, 1770—1800, 1800—1830 og 1830—1860, finder man følgende konstante Regel:

Stærkt aftagende Antal Ægtevielser og Fødsler i Periodens første Trediedel og stærkt tiltagende Antal Ægtevielser og Fødsler i Periodens øvrige Aar.

Den samme Regel har i det hele taget ogsaa gjort sig gjældende i det med Aaret 1861 begyndte trediveaarige Tidsrum, der endnu ikke ganske er afsluttet.

Antallet af Ægtevielser, der i 1859 oversteg 12 000 eller 0.77 Pct. af Folkemængden, var nemlig i de følgende Aar synkende og udgjorde i 1869 trods Folkemængdens Stigen kun 10 635 eller 0.615 Pct. Fra og med Syttiaarenes Begyndelse, altsaa efterat Periodens første Trediedel var forløben, har Ægteskabernes Antal i det hele taget været betydeligt større, dog saaledes, at Konjunkturernes Vexlinger først bevirkede en meget betydelig Stigen indtil 14 117 eller 0.786 Pct. i 1875 og dernæst, efterat der ogsaa i 1876 og 1877 var bleven indgaaet et forholdsvis stort Antal Ægteskaber, nemlig over 14 000 i hvert af disse Aar, et aftagende Antal indtil 12 316 (0.641 Pct.) i 1881, hvorefter der igjen er indtraadt nogen Stigning.

Sammenfattet i Femaarsperioder udgjorde Antallet af Ægteskaber:

	I det hele.	Procentvis.
1851—1855	56 499	0.784 Pct.
1856—1860	58 264	0.754 «
1861—1865	56 932	0.690 «
1866—1870	55 059	0.639 «
1871—1875	64 624	0.729 «
1876—1880	67 353	0.720 «
1881—1885	64 171	0.666 «

Det forholdsvis lave Procentforhold for det sidste Femaar har rimeligvis for en Del sin Aarsag i den overmaade stærke Udvandring.

Forøvrigt henvises i heromhandlede Henseende til efterfølgende Tabel 1, hvor Antallet af Ægtevielser og disses Forhold til Folkemængden vil findes anført for hvert enkelt af Aarene 1801—1885 samt tillige femaarsvis.

c) Ægteskabernes Antal i Forhold til Folkemængden i de forskellige Aldersklasser.

Siden 1871 er der til Oplysning om de Ægteviedes Aldersforhold bleven indhentet Opgaver over deres Fødselsaar, idet man har fundet, at denne

Betegnelsesmaade baade var egnet til at give nøiagtigere Oplysninger og i det hele var mere hensigtsmæssig end de indtil da anvendte Aldersopgaver. Sammenfattes Fødselsaarene i Grupper efter deres Afstand fra Vielsesaarene, vil Antallet af de Ægteviiede, hvis Fødselsaar f. Ex. ligger 20 Aar tilbage for Vielsesaaret, indbefatte Personer saavel i Alderen 19—20 som 20—21 Aar, medens det nærmest vil svare til Antallet af dem, der ved Indtrædelsen i Ægteskabet var i Alderen $19\frac{1}{2}$ — $20\frac{1}{2}$ Aar. Paa samme Maade vil Fødselsaarsgruppen 20—24 Aar paa det nærmeste svare til Aldersgruppen $20\frac{1}{2}$ — $24\frac{1}{2}$ Aar o. s. v.

Da det for Sammenligningens Skyld har sin Interesse at kjende Fordelingen af de Ægteviiede saavel efter Fødselsaar som efter hele Aldersaar, er Opgave over begge Dele siden 1876 offentliggjort i den aarlige Statistik over Folkemængdens Bevægelse. Omsætningen fra Fødselsaar til Aldersaar er her imidlertid udført paa den summariske Maade, at Halvparten af hvert Fødselsaarskuld er regnet til sammes yngre og Halvparten til sammes ældre Aarsklasse; men da denne Fremgangsmaade ikke giver saa nøiagtige Resultater, som det ialfald ved en flere Aar omfattende Oversigt er ønskeligt, har man i Tabel 5 meddelt Resultaterne af en for Tiaaret $187\frac{1}{2}$ — $188\frac{0}{81}$ anstillet nøiagtigere Beregning¹⁾, der viser de Ægteviiedes Fordeling saavel efter Fødselsaar som efter Aldersaar.

For nu at finde de relative Tal i Forhold til Folkemængden i de forskellige Aldersaar har man lagt til Grund den i de nye norske Livs- og Dødstabeller (Norges officielle Statistik No. 68) meddelte Oversigt over de ved Udgangen af de 10 Aar 1871—1880 Levende fordelt efter Aldersaar (Tabel 1) med Tillæg for Forskjellen mellem den tilstedeværende og hjemmehørende mandlige Befolkning efter Tabel 4, jfr. Bilag 1, og dernæst for hvert enkelt Aldersaar fra det 15de til det 35te og for hver femaarige Aldersklasse fra det 35te Aar af beregnet Fordelingen af de til samme hørende Personer efter deres ægteskabelige Stilling. Beregningen er bygget paa Forudsætningen om, at Forholdet mellem Ugifte, Gifte, Enkemænd og Enker samt Fraskilte indenfor hver enkelt Aldersklasse i Tiaaret 1871—1880 gjennemsnitlig taget har været den samme som den ved Folketællingen den 31te December 1875 for den i Riget hjemmehørende Befolkning konstaterede. Det maa indrømmes, at denne Forudsætning ikke er sikker, da Erfaring fra forskellige Folketællinger viser, at heromhandlede Forhold kan variere fra Aar til andet, jfr. de under følgende Afsnit, Litera c anførte. Imidlertid er der en høi Grad af Sandsynlighed for, at de i Tiaarets Midte konstaterede Forholdstal temmelig nær udtrykker de midlere Forholdstal for Tiaaret, og i ethvert Fald kjendes ingen Methode, der kunde give et bedre Resultat. Idet vi i Henseende til heromhandlede Beregning forøvrigt henviser til de i Tabel 6 meddelte Opgaver, skulle vi her vise Resultaterne af den ved Hjælp af disse Opgaver anstillede Sammenligning mellem Antallet af de Ægteviiede fordelt efter Alder og den tilsvarende Folkemængde i hver Aldersklasse.

¹⁾ Herved har man benyttet Formelen $b_1 = \frac{b}{2} + \frac{a-c}{16}$; $b_2 = \frac{b}{2} - \frac{a-c}{16}$, jfr. de i Livs- og Dødstabellerne givne Forklaringer.

Blandt 100 i hosstaaende Aldersklasser sig befindende Ungkarle, Enkemænd, Piger og Enker blev der i Tiaaret 18^{71/72}—18^{80/81} aarlig indgaet det nedenfor anførte Antal Ægteskaber:

Aldersklasser.	Ungkarle.	Enkemænd.	Piger.	Enker.
15—20	0.22 Pct.	3.41 Pct.	1.17 Pct.	1.20 Pct.
20—25	4.93 «	16.74 «	7.73 «	10.08 «
25—30	12.52 «	21.02 «	10.54 «	11.25 «
30—35	12.51 «	23.49 «	7.74 «	8.07 «
35—40	8.09 «	19.58 «	4.83 «	5.52 «
40—45	5.29 «	15.60 «	3.16 «	3.56 «
45—50	3.03 «	10.15 «	1.90 «	2.04 «
50—55	1.66 «	6.62 «	0.94 «	0.87 «
55—60	0.88 «	4.05 «	0.29 «	0.34 «
60—65	0.41 «	2.37 «	0.11 «	0.16 «
65—70	0.12 «	1.18 «	0.03 «	0.06 «
70—75	0.03 «	0.44 «	- «	0.02 «
75—80	0.02 «	0.15 «	0.01 «	- «
80—85	- «	0.05 «	- «	- «

Hermed kan sammenholdes de for Aldersklasserne 15—50 tidligere beregnede Forholdstal, se Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse 1856—1865, Indl. S. XXIV, og 1851—1870, Indl. S. VIII.

Aldersklasser.	Ungkarle.			Enkemænd.			Piger.			Enker.		
	1841—50	1851—60	1861—70	1841—50	1851—60	1861—70	1841—50	1851—60	1861—70	1841—50	1851—60	1861—70
15—20	0.13	0.13	0.13	-	-	-	0.80	0.85	0.90	-	-	-
20—25	4.55	4.15	4.00	21.40	16.20	13.55	7.20	6.75	6.95	18.70	15.05	11.15
25—30	11.65	11.65	11.30	32.20	24.60	21.80	10.15	10.80	10.25	18.55	14.50	12.10
30—35	11.90	13.20	13.10	33.60	28.30	22.45	9.05	10.15	8.70	15.20	11.90	8.75
35—40	7.60	9.05	8.80	27.55	23.80	19.05	5.20	5.90	5.50	9.90	8.70	6.25
40—45	4.50	5.40	5.70	21.50	18.85	15.55	3.55	4.10	4.10	6.50	5.40	3.95
45—50	2.25	2.60	3.00	15.30	12.20	9.90	2.35	2.25	2.15	4.05	3.10	2.20

Disse Beregninger vise, at det største Antal Ægteskaber, i Forhold til Antallet af giftefærdige Mænd og Kvinder, finder Sted i Aldersklasserne 25—30 og 30—35 Aar for Mændenes Vedkommende og 25—30 Aar samt de nærmest tilstødende Aar for Kvindernes Vedkommende. Fremdeles viser det sig, at der blandt Enkemændene i alle Aldersklasser indgaaes et i Forhold til deres Antal betydeligt større Antal Ægteskaber end blandt Ungkarle i samme Alder, og at

et lignende, skjønt langt fra saa udpræget, Forhold finder Sted mellem Enker og Piger.

Ungkarlenes relative Antal af Ægteskaber kulminerer i det tredivte Aldersaar, Enkemændenes i det enogtredivte eller toogtredivte, Pigernes saavel som Enkernes i det sexogtyvende. I Kulminationsaaaret giftede sig af Ungkarlene 13.75 Pct. eller 1 af 7 til 8, af Enkemændene ca. 25 Pct., altsaa 1 af 4, af Pigerne 11.15 Pct. eller 1 af 9, og af Enkerne 12 à 13 Pct. eller 1 af 8. Til nærmere Oplysning hidsættes nedenstaaende Opgave over Antallet af Ægteskaber indgaaede i Tiaaret $18^{71/72}$ — $18^{80/81}$ blandt 100 Ungkarle eller Piger for hvert Aldersaar indtil det femogtredivte; hvad Enkemændene og Enkerne angaar, ere Tallene for smaa til at give brugbare Resultater i saadan Detail.

Blandt 100. Ungkarle eller Piger i nedenanførte Aldersaar blev der indgaaet følgende aarlige Antal Ægteskaber:

Aldersaar.	Ungkarle.	Piger.	Aldersaar.	Ungkarle.	Piger.
15—16	—	0.04 Pct.	25—26	10.70 Pct.	10.44 Pct.
16—17	0.01 Pct.	0.22 «	26—27	12.59 «	11.15 «
17—18	0.06 «	0.76 «	27—28	13.21 «	10.94 «
18—19	0.25 «	1.76 «	28—29	13.54 «	10.21 «
19—20	0.83 «	3.29 «	29—30	13.75 «	9.68 «
20—21	1.84 «	5.02 «	30—31	13.25 «	8.88 «
21—22	3.41 «	6.89 «	31—32	13.21 «	8.32 «
22—23	5.07 «	8.47 «	32—33	12.65 «	7.64 «
23—24	6.93 «	9.47 «	33—34	11.72 «	7.06 «
24—25	9.06 «	10.12 «	34—35	10.82 «	6.05 «

Enkemændenes relative Ægteskabstal er i det toogtyvende og treogtyvende Aar henved tre Gange saa stort som Ungkarlenes, derefter aftager Forskjellen, idet Ungkarlenes relative Tal stiger hurtigere end Enkemændenes, saa at disses Forholdstal ved det otteogtyvende Aar ikke er synderligt mere end $1\frac{1}{2}$ Gange Ungkarlenes. I de følgende Aarsklasser aftager begges Forholdstal og det i en stærkere Grad for Ungkarlenes end for Enkemændenes Vedkommende. Heraf er det en Følge, at disse i Firtiaarene gifte sig omtrent 3 Gange saa hyppigt som hine, i Femtiaarene 4—5 Gange og i Sextiaarene 6 og stigende indtil 10 Gange saa hyppigt.

Hvad Pigerne og Enkerne angaar, er, som tidligere berørt, heromhandlede Forhold ikke saa udpræget, medens dog sidstnævnte i alle Aldere gifter sig lidt hyppigere end Pigerne, uden at der i denne Henseende synes at være nogen bestemt Forskjel mellem de forskjellige Aldersklasser.

Sammenligner man Beregningerne for Tiaaret $18^{71/72}$ — $80^{80/81}$ med Beregninger for tidligere Aar, synes der for Ungkarlenes Vedkommende for de yngste Aldersklasser at vise sig nogen Stigning i Antallet af Ægteskaber, medens det relative Antal af Ægteskaber blandt Enkemænd, Piger og Enker i alle Aldersklasser undtagen de yngste har aftaget. Hvad Enkemændene og Enkerne angaar, fremtræder denne Udvikling saa stærkt og med saadan Konsekvens, at den maa ansees begrundet i stadigt virkende Aarsagsforhold. Hvad derimod

angaar det forøgede Antal af Ægteskaber blandt yngre ugifte Mænd, kan det tildels have sin Aarsag i særegne Omstændigheder, der have gjort sig gjældende i Syttiaarene med deres i flere Aar rigelige Tilgang paa Arbeide. Der er vistnok nogen Mulighed for, at Stigningen for en Del kan bero paa den fra 1871 indførte nøiagtigere Klassifikation af de Ægteviiede fordelt efter Fødselsaar; dette er dog ikke sandsynligt, og forskjellige under de følgende Afsnit meddelte Oplysninger bestyrker den Opfatning, at de tidligt indgaaede Ægteskaber virkelig have tiltaget i de senere Aar, hvortil en af Aarsagerne rimeligvis er at søge i Industriens voxende Betydning, jfr. nedenfor Afdeling g.

d) *Antallet af Gifte, procentvis beregnet for de forskjellige Aldersklasser.*

Et vigtigt Middel til Bedømmelsen af Ægteskabernes relative Talrighed giver de i Folketællingerne indeholdte Oplysninger angaaende Antallet af gifte Mænd og Kvinder fordelt efter Alder sammenholdt med det samlede Antal Mænd og Kvinder i de tilsvarende Aldersklasser. Efter de dels i Indledning til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865, dels i Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik meddelte Opgaver supplerede med nyere Beregninger hidsættes følgende Oversigt over Antallet af gifte Mænd og Kvinder pr. 100 Mænd, henholdsvis Kvinder, i de nedenauførte Aldersklasser:

Mænd:	Norge.		Sverige.		Danmark.		Tyskland.	England.		Gj.sn. i flere — europæiske Lande. ¹⁾
	1865.	1875.	1870.	1880.	1860.	1880.	1885.	1861.	1871.	
15—20 . . .	0.2	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	0.5	0.7
20—25 . . .	8.7	9.7	6.3	7.6	7.0	7.6	7.3	22.3	23.0	15.3
25—30 . . .	40.0	41.5	37.2	40.0	37.2	42.3	47.4	58.7	59.6	46.8
30—35 . . .	67.6	66.6	64.8	66.2	67.7	70.3	74.9	75.5	75.0	68.6
35—40 . . .	79.7	76.5	78.3	78.3	80.4	81.3	84.2	81.7	81.8	77.7
40—45 . . .	84.6	82.1	83.6	82.9	85.7	85.1	87.1	82.6	83.4	80.4
45—50 . . .	85.5	83.8	85.0	84.8	86.5	85.9	87.1	83.1	84.2	80.9
Kvinder:										
15—20 . . .	1.1	1.7	1.0	1.1	1.3	1.0	1.5	3.1	3.1	5.3
20—25 . . .	19.6	19.5	15.5	17.6	20.3	20.0	24.3	33.1	34.3	33.8
25—30 . . .	49.1	48.3	45.2	47.7	51.8	53.6	61.4	61.3	62.4	60.3
30—35 . . .	68.5	65.6	64.2	65.3	72.7	71.8	77.7	72.9	73.5	71.6
35—40 . . .	74.3	71.2	72.4	72.6	79.6	78.1	80.4	76.5	76.6	75.0
40—45 . . .	77.8	74.3	74.0	73.5	81.1	79.3	78.5	76.1	75.9	74.7
45—50 . . .	75.7	73.2	72.5	72.6	78.3	77.0	73.8	74.4	74.0	71.3

¹⁾ Se Incl. til Tab. vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865; dette Gjennemsnit er beregnet efter Procentforholdene i følgende Lande: Norge, Danmark, Schweiz, Holland, Belgien, England, Skotland, Frankrige og Italien. — Materialier til nyere og fuldstændigere Opgaver forefindes, men kræve formegen Bearbejdelse og Beregning til, at Bureauet har kunnet paatage sig det Arbeide at opgjøre en fuldstændig international Sammenligning angaaende dette Forhold.

Disse Opgaver vise, at saavel i Norge som i de øvrige skandinaviske Lande gifter man sig i Regelen senere end i Europa overhovedet, hvorfor der i Aldersklasserne indtil det trediyte Aar er et forholdsvis betydeligt større Antal af ugifte Mænd og Kvinder i Skandinavien end forøvrigt i Europa. Heri indtræder imidlertid i de følgende Aldersklasser en Forandring, saa at Antallet af de gifte Mænd fra det 35te Aar og af gifte Kvinder fra det 40de Aar er forholdsvis større i Norge end i de fleste europæiske Lande. Dette fremgaar nærmere af følgende Beregning, i hvilken Middeltallet af de for Norge for 1865 og 1875 beregnede Forholdstal er udtrykt i Procenter af ovenanførte Gjennemsnitstal for flere europæiske Lande:

Aldersklasser.	Mænd. ¹⁾	Kvinder. ¹⁾
15—20	43 Pct.	26 Pct.
20—25	60 «	58 «
25—30	87 «	81 «
30—35	98 «	94 «
35—40	101 «	97 «
40—45	104 «	102 «
45—50	105 «	104 «

Hvorledes heromhandlede Forhold har udviklet sig i Norge siden 1801 samt hvorledes det stiller sig særskilt for Landdistrikter og for Byer, vil erfares af Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik S. 53 og 62. Nogen væsentlig Forandring i Retning af hyppigere eller mindre hyppige Ægteskaber fremgaar ikke af de siden 1835 ved Folketællingerne indhentede Opgaver. Sammenligner man derimod Opgaverne for de senere Aar med de for 1801 konstaterede, vil man finde, at der saavel i Tyveaars- som i Tredive- og Firtiaarsalderen for nærværende er et forholdsvis noget færre Antal gifte Mænd og Kvinder end ved Aarhundredets Begyndelse.

e) *Ægteskaber fordelte efter Brudgommernes og Brudenes Civilstand.*

For Aarene 1839—1875 haves Opgaver over Antallet af Ægtevielser mellem Ungkarle og Piger, Ungkarle og Enker, Enkemænd og Piger samt Enkemænd og Enker, idet de enkeltvis forekommende ægteviede Fraskilte ere blevne indbefattede blandt Enkemænd eller Enker; fra 1876 af, har man sondret mellem disse og de Fraskilte i de statistiske Opgaver. Vi meddele i nedenstaaende Tabel først det relative Antal af Ægtevielser fordelt paa førstnævnte Maade for Femaarsperioder fra 1841—1885 og skulle derefter meddele særskilte Oplysninger om de Fraskilte.

¹⁾ Tallene læses saaledes: I Aldersklassen 15—20 Aar er det relative Antal af gifte Mænd i Norge 43 Pct. af det i andre Lande sædvanlige, i næste Aldersklasse 60 Pct., o. s. v.

A a r.	Blandt 100 Ægteskaber blev indgaaet mellem:				Blandt 100 Brudgomme vare:		Blandt 100 Brudevare:	
	Ungkarle og Piger.	Ungkarle og Enker (eller Fraskilte).	Enkemænd (eller Fraskilte) og Piger.	Enkemænd (eller Fraskilte) og Enker.	Ungkarle.	Enkemænd og Fraskilte.	Piger.	Enker og Fraskilte.
1841—1845.....	80.2	6.3	10.3	3.2	86.5	13.5	90.5	9.5
1846—1850.....	82.9	5.4	9.0	2.7	88.3	11.7	91.9	8.1
1851—1855.....	83.7	4.9	9.0	2.4	88.6	11.4	92.7	7.3
1856—1860.....	83.7	4.9	9.1	2.3	88.6	11.4	92.8	7.2
1861—1865.....	83.5	4.4	9.8	2.3	87.9	12.1	93.3	6.7
1866—1870.....	84.4	3.9	9.7	2.0	88.3	11.7	94.1	5.9
1871—1875.....	85.0	3.6	9.3	2.1	88.6	11.4	94.3	5.7
1876—1880.....	85.2	3.3	9.3	2.2	88.5	11.5	94.5	5.5
1881—1885.....	85.6	3.1	9.3	2.0	88.7	11.3	94.9	5.1
1841—1865.....	82.8	5.2	9.4	2.6	88.0	12.0	92.2	7.8
1866—1885.....	85.0	3.5	9.4	2.1	88.5	11.5	94.4	5.6

Antallet af Ægteskaber indgaaede af Enkemænd er forholdsvis mindre hyppige i Norge end i de fleste europæiske Lande, af hvilke t. Ex. Kroatien og Slavonien optræder med det høie Forholdstal af 26.8 Pct. Enkemænd blandt 100 Brudgomme, Ungarn med 20 Pct., Rusland med 18.6 Pct., flere tyske Stater samt Holland og Schweiz med 14 à 16 Pct.; i Sverige er Forholdet omtrent som i Norge, nemlig 1869—1882: 11.3, i Danmark lidt høiere. Paa lignende Maade forholder det sig med Ægteskaber indgaaede af Enker, der i Mellemeuropa i Regelen udgjør 8 à 10 Pct. af det hele Antal af Ægteskaber, medens Forholdstallet for Norge, som i Tabellen anført, i Middeltal for 1866—1885 var 5.6 og 1881—1885 endog kun 5.1 Pct. For nogen Del hidrører det større Antal af Giftermaal blandt Enkemænd i nogle Lande fra den tidligere Alder, i hvilken Ægteskaberne indgaaes. Da vor Befolkningsstatistik ikke før 1886 giver Svar paa Spørgsmaalet om, hvormange der gifter sig anden, tredie og fjerde Gang, hidsættes den Oplysning, at af 1451 Enkemænd, der i nævnte Aar indgik Ægteskab, giftede 1373 sig for anden Gang, 71 for tredie Gang og 7 for fjerde Gang, samt blandt 669 Enker: 654 for anden og 15 for tredie Gang. Dette Forhold har meget tilfælles med det i Sverige iagttagne; thi ogsaa der udgjør Trediegangs Ægteskaber i Regelen omtrent 5 Pct. af Omgifter blandt Mænd og noget over 2 Pct. af Omgifter blandt Kvinder.

Sammenligner man i foranstaaende Tabel de tidligere Aar med de senere, vil man finde et i Regelen stadigt aftagende Antal af Ægteskaber indgaaede af Enkemænd og et uafbrudt og forholdsvis stærkt aftagende Antal Ægteskaber indgaaede af Enker. I Løbet af Tidsrummet 1841—1885 er førstnævntes relative

Antal gaaet ned fra 13.5 til 11.3 Pct. og sidstnævntes fra 9.5 til 5.1 Pct. I flere andre Lande har Udviklingen gaaet i samme Retning, dog langt fra uden Undtagelse, idet tvertimod Antallet af Ægteskaber indgaaede af Enkemænd og af Enker i endel Lande, bl. a. i Sydtyskland, har været i Stigende i de senere Aar. I Sverige, hvor man har Opgaver over dette Forhold ligesiden Begyndelsen af dette Aarhundrede, viser det sig, at Forholdstallet for Enkemænd i 1806—1810 sammenlignet med 1881—1885 er sunket fra 17.3 til 10.3 Pct. og for Enker i samme Tidsrum fra 13.0 til 4.6 Pct.

Ægteskaber mellem Fraskilte har i Aarene 1876—1885 fundet Sted i følgende Antal:

	Fraskilte Mænd.	Fraskilte Kvinder.	Udgjørende i Procenter af samtlige Ægteskaber:	
			Mænd.	Kvinder.
1876—1880	20	24	0.030	0.036
1881—1885	22	18	0.034	0.028
1876—1885	42	42	0.032	0.032

Af de 42 fraskilte Mænd, der i heromhandlede Tiaar igjen indtraadte i Ægteskab, havde 33 giftet sig med Piger, 6 med Enker og 3 med fraskilte Kvinder, medens der blandt de 42 fraskilte Kvinder, der igjen giftede sig, var 29, der indgik Ægteskab med Ungkarle, 10 med Enkemænd og 3 med fraskilte Mænd.

Forholdet mellem Ægteskaber indgaaede af fraskilte Mænd og af samtlige Mænd udgjorde ifølge Bodio's Statistik: i Schweiz 1.84 Pct., i Sachsen 1.38 Pct., i Thüringen 0.77 Pct., i Danmark 0.66 Pct., i Ungarn 0.51 Pct., i Preussen 0.50 Pct., i Württemberg 0.37 Pct., i Bayern og i Holland 0.21 Pct., i Baden 0.13 Pct., i Elsass-Lothringen 0.09 Pct., i Sverige 0.05 Pct., i Norge (ifølge ovenstaaende) 0.03 Pct. og i England 0.02 Pct.

For de fraskilte Kvinder stillede Forholdet sig saaledes: Schweiz 1.71, Sachsen 1.34, Thüringen 0.73, Danmark 0.62, Preussen 0.50, Ungarn og Württemberg 0.44, Bayern og Holland 0.18, Sverige 0.14, Baden 0.12, Elsass-Lothringen 0.07, Norge 0.03 og England 0.02.

f) De Ægteviedes Aldersfordeling samt Gjennemsnitsalder.

Til Belysning af de Ægteviedes Fordeling efter Alder har man i Tabel 6 meddelt et Sammendrag af de hidhørende Opgaver for Aarene 1841—1885, dels i tiaarige, dels i femaarige Perioder. Derhos meddeles særskilt for Tiaarsperioden 18^{71/72}—18^{80/81} i Tabel 7 nogle supplerende Opgaver, der bl. a. vise Forholdet mellem Grupperingen efter Aldersaar og efter Fødselsaar. Vi hidsætte først nedenstaaende Oversigt over Procentforholdet for Tiaarsperioden 18^{71/72}—18^{80/81}):

) Jfr. Tabel 7.

Alder.	Brudgomme.			Brude.		
	Ungkarle.	Enkemænd.	Ialt.	Piger.	Enker.	Ialt.
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
15—20 Aar.....	1.72	0.02	1.52	8.36	0.07	7.90
20—25 «	29.14	0.96	25.92	41.02	2.98	38.90
25—30 «	38.87	5.89	35.10	30.01	12.48	29.04
30—35 «	18.16	12.72	17.53	11.65	17.85	11.99
35—40 «	6.94	16.36	8.02	4.87	19.54	5.69
40—45 «	3.00	16.33	4.52	2.31	17.51	3.16
45—50 «	1.30	15.20	2.89	1.16	14.78	1.92
50—55 «	0.57	12.73	1.96	0.47	8.23	0.90
55—60 «	0.22	9.27	1.25	0.11	3.66	0.31
60—65 «	0.07	5.79	0.73	0.03	1.79	0.13
65—70 «	0.01	3.04	0.36	0.01	0.76	0.05
70—75 «	-	1.20	0.14	-	0.27	0.01
75—80 «	-	0.40	0.05	-	0.03	-
80—85 «	-	0.09	0.01	-	0.03	-
85—90 «	-	-	-	-	0.02	-
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

I en yngre Alder end 25 Aar giftede sig altsaa ifølge disse Opgaver 30.86 Pct. af Ungkarlene, medens 27.44 Pct. af samtlige Brudgomme hørte til nævnte Aldersklasse. I samme Alder giftede sig 49.38 Pct., altsaa nær Halvparten af Pigerne og 46.80 Pct. af samtlige Brude. Det heromhandlede Tidsrum udtrykker imidlertid neppe det for vort Land gjennemsnitlige Forhold, da der nemlig i Aarene 1871—1880 blev indgaaet et større Antal end sædvanligt af Ægteskaber blandt unge Mænd og Kvinder. I Aarene 1841—1850 var blandt 100 Brudgomme 25.1 Pct. under 25 Aar, i 1851—1860 kun 21.5 Pct. og i 1861—1870 kun 22.2 Pct., altsaa i Gjennemsnit for de 30 Aar 1841—1870: 22.9 Pct. og 1851—1880: 23.7 Pct. De tilsvarende Forholdstal for Brudene vare: 1841—1850: 41.7 Pct., 1851—1860: 38.7 Pct., 1861—1870: 41.9 Pct. og i Gjennemsnit for 1841—1870: 40.8 Pct. og for 1851—1880: 42.4 Pct.

Naar man sammenholder foranstaaende Tal med de af Bodio meddelte Beregninger angaaende de Ægteviedes Aldersfordeling i forskjellige europæiske Lande, vil man finde, at Antallet af Ægteskaber indgaaede i en forholdsvis ung Alder vistnok er noget mindre i Norge end i de fleste øvrige Lande, men at der paa den anden Side er flere Lande, hvor det relative Antal af disse Ægteskaber er mindre end i Norge.

Blandt 100 Brudgomme var nemlig følgende Antal under 25 Aar: i Rusland 68.5 Pct., i Kroatien og Slavonien 56.5 Pct.¹⁾, i Rumænien 56.2 Pct.,

¹⁾ For disse Lande falder Aldersgrupperne ikke sammen med det 25de Aar, men jeg har ved approximativ Beregning udledet ovenstaaende for nævnte Gruppe gjældende Tal.

i England 51.3 Pct., i Skotland 42.3 Pct., i Ungarn 41.3 Pct.¹⁾, i Spanien 38.4 Pct., i Finland 34.9 Pct., i Sachsen 34.7 Pct., i Irland 32.6 Pct., i Schweiz 30.3 Pct.¹⁾, i Østerrige 28.6 Pct.¹⁾, i Bayern 29.1 Pct.²⁾, i Norge 27.4 Pct., i Frankrige 27.1 Pct., i Holland 26.6 Pct., i Belgien 26.3 Pct.¹⁾, i Italien 26.0 Pct., i Sverige 23.3 Pct. og i Danmark 20.9 Pct. Disse Opgaver omfattede for det meste Aarene 1871—1882.

For Brudenes Vedkommende stillede Forholdet sig paa følgende Maade: Rumænien 84.6 Pct., Rusland 84.2 Pct., Ungarn 76.2 Pct.²⁾, Kroatien og Slavonien 74.9 Pct.¹⁾, England 64.1 Pct., Irland 62.5 Pct., Spanien 61.3 Pct., Italien 60.8 Pct., Frankrige 60.3 Pct., Skotland 59.1 Pct., Sachsen 55.7 Pct., Finland 55.6 Pct., Østerrige 53.4 Pct.¹⁾, Bayern 52.1 Pct.²⁾, Schweiz 51.3 Pct.¹⁾, Norge 46.8 Pct., Belgien 45.8 Pct., Holland 43.2 Pct., Danmark 42.2 Pct., Sverige 39.7 Pct.

Gjennemsnitsalderen ved Indtrædelsen i Ægteskab var i Aarene 1881—1885 for samtlige Brudgomme 30.24 Aar og for samtlige Brude 27.07 Aar, udvisende altsaa en Aldersforskjel af 3.17 Aar. For Aarene 1861—1865 er Gjennemsnitsalderen beregnet til henholdsvis 30.98 og 28.11 Aar og for Aarene 1841—1845 til 30.58 og 28.17 Aar. Aldersforskjellen mellem Brudgom og Brud var altsaa 1841—1845: 2.41 Aar, 1861—1865: 2.87 Aar og 1881—1885: 3.17 Aar, altsaa stadigt stigende.

(I Sverige var i sidstnævnte Femaar Gjennemsnitsalderen henholdsvis 30.19 og 27.49 og Aldersforskjellen altsaa 2.70 Aar; 1871—1875 ligesaa: 31.16, 28.46 og 2.70 Aar.)

Særskilt for Ungkarle, Enkemænd, Piger og Enker var Gjennemsnitsalderen ved Indtrædelsen i Ægteskabet i Aarene 1881—1885:

Ungkarle	28.28 Aar		Piger	26.39 Aar
Enkemænd	45.68 «		Enker	39.75 «

For Ungkarle og Piger meddeles følgende Opgave, der viser, hvorvidt der i heromhandlede Henseende er indtraadt Forandringer siden 1841.

	Gjennemsnitsalder ved Indtrædelsen i Ægteskab.	
	Ungkarle.	Piger.
1841—1845	28.37 Aar.	26.83 Aar.
1846—1850	28.45 «	26.82 «
1851—1855	28.74 «	27.09 «
1856—1860	29.12 «	27.25 «
1861—1865	29.22 «	27.24 «
1866—1870	— ³⁾	— ³⁾

¹⁾ Se Noten frgd. Side.

²⁾ o: i Aaret 1883, men i Aarene 1870—1883 gjennemsnitlig var Forholdstallet kun 18.9 Pct. for Brudgommene og 41.8 Pct. for Brudene.

³⁾ Paa Grund af Aldersopgavernes Usikkerhed for Femaaret 1866—1870 er Gjennemsnitsalderen her ikke bleven beregnet. I de følgende Aar er Beregningen udført med Benyttelse af Opgaver over de Ægteviede fordelt paa de enkelte Fødselsaar.

Gjennemsnitsalderen ved Indtrædelsen i Ægteskab.

	Ungkarle.	Piger.
1871—1875	28.68 Aar.	26.57 Aar.
1876—1880	28.20 «	26.30 «
1881—1885	28.28 «	26.39 «

Efter en for 1876—1880 udført Beregning var i dette Tidsrum Enkemændenes Gjennemsnitsalder 45.16 og Enkernes 40.03 Aar.

Medens dette Forhold saaledes viser sig meget konstant, har der i Henseende til de Ægteviendes Fordeling paa de forskjellige Aldersklasser vist sig nogen Variation fra det ene Tidsrum til det andet. Idet man desangaaende henviser til de i Tabel 6 A og B givne nærmere Oplysninger, skal man fremholde, at det procentvis beregnede Antal af Brudgomme under 20 Aar i Aarene 1841—1870 udgjorde 0.83, i 1871—1880 derimod 1.52 Pct.; Aldersklassen 20—25 Aar viser i Aarene 1851—1860 og 1861—1870 et udpræget lavere Procentforhold end i de to tilgrænsende Tiaarsperioder 1841—1850 og 1871—1880, hvorimod netop det omvendte Forhold viser sig for Aldersklassen 30—35 Aar. Dette har, som det synes at fremgaa af Befolkningens Aldersfordeling i Aarene 1845, 1855, 1865 og 1875, sin Hovedgrund i vedkommende Aldersklassers til de forskjellige Tider stigende eller synkende relative Styrke, og tyder saaledes neppe hen paa Forandring i Henseende til det Forhold, i hvilket Ægteskaber indgaaes i de forskjellige Aldere. Noget lignende tør være Aarsagen til de i Aarene 1871—1885 (Tabel 6 B) fremtrædende Forandringer i de Ægteviendes Alderssammensætning, forsaavidt der indtil det tredivte Aar for Brudgommene og det femogtyvende for Brudenes Vedkommende viser sig et relativt stigende Antal Ægteskaber, derefter indtil det femogfemtiende Aar for begge Kjøen et aftagende Antal og derefter, i de høiere Aldersklasser, igjen et stigende Antal.

Til Belysning af Spørgsmaalet om, hvorledes Antallet af de tidligt indgaaede Ægteskaber har stillet sig i de enkelte Aar, hidsættes nedenstaaende Op-gave for Aarene 1871—1885, i hvilke der, som bekjendt, har været adskillige Vexlinger i Henseende til de økonomiske Vilkaar.

Aar.	Ungkarle.			Piger.		
	Under 19½ Aar.	19½—24½ Aar.	Ialt under 24½ Aar.	Under 19½ Aar.	19½—24½ Aar.	Ialt under 24½ Aar.
1871	73	2 336	2 409	560	4 142	4 702
1872	75	2 389	2 464	654	4 291	4 945
1873	83	2 722	2 805	694	4 659	5 353
1874	120	2 980	3 100	750	4 997	5 747
1875	129	3 191	3 320	771	5 259	6 030
1876	150	3 228	3 378	845	5 206	6 051
1877	131	3 347	3 478	812	5 451	6 263
1878	121	3 323	3 444	800	5 146	5 946
1879	118	3 120	3 238	722	4 978	5 700
1880	107	2 988	3 095	664	4 783	5 447

Aar.	Ungkarle.			Piger.		
	Under 19 $\frac{1}{2}$ Aar.	19 $\frac{1}{2}$ —24 $\frac{1}{2}$ Aar.	Ialt under 24 $\frac{1}{2}$ Aar.	Under 19 $\frac{1}{2}$ Aar.	19 $\frac{1}{2}$ —24 $\frac{1}{2}$ Aar.	Ialt under 24 $\frac{1}{2}$ Aar.
1881	90	2 840	2 930	640	4 610	5 250
1882	129	2 891	3 020	718	4 815	5 533
1883	131	2 866	2 997	763	4 705	5 468
1884	119	2 994	3 113	751	4 936	5 687
1885	150	2 952	3 102	724	4 913	5 637
1871—1875	480	13 618	14 098	3 429	23 348	26 777
1876—1880	627	16 006	16 633	3 843	25 564	29 407
1881—1885	619	14 543	15 162	3 596	23 979	27 575

Forholdstal
(pr. 100 Ungkarle og
pr. 100 Piger).

1871—1875	0.84 Pct.	23.78 Pct.	24.62 Pct.	5.63 Pct.	38.34 Pct.	43.97 Pct.
1876—1880	1.05 <	26.89 <	27.94 <	6.04 <	40.21 <	46.25 <
1881—1885	1.09 <	25.59 <	26.68 <	5.92 <	39.46 <	45.38 <

Det relative Antal af unge Mænd under 24 $\frac{1}{2}$ Aar, der for første Gang indtraadte i Ægteskab, steg fra omkring 23 Pct. i Begyndelsen af Syttiaarene jævnt indtil 28.6 Pct. i 1878, hvorefter Forholdet i de tre følgende Aar gik noget ned, nemlig til 26.6 Pct., paa hvilket Punkt det saagodtsom uforandret holdt sig i Aarene 1881—1884, med en svag Stigning til 26.9 Pct. i 1885.

De ældste Brudgomme og Brude vare i Aarene 1871—1885 fordelte paa følgende Maade:

Alder udtrykt ved Fødselsaarets Afstand fra Vielsesaaret.	Brudgomme.	Brude.
75—79	100	4
80—84	21	3
85—89	1	1
Tilsammen over 70	446	39

Altsaa i aarligt Gjennemsnit 30 Brudgomme og 2 Brude i heromhandlede Alder, deraf i de fleste Aar 2 Brudgomme over 80 Aar gamle. De høieste Alderstrin, i hvilke Ægteskab i heromhandlede Tidsrum blev indgaaet, var 85 Aar for Enkemændene, 84 Aar for Enkerne, 80 Aar for Ungkarlene og 80 Aar for Pigerne.

De statistiske Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse meddele ogsaa Oplysninger om de Ægteviedes gjensidige Aldersforhold; dette Emne er imidlertid af en altfor speciel Beskaffenhed til, at vi her kunne tage det under Behandling, hvorfor vi indskrænke os til at henvise til Tabellerne, der for Aarene 1866—1870, 1878—1880 og 1881—1885 for Riget, Rigets Bygder og Rigets Byer meddelte detaillerede Oplysninger om dette Forhold, sammendragne for nævnte Tidsrum, medens der for førstnævnte fem Aar tillige er meddelt summariske Opgaver for Landsdele og de større Byer, hvorhos der særskilt for Aaret 1868 findes tilsvarende Oplysninger for syv forskellige Hovedgrupper af Livsstillinger.

g) *Ægtevielserne fordelte efter Brudgommens Livsstilling.*

Oplysning om Brudgommens Livsstilling findes meddelt i de aarlige Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse fra Aaret 1866 af. For Aarene 1866—1875 er der meddelt summariske Opgaver (24 forskellige Grupper) for Rigets Landdistrikter fogderivis, for Byerne amtsvis samt for enkelte større Byer; for Aarene 1866—1873 derhos detaillerede Opgaver for Riget samt for Rigets Bygder og Rigets Byer, og særskilt for Aarene 1868 og 1869 med Sondring mellem Ungkarle og Enkemænd samt inddelt efter Alder (trykt i Tabellerne for 1851—1870). Fra 1876 af indførtes en ny med Folketællingen af samme Aar overensstemmende Klassifikation, og Opgaverne ere siden nævnte Aar kun meddelt for Riget, Rigets Bygder, Rigets Byer samt særskilt for Kristiania. Sammen drag af disse Opgaver for hvert af Femaarene 1876—1880 og 1881—1885 er meddelt i Sammen draget af Statistiken over Folkemængdens Bevægelse for disse Aar. For Aarene 1866 til 1873 findes Procentberegninger, der for de vigtigste Næringsklasser viser deres indbyrdes Forhold efter Opgaverne over de indgaaede Ægteskaber (se C. No. 1 for 1868, Indledning S. XXVI, 1869 Tabel No. 10 og de tilsvarende Tabeller for 1870, 1871, 1872 og 1873); disse Procentberegninger kunde imidlertid ikke fortsættes efter samme System, da man for Aarene 1874 og 1875 har indskrænket sig til de ovennævnte summariske Opgaver og fra 1876 har forandret Klassifikationsmaaden.

I efterfølgende Tabeller 8 og 9 har man for de to Tiaarsperioder 1866—1875 og 1876—1885 særskilt for hvert Femaar anført saavel de absolute som de relative Tal efter de i Befolkningsstatistiken for vedkommende Aar opstillede Klasser af Livsstillinger. Af disse Opgaver hidsættes først følgende Sammen drag for det hele Rige for Aarene 1876—1885:

Livsstillinger og Erhverv.	Absolute Tal.		Forholdstal pr. 10 000 Ægteskaber.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
Embedsmænd	268	198	40	31
Bestillingsmænd m. m.	2 118	2 039	315	319
Andre ved Arbejde for Stat eller Kommune sysselsatte Personer (Arbejdere, Bud m. m.)...	1 598	940	237	146
Ved privat immateriel Virksomhed sysselsatte Personer	467	478	69	75
Personer syssels. ved Jordbrug m. m.	15 035	13 487	2 237	2 106
« « « Fiskeri	4 904	5 349	729	835
« « « Bergværksdrift, Stenbrydning m. m. ...	371	499	56	78
« « « Fabrikdrift, Skibsbyggeri	2 659	3 358	395	524
« « « Haandværksdrift og Smaaindustri.	9 603	9 371	1 428	1 463
« « « Handel, Bankvirksomhed m. m.	2 883	2 979	429	465
« « « Søfart	8 890	8 091	1 322	1 263
« « « Landtransport, Flødning m. m.	502	503	74	78
« « « Dagarbejde o. a. utilstr. betegnet Virk- somhed	9 256	8 360	1 378	1 306
Gaardmandssønner o. a. hjemmeværende Familie- lemmer	4 628	4 590	688	718
Tjenere m. m.	3 731	3 483	555	543
Føderaadfolk	260	233	38	36
Andre Uproduktive	67	92	10	14
Ufuldstændigt betegnede	113	121	-	-
Tilsammen	67 353	64 171	10 000	10 000

Den her meddelte Tabel giver som et Speilbillede i formindsket Maalestok et Udtryk for de forskjellige Virksomheders relative Betydning i vort Land, da nemlig Ægteskabsstiftelsen som Regel forudsætter Erhverv og derfor Antallet af Brudgomme henhørende til de forskjellige Livsstillinger er væsentlig betinget af de forskjellige Erhvervsgrenes Omfang. Dog maa herved ikke tabes af Sigte, at Ægteskaberne ikke repræsenterer den betydelige Del af Befolkningen, der bestaar af Erhvervsdrivende, der allerede have sat Bo, men hovedsagelig den yngre Slægt.

At Jordbruget ogsaa her fremtræder som den vigtigste Næring, giver sig tilkjende i Opgaverne, idet i sidste Femaar noget over 21 Pct. af Brudgommene vare sysselsatte derved. Dette Procentforhold udtrykker imidlertid ikke paa langt nær Jordbrugsnæringens Betydning i heromhandlede Henseende; man maa nemlig tillægge de fleste — nemlig, efter Folketællingen af 1875 at dømme, omtrent $\frac{9}{10}$ — af Gaardmandssønnerne og de andre hjemmehørende Familielemmer samt af Tjenerne i Landdistrikterne; fremdeles Føderaadfolk samt en stor Del af de i Landdistrikterne værende Dagarbeidere. Bortset fra sidstnævnte skulde det samlede Antal af de ved Jordbruget sysselsatte Brudgomme i Femaaret 1881—1885 saaledes have udgjort omtrent 20 700. Fordeler man nu Dagarbejderne paa de forskjellige ved Ægteskaber i Landdistrikterne repræsenterede Næringsgrene, Søfarten undtagen, i Forhold til disses relative Styrke, skulde der paa Jordbruget falde noget over 3 400 Dagarbeidere, og man kan saaledes antage, at omtrent 24 100 eller 37.7 Pct. af Brudgommene hentede sit Erhverv derfra. Foretager man den samme Beregning for tidligere Femaar, faar man for 1876—1880 et Antal af 26 700 eller 39.7 Pct., for 1871—1875 henvend 29 800 eller 46.1 Pct. og for 1866—1870 henvend 28 500 eller 51.7 Pct.

Af de øvrige Næringsgrene var Industrien i Femaaret 1881—1885 repræsenteret ved 12 729 Brudgomme, hvoraf 8908 sysselsatte ved Haandværksdrift, 3358 ved Fabrikdrift og 463 ved Smaaindustri. Med Tillæg af en forholds­mæssig beregnet Del af de ved Dagarbeide sysselsatte Personer¹⁾ skulde der paa Industrien i det hele falde henimod 15 600 Brudgomme i 1881—1885 og henimod 15 100 Brudgomme i 1876—1880 eller henholdsvis 24.3 og 22.4 Pct., altsaa en Stigning af næsten 2 Pct., der for Størstedelen falder paa Fabrikindustrien. Efter approximativ Beregning for Femaarsperioderne 1871—1875 og 1866—1870 skulde Antallet af de ved Industri sysselsatte Brudgomme i disse Tidsrum have udgjort henholdsvis omtr. 15 380 og 11 560 eller 23.8 og 21 Pct. Dog indbefatte disse Tal nogle flere Livsstillingsklasser end de for de senere Aar medtagne.

Søfarten var i 1881—1885 repræsenteret ved 8091, 1876—1880 ved 8890, 1871—1875 ved 6906 og 1866—1870 ved 6118 Brudgomme, udgjørende henholdsvis 12.6 — 13.2 — 10.7 og 11.1 Pct.

¹⁾ Beregningen er udført paa den Maade, at man fra det som Dagarbeidere m. m. for det hele Rige opførte Antal Personer først har draget det for Jordbrugs­næringen beregnede og derefter fordelt Resten forholdsvis paa de øvrige Næringsgrene, Søfarten undtagen.

Ved Handel, Bank- og Assuranceforretninger samt Landtransport vare 3 291 af de i 1881—1885 gifte Mænd sysselsatte samt med beregnet Tillæg for de ved Handel beskæftigede Dagarbeidere noget over 4000 eller mellem 6 og 6½ Pct. af samtlige Brudgomme. Til førstnævnte Tal svarer et Procentforhold af 5.1 i 1881—1885 mod 4.8 Pct. i 1876—1880, 4.2 Pct. i 1871—1875 og 3.7 Pct. i 1866—1870, i hvilke Aar Antallet udgjorde lidt over 2000, saa at det er omtrentlig fordoblet i Løbet af 15 Aar.

Idet vi for de øvrige Næringsveies Vedkommende henviser til Tabellernes eget Indhold, skal alene henpeges paa den betydelige Formindskelse i Henseende til Antallet af Ægtevielser blandt de ved offentlige Arbejder sysselsatte Personer, der staar i Forbindelse med den i Syttiaarene forcerede og senere indstillede Jernbanebygning.

Vi slutte dette Afsnit med nedenstaaende Opgave over Antallet af Ægtevielser i hvert enkelt af Aarene 1871—1885 for nogle af de vigtigste Livsstillinger og Erhvervsgrene; for Aarene 1866—1870 foreligger vistnok ogsaa Opgaver, men Antallet af Personer, hvis Livsstilling ikke har været opgivet, var i disse Aar saa stort, at Opgaverne blive mindre tjenlige til Sammenligning med de følgende Aar, hvilket ogsaa tildels gjælder Aarene 1871 og 1872.

Aar.	Jordbrug, Skovdrift og dermed sammen- hængende Bi- næringer.	Fi- skerier.	Indu- stri.	Handel og Bank- væsen m. m. og Land- transport.	Skibs- fart.	Dag- arbeide m. m.	Gaard- mands- sønner, Hus- mands- sønner m. m.	Tje- nere.	Uop- givne.
1871.....	2 871	432	1 682	353	1 195	2 296	728	644	820
1872.....	2 895	458	1 855	465	1 131	2 254	819	842	952
1873.....	2 929	769	2 280	595	1 269	2 288	1 006	920	162
1874.....	3 100	770	2 533	605	1 524	2 561	1 092	805	57
1875.....	3 015	835	2 902	679	1 621	2 450	1 147	794	8
1876.....	3 028	906	2 529	646	1 798	2 204	1 080	784	23
1877.....	3 049	1 151	2 536	671	1 962	1 895	946	680	32
1878.....	3 175	1 002	2 507	655	1 861	1 819	751	779	20
1879.....	2 867	940	2 350	604	1 650	1 724	899	726	25
1880.....	2 916	905	2 340	623	1 619	1 614	952	762	13
1881.....	2 640	913	2 334	646	1 591	1 565	939	736	7
1882.....	2 738	1 025	2 598	649	1 556	1 672	909	727	25
1883.....	2 688	1 083	2 515	665	1 562	1 657	933	679	18
1884.....	2 683	1 229	2 683	676	1 723	1 690	929	668	47
1885.....	2 738	1 099	2 599	655	1 659	1 776	880	673	24

Herved bør for det første bemærkes, at den store Tilvæxt, der i 1873 viser sig for Fiskere, Gaardmands- og Husmandssønner samt tildels Tjenere, antagelig for Størstedelen skriver sig derfra, at mange Personer, hvis Livsstilling i de tidligere Aar ikke har været anført, hørte til de nævnte Klasser. Dernæst er at mærke, at der for Industriens Vedkommende fra og med 1876 er bleven foretaget en Forandring i Klassifikationsmaaden, hvorved flere, der tidligere

regnedes som sysselsatte ved Industri, navnlig de ved Veiarbeide og Jernveianlæg samt ved Herbergering og Beværtning beskjæftigede, ikke længere medregnes dertil. Fradrages disse, viser det sig, at Antallet af Ægtevielser for denne Næringsgrens Vedkommende i 1876 ikke har været synderligt lavere end i 1875.

Oplysninger om Forholdet mellem Ugifte og Gifte i forskellige Livsstilinger findes meddelt i Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik, Kr.a 1882, S. 138 o. fg.

h) Ægteskabernes Fordeling efter Aarstid

er for en væsentlig Del betinget af de forskjellige Distrikters eiendommelige økonomiske og sociale Forhold, idet navnlig Arbeidets Fordeling paa de forskjellige Maaneder synes at spille en vigtig Rolle. En Undersøgelse af, hvorledes hieromhandlede Forhold stiller sig for det hele Land underet, synes kun at have liden Interesse, og da Undersøgelsen af Forholdet i de enkelte Landsdele falder udenfor nærværende Arbeides Ramme, indskrænke vi os i nævnte Henseende til at henvise dels til de saavel for de enkelte Aar som femaarsvis meddelte Tabeller, dels til de i Indledningen til Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i 1856—1865 S. XXXVI—XXXVII gjorte Bemærkninger, der i det væsentlige ogsaa kunne anvendes paa Nutidens Forholde.

VI.

Fødslerne.

a) *Forholdet mellem Fødslerne og Folkemængden.*

Om det samlede Antal levende Fødte i Riget, dets Landdistrikter og Byer, saavel som om Forholdet mellem de Fødte og Folkemængden, er der i foranstaaende Afsnits IV meddelt endel summariske Opgaver for Aarene 1816—1885, hvoraf det fremgaar, at Middelforholdet i Aarene 1856—1885 var 3.13 pr. 100 Indbyggere. Dette staar betydeligt under Gjennemsnitsprocenten for Europa, der ifølge Rawson kan ansættes til 3.87, hvoraf særskilt Rusland 4.94, Centraleuropa 3.76, Sydeuropa 3.40 og det nordvestlige Europa (inkl. England med 3.51 Pct.) 3.20 Pct. Af vore nærmeste Nabolande havde Sverige et Procentforhold af 3.02, altsaa noget lavere end Norge, Danmark 3.13 og Finland 3.55 Pct. Foruden Sverige viser Schweiz med 3.02 Pct., Grækenland med 2.84 Pct., Irland med 2.64 Pct. og Frankrige med 2.54 Pct. samt de fire amerikanske Stater Massachusetts, Vermont, Connecticut og Rhode Island med gjennemsnitlig 2.33 Pct. et forholdsvis ringe Antal Fødsler. Det sidstanførte lave Forholdstal skriver sig dog rimeligvis fra Registreringens Ufuldkommenhed, og det samme turde maaske forendel ogsaa være Tilfældet, hvad Irland angaar. I det hele taget staar Fødselstallet i nær Forbindelse med Ægteskabstallet, og de fleste Lande, hvor sidstnævnte er høit, have tillige et forholdsvis stort Antal Fødsler, navnlig naar Ægteskaberne stiftes i en yngre Alder, som f. Ex. i Rusland, Kroatien og Slavonien, Ungarn, Serbien, Polen, altsaa i det hele taget i det østlige Europa og de nærmest tilgrænsende Lande, jfr. Afsnit V f.

Forøvrigt gjælder om Fødsler den samme Bemærkning, som er gjort angaaende Ægteskaberne, at der bør tages Hensyn til de forskjellige Aldersklasser, hvoraf den samlede Befolkning bestaar. Dette Forhold vil findes nærmere undersøgt i Afsnit c.

b) *Fødslernes Væxlinger i de enkelte Aar.*

Idet man angaaende dette Punkt henviser til de under V b underet for Ægtevielser og Fødsler gjorte Bemærkninger samt til de i Tabel 1 indeholdte Opgaver for hvert af Aarene 1801—1885, skal det her paapeges, at

Aaret 1859, der, som i nævnte Afsnit vist, havde et forholdsvis meget betydeligt Antal Ægteskaber, var et Maximumsaar ogsaa for Fødslernes Vedkommende, idet disse naaede op til et Antal af 54 556 eller 3.475 Pct., hvilket er det høieste Forholdstal i den lange Aarrække fra 1827—1885. I de følgende Aar var det relative Fødselstal, bortset fra nogle forbigaaende Svingninger, i det hele taget synkende indtil 1869, da det udgjorde 2.89 Pct., derefter stigende indtil 3.22 Pct. i 1879, hvorefter det i de tre følgende Aar atter aftog noget, nemlig til 3.01 Pct. i 1881, medens der i de seneste Aar igjen synes at være indtraadt en stigende Tendents, der dog hverken er betydelig eller viser Tegn til at ville blive af Varighed. Den i de nærmeste Aar før 1879 iagttagne Stigning er for en ikke uvæsentlig Del at anse som en Eftervirkning af den nogle Aar i Forveien indtraadte Forøgelse i Ægtevielsernes Antal, medens omvendt disses Aftagen i den senere Halvdel af Syttiaarene har bevirket en tilsvarende Aftagen i Antallet af Fødsler i Begyndelsen af Ottiaarene.

I denne Forbindelse bør det forøvrigt erindres, at de Beregninger, som her er lagt til Grund, indtil og med 1865 knytte sig til Opgaverne over de i hvert Aar registrerede Antal Fødsler, hvilke ikke ganske falde sammen med Antallet af de i samme Aar virkelig stedfundne Fødsler, der for de senere Aar er bleven benyttet, jfr. Tabel 1, Anm. 1. Siden 1876 har de aarlige Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse gjort Rede for dette Forhold, og ved Hjælp af den derved vundne Erfaring har man ogsaa for Aarene 1866—1875, for hvilke man har Opgaver over Fødslernes Fordeling paa Aarets enkelte Maaneder, kunnet tilnærmelsesvis beregne for hvert Aar det virkelige Antal Fødte i hvert Aar, nemlig ved at fradrage det hele Antal af de i December Maaned og det halve Antal af de i November Maaned Fødte, samt tillægge de i det følgende Aar registrerede Fødsler for December og Halvparten af November. Forholdet mellem Antallet af de registrerede og virkelig stedfundne Fødsler vil for Aarene 1866—1885 fremgaa af nedenstaaende Opgave:

A a r .	I Aaret registrerede Fødsler.	I Aaret stedfundne Fødsler.	A a r .	I Aaret registrerede Fødsler.	I Aaret stedfundne Fødsler.
1866.....	54 510	54 166	1876.....	58 230	57 699
1867.....	51 348	51 607	1877.....	58 855	58 717
1868.....	51 661	50 872	1878.....	58 408	59 066
1869.....	49 458	49 985	1879.....	60 917	61 106
1870.....	50 434	50 618	1880.....	58 923	59 315
1871.....	51 080	51 163	1881.....	58 342	57 778
1872.....	52 271	52 592	1882.....	59 375	58 762
1873.....	52 981	52 749	1883.....	59 498	59 440
1874.....	54 928	55 259	1884.....	60 025	61 019
1875.....	56 358	56 856	1885.....	61 052	61 231
1866—1870.....	257 411	257 248	1876—1880.....	295 333	295 903
1871—1875.....	267 618	268 619	1881—1885.....	298 292	298 230

Som det vil sees, er Forskjellen selv for femaarige Tidsrum ikke ganske uden Betydning, og fremtræder selvfølgelig end mere for enkelte Aar, som f. Ex. 1876, 1878, 1880, 1881, 1882 og 1884, om der end for flere Aar kun er en ganske uvæsentlig Forskjel.

c) *De gifte Kvinders Frugtbarhed i de forskjellige Aldersklasser.*

Det aarlige Antal Børn pr. 100 gifte Kvinder, Frugtbarhedskvotienten, be- regnes bedst paa den Maade, at man sammenholder Antallet af de i Løbet af et Aar ægtefødte Børn med Antallet af gifte Kvinder i Midten af Aaret. Man forudsætter da, at sidstnævnte Antal repræsenterer det gennemsnitlige Antal, som der til enhver Tid af Aaret har været af gifte Kvinder. Samme Fremgangsmaade anvendes, naar man vil beregne Frugtbarhedskvotienten for en bestemt Aldersklasse, f. Ex. Kvinder i Alderen 19—20 Aar eller overhovedet Kvinder i Alderen $n \dots n + 1$ Aar, idet man sammenholder Antallet af Børn fødte af Kvinder i nævnte Alder med det gennemsnitlige Antal af Kvinder i samme Alder¹⁾.

Ved den nedenfor omhandlede Beregning har man sammenholdt det gjen- nemsnitlige Antal af ægte levendefødte Børn i Aarene 1875 og 1876 med Antallet af gifte Kvinder den 31te December 1875. Da Forældrenes Alder i Ta- bellerne vedkommende Folkemængdens Bevægelse er udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar og de derved fremkomne Aldersgrupper 14—19, 20—24, 25—29 o. s. v. Aar overhovedet ere $\frac{1}{2}$ Aar yngre end de i Folke- tællingstabellerne anførte Grupper 15—20, 20—25, 25—30 o. s. v., har man ved Hjælp af de i sidstnævnte Værk S. 136, Afd. II anførte Opgaver over de gifte Kvinders Fordeling paa hvert enkelt Aldersaar samt med Anvendelsen af den oftere benyttede Formel, $b_1 = \frac{b}{2} + \frac{a-c}{16}$; $b_2 = \frac{b}{2} - \frac{a-c}{16}$, af Folketællings- opgaverne udledet de gifte Kvinders Fordeling paa ovenanførte ujævne Alders- grupper.

¹⁾ Frugtbarhedskvotienten kan ogsaa beregnes paa forskjellige andre Maader, idet man bl. a. kan gaa ud fra Antallet af gifte Kvinder enten ved Begyndelsen eller ved Udgangen af det Aar, hvis Fødsler er Gjenstand for Observation. Disse Methoder er imidlertid i Anvendelsen temmelig udviklede, hvorfor man i denne Forbindelse ikke nærmere skal indlade sig paa samme, idet dog bemærkes, at der ved den paa nævnte Maade i Meddelelser fra det statistiske Centralbureau, III S. 144 udførte Beregning ikke er taget Hensyn til alle de Momenter, der influere paa Forholdet, og specielt ikke til den Afgang, der i Løbet af et Aar finder Sted blandt de gifte Kvinder ved Dødsfald, Udvandring samt ved Mandens Dødsfald. Paa Grund heraf er de sammesteds meddelte Resultater blevne i det hele noget for høie, medens dog det indbyrdes Forhold mellem de forskjel- lige Aldersklasser ikke væsentlig er bleven forrykket.

Beregningens Resultater fremgaar af følgende Tabel:

Mødrenes Aldersaar.	Antal gifte Kvinder ved Udgangen af 1875.	Gjennemsnitligt Antal levende- og ægtefødte Børn i Aarene 1875 og 1876.	Frugtbarheds-kvotient.
14 $\frac{1}{2}$ —19 $\frac{1}{2}$	1 077	418	38.2 Pct. ¹⁾
19 $\frac{1}{2}$ —24 $\frac{1}{2}$	14 100	6 764	48.0 «
24 $\frac{1}{2}$ —29 $\frac{1}{2}$	32 405	13 171	40.7 «
29 $\frac{1}{2}$ —34 $\frac{1}{2}$	38 496	13 483	35.0 «
34 $\frac{1}{2}$ —39 $\frac{1}{2}$	36 121	10 453	28.9 «
39 $\frac{1}{2}$ —44 $\frac{1}{2}$	37 055	6 523	17.6 «
44 $\frac{1}{2}$ —49 $\frac{1}{2}$	35 812	1 417	4.0 «
49 $\frac{1}{2}$ —54 $\frac{1}{2}$	32 365	51	0.16 «
Tilsammen indtil 54 $\frac{1}{2}$ Aar	227 431	52 280	23.0 Pct.

Medens disse Resultater i det hele taget stemme godt overens med tilsvarende Beregninger for Sverige og Danmark ²⁾, viser der sig for den yngste Aldersklassens Vedkommende en betydelig Uoverensstemmelse, idet dennes Frugtbarhedskvotient saavel efter den svenske som efter den danske Statistik skulde være større end i nogen anden Aldersklasse, medens den efter ovenstaaende norske Beregninger skulde være mindre end i de to følgende, 19 $\frac{1}{2}$ —24 $\frac{1}{2}$ og 24 $\frac{1}{2}$ —29 $\frac{1}{2}$ Aar.

Det fremgaar nu ogsaa af Sammenligningen mellem de aarlige Opgaver over Ægteskaber indgaaede i Aarene før 1875 og Folketællingens Opgaver over Antallet af gifte Mænd og Kvinder ved Udgangen af nævnte Aar, at Folketællingsopgaverne ere urigtige for den yngste Aldersklasse blandt de Gifte, idet disses Antal indtil og med det tyvende Aldersaar i Virkeligheden maa antages at have været forholdsvis adskilligt mindre, end Folketællingen udviser.

Antallet af Kvinder, der vare fødte i Aarene 1855—1860 og i Aarene 1871—1875 have indgaaet Ægteskab, udgjorde nemlig ifølge Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse:

Vielsesaar.	Fødselsaar.					
	1860.	1859.	1858.	1857.	1856.	1855.
1871.....	-	-	-	-	-	15
1872.....	-	-	-	2	12	73
1873.....	-	-	4	20	53	199
1874.....	-	8	19	89	199	435
1875.....	2	28	81	238	422	756
Tilsammen	2	36	104	349	686	1 478
Ifølge Folketællingen var derimod ved Udgangen af 1875 Antallet af gifte Kvinder fødte i ovennævnte Aar.....	11	101	202	438	784	1 512

¹⁾ Om Beregningerne for den yngste Aldersklasse henvises til, hvad her nedenfor er anført.

²⁾ For Sverige se t. Ex. Befolkningsstatistiken for 1880 og 1881 sammenholdt med Folketællingen. For Danmark se Statistisk Tabelværk, Fjerde Række, Litr. A No. 5, Indledn. S. XIII.

Af disse Opgaver maa førstnævnte, som derhos ved Dødsfald og Udvandring skulde undergaa nogen, skjönt i heromhandlede Aldersklasser ubetydelig, For mindskelse, ansees som paalidelig, idet den eneste tænkelige Grund til Feil her maatte søges i en urigtig Angivelse af Fødselsaar eller Alder, hvilket har megen liden Sandsynlighed for sig. Derimod kan Feiltagelse i Henseende til Aldersopgaverne lettere tænkes at kunne opstaa ved en Folketælling, hvor heromhandlede ringe Antal Personer tælles blandt saamange andre, hvorhos det ikke er usandsynligt, at endel Personer, der have flyttet sammen forinden Ægteskabet, ved Folketællingen anføre sig og i Folketællingslisterne optegnes som gifte, under hvilken Forudsætning navnlig Tallene for de yngste Aldersklasser skulde paavirkes, medens Forholdet for de senere Aar ikke i samme Grad paavirkes af nævnte Omstændighed.

Beregnes altsaa Antallet af gifte Kvinder i den yngste femaarige Aldersklasse efter de aarlige Opgaver over indgaaede Ægteskaber, faar man for Udgangen af 1875 for Fødselsaarene 1860—1856, svarende til Aldersaarene 15—20, et samlet Antal af 1177 istedetfor 1536 efter Folketællingen og for Aldersklassen $14\frac{1}{2}$ — $19\frac{1}{2}$: 763 istedetfor 1077. Frugtbarhedskvotienten bliver saaledes for heromhandlede Aldersklasser 54.8 Pct. istedetfor 38.2 Pct., hvormed kan sammenholdes, at det relative Antal af Barselskvinder i Alderen 15—20 Aar ved ægte Fødsler i Sverige i Aarene 1880 og 1881 gjennemsnitlig udgjorde 50.1 Pct. (1871—1880: 54.0 Pct.), samt at Antallet af levende- og dødfødte ægte Børn pr. 100 gifte Kvinder i Danmark i Aarene 1878—1882 er beregnet til 68.8 Pct., medens det for Danmarks Landdistrikter er beregnet til 46.8 Pct. i Aarene 1860—1869 og 62.3 Pct. i Aarene 1870—1879 samt for Provinskjøbstederne til henholdsvis 45.5 og 74.0 Pct.

Det berigtigede Tal for Norge falder temmelig nær sammen med Gjennemsnitstallet af det midlere Forhold for Danmark (58 Pct.¹⁾ og for Sverige (53 Pct.), hvilket i høj Grad bestyrker Rigtigheden af den her fremsatte Opfatning af Folketællingsopgaverne.

Bureauet kan imidlertid ogsaa fremlægge et andet Bevis, der har sin særlige Interesse for Belysningen af heromhandlede Forhold.

De i Tabel 14 og 15 meddelte detaillerede Opgaver over ægte Fødsler i Aarene 1875 og 1876, fordelte saavel efter Forældrenes Vielsesaar som efter deres Fødselsaar, give nemlig ved at sammenholdes med Antallet af de Ægteviede i de tilsvarende Aar Anledning til en fra den ovenfor benyttede Methode forskjellig Beregningsmaade. Idet man i Henseende til Detaillerne henviser til Bilag 12 og 13, skal man bemærke, at Beregningen af den antagelige Afgang blandt de gifte Kvinder mellem Vielsen og det Aar, for hvilket man sammenholder deres Antal med Antallet af Fødsler, vistnok volder adskillig Vanskelighed og alene kan tillægges en approximativ Karakter, men at dette Moment for de første 4 Aar efter Vielsen ikke spiller en saa fremtrædende Rolle, at det skulde i nogen væsentlig Grad paavirke Beregningens Resultat.

¹⁾ Ved Beregningen heraf har jeg taget Hensyn til, at Danmarks Landbefolkning i Aarene 1860—1880 var omtrent 3 Gange større end dets Kjøbstadbefolkning, samt til, at den førstanførte Opgave alene gjælder 4 Aar.

Den anvendte Beregningsmaade vil forøvrigt fremgaa af følgende Exempel¹⁾:

Kvinder fødte 1851—1855 indtraadte i Ægteskab:			Heraf udgik indtil 30te Juni 1875:		Altsaa gjenlevende som gifte 30te Juni 1875:		Tilsvarende Antal levende og ægte Børn fødte i 1875.	Frugtbarheds- pro- center.
Aar.	Antal.	Alder. ²⁾	Procent.	Antal.	Antal.	Alder. ³⁾		
1874.....	4 328	19—23	2.0	87	4 241	20—24	2 253	53.1
1873.....	3 162	18—22	4.6	145	3 017	20—24	1 178	39.0
1872.....	1 920	17—21	7.5	144	1 776	20—24	815	45.9
1871.....	1 099	16—20	10.5	115	984	20—24	454	46.1
Ialt	10 509			491	10 018		4 700	46.9

For den yngste Aldersklassens Vedkommende, altsaa for Kvinder i Alderen 14¹/₂—19¹/₂ Aar, med Hensyn til hvilke vi henvise til førnævnte Bilag 12 og 13, ere Tallene forholdsvis smaa, og det er derfor ikke at undres paa, at Resultatet af Beregningen for 1875 og 1876 viser temmelig stor Forskjel, nemlig henholdsvis 57.8 og 49.4 Pct.; begge Aar vise imidlertid en større Frugtbarhedskvotient for denne end for den følgende Aldersklasse, og Gjennemsnittet af begge Procenttal, nemlig 53.6 Pct., er kun lidet afvigende fra det ovenfor efter en forskjellig Methode beregnede korrigerede Tal.

Ogsaa af denne Beregning fremgaaer det altsaa, at Frugtbarheden blandt Kvinder er størst i Aldersklassen 14¹/₂—19¹/₂ Aar, hvis Hovedbestanddel imidlertid for de gifte Kvinders Vedkommende falder, vel at mærke, omkring det fyldte nittende Aar.

I nedenstaaende Tabel har man sammenstillet Resultaterne a) af den S. 65 Anm. omhandlede, i Meddelelser fra det stat. Centralbureau, III indtagne Beregning, b) af foranstaaende paa Folketællingen byggede Beregning med Korrektion for den yngste Aldersklasse og c) Middeltallet af de paa Grundlag af Opgaverne over de Ægteviiede byggede Beregninger. Samtlige disse Beregninger angaa Fødsler i Aarene 1875 og 1876.

¹⁾ Tabellen læses saaledes: Af Kvinder fødte i Aarene 1851—1855 indtraadte i Aaret 1874: 4328 i Ægteskab. Disse vare da i Alderen 19—23 Aar (eller, som vi ogsaa udtrykke det: 18¹/₂—23¹/₂ Aar). Heraf udgik i Tiden fra 30te Juni 1874 til 30te Juni 1875 (ved Dødsfald, Udvandringsoverskud eller ved Mandens Dødsfald) 2 Pct. = 87. Altsaa var Antallet af de den 30te Juni 1875 gjenlevende gifte Kvinder af nævnte Fødsels- og Vielsesaar 4328—87 = 4241. Det tilsvarende Antal af levende og ægte Børn, der i 1875 fødtes af Mødre fra samme Fødsels- og Vielsesaar, var 2253. Følgelig var Frugtbarhedskvotienten 53.1 Pct. (2253 : 4241).

²⁾ Udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaaret og Vielsesaaret.

³⁾ Udtrykt ved Afstanden fra 30te Juni i Fødselsaaret til samme Dato 1875.

De gifte Kvinders Alder.	a) Efter Meddelelser fra det stat. Central- bureau, III.	b) Nye Beregninger byggede paa Folke- tællingen.	c) Beregninger for de 4 første Aar efter Vielsen, byggede paa Opgaver over de Ægteviiede.
14 ¹ / ₂ —19 ¹ / ₂ Aar . .	41.3 Pct.	54.8 Pct.	53.6 Pct.
19 ¹ / ₂ —24 ¹ / ₂ « . .	51.9 «	48.0 «	47.0 «
24 ¹ / ₂ —29 ¹ / ₂ « . .	43.0 «	40.7 «	41.8 «
29 ¹ / ₂ —34 ¹ / ₂ « . .	36.0 «	35.0 «	37.8 «
34 ¹ / ₂ —39 ¹ / ₂ « . .	30.0 «	28.9 «	33.0 «
39 ¹ / ₂ —44 ¹ / ₂ « . .	18.1 «	17.6 «	21.1 «
44 ¹ / ₂ —49 ¹ / ₂ « . .	3.3 «	4.0 «	4.7 «
49 ¹ / ₂ —54 ¹ / ₂ « . .	0.16 «	0.16 «	(0.70) ? «

Ved Sammenligningen mellem de ved b og c betegnede Opgaver maa det erindres, at sidstnævnte ikke omfatte samtlige gifte Kvinder i de anførte Aldersklasser, men alene dem, der have været gifte indtil 4 å 5 Aar. For de to yngste Aldersklasser skulde denne Begrænsning ikke medføre nogen Forskjel i Beregningens Resultat, da ingen eller meget faa Kvinder i nævnte Alder have været gifte i længere Tid. De følgende Aldersklasser indbefatte derimod et stigende Antal af saadanne, og da der for disse i det hele viser sig en relativ stigende Forskjel mellem de beregnede Frugtbarhedskvotienter, idet disse vise sig større ved de Beregninger, der alene angaar de 4 første Aar efter Vielsesaaret, ledes man derved til at antage, at Frugtbarheden, uanseet Alderen, overhovedet er større i det tidligere Stadium af Ægteskabet end i det senere.

En for hvert enkelt af de nævnte 4 Aar foretagen Beregning bekræfter ogsaa fuldstændigt Rigtigheden af denne Slutning, dog saaledes, at der i det andet Aar efter Vielsen viser sig en ringere Frugtbarhedskvotient end i de to næste¹⁾.

Idet vi om heromhandlede Forhold henvise til de i Bilag 13 særskilt for hvert af Aarene 1875 og 1876 meddelte Beregninger, skulle vi bemærke, at man ved saa smaa Tal, som her tildels have maattet benyttes, selvfølgelig maa være forberedt paa at finde enkelte Uregelmæssigheder, men at der dog gjennemgaaende viser sig en mærkelig Overensstemmelse. Vi hidsætte i omstaaende Tabel Gjennemsnitstallene for begge Aar²⁾.

¹⁾ Jfr. S. 73 Anm. 2.

²⁾ Ved de her beregnede Forholdstal bør det erindres, at der er to Omstændigheder, som bevirke, at de ikke kunne være ganske nøiagtige. For det første har man nemlig, som i Bilag 13 nævnt, ikke for samtlige ægte Fødsler i Aarene 1875 og 1876 erholdt Opgaver over Forældrenes Alder og Vielsesaar; Oplysning herom har kun været meddelt for 78—79 Pct. af Fødslerne, og det kunde tænkes, at de øvrige 21—22 Pct. have været fordelte paa en anden Maade end de Fødsler, for hvilke Oplysning haves. Dette er dog ikke sandsynligt, skjønt der kunde være nogen Mulighed for, at Oplysning om Vielsesaaret fortrinsvis var bleven meddelt for de i de senere Aar ægteviiede Forældre, for hvis Vedkommende det har været lettest at faa Besked. Dernæst maa erindres, hvad ovenfor er bemærket om Beregningen af Afgang i Antallet af de Ægteviiede,

Frugtbarhedsprocenter beregnede for Kvinder af forskjellig Alder og for hvert af de fire første Aar efter Vielsesaaret.

Mødrenes Alder.	Antal Aar forløbne efter Vielsesaaret.					
	1 Aar.	2 Aar.	3 Aar.	4 Aar.	1—4 Aar.	
14 $\frac{1}{2}$ —19 $\frac{1}{2}$	56.0	43.1	57.9		53.6	
19 $\frac{1}{2}$ —24 $\frac{1}{2}$	53.0	39.6	46.5	45.4	47.0	
24 $\frac{1}{2}$ —29 $\frac{1}{2}$	51.9	37.7	40.7	36.0	41.8	
29 $\frac{1}{2}$ —34 $\frac{1}{2}$	48.4	34.4	34.5	34.2	37.8	
34 $\frac{1}{2}$ —39 $\frac{1}{2}$	41.3	30.5	31.8	30.0	33.0	
39 $\frac{1}{2}$ —44 $\frac{1}{2}$	28.1	19.9	18.4	19.0	21.1	
44 $\frac{1}{2}$ —49 $\frac{1}{2}$	(5.5)	(5.1)	(3.6)	(4.9)	4.7	
49 $\frac{1}{2}$ —54 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	(0.7)	
Ialt {	1875	48.4	34.8	36.5	33.0	38.6
	1876	48.5	34.9	37.0	32.8	38.7

I den ovenomtalte i «Meddelelser fra det statistiske Centralbureau» indtagne Afhandling er blandt andet ogsaa givet Oplysning om den Indflydelse, som Fædrenes Alder udøver paa Frugtbarhedsforholdene, særskilt beregnet for hver enkelt Aldersklasse af Fædre og Mødre. De sammesteds meddelte Procenttal, ved hvilke den yngste Aldersklasse paa Grund af Opgavernes Faatallighed blev forbigaaet og som forøvrigt udtrykkelig er betegnet som foreløbige, tiltrænge, efter hvad der her er anført, nogen Korrektion, saavel hvad Fædrene som hvad Mødrene angaar, idet de anførte Tal gjennemgaaende ere lidt for høie. I den Hensigt nøiagtigere at bestemme de heromhandlede Procentforhold har man foretaget adskillige Forarbejder, der imidlertid have vist, at man ikke uden mere omfattende og detaillerede Opgaver over de gifte Mænds og Kvinders indbyrdes Aldersforhold vil se sig istand til at tilveiebringe synderligt nøiagtigere Procentforhold end de allerede meddelte. Man har derfor foreløbig stillet den videre Undersøgelse af heromhandlede Spørgsmaal i Bero. Imidlertid vil man ikke undlade at tilføie, at de nu foretagne Undersøgelser i det væsentlige har bekræftet Rigtigheden af de anførte Resultater, uagtet disse, som nævnt, tiltrænge nogen Korrektion.

Man indskrænker sig i Henhold hertil til at fremhæve det af nævnte Undersøgelser fremgaaende Hovedresultat, at Frugtbarheden væsentlig beror paa Kvindens Alder, men at dog ogsaa Mandens Alder udøver nogen Indflydelse, idet Kvinder henhørende til samme Aldersklasse i Almindelighed ere mere frugtbare, naar de ere gifte med yngre Mænd end, naar de ere gifte med ældre.

d) *Forældrenes Fordeling efter Alder ved de ægte Fødsler.*

Angaaende dette Forhold meddeles i Tabel 11 Oplysning om Forældrenes gjensidige Aldersfordeling beregnet pr. 100 000 ægte Fødsler i Aarene 1871—1875 og 1881—1885 særskilt ved Børn af Mandkjøn og af Kvindekjøn. Vi hidsætte af denne Tabel følgende Oversigt:

1. Fædrenes Alders- fordeling.	Ægte Fødsler i 1871—1875.		Ægte Fødsler i 1881—1885.	
	Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Mandkjøn.	Kvindekjøn.
Under 19 ¹ / ₂ Aar	85	90	120	117
19 ¹ / ₂ —24 ¹ / ₂ «	4 570	4 638	5 225	5 289
24 ¹ / ₂ —29 ¹ / ₂ «	18 144	17 756	19 463	19 617
29 ¹ / ₂ —34 ¹ / ₂ «	23 496	23 346	25 412	25 251
34 ¹ / ₂ —39 ¹ / ₂ «	21 254	21 408	20 707	20 599
39 ¹ / ₂ —44 ¹ / ₂ «	16 795	16 894	14 687	14 754
44 ¹ / ₂ —49 ¹ / ₂ «	9 508	9 562	8 098	8 175
49 ¹ / ₂ —54 ¹ / ₂ «	4 159	4 257	3 891	3 861
54 ¹ / ₂ —59 ¹ / ₂ «	1 293	1 348	1 537	1 518
59 ¹ / ₂ —64 ¹ / ₂ «	470	461	604	557
64 ¹ / ₂ —69 ¹ / ₂ «	161	167	188	198
69 ¹ / ₂ —74 ¹ / ₂ «	49	48	46	46
74 ¹ / ₂ og derover	16	25	22	18
Tilsammen	100 000	100 000	100 000	100 000
2. Mødrenes Alders- fordeling.				
Under 19 ¹ / ₂ Aar	645	695	712	730
19 ¹ / ₂ —24 ¹ / ₂ «	11 817	11 659	12 104	12 186
24 ¹ / ₂ —29 ¹ / ₂ «	24 572	24 764	25 916	26 171
29 ¹ / ₂ —34 ¹ / ₂ «	25 418	25 048	26 690	26 701
34 ¹ / ₂ —39 ¹ / ₂ «	21 412	21 520	20 704	20 557
39 ¹ / ₂ —44 ¹ / ₂ «	12 998	13 200	11 423	11 195
44 ¹ / ₂ —49 ¹ / ₂ «	3 029	3 002	2 325	2 305
49 ¹ / ₂ og derover	109	112	126	155
Tilsammen	100 000	100 000	100 000	100 000

De i heromhandlede Henseende talrigst repræsenterede Aldersklasser falde altsaa saavel for Fædrene som for Mødrene mellem det 25de og 40de Aar, idet der paa denne Aldersgruppe efter Erfaringerne fra ovennævnte Aar gennemsnitlig falder 64 Pct. af Fædrene og 72¹/₃ Pct. af Mødrene. Det er altsaa især denne Aldersgruppe, hvorpaa Fødslernes Antal i vort Land beror, idet dog de nærmest tilstødende Aldersklasser yde et ikke uvæsentligt Bidrag til samme.

Den ovenfor nævnte Tabel viser forøvrigt ogsaa, hvilke Alderskombinationer mellem Forældrene der her fornemmelig kommer i Betragtning, nemlig

1) Mænd 30—34 Aar gifte med Kvinder i samme Alder, 2) Mænd 25—29 Aar gifte med Kvinder i samme Alder, 3) Mænd 30—34 Aar gifte med Kvinder 25—29 Aar, 4) Mænd 35—39 Aar gifte med Kvinder 30—34 Aar, 5) Mænd 35—39 Aar gifte med Kvinder 35—39 Aar, af hvilke de to førstnævnte kombinerede Klasser hver have ydet henved 9 Pct. i Gjennemsnit og de to sidstnævnte henholdsvis lidt over og lidt under 7 Procent af det samlede Antal af ægte Fødsler.

Forøvrigt vil det sees, at de yngre Aldersklasser ere forholdsvis noget stærkere repræsenterede i Aarene 1881—1885 end i 1871—1875, hvilket antagelig hidrører fra det i senere Aar tiltagne Antal af Ægteskaber indgaaede i en forholdsvis yngre Alder, jfr. foregaaende Afsnit Litera f samt Tabel 6 B.

Forældrenes Gjennemsnitsalder, der udtrykker den gjennemsnitlige Afstand mellem Slægtleddene, var ved de ægte Børn mellem Fædrene og deres Børn i 1871—1875: 36.1 og 1881—1885: 35.6 Aar, samt mellem Mødrene og deres Børn i de samme Aar henholdsvis 32.3 og 31.9 Aar. Ved de uægte Børn var Fædrene Gjennemsnitsalder i sidstnævnte Femaar 28.2 Aar, samt Mødrenes 26.4 Aar, jfr. Beregning i Bilag 16.

e) De ægte Fødslers Fordeling efter Forældrenes Vielsesaar

er i Tabel 12 oplyst for 120 371 i Aarene 1874—1876 registrerede ægte Fødsler, medens dette Forhold i samme Aar ikke var anført for et Antal af 34 042 Fødsler. Af det forstanførte Antal fandt 7 Pct. af Fødslerne Sted i samme Kalenderaar som Vielsen, 12.3 Pct. i næste Aar, 8.2 Pct. i det andet, 8 Pct. i det tredie og lidt over 6½ Pct. i det fjerde Aar efter Vielsen, tilsammen i nævnte fem Aar 42.1 Pct., fra 5—9 Aar efter Vielsen: 26 Pct., i det 10de—14de Aar: 18.1 Pct., i det 15de—19de Aar: 10 Pct., i det 20de—24de Aar: 3.4 Pct., i det 25de—29de Aar: 0.4 Pct.

I hvert af Aarene 1874, 1875 og 1876 skrev noget over Halvparten af samtlige ægte Fødsler sig fra Ægteskaber indgaaede i de syv sidste Kalenderaar, altsaa henholdsvis fra Aarene 1868—1874, 1869—1875 og 1870—1876.

Ved at fordele det ovennævnte Antal af Fødsler, for hvilke Forældrenes Vielsesaar ikke var bleven anført, efter samme Forhold som de øvrige og ved at sammenholde det paa denne Maade beregnede fuldstændige Antal af ægte Fødsler med Antallet af Ægteskaber indgaaede i hvert af de tilsvarende Aar, jfr. Tabel 12, finder man, at for hvert 100 ægteviiede Par fik 26 Børn i samme Kalenderaar som det, hvori Vielsen fandt Sted, samt 47 Pct. Børn i Aaret derefter: m. a. O. næsten Halvparten af samtlige gifte Par fik Børn i Aaret efter deres Ægtevielse. Hvis Aaret regnes fra Dato til Dato i de to paa hinanden følgende Kalenderaar, overstiger Antallet af de Forældre, der fik Børn inden 1 Aar efter Vielsen, sandsynligvis 50 Pct. af de samtidigt Viiede. Fra det første til det andet Kalenderaar efter Vielsesaaret er der en temmelig betydelig Nædgang i Procentforholdet, nemlig fra 47 til 32.7 Pct., hvorefter der i det tredie Kalenderaar følger en liden Stigning, nemlig til 34.7 Pct. Da dette Forhold gjentager

sig i hvert af Aarene 1874, 1875 og 1876 samt ligeledes ved de i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aaret 1870 for dette Aar meddelte mindre fuldstændige Opgaver, tør man sikkert slutte, at man her staar overfor et konstant Forhold¹⁾, der rimeligvis er begrundet dels i Diegivningen, dels maaske ogsaa i den forbigaaende Svækkelse, som det første Barns Fødsel efterlader sig hos de fleste Barselskvinder.²⁾

Fra det tredje Aar af er Frugtbarhedens Grad, væsentlig som Følge af Kvindernes stigende Alder, stadigt og særdeles regelmæssigt synkende. Som Tabel 12 nærmere viser, var nemlig Frugtbarhedsprocenten i det femte Aar efter Vielsen 29, i det tiende Aar 20 Pct., i det 15de Aar 12 Pct., i det 20de Aar 5.3 Pct. og i det 25de Aar 0.9 Pct. Den nedadgaaende Række er uafbrudt, bortset fra den lille Uregelmæssighed, der viser sig ved Overgangen fra det niende til det tiende Aar, og som antages at skrive sig fra det runde Titals Tiltrækningskraft, der her forøvrigt kun i ringe Grad har gjort sig gjældende.

Til yderligere Belysning af den Indflydelse, som Ægteskabets Stiftelsestid og Forældrenes Alder udøver paa Frugtbarhedsforholdene, meddeles i Tabel 13, 14 og 15 detaillerede Opgaver over de ægte Fødsler indregistrerede i Aarene 1874—1876, fordelte saavel efter Forældrenes Vielsesaar som efter deres Fødselsaar, begge disse Inddelingsgrunde kombinerede. Disse detaillerede Opgaver, der i sin Tid ere blevne bearbejdede ved privat Foranstaltning under Forfatterens Kontrol, have ikke tidligere været offentliggjorte (undtagen for 1874 i en paa Fransk redigeret og i et mindre Antal Exemplarer trykt Tabel). De indlemmes i nærværende Samling, fordi de antages at indeholde vigtige og forøvrigt ikke eksisterende Materialier til Studiet af heromhandlede i Befolkningsstatistiken dybt indgribende Forhold, som vi forøvrigt ved denne Leilighed ikke kunne dvæle nærmere ved.

f) De ægte Fødsler fordelte efter Faderens Livsstilling.

Oplysninger angaaende dette Punkt findes i de aarlige Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1868—1874, men tilsvarende Opgaver ere for de senere Aar ikke blevne udarbejdede. For Aarene 1868—1873 ere disse Opgaver meddelte saavel summarisk som detailleret samt med Procentberegninger, for Aaret 1874 derimod kun summarisk.

1) Jfr. S. 69 og 70.

2) Jfr. Meddelelse i Kr. a Vidensk.-Selsk. Forh. 1873 S. 183, hvoraf det bl. a. fremgaar, at 11 666 Børn, for hvilke saa specielle Oplysninger haves, i 1870 vare saaledes fordelte paa de enkelte Fjerdingaar efter Vielsen, at der paa hvert af de 4 første faldt meget jevnt fra 344 til 360 eller i Gjennemsnit 354 Børn, medens Antallet af Fødsler dernæst sank meget brat til 195 i 5te Fjerdingaar efter Vielsen og senere indtil det 10de Fjerdingaar (altsaa i hele 1½ Aar, regnet fra det Tidspunkt, da Ægteskabet havde været 1 Aar) holdt sig mærkelig konstant mellem dette Tal og 210 eller gjennemsnitlig 201. I det 11te og 12te Fjerdingaar steg derimod Antallet til 287 og sank derefter regelmæssigt.

Et Sammendrag af heromhandlede Opgaver for Aarene 1868—1870 og 1872—1874 viser følgende Resultater for det hele Rige (for Rigets Bygder og Rigets Byer se Tabel 16):

Livsstillingsklasser.	Antal levendefødte ægte Børn.		Forholdstal pr. 10 000 levendefødte ægte Børn.	
	1868—1870.	1872—1874.	1868—1870.	1872—1874.
I. Personer sysselsatte ved immaterielt Arbeide	4 697	5 105	344	351
II. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:				
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Bionæringer	74 372	74 373	5 454	5 114
2. Ved Fiskeri	1 544	4 963	113	341
3. Ved Grubedrift, Stenbrydning	437	698	32	48
4. Ved Industri	16 670	20 994	1 222	1 443
5. Ved Handel og Landtransport	4 790	6 052	351	416
6. Ved Skibsfart	8 885	9 828	652	676
7. Ved Dagarbeide og anden Virksomhed af ikke nærmere betegnet Art	24 084	21 946	1 766	1 509
Tilsammen	130 782	138 854	9 590	9 547
III. Tjenere	679	1 261	50	87
IV. Uproduktive	219	222	16	15
V. Uopgivne	2 067	268	-	-
Ialt	138 444	145 710	10 000	10 000

Fordeler man Dagarbeidere, Tjenere og Føderaadsfolk (til hvilke sidste regnes Halvparten af Kl. IV (Uproduktive) efter samme Regler, som for Ægteskabernes Vedkommende er forklaret, og derhos de Uopgivne forholdsvis paa de forskjellige Næringsveie efter de paa samme forevrigt faldende Tal, vil man finde, at Jordbruget var repræsenteret ved 93 157 Fødte i Aarene 1868—1870 og ved 90 446 Fødte i Aarene 1872—1874, eller ved henholdsvis 68.31 og 62.19 Pct. af samtlige ægte Fødsler. Det paa Jordbruget faldende relative Antal er altsaa i Løbet af de 4 Aar, der adskille nævnte Tidsrum, aftaget med 6.12 Pct.

Efter samme Beregning var Industrien repræsenteret ved henholdsvis 20 756 og 25 208 Fødsler eller 15.22 og 17.33 Pct., Handel og Landtransport ved henholdsvis 5964 og 7284 Fødsler eller 4.37 og 5.01 Pct., Skibsfarten ved henholdsvis 8885 og 9828 Fødsler eller 6.52 og 6.76 Pct.

Hvad angaar den betydelige Forøgelse, som i ovenstaaende Tabel viser sig for Fiskerinæringens Vedkommende, da er den mere tilsyneladende end virkelig, jfr. de under forrige Afdeling Litera g, S. 61 bemærkede.

Sammenholdes de her for Aarene 1868—1870 og 1872—1874 beregnede Procenttal med de under Afsnit V Litra g meddelte Oplysninger om Procentforholdene ved Ægtevielser i Aarene 1866—1870 og 1871—1875, vil man i det hele taget finde samme Udviklingsgang, paa det nær, at Søfarten i Aarene 1871—1875 viser en liden relativ Tilbagegang, fordi Antallet af Brudgomme inden denne Næringsgren ikke steg fuldt saa meget som i de øvrige. Bortset fra denne forbigaaende Uregelmæssighed, fremtræder saavel ved Ægtevielserne som ved Fødslerne det fælles Hovedtræk: en saavel relativ som absolut Aftagen for Landbonæringens Vedkommende og stærk Fremvæxt af Industri, Handel og Skibsfart, navnlig af førstnævnte.

g) *Fødslernes Fordeling efter Aarstid.*

Til Belysning af dette Forhold har man udarbejdet Tabel 17 og 18, hvoraf man hidsætter følgende Hovedoversigt, der viser det gennemsnitlige Antal af Fødsler pr. Dag i Aarets forskellige Maaneder for Tidsrummet 1866—1885 (Aaret 1866 er det første, for hvilket denne Opgave for Norges Vedkommende er bleven erhvervet):

1866—1885.	Le-	Le-	Død-	Død-	Tilsammen.		Tilsammen.		I alt.
	vende- fødte ægte.	vende- fødte uægte.	fødte ægte.	fødte uægte.	Le- vende- fødte.	Død- fødte.	Ægte levende- og død- fødte.	Uægte levende- og død- fødte.	
Januar	146.37	12.70	5.25	0.77	159.07	6.02	151.62	13.47	165.09
Februar	149.42	12.38	5.37	0.75	161.80	6.12	154.79	13.13	167.92
Marts	148.74	13.48	5.34	0.82	162.22	6.16	154.08	14.30	168.38
April	142.76	13.32	5.02	0.78	156.08	5.80	147.78	14.10	161.88
Mai	139.10	14.24	4.80	0.76	153.34	5.56	143.90	15.00	158.90
Juni	133.73	13.79	4.48	0.63	147.52	5.11	138.21	14.42	152.63
Juli	131.47	11.99	4.25	0.62	143.46	4.87	135.72	12.61	148.33
August	134.88	11.40	4.46	0.60	146.28	5.06	139.34	12.00	151.34
September	155.93	14.46	4.73	0.64	170.39	5.37	160.66	15.10	175.76
Oktober	140.64	13.17	4.58	0.68	153.81	5.26	145.22	13.85	159.07
November	124.67	11.49	4.18	0.67	136.16	4.85	128.85	12.16	141.01
December	135.12	13.05	4.61	0.70	148.17	5.31	139.73	13.75	153.48
December—Februar . .	143.46	12.72	5.07	0.74	156.18	5.81	148.53	13.46	161.99
Marts—Mai	143.54	13.68	5.06	0.79	157.22	5.85	148.60	14.47	163.07
Juni—August	133.36	12.38	4.39	0.62	145.74	5.01	137.75	13.00	150.75
September—November	140.42	13.04	4.50	0.67	153.46	5.17	144.92	13.71	158.63
Hele Aaret	140.18	12.96	4.75	0.70	153.14	5.45	144.93	13.66	158.59

De fleste Fødsler forekommer, som det vil sees, i September Maaned (svarende til December som Konceptionsmaaned) og det mindste Antal i November. Variationen er ikke ubetydelig, nemlig af Levendefødte mellem 170.4 og 136.2 og af Levende- og Dødfødte tilsammen mellem 175.7 og 141.0. Forøvrigt stiger og falder det daglige Antal af Fødsler i Aarets Løb to Gange, idet nemlig de ægte Fødsler fra November stiger temmelig stærkt i tre à fire Maaneder, nemlig fra 129 til 155 pr. Dag omtrent ved Grænsen mellem Februar og Marts, derefter synker til 136 i Juli, og igjen stiger til 161 i September. Ved de uægte Fødsler viser der sig en i det hele taget lignende Stigen og Falden, dog med den Forskjel, at den fra November af begyndende Stigning ikke som ved de ægte Fødsler foregaar jævnt, men i en bølgeformet Linie, hvor December og Marts fremhæver sig fremfor de omgivende Maaneder, indtil det daglige Antal af uægte Fødsler i Mai Maaned er næsten ligesaa stort som i September, nemlig 15. Dernæst gaar Antallet ned til 12 i August og stiger derefter til det andet Høidepunkt i September. Stigningen fra August til September er saavel ved de ægte som ved de uægte Fødsler meget stærk og efterfølges af en stærk Nedgang; i den øvrige Del af Aaret stiger og falder derimod Antallet, navnlig ved de ægte Fødsler, mere jævnt og langsomt. Naar man undersøger, i hvilket Forhold de nævnte Maxima og Minima staa til det gjennemsnitlige Antal Fødsler pr. Dag, finder man for Høidepunktet i September og det dermed sammenhængende lave Punkt i November en mærkelig Overensstemmelse mellem de ægte og de uægte Fødsler; begge stige nemlig i September til 11 Pct. over og synker i November til 11 Pct. under Gjennemsnitstallet. I Aarets første Halvdel rager derimod Høidepunktet for de ægte Fødsler, i Februar kun 7 Pct. over Gjennemsnitstallet, medens det i Mai indtrædende Høidepunkt for de uægte Fødsler overstiger Gjennemsnitstallet med 10 Pct. Omvendt synker i de efterfølgende Maaneder Forholdet for de ægte Fødsler kun til 6 Pct. under Gjennemsnitstallet, men for de uægte Fødsler til 12 Pct. derunder, førstnævnte i Juli, sidstnævnte i August.

I Henseende til Hyppigheden af Dødfødsler viser Tabel 18, at Forholdet stiller sig gunstigst i September, da der nemlig var 2.94 Pct. Dødfødte af samtlige ægtefødte og 4.28 Pct. af samtlige uægtefødte Børn, samt ugunstigst i Maanederne Januar, Februar og Marts, der viser et Forhold af henholdsvis 3.47 og 5.71 Pct. Sammenlignet med Aarets Middeltal viser den gunstigste Maaned for de ægte Fødsler et 10 Pct. lavere Forhold ($\frac{2}{3}\frac{3}{2}\frac{4}{3} = 0.90$); medens Forskjellen for de uægte Fødsler er 17 Pct. Omvendt var Forskjellen for den ugunstigste Maaned henholdsvis 6 og 11 Pct. i den modsatte Retning. Afgigelserne fra Gjennemsnitsforholdet ere altsaa her i begge Retninger forholdsvis størst ved de uægte Fødsler.

h) Dødfødte Børn.

Antallet af Dødfødte blandt ægte og uægte Fødte af Mandkøn og af Kvindekøn vil findes anført i Tabel 19, hvortil der slutter sig endel Procentberegninger i Tabel 20. Oplysningerne herom ere, som det af disse Tabeller

vil sees, fuldstændigst for Aarene 1876—1885 og dernæst for 1866—1875, medens der for tidligere Aar, hvad de Dødfødte angaar, vel er skjelnet saavel mellem ægte og uægte Fødsler som mellem begge Kjøen, men ikke med Kombination af disse Forhold. I denne Form gaa heromhandlede Opgaver tilbage til Aaret 1837, idet de for Aarene 1837—1845 og 1846—1855 ere blevne offentliggjorte i Forbindelse med Folketællingstabellerne henholdsvis for 1845 og 1855 samt for Aarene 1856—1865 i Tabeller vedk. Folkem. Bevægelse for disse Aar. Endelig findes for 1836 for hvert Kjøen og for tidligere Aar indtil 1801 for begge Kjøen underet Opgaver over Dødfødte, trykte for 1836 i Forbindelse med Folketællingstabellerne for 1845 og for 1801—1835 i Statistiske Tabeller, Fjerde Række, Kr.a 1839.¹⁾ Opgaverne for Aarene 1801—1865 ere derhos gjengivne i Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 S. 194—195 (hvorefter dog for Aarene 1801—1815 bør erindres det i Note 1 bemærkede). De sammesteds for Aarene 1736—1800 anførte Antal Dødfødte støtter sig derimod ikke til positive Opgaver, men til Beregning, jfr. Anm. l. c. S. 193.

Til de Dødfødte regnedes ifølge Canc. Circul. af 14de Juni 1800 og 24de December 1802 ikke alene de Børn, der kom døde til Verden, men ogsaa de, der døde inden 24 Timer efter Fødselen. Denne Regel gjentages i Skr. fra Kirkedepartementet til samtlige Provster, Sognspræster og de i civile Embeder ansatte Læger, dateret 18de Juni 1831, hvilken Skrivelse tilsigtede at bringe større Orden, end hidtil havde fundet Sted, ved de ifølge nævnte Cancelli-Skrivelser befalede Anmeldelser om Dødfødte. Virkningen af denne Skrivelse kan tydeligt spores paa de statistiske Opgaver, idet det samlede Antal af Fødte og Antallet af Dødfødte i Aarene 1830—1833 opgives, som følger:

Aar.	Samlet Antal Levende- og Dødfødte.	Heraf Dødfødte.	Procent af Dødfødte.
1830	37 447	1 140	3.04
1831	36 334	1 109	3.05
1832	35 645	1 245	3.49
1833	37 060	1 342	3.62

Nu bestemte vistnok det ved kgl. Resol. af 13de Marts 1839 indførte nye og fuldstændigere Schema til Fortegnelser over Gifte, Fødte og Døde i en Anmærkning, at «til de Dødfødte her ikke maatte henregnes de Børn, der døde

¹⁾ Paa Grund af Originalschemaets uklare Affatning ere Opgaverne over de Dødfødte i Aarene 1801—1815 tildels feilagtige, hvilket nylig er bleven konstateret ved en for disse Aar foretagen Undersøgelse, der støtter sig til Opgaver, der ere blevne forefundne i det statistiske Bureaus Arkiv og som i en samlet Tabel for hvert Præstegjeld meddeler de vigtigste Data vedkommende Folkemængdens Bevægelse i hvert af Aarene 1801—1815. De nye rettede Opgaver ville findes meddelte i Tabel 1. I 1816 indførtes et nyt, klart affattet Schema. I Originalopgaverne var der i de for hvert enkelt Aar indsendte Opgaver skjelnet mellem Dødfødte af Mandkjøn og af Kvindekjøn, hvilket derimod hverken er gjort i de trykte Tabeller for 1801—1835 eller i de for 1801—1815 meddelte Opgaver.

inden 24 Timer efter Fødselen», men denne Anmærkning har for en stor Del været overseet, og ved Undersøgelsen af de siden 1866 til det statistiske Bureau indsendte Uddrag af Ministerialbøgerne har det vist sig, at i Aarene 1866—1870 have gjennemsnitlig 230 Børn været opførte i Fortegnelsen over de Dødfødte, men med Bemærkning om, at de vare fødte med Liv.¹⁾ Forskjellen mellem de senere og de ældre Opgaver vil sees af nedenstaaende Sammenstilling:

Aar.	Levende- og Dødfødte.	Heraf Dødfødte.	Procent af Dødfødte.
1861—1865	273 635	10 897	3.98
1866—1870	267 074	10 813	4.05
Samme berigtiget .	267 074	9 663	3.62

Selv efter den fra 1866 af indførte nøiagtigere Behandling af heromhandlede Opgaver ere de i Statistiken angivne Tal af Dødfødte fremdeles vedblevet at være noget for høie, om end i betydeligt mindre Grad end før. Paa den ene Side er nemlig trods de givne Regler endel strax efter Fødselen døde Børn blevne regnede som Dødfødte, medens paa den anden Side endel inden Svangerskabets 28de Uge fremfødte Fostre ogsaa ere blevne medregnede indtil og med 1885. Som Følge af gjentagne Indskjærpelser af Regler sigtende til, at der kun skulde medregnes det virkelige Antal Dødfødte i streng Forstand, ere imidlertid Opgaverne i de senere Aar efterhaanden blevne bedre, hvilket bl. a. vil sees af følgende fra «Livs- og Dødstabeller for det Norske Folk» (Norges off. Stat. III No. 68) Bilag 9 hentede Beregning over det virkelige Antal af Levende- og Dødfødte.

Aar.	Levende- og Dødfødte.	Heraf Dødfødte.	Procent af Dødfødte.
1871—1880	581 882	18 931	3.25
1876—1885	611 630	18 005	2.94
1883—1886	248 003	²⁾ 6 615	2.67

Det aftagende Procentforhold af de Dødfødte maa, ifølge hvad her er forklaret, antages væsentlig at bero paa Opgavernes større Nøiagtighed i de senere Aar.

Af ovenstaaende vil det indsees, at man ikke kan tillægge internationale Sammenligninger i Henseende til Antallet af Dødfødte noget Værd, saalænge man ikke har nøiagtige Oplysninger angaaende Registreringsmaaden, og Betænkkeligheden ved saadanne Sammenligninger formindskes ikke, naar man af Bodio's Statistik ser, at Procentforholdet af Dødfødte varierer mellem 0.14 i Rusland og 5.13 i Holland. I sidstnævnte Land saavel som Frankrige og Belgien regnes de

¹⁾ Se Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1851—1870 Indledn. Side

²⁾ I dette Tal er ovennævnte for tidlig fødte Fostre ikke medregnet, hvilket derimod er Tilfældet i Tabellerne for 1883, 1884 og 1885.

Børn, der ere døde forinden Indskrivningen i Civilstandsregistret, som dødfødte¹⁾, og da Dødeligheden i de første Levedage er meget stor, gjør denne Beregningsmaade en betydelig Forskjel.

Uagtet Opgaverne angaaende de Dødfødte saaledes maa bruges med Varsomhed, give de dog interessante Bidrag til Belysningen af forskjellige hidhenhørende Forhold. Af de i Tabel 19 meddelte Beregninger for Aarene 1876—1885 vil det saaledes sees, at der ved Fødsler af Mandkjøn gjennemgaaende er et større Antal Dødfødte end ved Fødsler af Kvindekjøn, nemlig ved samtlige Fødsler 3.55 ved Mandkjøn og 2.90 Pct. ved Kvindekjøn, ved de ægte alene 3.40 og 2.78, ved de uægte alene 5.21 og 4.28 Pct.

Fremdeles er at mærke det allerede af disse Opgaver fremgaaende større Procentforhold af Dødfødte ved de uægte Fødsler end ved de ægte, idet Forholdet ved samtlige uægte Fødsler var 4.76 Pct. og ved samtlige ægte Fødsler 3.10 Pct.

Endelig viser der sig en mærkelig Forskjel i heromhandlede Henseende mellem Enkeltfødsler, Tvillingfødsler og Trillingfødsler, idet det relative Antal Dødfødte af begge Kjøn var henholdsvis 3.10 Pct., 8.49 Pct. og 11.46 Pct.

Det forholdsvis større Antal af Dødfødte ved Fødsler af Mandkjøn samt ved uægte Fødsler fremgaa ogsaa af de for tidligere Aar indhentede Opgaver, der vistnok, som nævnt, i det hele angive for høie Tal, men alligevel med tilstrækkelig Nøiagtighed vise de relative Forskjelligheder, som i heromhandlede Forhold gjøre sig gjældende.

j) Fødsler, ved hvilke mere end et Barn er kommet til Verden.

Idet man herom i det hele henviser til forannævnte Tabeller 19 og 20, hidsættes efter sidstnævnte Tabel som Hovedresultatet af de for vort Land om dette Forhold indsamlede Opgaver, at for hvert 100 000 i Aarene 1841—1885 stedfundne Fødsler var der 1229 Tvillingfødsler og 16 Trillingfødsler, medens 98 755 Kvinder nedkom med 1 Barn. Af Firlinger forekom i Tidsrummet 1856—1885 et Kuld i hvert af Aarene 1861, 1877 og 1879, altsaa 3 i Løbet af 30 Aar; hvormange der ere forekomne før 1856, vides ikke.

I Aarene 1876—1885 var det relative Antal af Tvillinger og Trillinger noget større, i det foregaaende Tiaar derimod noget mindre end i Middel for den hele Periode, nemlig pr. 100 000 Barselskvinder henholdsvis 1326 og 1185 Par Tvillinger og 17 og 15 Kuld Trillinger. Det samlede Antal Børn, der fødtes for hvert 100 000 Barselskvinder, udgjorde i Aarene 1841—1885: 101 262 og i 1876—1885: 101 360, hvoraf 98 077 levende- og 3283 dødfødte.

For Aarene 1881—1885 er disse Opgaver udarbejdet i større Detail ved en særskilt Sortering, hvis Resultater ere meddelte i Sammendraget for nævnte Aar. Af disse fremgaaer nedenstaaende Fordeling:

¹⁾ Congrès intern. de Démographie à Paris 1878, Compte Rendu, page 112.

Tvillingfødsler:		Trillingfødsler:	
2 Gutter	1 358	3 Gutter	13
2 Piger	1 227	3 Piger	9
1 Gut og 1 Pige	1 493	2 Gutter og 1 Pige	15
	<hr/>	2 Piger og 1 Gut	10
Kun Levendefødte	3 573	Kun Levendefødte	34
Kun Dødfødte	149	Kun Dødfødte	1
1 Levendefødt og 1 Dødfødt	356	2 Levendefødte og 1 Dødfødt	11
	<hr/>	2 Dødfødte og 1 Levendefødt	1
Tilsammen	4 078	Tilsammen	47

Ved 33.3 Pct. af Tvillingfødslerne bragtes til Verden 2 Gutter, ved 30.1 Pct. 2 Piger og ved 36.6 Pct. 1 Gut og 1 Pige. Da der efter almindelig Sandsynlighedsberegning, naar der fødes ligemange Gutter og Piger, Chancerne for hvert af de nævnte Slags Tvillingfødsler forholder sig til hinanden som $\frac{1}{4} : \frac{1}{4} : \frac{1}{2}$, vil det sees, at der i dette Forhold gjør sig gjældende Omstændigheder, der begunstige Tvillingfødsler af samme Kjøen. Det heromhandlede af Opgaverne for Tvillingfødslerne i 1881—1885 udledede Forholdstal for Norge stemmer temmelig nær med det gennemsnitlige, og det samme gjør sig endog gjældende i de smaa Tal for Trillingfødslerne, hvoraf ifølge Dr. Neefe's før citerede Afhandling omtrent Halvparten er ensartet i Henseende til Kjøen (d. v. s. enten 3 Gutter eller 3 Piger); den hyppigste Kombination er forøvrigt her 2 Gutter og 1 Pige.

Den i forrige Afsnit paapegede Iagttagelse, at Antallet af Dødfødte forekommer hyppigere ved Mandkjøn end ved Kvindekjøen, fremtræder ogsaa her paa en ret mærkelig Maade, idet der af de 149 Tvillingfødsler, hvor kun dødfødte Børn bragtes til Verden, var der ikke mindre end 74, hvor begge Tvillinger vare Gutter, og kun 39, hvor begge vare Piger, medens der ved de øvrige 36 fremkom 1 dødfødt Gut og 1 dødfødt Pige.

Til Oplysning om, hvorvidt Forældrenes Alder udøver nogen Indflydelse i Henseende til den mere eller mindre hyppige Forekomst af Tvilling- og Trillingfødsler, har man paa Grundlag af de i Femaarssammendraget for 1881—1885 meddelte Opgaver udarbejdet vedlagte Tabel 21, der viser Antallet af Enkeltfødsler samt Tvilling- og Trillingfødsler blandt de ægte Fødsler i nævnte Femaar fordelte efter Forældrenes Alder. Af de i Tabellens fjerde Afdeling meddelte Forholdstal fremgaar, at disse Fødsler forekomme hyppigere blandt Børn fødte af ældre Kvinder end blandt Børn fødte af yngre Kvinder. Ved de Fødsler, hvor Moderen var 24 Aar eller derunder, forholdt nemlig Tvilling- og Trillingfødsler sig til Enkeltfødsler som 1 : 127; i Aldersklassen 25—29 Aar var derimod Forholdet som 1 : 97, og i de følgende femaarige Aldersklasser som 1 : henholdsvis 70 og 54; derefter synes Forholdet igjen at synke, idet det for Aldersklassen 40—44 er som 1 : 57 og for Gruppen 45 Aar og derover som

1 : 80. Maaske stikker Aarsagen til den med Alderen tiltagende Forekomst af Tvillingfødsler for en væsentlig Del deri, at det gjentagne Svangerskab kan antages at begunstige disse Fødsler. Denne Hypothese, der nævnes i Dr. Neefe's Afhandling, vilde være tilstrækkelig til at forklare Forholdet, men hviler forøvrigt neppe paa et saa stort Antal Iagttagelser, at den kan ansees som sikkert konstateret. Mændenes Aldersforhold synes efter de foreliggende Data ikke at øve nogen mærkbar Indflydelse paa Antallet af Tvilling- eller Trillingfødsler.

Sammenligner man Antallet af Tvilling- og Trillingfødsler i Norge med det tilsvarende Antal i andre Lande, vil man finde, at det ovenfor angivne Gjennemsnitstal for Norge staar meget nær det midlere Forhold overhovedet. Ifølge en af Dr. M. Neefe anstillet Specialundersøgelse angaaende denne Gjenstand, offentliggjort i Hildebrand's og Conrad's Jahrbücher for 1877 S. 168 o. fg., har han blandt 51 958 838 i forskjellige europæiske Lande stedfundne Fødsler fundet 636 572 Tvilling- og Trilling- eller Firlingfødsler, altsaa for hvert 100 000 tilsammen 1225, medens Gjennemsnitstallet for Norge 1841—1885 var 1245. I Henseende til Fordelingen af disse Fødsler har han for et lidt mindre Antal fundet følgende Forhold, hvormed jeg her sammenstiller de norske Forholdstal:

	Pr. 100 000 Fødsler var Antallet af:			
	Tvilling- fødsler.	Trilling- fødsler.	Firling- fødsler.	Tilsammen.
Gjennemsnitlig i Europa	1 208	15.6	0.18	1 223.78
I Norge	1 229	16.0	0.26 ¹⁾	1 245.26

Gjennemsnitlig taget forholdt 1) Antallet af Tvillingfødsler sig til Enkeltfødslerne som 1 : 82, 2) Tvillingfødslerne sig til Trillingerne som 1 : 77 og 3) Firlingfødslerne sig til Trillingerne som 1 : 86. I Norge stillede disse Forhold sig saaledes: 1) som 1 : 80; 2) som 1 : 75 og 3), hvor Iagttagelserne dog kun er meget faatallige, som 1 : 61.

k) Børnenes Fordeling efter Kjøen.

Forholdet mellem Børnenes Kjøen viser sig i det hele taget særdeles konstant, naar det undersøges for et større Antal af Fødsler, men kan variere adskilligt ved mindre Tal. Efter de af Bodio foretagne Beregninger for Aarene 1865—1883 varierer Forholdet i de allerfleste europæiske Lande ved Levendefødte mellem 105 og 106 Mandkjøn for hvert 100 Kvindekjøen; de største Afvigelser ere fundne paa den ene Side i Grækenland og Rumænien med 112 og 111 Pct. Mandkjøn, samt i Spanien med 107 Pct. og paa den anden Side i Polen og England med 101 og 104 Pct.

I Norge var Forholdet ifølge de for 1801—1885 samlede Opgaver, der omfatte 3 514 778 levendefødte Børn, som 10 527 : 10 000; for 1841—1885 er det bleven beregnet til 10 544, 1866—1885 til 10 559 og for 1876—1885 til

¹⁾ I Tidsrummet 1856—1885.

10 580 Mandkøn pr. 10 000 Kvindekøn (jfr. Tabel 19 og 20). Herved maa imidlertid i Henseende til Aarene før 1866 bemærkes, at den foran under Litera i paapegede Omstændighed, at endel med Liv fødte Børn har været medregnet blandt de Dødfødte, i nogen, om end ringe, Grad influerer paa heromhandlede Forhold. Berigtiges Opgaverne for 1841—1865 ved at tillægge et efter samme Forhold som for 1866—1870 beregnet Antal som dødfødte regnet, men i Virkeligheden levende fødte Børn¹⁾, bliver Forholdet for 1841—1865: 10 540 Mandkøn mod 10 000 Kvindekøn og for det hele Tidsrum 1841—1885: 10 549: 10 000. Da der for Aarene 1866—1885 er beregnet et Forhold af 10 559 pr. 10 000, viser der sig altsaa mellem de ved et Mellemsrum af 22¹/₂ Aar adskilte Tidsrum 1841—1865 og 1866—1885 en Stigen af 19 pr. 10 000 i Mandkjønnet Favør. Da det imidlertid, i Henhold til hvad der under Litera i er oplyst, maa antages, at de med Liv fødte, men strax efter Fødselen døde Børn ogsaa i sidste Tidsrum har øvet lidt Indflydelse paa Forholdstallets Stigen, bliver det sikrest at foretage Beregningen for levende- og dødfødte underet, og viser denne Beregning følgende Resultat:

1841—1865 . . .	10 621.5	Mandkøn :	10 000	Kvindekøn,
1866—1885 . . .	10 633.5	—	: 10 000	—
1841—1885 . . .	10 627	—	: 10 000	—

Her viser der sig altsaa en Stigen af 12 pr. 10 000 i Løbet af 22¹/₂ Aar. For Tidsrummet 1801—1865 var der for de Levendefødte alene et Forhold af 10 512 : 10 000; for 1866—1885 skulde Forholdet, beregnet paa samme Maade, d. v. s. efter Fradrag af et beregnet Antal af Levendefødte²⁾, der efter tidligere Regler vilde have været henførte blandt de Dødfødte, have udgjort 10 549 : 10 000³⁾; altsaa viser der sig her mellem de ved en Afstand af 42¹/₂ Aar adskilte Tidsrum 1801—1865 og 1866—1885 en Stigning af 37 pr. 10 000.

En lignende svag Tendents til Stigning af Mandkjønnet blandt de Fødte viser sig for Sverige, hvor Forholdet pr. 10 000 levende Fødte i hvert af de tyveaarige Tidsrum 1801—1820, 1821—1840, 1841—1860 og 1861—1880 udgjorde henholdsvis 10 450, 10 460, 10 470 og 10 515, hvilket giver en samlet Stigen af 65 pr. 10 000 i Løbet af 60 Aar.

Til Sammenligning meddeles nedenfor de relative Tal for Norge i de samme Tidsrum: a) ved Levendefødte i de tre første tyveaarige Perioder: 10 457, 10 519 og 10 517 pr. 10 000, b) ved Levende- og Dødfødte i de to sidste Perioder: 10 611 og 10 624 pr. 10 000. Her viser sig altsaa en Stigning af henholdsvis + 62, — 2 og + 13 eller tilsammen 73 pr. 10 000 i Løbet af 60 Aar.

Nogen tilsvarende Stigning kan efter Bodo's internationale Sammenstillinger ikke paavises for de øvrige europæiske Lande, men de sammesteds medtagne Oplysninger strække sig ikke længere tilbage end til 1865.

¹⁾ a: 1866—1870: 1150; altsaa 1841—1865 forholdsvis beregnet: 5212, hvoraf antagelig 56.5 Pct. = 2946 af Mandkøn og 43.5 Pct. = 2266 af Kvindekøn.

²⁾ a: 4990, hvoraf 2819 af Mandkøn og 2171 af Kvindekøn.

³⁾ Uden dette Fradrag, som ovenfor nævnt, 10 559 : 10 000.

Forøvrigt bemærkes, at Mandkjønnet er betydeligt stærkere repræsenteret ved de Dødfødte end ved de Levendefødte, idet det relative Antal pr. 10 000 i Aarene 1841—1885 var henholdsvis 13 011 og 10 544 og 1876—1885: 13 036 og 10 580, en Forskjel, der hidrører fra det under Litera i paa pegede større Antal Dødfødte ved Fødsler af Mandkjøn end ved Fødsler af Kvindekjøn.

Mellem de ægte og uægte Fødsler synes der i heromhandlede Henseende ikke at være nogen Forskjel. Ved Levendefødte var i Aarene 1841—1885 Antallet af Mandkjøn henholdsvis 10 545 og 10 543 og ligeoverfor Erfaringen fra hele dette Tidsrum er det af mindre Vægt, naar det midlere Forhold for den tyveaarige Periode 1866—1885 var 10 536 ved ægte og 10 669 ved uægte Levendefødte samt henholdsvis 10 621 og 10 757 ved Levende- og Dødfødte underet.

Ved Tvillingfødsler var Mandkjønnet i Aarene 1876—1885 noget svagere, men ved Trillingfødsler noget stærkere repræsenteret end ved Fødsler i Almindelighed; paa denne Forskjel kan der imidlertid paa Grund af Opgavernes Faatallighed ikke lægges nogen Vægt. De Erfaringer, man om dette Punkt har fra andre Lande, jfr. Dr. Neefe's før nævnte Afhandling, pege ikke i nogen bestemt Retning, idet det dog synes, som om Mandkjønnet overhovedet er lidt svagere repræsenteret, naar der fødes flere Børn end ved Enkeltpfødsler, idet Forskjellen dog overhovedet er ringe.

I Henseende til det ofte fremkastede Spørgsmaal om, hvorvidt Forældrenes Alder og specielt deres gjensidige Aldersforhold udøver nogen Indflydelse paa Børnenes Kjøn, viser Tabel 11, der er bygget paa 198 764 i Aarene 1871—1875 og 272 272 i Aarene 1881—1885 indregistrerede ægte Fødsler, for hvis Vedkommende Forældrenes Alder har været oplyst, at om der i denne Henseende skulde gjøre sig nogen Indflydelse gjældende, er den i ethvert Fald ganske uvæsentlig, og man har hidtil ikke med nogen Bestemthed kunnet paavise, i hvilken Retning denne Indflydelse skulde gaa.¹⁾

l) Uægte fødte Børn.

Opgaverne over de udenfor Ægteskab fødte Børn har sin væsentlige Interesse ved det Bidrag, de give til Belysning af Sædelighedstilstanden. Vistnok udgjør disse Børn i vort Land overhovedet en ikke ringe Del af det samlede Antal Fødte; men det Bidrag, der ved de uægte Børn ydes til Folkemængdens Forøgelse, kan neppe tillægges nogen selvstændig Betydning, idet man meget mere maa se det fra det Synspunkt, at dersom de illegitime Forbindelser, hvoraf de uægtfødte Børn ere en Frugt, ikke havde fundet Sted, vilde der have været flere lykkelige og frugtbare Ægteskaber, medens det paa den anden Side ogsaa

¹⁾ Efterat ovenstaaende var nedskrevet, har det kgl. sachsiske statistiske Bureau paabegyndt Offentliggjørelsen af Resultaterne af en gennem længere Tid fortsat Undersøgelse angaaende nævnte Forhold. (Beiträge zur Frage des Geschlechtsverhältnisses der Geborenen, von Medizinalrath Dr. med. A. Geissler i Zeitschrift des Königl. Sächs. Stat. Bureau 1889, I & II.) Denne Undersøgelse giver bl. a. mærkelige Bidrag til Belysningen af den Udjævningstendents, som gjør sig gjældende mellem de to Kjøn, eftersom de i et Ægteskab tidligere fødte Børn i overveiende Grad have været af Mandkjøn eller af Kvindekjøn.

kommer i Betragtning, at de uægte Børn ere udsatte for en større Dødelighed end de ægte, at de gjenlevende af dem oftest kommer under uheldige Livsvilkaar og ikke sjelden blive en Byrde for det Samfund, i hvilket de ere opvoxede.

Som et Middel til Bedømmelsen af Sædelighedstilstanden maa Statistiken over de uægte fødte Børn benyttes med Varsomhed, navnlig fordi Usædelighedens værste Form, Prostitutionen, har Ufrugtbarhed til Følge. Imidlertid er det Bidrag, som denne Statistik giver til Oplysning om heromhandlede Forhold, flere Henseender af Betydning.

Det samlede Antal af uægte levendefødte og dødfødte Børn har i Aarene 1866—1885 udgjort, som følger:

Aar.	Levende- fødte uægte i hos- staaende Aar.	Levende- fødte uægte indregi- strerede i hos- staaende Aar.	Død- fødte uægte.	Til- sam- men.	Aar.	Levende- fødte uægte i hos- staaende Aar.	Levende- fødte uægte indregi- strerede i hos- staaende Aar.	Død- fødte uægte.	Til- sam- men.
1866.....	4 310	4 320	235	4 555	1876.....	5 000	5 096	246	5 342
1867.....	4 208	4 159	266	4 425	1877.....	4 981	5 001	265	5 266
1868.....	4 244	4 304	243	4 547	1878.....	4 726	4 637	243	4 880
1869.....	4 308	4 223	229	4 452	1879.....	5 151	5 140	279	5 419
1870.....	4 569	4 582	275	4 857	1880.....	4 942	4 905	273	5 178
1871.....	4 652	4 650	258	4 908	1881.....	4 710	4 831	246	5 077
1872.....	4 698	4 648	285	4 933	1882.....	4 829	4 768	241	5 009
1873.....	4 774	4 794	328	5 122	1883.....	4 885	4 962	219	5 181
1874.....	5 064	5 028	292	5 320	1884.....	4 852	4 801	229	5 030
1875.....	4 998	4 979	269	5 248	1885.....	4 809	4 830	208	5 038
1866—1870	21 639	21 588	1 248	22 836	1876—1880	24 800	24 779	1 306	26 085
1871—1875	24 186	24 099	1 432	25 531	1881—1885	24 085	24 192	1 143	25 335

Sammenholdes Antallet af de indregistrerede levendefødte ægte og uægte, udgjorde sidstnævnte i hvert af de heranførte Femaar henholdsvis 8.39 Pct., 9.00 Pct., 8.39 Pct. og 8.11 Pct., altsaa gennemsnitlig 8.45 Pct., hvilket meget nær svarer til det for Tidsrummet 1841—1865 beregnede Middeltal 8.5 Pct.

Sammenlignet med andre Lande, er Antallet af uægte fødte Børn i Norge forholdsvis betydeligt, idet det midlere Forhold i Europa kan ansættes til lidt over 6 Pct. I Grækenland, Serbien og enkelte amerikanske Stater gaar Forholdet ned til 1 Pct. og derunder, og i Rusland er det kun 2.86 Pct., hvilket formentlig hænger sammen med den tidlige Alder, i hvilken Ægteskaberne i Regelen stiftes i disse Lande. Ogsaa den forrige norske Koloni Færøerne udmærker sig ved det gunstige Forholdstal af kun 2.1 Pct. uægte Fødsler. Derimod overstiger Forholdet i Sverige og Daumark 10 Pct. samt i Østerrige, Bayern og Sachsen 13 Pct. (efter Bodio's Statistik).

Forholdet mellem de ægte og uægte Fødsler er imidlertid en meget ufuldkommen Maalestok for Sædelighedstilstanden, da førstnævnte for Størstedelen

skrive sig fra andre Aldersklasser end dem, der især bidrage til Antallet af de uægte Fødsler.

Derfor har Eilert Sundt, der er en af de første (eller maaske den første), der har gjort opmærksom paa dette Forhold, i sine Skrifter om Sædelighedstilstanden i Norge sammenholdt Antallet af uægtefødte Børn, ikke saameget med Antallet af de ægtefødte, som med Antallet af Ægtevielser, hvorved «de Forældrepar, der kunne siges at have indgaaet naturligt Ægteskab, sammenlignes med Antallet af de Par Folk, der indgaa i ordentligt Ægteskab». ¹⁾ Rigtigheden af denne Anskuelse er, som allerede bemærket i Indledningen til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. i 1870, paa det fuldstændigste bleven bekræftet ved de for nævnte Aar indhentede Opgaver over Forældrenes Aldersfordeling ved de ægte og uægte Fødsler. Siden er der tilveiebragt forholdsvis meget fuldstændige Opgaver over heromhandlede Forhold for Aarene 1871—1876 og 1881—1885, af hvilke følgende Oversigt hid sættes for hver af de to Femaarsperioder 1871—1875 og 1881—1885, idet man for de ægte Fødslers Vedkommende henviser til de S. 71 meddelte Oplysninger.

Forældrenes Aldersfordeling ved uægte Fødsler
sammenstillet med de Ægtevielses Aldersfordeling.

Forældrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	Ved uægte levende fødte Børn:				Ved Ægtevielser:			
	Antal Fædre procentvis fordelt efter Alder.		Antal Mødre procentvis fordelt efter Alder.		Antal Brudgomme procentvis fordelt efter Alder.		Antal Brude procentvis fordelt efter Alder.	
	1871— 1875.	1881— 1885.	1871— 1875.	1881— 1885.	1871— 1875.	1881— 1885.	1871— 1875.	1881— 1885.
Indtil 19 Aar ...	3.86	4.64	4.79	6.05	0.75	0.97	5.31	5.62
20—24 - ...	33.43	34.78	38.11	38.25	21.14	22.77	36.28	37.56
25—29 - ...	29.27	30.06	32.26	31.14	36.11	37.11	31.43	31.26
30—34 - ...	15.28	14.42	14.74	14.60	19.98	19.01	13.53	13.16
35—39 - ...	6.96	6.44	6.64	6.80	9.09	8.08	6.15	6.01
40—44 - ...	4.92	4.01	2.79	2.73	5.16	4.31	3.62	3.06
45—49 - ...	2.75	2.30	0.63	0.37	3.13	2.78	2.15	1.77
50—54 - ...	1.92	1.58	0.04	0.06	2.08	1.93	1.02	0.94
55—59 - ...	0.79	0.77	-	-	1.24	1.38	0.29	0.37
60—64 - ...	0.48	0.60	-	-	0.73	0.92	0.12	0.18
65—69 - ...	0.24	0.27	-	-	0.37	0.50	0.07	0.05
70—74 - ...	0.05	0.10	-	-	0.17	0.18	0.02	0.01
75 og derover .	0.05	0.03	-	-	0.05	0.06	0.01	0.01
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

¹⁾ Om Sædelighedstilstanden i Norge af E. Sundt, Kra 1857, S. 8 og 309 fg.

Af denne Tabel vil det sees, at de stærkest repræsenterede Aldersgrupper, saavel hvad de uægte Børns Forældre som hvad de Ægteviede angaar, falder mellem det 20de og det 35te Aar og især mellem det 20de og det 30te, medens de ved ægte Fødsler fornemmelig falder mellem det 25de og det 40de Aar.

Paa Aldersklassen 20—29 Aar faldt efter Erfaring fra begge de nævnte Femaar $63\frac{1}{4}$ Pct. af de uægte Børns Fædre, $58\frac{1}{2}$ Pct. af Brudgommene, men kun $23\frac{2}{3}$ Pct. af de ægte Børns Fædre; ligeledes henved 70 Pct. af de uægte Børns Mødre, $68\frac{1}{4}$ af Brudene, men kun $37\frac{3}{10}$ af de ægte Børns Mødre.

Sammenligner man Antallet af de uægte levende- og dødfødte Børn fordelt efter Forældrenes Alder med den ikke-gifte Befolkning i de tilsvarende Aldersklasser, vil man finde, at det forholdsvis største Antal uægte Fødsler for Mændenes Vedkommende falder paa Aldersklasserne $29\frac{1}{2}$ — $34\frac{1}{2}$ og $24\frac{1}{2}$ — $29\frac{1}{2}$ Aar, nemlig i Aarene 1874—1876 med henholdsvis 4.0 og 3.9 uægte Fødsler pr. 100 Mænd, og derefter paa Aldersklassen $34\frac{1}{2}$ — $39\frac{1}{2}$ (3.1 Pct.). For Kvindernes Vedkommende var i heromhandlede Henseende Aldersklasserne $24\frac{1}{2}$ — $29\frac{1}{2}$ og $29\frac{1}{2}$ — $34\frac{1}{2}$ Aar samt derefter $19\frac{1}{2}$ — $24\frac{1}{2}$ Aar de mest fremtrædende, nemlig med henholdsvis 4.4, 3.8 og 2.8 Pct. (Ifølge Tabel 22 sammenholdt med Tabel 23 C.)

Antallet af de uægte Fødsler har siden den sidste Fjerdedel af forrige Aarhundrede været i stadigt Stigende saavel i Sammenligning med Antallet af de indgaaede Ægteskaber som i Forhold til det samlede Antal af Fødsler. Herom giver nedenstaaende Tabel nærmere Oplysning.

Akershus og Bergens Stifter.	Giftede Par.	Levende- fødte ægte og uægte.	Levende- fødte uægte.	Antal uægte Fødte i Forhold til 100 gifte Par.	100 levende- fødte i det hele.
1736—1745.....	31 408	116 934	4 515	14.38	3.86
1746—1755.....	33 760	100 244	4 930	14.60	4.92
1756, 1758, 1759, 1761—1765 (8 Aar).....	27 194	113 748	3 762	13.83	3.31
1766—1775.....	33 965	137 303	5 308	15.63	3.87
1776—1785.....	37 323	144 440	7 448	19.96	5.16
1786—1792, 1794, 1795 (9 Aar)	38 243	143 791	7 722	20.19	5.37
1796, 1797, 1800—1805 (8 Aar)	32 350	124 782	7 259	22.44	5.82
Samtlige Stifter:					
1768, 1770—1775 (7 Aar).....	37 684	152 354	5 813	15.43	3.82
1776—1785.....	60 617	233 538	11 647	19.21	4.99
1787, 1788, 1794, 1795 (4 Aar).	26 495	102 750	5 359	20.23	5.22
1796, 1797, 1801—1805 (7 Aar)	47 562	180 229	10 283	21.62	5.71
1806—1815.....	68 518	243 528	16 446	24.00	6.75
1816—1825.....	85 664	325 161	24 806	28.96	7.63
1826—1835.....	84 792	361 261	24 725	29.16	6.84
1836—1845.....	91 271	367 024	27 743	30.40	7.56
1846—1855.....	109 005	445 378	39 049	35.82	8.77
1856—1865.....	115 196	520 548	42 147	36.59	8.10
1866—1875.....	119 683	525 029	45 687	38.17	8.70
1876—1885.....	131 524	593 625	48 971	37.23	8.25

Sammenfatter man Aarene i større Perioder, vil man finde, at det relative Antal uægte Fødsler i Aarene 1736—1775 holdt sig paa omkring 14.6 pr. 100 Ægtevielser; derefter indtraadte i den sidste Halvdel af Syttiaarene en meget stærk Stigning, saa at Forholdet i Aarene 1776—1805 gjennemsnitlig var 20.35 pr. 100 Ægtevielser; i de tre følgende tyveaarige Perioder 1806—1825, 1826—1845 og 1846—1865 har Stigningen ligeledes været meget stor, nemlig til henholdsvis 26.48, 29.78 og 36.21, hvorimod der for det seneste tyveaarige Tidsrum viser sig en mindre Stigning, nemlig til 37.70. og i sidste Tiaar en liden Tilbagegang. I Henseende til den i Femtiaarene indtraadte Stigning bør dog bemærkes, at den for en ikke uvæsentlig Del skyldes nøiagtigere Opgaver, idet der nemlig, som i Incl. til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 oplyst, fra Indredepartementet blev udfærdiget et Cirkulære af 11te Juli 1851, der indskjærpede, at som uægte skulde regnes alle de Børn, hvis Forældre ikke vare viede ved Barnets Fødsel, selv om de vare det paa den Tid, da Fortegnelsen afgaves. Da Antallet af uægte fødte Børn, der i nævnte Indledning er beregnet for levende- og dødfødte underet, i Aarene 1849, 1850, 1851 og 1852 var henholdsvis 33.2, 34.9, 38.7 og 41.5 for hvert 100 Ægtevielser, vil det sees, at Procenttallet i 1849—1850 forholder sig til Procenttallet i 1851—1852 som 100 : 118, en Stigning, der vistnok for en betydelig Del maa tilskrives nævnte Cirkulære.

En lignende, dog ikke fuldt saa regelmæssig, Udviklingsgang viser Sammenligningen mellem de uægte Fødsler og det samlede Antal af Fødsler. Vi skulle i denne Henseende blot fremhæve, at Antallet af de førstnævnte i Aarene 1736—1775 var paa det nærmeste 4 Pct., men nu for Tiden mellem 8 og 9 Pct. af samtlige Fødte.

I en endnu stærkere Grad har det relative Antal af uægte Fødsler tiltaget i Sverige, hvor nemlig i Aarene 1771—1780 kun 3.1 Pct. af de levendefødte Børn var uægte, medens dette 100 Aar senere var Tilfældet med 10.4 Pct.

I flere europæiske Lande er i senere Aar Antallet af uægte Fødsler betydeligt aftaget, fornemmelig i Sydtyskland, hvor det f. Ex. i Bayern fra Midten af Sextiaarene til Begyndelsen af Ottiaarene er sunket fra $21\frac{3}{4}$ til $13\frac{1}{3}$ Pct. af samtlige levende Fødte, ligeledes i Württemberg fra 15.3 til 8.76 Pct. og i Baden i et lignende Forhold. Det fortjener at bemærkes, at i samme Lande er Antallet af de i en tidlig Alder indgaaede Ægteskaber tiltaget ganske betydeligt. I endel Lande holder Forholdet sig derimod mere stationært.

VII.

Dødsfaldene.

a) *Forholdet mellem Dødsfaldene og Folkemængden.*

Af de under Afsnit IV S. 42 meddelte Oplysninger fremgaar, at det relative Antal af Dødsfald siden Tyveaarene viser en stadig Aftagen, nemlig fra 1.957 Pct. aarlig i Tiaaret 1826—1835 til 1.679 Procent i Aarene 1876—1885. Ved Sammenligningen mellem sidstnævnte Tal og de for de foregaaende Tiaar beregnede er imidlertid to Ting at bemærke. For det første, at de i Udlandet stedfundne Dødsfald af Norske ere medregnede i de foregaaende Aar, men ikke siden 1876, medens omvendt Dødsfald i Norge af Personer bosatte i Udlandet er medregnet i de senere Aar, men ikke før 1876, jfr. Tabel 1, Anm. 2. Opgjøres Beregningen for sidste Tiaar efter den tidligere anvendte Methode, altsaa med Tillæg af 2420 Dødsfald for det overskydende Antal Dødsfald af Norske i Udlandet, bliver Dødsprocenten 1.692 istedetfor 1.679. I den omvendte Retning har imidlertid siden 1866 et andet Forhold gjort sig gjældende, idet nemlig, som under Afsnit VI Litera h nærmere forklaret, endel med Liv fødte, men strax efter Fødselen døde Børn tidligere har været regnet som dødfødte, men senere som døde. Da denne Omstændighed kan antages at have forøget Antallet af de registrerede Dødsfald med omtrent 0.013 Pct. af Folkemængden i Aarene 1866—1875 og 0.026 Pct. i 1876—1885, vil den berigtigede Række af Dødsprocenterne, regnet for alle Aar paa samme Maade som for 1876—1885 og sammenholdt med den direkte beregnede, blive, som følger:

	Dødelighedsprocenter.		Dødelighedens Aftagen eller Stigen fra det ene Tiaar til næste.
	Direkte beregnet.	Berigtiget.	
1816—1825 . . .	1.880	1.906	
1826—1835 . . .	1.957	1.983	+ 0.077
1836—1845 . . .	1.882	1.908	— 0.075
1846—1855 . . .	1.805	1.831	— 0.077
1856—1865 . . .	1.772	1.798	— 0.033
1866—1875 . . .	1.747	1.747	— 0.051
1876—1885 . . .	1.679	1.679	— 0.068

Bortset fra Aarene 1816—1825, for hvis Vedkommende det for disse Tider mere end almindeligt gunstige Forhold maaske kan tilskrives Overgangen fra Krigsaar til Fredsaar, viser der sig saaledes en i det hele taget temmelig jævn Aftagen i Dødeligheden.

De ovenfor beregnede Dødelighedsprocenter ere noget lavere end de gennemsnitlige Dødelighedsprocenter for alle Aldere ved en stationær tænkt Befolkning, hvilket har sin Grund deri, at Folkemængden er stigende og derfor de yngre Aldersklasser, hvis Dødelighed overhovedet er mindre end de ældres, er stærkere repræsenteret i den virkelige Befolkning end ved en stationær Befolkning.

Ifølge Livs- og Dødstabeller for det norske Folk, Indledn. S. LXIII var Gjennemsnitsdødeligheden ved en stationær tænkt Folkemængde i Aarene 1871—1881 2.009 Pct.

Dødelighedsprocenten i Europa udgjorde ifølge Sir Rawson's før citerede Beregninger¹⁾ for Aarene 1865—1883 gennemsnitlig 2.81 eller 1.63 Gange saa stor som i Norge, for hvis Vedkommende den for nævnte Periode udgjorde 1.72 Pct. Det ugunstigste Forhold viser Kroatien, Slavonien og Ungarn med henholdsvis 3.87 og 3.82 Pct., det gunstigste næst Norge er Irland, for hvis Vedkommende det dog er tvivlsomt, om Registreringen af Dødsfaldene er fuldstændig, (1.78 Pct.), samt Sverige og Danmark med henholdsvis 1.89 og 1.97 Pct. I det nordvestlige Europa var Dødelighedsprocenten overhovedet 2.05, i Centraleuropa 2.83 og i Sydeuropa 2.56 Pct. I enkelte af Nordamerikas Forenede Stater samt i de australske Kolonier viser der sig en endnu lavere Dødelighedsprocent end Norges; men, foruden at der kan reises Tvivl angaaende Registreringens Fuldstændighed, maa for disse Landes Vedkommende ogsaa tages i Betragtning, at de yngre Aldersklasser ere stærkere repræsenterede end i Norge, hvilket, som tidligere berørt, under lige Dødelighedsforhold medfører en lavere gennemsnitlig Dødelighedsprocent.

I de fem første Aar af ovennævnte Periode var Europas gennemsnitlige Dødelighedsprocent 2.95, i de fem sidste derimod 2.68 Pct., saa at der viser sig en Formindskelse af 0.27 Pct. i Forhold til Folkemængden og af 9 Pct. i Forhold til Dødeligheden i førstnævnte Tidsrum. Hermed kan sammenholdes, at den gennemsnitlige Dødelighedsprocent i Europa ifølge de i Indledning til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 meddelte Oplysninger er beregnet til 2.82 Pct. for Aarene 1851—1860, altsaa noget lavere end i Aarene 1865—1869, saa at Formindskelsen af Dødeligheden ikke bliver fuldt saa stor, som naar man tager sidstnævnte Femaar til Udgangspunkt.

b) Dødsfaldenes Værlinger i de enkelte Aar.

Angaaende dette Punkt henviser man i det hele til de i Tabel 1 meddelte Opgaver og Beregninger for hvert af Aarene 1801—1885. Antallet af Dødsfald i hvert af Aarene 1736—1799 er meddelt i Forbindelse med Tabeller vedk.

¹⁾ Se Afsnit V, a.

Folkem. Bevæg. i Aarene 1856—1865 (se Tabel 10), hvorved forøvrigt maa bemærkes det i nærværende Indledning S. 8, Anm. 4 anførte.

Medens Dødeligheden i forrige og tildels ogsaa i Begyndelsen af nærværende Aarhundrede overhovedet var adskilligt større end i den senere Tid og navnlig i enkelte Aar kunde naa en Høide, der stod i et stærkt Undtagelsesforhold til den sædvanlige, udmærker Tiden efter 1815 sig ved en forholdsvis stor Jævnhed i heromhandlede Henseende, ligesom Gjennemsnitsdødeligheden stadig er bleven mindre.

Den gjennemsnitlige Dødelighed kan omtrentlig anslaaes, som følger:

1736—1775	2.5 à 2.6 Pct.
1776—1815	2.3 à 2.4 -
1816—1840	1.9 à 2.0 -
1841—1885	1.7 à 1.8 -

I den første Periode naaede Dødeligheden i Aaret 1742 op til 6 à 7 Pct. og i 1773 til 4.5 à 5 Pct. I næste Periode indtraf den største Dødelighed, 3.5 Pct., i Aaret 1809. I Tidsrummet 1816—1840 oversteg derimod Dødeligheden i intet Aar $2\frac{1}{4}$ Pct., idet de to ugunstigste Aar, 1834 og 1839, viser en Dødelighedsprocent af henholdsvis 2.24 og 2.16. Siden 1840 har den kun i to Aar, 1847 og 1848, været lidt over 2 Pct., nemlig 2.04 og 2.05 Pct., og siden 1863 har den stadig holdt sig under 1.9 Pct.

Det gunstigste Forhold viser sig for Aarene 1879 med 1.513 Pct., 1878 med 1.598 Pct., 1854 med 1.604 Pct. og 1858 med 1.607 Pct.

Den gjennemsnitlige Dødelighed i hvert Femaar siden 1801 vil findes anført i Tabel 1. Ligesom for Fødslernes Vedkommende meddele vi nedenfor en Opgave, der for Aarene 1866—1885 viser Forskjellen mellem de i hvert Aar registrerede og de i samme Aar virkelig stedfundne Dødsfald:

A a r.	Dødsfald blandt Norges hjemmehørende Befolkning		A a r.	(Dødsfald stedfundne i Norge og registrerede i hosstaaende Aar.)	Dødsfald blandt Norges hjemmehørende Befolkning	
	registrerede i hosstaaende Aar.	stedfundne i hosstaaende Aar.			registrerede i hosstaaende Aar.	stedfundne i hosstaaende Aar.
1866.....	28 993	29 106	1876.....	34 356	34 552	34 485
1867.....	31 708	31 693	1877.....	31 354	31 582	31 252
1868.....	31 737	31 568	1878.....	29 582	29 774	29 950
1869.....	29 534	29 656	1879.....	28 616	28 840	28 736
1870.....	28 120	28 171	1880.....	30 550	30 834	31 065
1871.....	29 567	29 453	1881.....	32 427	32 668	32 716
1872.....	29 172	29 257	1882.....	35 325	35 607	35 786
1873.....	29 828	29 979	1883.....	32 834	33 067	32 545
1874.....	32 452	32 705	1884.....	31 730	32 000	32 071
1875.....	33 964	33 871	1885.....	32 111	32 323	31 985
1866—1870..	150 092	150 194	1876—1880..	154 458	155 582	155 488
1871—1875..	154 983	155 265	1881—1885..	164 427	165 665	165 103

Forskjellen er altsaa i det hele ikke betydelig, om den end for enkelte Aar ikke er ganske uvæsentlig, navnlig for 1883, 1885 og 1877, da de virkelig stedfundne Dødsfald var henholdsvis 522, 338 og 330 mindre end de i samme Aar registrerede, medens der i den omvendte Retning var en Forskjel af 253 i 1874 og 231 i 1880. Da Afgivelser i modsatte Retninger kunne finde Sted i to paa hinanden følgende Aar, kan Sammenligningen mellem saadanne Aar lettelig give afvigende Resultater, eftersom de registrerede eller de virkelig stedfundne Dødsfald lægges til Grund. Sidstnævnte Opgaver er for Aarene 1866—1875 beregnet paa den Maade, at $\frac{6}{10}$ af de paa December Maaned faldende Antal Døde er anseet at vedkomme det foregaaende Aar. Fra 1876 af har man havt direkte Opgaver over, hvormange af de i hvert Aar registrerede Dødsfald der har fundet Sted i samme og hvormange i det foregaaende Aar.

c) Dødeligheden i de forskellige Aldersklasser.

Da dette Forhold er bleven udførligen behandlet i de i f. A. udgivne Livs- og Dødstabeller for det Norske Folk, indskrænke vi os til at hidsætte følgende af samme Indledning hentede Hovedoversigt over de gennemsnitlige Dødelighedsprocenter i de forskellige Aldersklasser:

Aldersklasser.	M a n d k j ø n .				K v i n d e k j ø n .			
	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870.	1871— 1881.	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870.	1871— 1881.
0— 1 Aar ...	13.05	12.15	12.30	12.20	10.55	10.15	10.36	10.21
1— 3 - ...	3.15	2.65	3.39	2.92	2.95	2.60	3.26	2.81
3— 5 - ...	1.45	1.30	1.74	1.37	1.50	1.25	1.73	1.32
5— 10 - ...	0.67	0.60	0.80	0.65	0.66	0.59	0.82	0.65
10— 20 - ...	0.47	0.46	0.52	0.51	0.43	0.42	0.48	0.47
20— 30 - ...	0.81	0.84	0.89	0.92	0.59	0.60	0.64	0.67
30— 40 - ...	0.92	0.87	0.85	0.86	0.85	0.87	0.83	0.85
40— 50 - ...	1.35	1.20	1.13	1.08	1.11	1.06	0.99	0.98
50— 60 - ...	2.15	1.85	1.83	1.69	1.65	1.50	1.47	1.42
60— 70 - ...	3.95	3.60	3.58	3.35	3.50	3.10	3.14	2.91
70— 80 - ...	8.75	8.10	8.08	7.45	7.90	7.60	7.24	6.70
80— 90 - ...	17.45	17.85	17.94	16.32	17.20	16.45	16.08	15.07
90—100 - ...	29.80	32.05	35.43	30.18	33.35	29.35	34.81	28.23

Angaaende den gunstige Stilling, som Norge i heromhandlede Henseende indtager i Sammenligning med andre Lande, idet Dødeligheden for alle Aldersklasser, undtagen fra det 10de til det 30te Aar for Mandkjønnets Vedkommende, stiller sig gunstigst i Norge, henvises til det ovennævnte Værk.

d) Dødsfaldene fordelt efter ægteskabelig Stilling.

Herom er der i samme Værk meddelt nogle Oplysninger for Mænd i Alderen 20—35 Aar. Efter senere foretagne fuldstændigere Beregninger hidsættes nedenstaaende, saavel Mænd som Kvinder omfattende, Tabel over Dødelighedsprocenterne i Aarene 1871—1880 efter Personernes forskellige Civilstand, idet man angaaende Beregningsmaaden henviser til de i Tabel 23 givne Oplysninger.

Aldersklasser.	M a n d k j ø n .				K v i n d e k j ø n .			
	Ugifte.	Giftede.	Enkemænd.	Ialt.	Ugifte.	Giftede.	Enker.	Ialt.
0 — 4½ Aar	4.92	-	-	4.92	4.30	-	-	4.30
4½— 14½ -	0.56	-	-	0.56	0.56	-	-	0.56
14½— 19½ -	0.57	-	-	0.57	0.50	-	-	0.50
19½— 24½ -	0.94	0.54	-	0.91	0.57	0.79	1.08	0.61
24½— 29½ -	1.08	0.66	1.23	0.92	0.61	0.81	1.22	0.71
29½— 34½ -	1.13	0.66	1.26	0.83	0.70	0.85	1.12	0.81
34½— 44½ -	1.32	0.84	1.23	0.94	0.91	0.94	0.99	0.94
44½— 54½ -	1.88	1.18	1.70	1.29	1.43	0.98	1.20	1.08
54½— 64½ -	3.05	2.02	2.66	2.18	2.40	1.70	2.02	1.86
64½— 74½ -	6.10	4.50	5.74	4.91	5.32	3.81	4.55	4.30
74½— 84½ -	11.98	9.15	11.68	10.44	10.18	8.66	10.02	9.69
84½— 94½ -	20.29	19.27	23.47	21.95	20.13	18.10	20.50	20.18
94½—104½ -	-	-	-	26.67	-	-	-	27.13
Ialt	1.58	1.65	6.18	1.77	1.38	1.36	4.88	1.64

Denne Tabel viser, at Dødelighedsforholdene for de gifte Mænd i alle Aldersklasser gennemgaaende stille sig gunstigere end for Enkemændene samt for de ugifte Mænd. Summerer man sammen Dødelighedsprocenterne fra det 25de til det 65de Aar, finder man som det arithmetiske Gjennemsnit for de Ugifte 1.692 Pct., for de Giftede 1.072 Pct. og for Enkemændene 1.616 Pct. Sættes Dødeligheden for de Ugifte i de heromhandlede Aldersklasser lig 100, bliver altsaa Dødeligheden for de Giftede 63.3 Pct. og for Enkemændene 95.5 Pct. deraf. I Aldersklassen 64½—74½ var de tilsvarende Procentforhold for de Giftede 73.8 Pct., i næste taaarige Aldersklasse 76 Pct. og i Alderen 84½—94½ Aar 95 Pct.

Hvad Kvinderne angaar, da viser der sig indtil det 45de Aar, altsaa i de Aldersklasser, i hvilke de fleste Fødsler forekomme, en større Dødelighed blandt de gifte end blandt de ugifte, medens Forholdet senere stiller sig omvendt. For Enkernes Vedkommende er Dødeligheden i de yngre Aldersklasser forholdsvis meget stor og indtil det 45de Aar endog større end blandt gifte Kvinder.

Mærkeligt er det, at Dødelighedsprocenten for Enker aftager fra Aldersklassen 24¹/₂—29¹/₂ til Aldersklassen 34¹/₂—44¹/₂ Aar, en Foreteelse, der har sit tilsvarende i Sverige. Fra det 45de til det 75de Aar er Dødelighedsprocenten for Enkerne noget mindre end for de ugifte, men større end for de gifte Kvinder.

e) *Dødsfald i de to første Leveaar blandt ægte og uægte Børn.*

I Livs- og Dødstabellerne for Aarene 1871—1881 er der meddelt en detailleret Tabel for de to første Leveaar efter Erfaringer for Aarene 1876—1885 (se nævnte Værk Bilag 8 samt Indledn. S. LVII). Tilsvarende Beregninger ere nu udførte særskilt for ægte og uægte Børn, og Resultatet deraf viser sig i følgende kvartalsvis beregnede Dekrementtabel for et Antal af 100 000 levendefødte ægte og uægte Børn (jfr. Livs- og Dødstabellerne S. LVIII):

Kvartaler.	Antal Levende i Alderen n.		Antal Døde i Alderen n til n + 1.		Dødsrisiko for de i Alderen n levende for Tidsrummet n til n + 1 for et Kvartal.		De uægte Børns Dødsrisiko i Procenter af de ægte Børns.
	Ægte.	Uægte.	Ægte.	Uægte.	Ægte.	Uægte.	
0	100 000	100 000	5 142	7 467	0.05142	0.07467	145.2
1	94 858	92 533	1 818	2 631	0.01917	0.02843	148.3
2	93 040	89 902	1 512	1 621	0.01625	0.01803	111.0
3	91 528	88 281	1 333	1 162	0.01456	(0.01316)	(90.4)
4	90 195	87 119	1 137	877	0.01261	(0.01007)	(79.9)
5	89 058	86 242	839	564	0.00942	(0.00654)	(69.4)
6	88 219	85 678	665	485	0.00754	(0.00566)	(75.1)
7	87 554	85 193	573	365	0.00654	(0.00428)	(65.4)
8	86 981	84 828	-	-	-	-	-

Beregningerne skulde altsaa vise, at blandt 1000 levendefødte, henholdsvis ægte og uægte, Børn gjenlever efter 2 Aars Forløb 870 ægte og 848 uægte. Fremdeles sees, at Dødeligheden blandt de uægte Børn i Løbet af de to første Fjerdingaar efter Fødselen er henved 1¹/₂ Gang saa stor som blandt de ægte Børn. Naar der fra og med det fjerde Kvartal efter Beregningerne viser sig en mindre Dødelighed blandt de uægte end blandt de ægte Børn, da stemmer dette neppe med det virkelige Forhold, idet Aarsagen til de lavere Tal sandsynligvis enten ligger deri, at endel af de uægtefødte Børn ved Forældrenes paafølgende Giftermaal blive legitimerede og derfor i Dødsfaldsanmeldelserne opføres som ægte, eller ogsaa Opgaverne over Dødsfald blandt uægte Børn i det hele taget ere ufuldstændige.

f) Dødsfald fordelt efter Livsstilling.

Oplysninger angaaende Livsstilling findes ved Dødsfald af Mænd i Alderen 15 Aar og derover anført i de aarlige Tabeller for hvert af Aarene 1868—1874 samt for de voksne Kvinder i Aarene 1868—1870. For sidstnævnte Aar er heromhandlede Opgaver tillige kombinerede med Oplysning om de afdøde Personers Alder, og et Sammendrag heraf er for Mandkjønnets Vedkommende meddelt i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse for Aarene 1851—1870. Paa Grund af de forholdsvis mange, for hvem Livsstillinger ikke har været anført i de originale Opgaver, er imidlertid disse Oplysninger temmelig ufuldstændige, ihvorvel ikke uden Interesse.

I Lighed med den for Fødslerne meddelte Oversigt hidsætte vi efter Tabel 24 nedenstaaende Sammendrag for Aarene 1868—1870 og 1872—1874:

Livsstillingsklasser.	Antal Personer af Mandkjør døde i en Alder af 15 Aar eller derover.		Forholdstal pr. 10 000 Personer, hvis Livsstilling har været anført.	
	1868—1870.	1872—1874.	1868—1870.	1872—1874.
I. Personer sysselsatte ved immaterielt Arbeide ..	606	649	249	241
II. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:				
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Bionæringer	8 935	9 087	3 667	3 367
2. Ved Fiskeri ¹⁾	401	793	164	294
3. Ved Grubedrift, Stenbrydning	53	91	22	34
4. Ved Industri	1 846	2 351	758	871
5. Ved Handel og Landtransport	654	848	268	314
6. Ved Skibsfart	1 350	1 859	554	689
7. Ved Dagarbeide og anden Virksomhed af ikke nærmere betegnet Art	2 576	2 700	1 057	1 000
Tilsammen	15 815	17 729	6 490	6 569
III. Tjenere	436	824	179	305
IV. Uproduktive	7 509	7 786	3 082	2 885
V. Uopgivne	3 214	667	-	-
Ialt	27 580	27 655	10 000	10 000

¹⁾ Jfr. S. 61 og 74

Fordeler man Dagarbeidere, Tjenere og Føderaadsfolk paa samme Maade, som for Ægteskabernes Vedkommende er forklaret, og derhos de Uopgivne forholdsvise som ved Fødslerne, vil man finde, at Jordbruget var repræsenteret ved 18 054 Dødsfald i Aarene 1868—1870 og ved 16 690 Dødsfald i Aarene 1872—1874 eller ved henholdsvis 65.5 og 60.4 Pct. af samtlige Dødsfald af Mandspersoner over 15 Aar i heromhandlede Aar.

Efter samme Beregning var Industrien repræsenteret ved henholdsvis 2472 og 2779 Dødsfald eller 9.0 og 10.0 Pct., Handel og Landtransport ved henholdsvis 875 og 1003 Dødsfald eller 3.2 og 3.6 Pct. samt Skibsfarten ved henholdsvis 1563 og 1913 Dødsfald eller 5.7 og 6.9 Pct.

Hermed bør sammenholdes Afdeling V, g og VI, f i det foregaaende.

g) Dødsfald fordelt efter Aarstid.

Af de herom i Tabel 25 meddelte Oplysninger fremgaar, at det daglige Antal af Dødsfald i Aarets forskjellige Maaneder i Gjennemsnit for Tiaaret 1876—1885 vexlede mellem 72.07 i September og 98.57 i Marts; det gunstigste Fjerdingaar var Juli—September (74.32), det ugunstigste: Februar—April (97.61). Særskilt for hver af de større Aldersgrupper viser der sig følgende Forskjel mellem de gunstigste og de ugunstigste Maaneder og Fjerdingaar i Henseende til det daglige Antal af Dødsfald:

Aldersgrupper:	De gunstigste Maaneder:	De ugunstigste Maaneder:
0—4 Aar . . .	September 24.01	Februar 30.70
5—14 - . . .	September 5.52	Februar 8.32
15—29 - . . .	September 7.72	Marts 9.93
30—59 - . . .	September 13.12	Marts 18.61
60 og derover . .	September 21.59	December 32.38

Aldersgrupper:	De gunstigste Fjerdingaar:	De ugunstigste Fjerdingaar:
0—4 Aar . . .	August—Oktober 24.64	Januar—Marts 30.01
5—14 - . . .	August—Oktober 5.76	Januar—Marts 8.07
15—29 - . . .	September—November . . 7.82	Februar—April 9.72
30—59 - . . .	Juli—September 13.59	Marts—Mai 18.45
60 og derover . .	Juli—September 21.73	December—Februar . . 31.81

Man ser heraf, at den for alle Aldersklasser gunstigste Maaned er September, hvoraf man dog neppe uden videre tør slutte, at denne Maaned i og for sig medfører de gunstigste Livsvilkaar, idet det er muligt, at det gunstige Resultat, der viser sig for nævnte Maaned, for en større eller mindre Del er at tilskrive Eftervirkningerne af de nærmest foregaaende Sommermaaneder. Som den ugunstigste Maaned fremtræder for Børnene. Februar, for de Voxne Marts

og for de Gamle December, idet dog Marts Maaned ogsaa for disse viser sig meget ugunstig, nemlig med et Gjennemsnitsantal af 32.25 eller næsten ligesaa mange som December.

Kvartalsvis stiller Forholdet sig noget anderledes, som nærmere vil sees af ovenstaaende tabellariske Fremstilling.

Den største Forskjel mellem den gunstigste og den ugunstigste Maaned viser sig for Børn i Alderen 5—14 Aar samt for de Gamle; i begge Tilfælde er det daglige Antal Dødsfald i den ugunstigste Maaned omtrent 50 Pct. større end i den gunstigste. Den gennemsnitlige Forskjel for alle Aldersgrupper var 36.8 Pct. i Aarene 1876—1885 (36.3 Pct. i Tidsrummet 1841—1885 mellem September og April), medens Forskjellen for Børn i Alderen 0—4 Aar og unge Mænd og Kvinder i Alderen 15—29 Aar var henholdsvis 27.9 og 28.6 Pct. For disses Vedkommende er altsaa Dødeligheden mere jævnt fordelt over det hele Aar.

Ved grafisk Opkonstrueren af Dødelighedskurverne bliver man opmærksom paa, at der for Aldersgrupperne 5—14 Aar, 30—59 Aar, samt over 60 Aar viser sig en meget stærk Aftagen af Dødeligheden fra Mai til September, for sidstnævnte Gruppens Vedkommende til Juli, samt derefter en meget betydelig Stigen af Dødeligheden fra September til Januar for Gruppen 0—4 Aar samt til December for de to øvrige Aldersklasser, hvor der forøvrigt, efter en Sænkning i Januar, atter indtræder en Stigning indtil Marts Maaned. For gamle Folk vise i det hele taget Maanederne Juli—September sig jævnt gunstige og Maanederne December—April temmelig jævnt ugunstige. Ved Aldersklasserne 0—4 og 15—29 Aar fremtræder Kurverne overhovedet som mere jævne uden særdeles bratte Overgange fra de ugunstige til de gunstige Maaneder, medens dog Dødelighedens Stigning fra September og udover Høsten og Vinteren er temmelig stærk.

En Sammenligning mellem Dødeligheden i de forskellige Maaneder i Norge, Sverige og endel andre Lande er anstillet i en af G. Sundbärg forfattet Afhandling: «Dödligheten månads- och årstidsvis i Sverige 1861—1880» (Statistisk Tidskrift 1883, S. 155).

h) Personer omkomne ved Ulykkestilfælde.

Oplysninger herom ere meddelte i hosfølgende Tabeller 26 og 27, af hvilke førstnævnte har en særegen Interesse, fordi den indeholder en Sammenstillen af ikke mindre end femti Aars Iagttagelser paa dette Omraade, medens de to øvrige Tabeller give mere detaljerede Oplysninger for Aarene 1866—1885.

I nævnte femti Aar fra 1836—1885 er blandt den i Norge bosatte Befolkning tilsammen 51 287 Personer, altsaa gennemsnitlig 1057 hvert Aar, omkomne ved Ulykkestilfælde, heraf den overveiende Flerhed, nemlig 36 865, ved Drukning.

Indenfor Landets egne Grænser forekommer et noget mindre Antal af Ulykkestilfælde, idet de ovenanførte Tal indbefatte et stort Antal norske Søfolk

omkomne i Udlandet. I Aarene 1876—1885, for hvilke Opgaverne ere blevne opgjorte paa begge Maader, omkom ved Ulykkestilfælde blandt Norges hjemmehørende Befolkning ialt 10 632 Personer og indenfor Norges Grænser 9 142, deri indbefattet fremmede Søfolk, hvis Lig er drevet i Land ved den norske Kyst.

Sammenholdt med Folkemængden udgjorde det aarlige Antal af Personer omkomne ved Ulykkestilfælde, beregnet for en Befolkning af 1 Million, 560, og naar man alene tager Hensyn til de inden Landets egne Grænser stedfundne Ulykkestilfælde, 483.

Efter de af Bodio i hans Confronti internationali for hvert af Aarene 1865—1883 anstillede Beregninger, komme de forskjellige Lande, for hvilke Oplysninger ere meddelte, i følgende Orden regnet efter det større og mindre relative Antal af Dødsfald ved Ulykkestilfælde (idet man for Norges Vedkommende anfører Tallene for den hjemmehørende Befolkning i Overensstemmelse med de nedenfor for Aarene 1866—1875 og 1876—1885 meddelte Beregninger og deraf har udledet Tallene for de inden Norges Grænser stedfundne Dødsfald i Overensstemmelse med de for sidstanførte Tiaar gjorte Erfaringer om Forholdet mellem begge Beregningsmaader):

Massachusetts 744, Skotland 743 (heri dog ogsaa indbefattet Dræbte og Myrdede), England 657, Schweiz 591, Norge 591 beregnet efter den hjemmehørende Folkemængde — 520 for de inden Norges Grænser stedfundne Dødsfald — Finland 544, Connecticut 524, Rhode Island 500, Sverige 490, Preussen 441, Elsass-Lothringen 417, Vermont 411, Belgien 386, Holland 381, Baden 365, Irland 348, Frankrige 348, Bayern 336, Østerrige 308, Thüringen 287, Kroatien og Slavonien 275, Sachsen 266, Danmark 263, Württemberg 262, Spanien 213, Italien 167, Ungarn 79 (?).

Sammenfattet i større Grupper bliver Gjennemsnittallet for de britiske Øer 616, for Tyskland 399, Norge, Sverige og Finland 520, Europa overhovedet (undt. Rusland, Tyrkiet) omtrent 350, eller iberegnet Rusland omtrent 320¹⁾; de fire ovenfor nævnte nordamerikanske Stater 635. For Ungarn er Tallet saa lavt, at man vanskeligt kan forklare det paa anden Maade end ved Opgavernes Ufuldstændighed.

Norge hører altsaa til de Lande, hvis Befolkning i mere end almindelig Grad er udsat for Ulykkestilfælde, hvilket har sin hovedsagelige Forklaringsgrund i den Omstændighed, at vort Lands Indbyggere mere end andre færdes paa Søen, der dels danner den naturlige Færdselsvei langs den hele vidstrakte Kyst, dels er det Felt, hvor en stor Del af Befolkningen søger sin Næring som Fiskere eller som Sømænd.

Det aarlige Antal af dem, der omkom ved Drukning, udgjorde i Tiaaret 1876—1885: 767 (nemlig 695 Mænd og 72 Kvinder), heraf ved Baadreiser

¹⁾ For Ruslands Vedkommende anføres Antallet af Ulykkestilfælde i Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse 1856—1865, Indl. S. LXIV i Aarene 1844—1851 at have udgjort 20 pr. 100 000 = 200 for et Folketal af 1 Mill. Indbyggere. Medregnes Rusland, vil Gjennemsnittallet for hele Europa synke ned til omkring 320.

og Seileture: 159 Mænd og 22 Kvinder, ved udenrigsk og indenrigsk Skibsfart: 169 Mænd (men inden Norges Grænser og ved dets Kyster alene 30), under Fiskeri: 130 Mænd og 1 Kvinde, ved at falde gennem Is under Skøiteløbning eller paa anden Maade: 42 af Mandkjøn og 7 af Kvindekjøn, forøvrigt: 195 af Mandkjøn og 42 af Kvindekjøn.

For de andre Arter af Ulykkestilfælde hidsættes efter Tabel 26 nedenstaaende Opgave over det aarlige Antal Dødsfald i Aarene 1876—1885:

	Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Tilsammen.
Forbrændte	22.9	18.9	41.8
Ihjelslagne af Lyn	2.0	0.8	2.8
Ihjelfrosne	14.7	3.3	18.0
Omkomne ved Sneskred	10.5	3.2	13.7
Omkomne ved Jordskred eller Stenskred .	3.9	1.7	5.6
Ihjelslagne af nedfaldende Træer ¹⁾	4.0	0.1	4.1
Ihjelslagne af andre nedfaldende Gjenstande	12.5	1.9	14.4
Omkomne ved Fald	63.1	14.0	77.1
Omkomne ved uheldig Kjørsel	18.4	2.3	20.7
Omkomne ved Vaadeskud	12.3	2.1	14.4
Omkomne ved Sprængning af Miner samt andre Grubenlykker	4.9	0.2	5.1
Omkomne ved Dynamit- eller Krudtexplosion	3.1	0.2	3.3
Omkomne ved Maskiner	12.2	0.8	13.0
Omkomne ved Saar af skarpe Vaaben . .	3.0	0.4	3.4
Omkomne ved Kvælning	6.0	2.8	8.8
Omkomne ved Nedsvælgning af farlige Gjenstande	-	-	-
Omkomne ved Gift ²⁾	2.8	1.1	3.9
Dræbte af Husdyr	2.8	1.3	4.1
Døde som Følge af Drukkenskab	2.4	0.1	2.5
Fundne døde paa Marken eller i Baad . .	6.6	2.2	8.8
Ihjelliggede Børn	7.7	5.4	13.1
Forskjellige andre og ubekjendte Aarsager	15.3	2.4	17.7
	Tilsammen 231.1	65.2	296.3

Blandt de i det hele Tidsrum af 50 Aar fra 1836—1885 ved Ulykkestilfælde af forskjellig Art omkomne Personer var der 43 807 af Mandkjøn og 7480 af Kvindekjøn, altsaa henholdsvis 85.4 og 14.6 Pct. eller omtrent 6 Gange saa mange Mænd som Kvinder. Dette Forhold stiller sig forøvrigt meget

¹⁾ Ikke særskilt specificeret i Tabel 26, men i de aarlige Tabeller og i Femaars-sammendragene.

²⁾ Herunder medregnet de, der dræbtes som Følge af Ormebid, hvilke for nævnte Aar ikke er udsondrede, men i Aarene 1866—1871 tilsammen udgjorde 5.

forskjelligt ved de forskjellige Slags Ulykkestilfælde. Saaledes var det ved Drukning som 1 : 8.4 (deraf under Skibsfart som 1 : 201, under Fiskeri som 1 : 631, ved Baadfart og Seiletur som 1 : 8.5, ved at falde gennem Is som 1 : 4.9 og ved Drukning paa anden Maade som 1 : 5). Ved Forbrænding omkom derimod næsten ligesaa mange Kvinder som Mænd, idet Forholdet var som 1 : 1.2. Overhovedet vil det af de i Tabel 26 indeholdte Oplysninger sees, at det relative Forhold er ugunstigt for Mandkjønnet ved de Arter af Ulykkestilfælde, der enten staa i Forbindelse med de fortrinnsvis af Mænd drevne Næringsveie (saasom foruden Skibsfart og Fiskeri endvidere Grubedrift, Fabrikdrift, Tømmerhugst, der Aar om andet foranlediger ikke saa faa Dødsfald ved nedfaldende Træer), eller med den Omstændighed, at Mændene færdes mere ude (derfor 4 à 5 Gange saa mange ihjelfrosne og ligeledes 5 Gange saa mange omkomne ved Kjørsel blandt Mænd som blandt Kvinder), samt bruger farligere Redskaber og Vaaben (jfr. Tallene for Vaadeskud og Saar af skarpe Vaaben). Bemærkes bør det ogsaa, at Dødsfald paa Grund af Drukkenskab forekommer 9 à 10 Gange saa hyppigt blandt Mænd som blandt Kvinder. Ved saadanne Ulykkestilfælde derimod, som forekomme inde i Husene, f. Ex. Brand, Kvælning, eller ligesaa vel inde som ude, som Lyuslag, er Antallet af Dødsfald blandt Mænd ikke saa overveiende, ligesom det forstaaes af sig selv, at der blandt ihjelligede Børn ikke er synderligt flere af Mandkjøn end af Kvindekjøn.

De Folkemængdens Bevægelse vedrørende Tabeller indeholde for Aarene 1866—1875 og 1876—1885 Oplysninger om de Forulykkedes Alder. Disse Opgaver ere imidlertid for det førstnævnte Tiaar meget summariske, medens deres Brugbarhed, forsaavidt det sidstnævnte Tiaar angaar, i væsentlig Grad formindskes ved den Omstændighed, at de kun angaar de i Norge stedfundne Ulykkeshændelser, hvorved altsaa Antallet af norske Sømænd omkomne i Udlandet ikke kommer med i Opgaverne. I denne Forbindelse skal man ogsaa nævne en for et enkelt Aar, nemlig 1868, meddelt Tabel, der viser de forulykkede Personers Livsstilling kombineret med Alder og Kjøn. Ogsaa denne Opgave er for ufuldstændig til her at kunne benyttes, ihvorvel den ikke er uden sin Interesse.

I Løbet af det femtiaarige Tidsrum 1836—1885 er Antallet af Personer omkomne ved Ulykkestilfælde i Norge ¹⁾ i det hele taget stadig blevet mindre i Forhold til Folkemængden. Herom giver omstaaende paa Tabel 26 byggede Beregning endel Oplysninger, som ikke er uden Interesse:

¹⁾ I Indledn. til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 S. LXV er det efter en Afhandling af den franske Statistiker Legoyt anført, at Antallet af ulykkelige Hændelser næsten i alle Lande viste sig at stige i et stærkere Forhold end Folkemængden. For de senere Aar viser en paa Grundlag af Bodio's for citerede Statistik foretagen Beregning det omvendte Forhold, idet det relative Antal af Personer omkomne ved Ulykkeshændelser i de fleste Lande var mindre i Aarene 1876—1883 end i Aarene 1865—1875.

Ulykkestilfældets Art.	Aarligt Antal Personer omkomne ved forskellige Arter af Ulykkestilfælde i Aarene 1836--1885 beregnet for en Befolkning af 1 Million.					
	1836— 1845.	1846— 1855.	1856— 1865.	1866— 1875.	1876— 1885.	1836— 1885.
Drukede.....	543.4	520.7	440.2	460.4	403.7	466.6
Forbrændte.....	21.8	27.8	32.0	18.5	22.0	24.2
Ihjelfrosne.....	24.2	17.8	11.2	11.1	9.5	14.0
Omkomne ved Skred (Sue-, Jord- ell. Stenscred).....	30.9	33.4	6.5	16.4	10.2	10.6
Ihjelslagne af nedfaldende Gjenstande.....			17.8	13.5	9.7	16.5
Omkomne ved Fald.....	42.0	40.9	38.4	42.8	40.6	40.9
Omkomne ved uheldig Kjør- sel.....	3.8	8.0	5.9	7.5	10.9	7.5
Omkomne ved Vaadeskud..	7.3	7.8	5.9	6.4	7.6	7.0
Ihjelligede Børn.....	32.3	26.8	24.3	11.9	6.9	19.1
Alle andre Aarsager.....	46.5	44.6	42.9	42.5	38.6	42.7
Tilsammen	752.2	727.8	625.1	631.0	559.7	649.1

Med Undtagelse af en liden Forøgelse i Forholdstallet fra Tiaaret 1856—1865 til det følgende Tiaar, er altsaa Tilfældenes Antal stadig gaaet ned fra 752 til 560 regnet for en Befolkning af 1 Million Indbyggere. At der efter Tiaaret 1856—1865 er foregaaet en liden Forøgelse, stikker hovedsagelig deri, at Tallene for nævnte Tiaar var usædvanligt gunstige, hvilket klart fremtræder, naar man opkonstruerer disse Tal grafisk, idet der da viser sig en meget brat Nedgang fra 1846—1855 til 1856—1865, hvorimod Linien gaar i en næsten lige Retning nedover ligefra det første til det sidste Tiaar, naar man istedetfor de særskilte Tal for Tiaarsperioderne 1856—1865 og 1866—1875 tager Middeltallet af dem begge. Den nævnte midlertidige Forøgelse kan imidlertid ogsaa henføres til en bestemt Aarsag. Ser man nemlig hen til de enkelte Arter af Ulykkestilfælde, vil man finde, at paa de Drukede alene falder en større Forøgelse end paa det samlede Antal; de øvrige Ulykkestilfælde ere altsaa overhovedet formindskede. Men hvad Drukning angaar, synes Forøgelsen at maatte kunne henføres til den i heromhandlede Aar særdeles betydelige Udvidelse af Søfarten.

Det samlede Resultat er et glædeligt Vidnesbyrd om Fremgang, baade ved de mange Menneskeliv, som i vore Dage sammenlignet med tidligere Tider forskaanes for en brat Død, og indirekte, fordi det viser, at vort Folk i en højere Grad forstaar at beherske Naturkræfterne, dels ogsaa at det lever under Vilkaar, som ikke i samme Grad som før underkaster dem dissers Magt. Man betragte

f. Ex. det synkende Tal af Drukneede fra 543 til 404, af Ihjelfrosne fra 24 til mellem 9 og 10, af Personer ihjelslagne af nedfaldende Gjenstande fra 18 til under 10. Angaaende Aarsagen til, at Antallet af de Personer, der omkomme ved Drukning, er aftaget, — og det uagtet Befolkningen vistnok færdes mere paa Søen i vore Dage end tidligere — har man allerede i Indledningen til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 udtalt den Formodning, at det gunstige Resultat, særlig hvad det i heromhandlede Henseende haardt hjemsøgte Tromsø Stift angaar, skyldes den, navnlig siden 1855, stærkt udvidede Dampskibsfart paa de nordlige Kyster, idet denne maa have bidraget til at formindske Hyppigheden af Søreiser i aabne Baade, der tidligere var saagodtsom det eneste Befordringsmiddel. De senere Opgaver bestyrke i høi Grad denne Opfatning, idet det aarlige Antal af Drukneede i Tromsø Stift fremdeles er gaaet ned, nemlig beregnet pr. 100 000 Indbyggere fra 181 i Tiaaret 1846—1855 til henholdsvis 132, 127 og 94 i de tre følgende Tiaar; i Femaaret 1881—1885 er Forholdet beregnet at være noget under 90, saa det ser ud til stadigt at gaa ned. Det vil forøvrigt erindres, at selv i vore Dage falder det største Antal Drukneede paa dem, der omkomme under Baadreiser (1866—1875: 205 Personer aarlig og 1876—1885: 181 Personer eller beregnet for 1 Mill. Indb. henholdsvis 117 og 95 aarlig).

Ikke mindre glædeligt er det at konstatere, at Antallet af de ihjelligede Børn er gaaet ned fra 32 til 7 aarlig beregnet for 1 Million Indbyggere. Andre Dødsarsager synes at virke med uformindsket Styrke og enkelte vise Forøgelse, fordi Udviklingen har bragt nye Farer eller forøgede Farer med sig. Dette viser sig f. Ex. i Antallet af dem, der omkomme ved uheldig Kjørsel, der endog er steget fra 4 til 11, for en Del paa Grund af Jernbanetraffiken¹⁾, for en Del som Følge af den i det hele øgede Færdsel. Naar man betænker, at de i ovenstaaende Tabel opførte «andre Aarsager» bl. a. indbefatter Explosion af Krudt og Dynamit, Maskinulykker m. m.²⁾, kunde man i Betragtning af den i senere Aar stærkt forøgede Anvendelse af førstnævnte Sprængstoffer samt af den industrielle Virksomheds Udvikling vente, at Antallet af de ved disse «andre» Ulykkestilfælde omkomne var bleven forøget. Dette er imidlertid ikke Tilfældet; de ere tværtom stadigt formindskede, nemlig fra 46 à 47 til 38 à 39 aarlig pr. 1 Mill. Indbyggere.

¹⁾ Ifølge Broch: Le Royaume de Norvège, S. 456 er der siden Jernbanedriftens Begyndelse 1854 og indtil og med 1875 ved Jernbaneulykker ialt omkommet 46 Mennesker, deraf 3 Reisende, 18 Betjente og 25 Andre, af hvilke 2 dræbte sig selv. I Tidsrummet $\frac{1}{4}$ 1876— $\frac{30}{100}$ 1885 omkom ved Jernbaneulykker tilsammen 42, deraf ingen Reisende, 22 Jernbanebetjente og Arbeidere, samt 20 Andre. Det aarlige Antal var altsaa i sidstnævnte Tidsrum gennemsnitlig 4.4 eller beregnet pr. 1 Mill. Indbyggere 2.3 aarlig. Det vil altsaa sees, at selv om man fradrager de ved Jernbanedriften foranledigede Ulykker, bliver alligevel det øvrige Antal Ulykkestilfælde ved Kjørsel forholdsvis større i senere Aar end tidligere.

²⁾ Disse Ulykkestilfælde ere først i de senere Aar bleven særskilt opførte.

I det hele taget bliver i vore Dage sammenlignet med Tiaaret 1836—1845 ikke langt fra 200 Mennesker aarlig for hver Million Indb., altsaa efter Norges nuværende Folkemængde henved 400 Mennesker aarlig, forskaaned for at omkomme ved Ulykkestilfælde.

Herved bør man forøvrigt ikke tabe af Sigte, at Antallet af de ved Ulykkestilfælde omkomne Personer for vort Lands Vedkommende ogsaa i de senere Aar er forholdsvis meget stort, idet nemlig efter det sædvanlige europæiske Gjennemsnitstal det aarlige Antal efter vor nuværende Befolkning skulde være omtrent 480 mindre, end det er.

De aarlige Vexlinger i Antallet af Ulykkestilfælde vil for Tidsrummet 1876—1885 sees af nedenstaaende Opgave:

	Samlet Antal Personer omkomne ved Ulykkestilfælde		Heraf ved Drukning		Ved andre Ulykkes- tilfælde	
	blandt Norges hjemme- hørende Befolkning.	inden Norges Grænses.	blandt Norges hjemme- hørende Befolkning.	inden Norges Grænses.	blandt Norges hjemme- hørende Befolkning.	inden Norges Grænses.
	1876.....	1 119	986	825	691	294
1877.....	969	824	678	540	291	284
1878.....	1 072	928	798	662	274	266
1879.....	877	743	637	509	240	234
1880.....	1 223	1 046	916	751	307	295
1881.....	1 200	1 053	832	690	368	363
1882.....	1 144	965	849	687	295	278
1883.....	958	816	638	509	320	307
1884.....	967	810	690	552	277	258
1885.....	1 103	971	806	690	297	281
1876—1880..	5 260	4 527	3 854	3 153	1 406	1 374
1881—1885..	5 372	4 615	3 815	3 128	1 557	1 487
1876—1885..	10 632	9 142	7 669	6 281	2 963	2 861

Det største Antal Ulykkestilfælde, som i noget enkelt af de senere Aar har forekommet blandt Norges hjemmehørende Befolkning, var 1286 i 1874, dernæst 1242 i 1868 og 1223 i 1880. Det mindste Antal i de sidste 30 Aar var 877 i 1879.

Vexlingerne bero især paa Antallet af dem, der omkomme ved Drukning; dog spiller i enkelte Aar Sneskred en betydelig Rolle, navnlig i 1868, da denne Art af Ulykkestilfælde krævede 161 Menneskeliv og i 1881, da der omkom 60 Mennesker, medens Antallet i almindelige Aar sjelden overstiger 20 (1880) og i Gjennemsnit for Aarene 1876—1879 og 1882—1885 alene udgjorde 7 aarlig.

Af de i Tabel 27 for Tidsrummet 1866—1885 meddelte Oplysninger angaaende Ulykkestilfældenes Fordeling paa de enkelte Maanedes sees, at det største Antal Personer omkomne ved Drukning falder paa Marts (Skreifiskerierne) og December, de fleste Ulykkestilfælde af anden Art, regnet

efter det daglige Antal, paa Februar og December. Som de gunstigste Maaneder fremhæver sig i førstnævnte Henseende Mai og September, hvilken sidste Maaned ogsaa, hvad andre Ulykkestilfælde angaar, er den gunstigste.

Blandt de Maaneder og Aar, i hvilke et mere end sædvanligt stort Antal Dødsfald ved Drukning har fundet Sted, fremhæves for Tiaaret 1866—1875 følgende: Februar 1869, da ikke mindre end 160 Personer af Norges Befolkning omkom paa denne Maade, Marts 1871 med 155 og Marts 1868 med 121 Dødsfald; i Tiaaret 1876—1885, for hvilket heromhandlede Opgave alene omfatter de inden Norges Grænser stedfundne Ulykkeshændelser, faldt det største Antal paa Juni 1884 med 113 og paa Marts 1882 med 112 Dødsfald.

Hvad de øvrige Ulykkestilfælde angaar, har neppe nogen Maaned i Mand's Minde været saa ulykkebringende som Februar 1868, da 171 Mennesker omkom hovedsagelig ved Sneskred; dernæst fremhæver sig Marts og April 1881 med henholdsvis 60 og 51 Dødsfald, sandsynligvis for en Del af samme Aarsag.

i) Dræbte og Myrdede. — Henrettede.

Antallet af Dræbte eller Myrdede udgjorde, ifølge de i Tabel 26 for det femtiaarige Tidsrum 1836—1885 meddelte Oplysninger, tilsammen 840 Personer. For hvert enkelt Femaar siden 1826 udgjorde Antallet, som følger:

A a r.	Uægte Børn fødte i Dølgemaal eller dræbte inden Forløbet af 24 Timer.			Andre dræbte eller myrdede Personer.			Samlet Antal Dræbte eller Myrdede.			Aarligt Antal beregnet for en Folkemængde af 1 Million.		
	Mand- kjen.	Kvinde- kjen.	Til- sammen.	Mand- kjen.	Kvinde- kjen.	Til- sammen.	Mand- kjen.	Kvinde- kjen.	Til- sammen.	Uægte Børn.	Andre.	Til- sammen.
1826—1830..	-	-	-	-	-	-	-	-	42	-	-	7.7
1831—1835..	-	-	-	-	-	-	-	-	51	-	-	8.8
1836—1840..	-	-	-	-	-	-	-	-	63	-	-	10.4
1841—1845..	-	-	-	-	-	-	-	-	86	-	-	13.4
1846—1850..	-	-	-	-	-	-	-	-	84	-	-	12.3
1851—1855..	-	-	-	-	-	-	-	-	77	-	-	10.7
1856—1860..	-	-	-	-	-	-	69	37	106	-	-	13.7
1861—1865..	33	25	58	25	6	31	58	31	89	7.0	3.8	10.8
1866—1870..	26	20	46	19	8	27	45	28	73	5.4	3.1	8.5
1871—1875..	20	16	36	47	13	60	67	29	96	4.1	6.8	10.9
1876—1880..	24	26	50	27	12	39	51	38	89	5.3	4.2	9.5
1881—1885..	26	20	46	22	8	30	48	28	76	4.8	3.1	7.9

I Aarene 1861—1885, for hvilke Opgaverne ere fulstændigst, vare de dræbte eller myrdede 423 Personer saaledes fordelt:

Uægte Børn	236,	hvoraf	129	af	Mandkjøn	og	107	af	Kvindekjøn.
Andre Personer . .	187,	-	140	-	—	-	47	-	—

Tilsammen 423, hvoraf 269 af Mandkjøn og 154 af Kvindekjøn.

Det relative Antal af Dræbte og Myrdede, nemlig 5.3 uægte Børn, 4.2 andre, tilsammen 9.5 aarlig, beregnet for en Folkemængde af 1 Million, er, hvad Barnemord angaar, forholdsvis temmelig høit, derimod, hvad de øvrige Drab og Mord angaar, forholdsvis mindre end i de fleste Lande.¹⁾

Angaaende de Henrettede er Oplysning for Aarene 1860—1885 meddelt i Tabel 26, Anm. 2 samt i Kriminalstatistiken for 1846—1885 S. 10. Det samlede Antal i disse Aar var 11, samtlige i Aarene 1860—1875.

j) Selvmord.

Angaaende dette Forhold har Sekretær Boye Strøm i «Meddelelser fra det Statistiske Centralbureau» Første Bind S. 153 o. fg. givet en Række af Oplysninger, der omfatte Aarene 1826—1880. Da det derfor vil være overflødigt her paany at behandle samme Gjenstand, skal man under Henviisning til nævnte Afhandling samt til den i nærværende Værk indtagne Tabel 28 her alene meddele en fra nævnte Afhandling hentet Hovedoversigt suppleret med Opgaver for Femaaret 1881—1885 samt en enkelt nyere og fuldstændigere Beregning vedrørende Alderens og Civilstandens Indflydelse paa Selvmordenes Hyppighed.

Det samlede og aarlige Antal Selvmord udgjorde i hver af de siden 1826 forløbne Femaarsperioder:

¹⁾ Jfr. Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 Indledn. S. LXVI, samt Oversigt over de vigtigste Resultater af Norges Kriminalstatistik for Aarene 1846—1885 Indl. S. 7, Anm. og S. 4. I Sverige og Danmark stiller Forholdet sig lidt ugunstigere end i Norge; i England udgjorde ifølge nævnte Indledn. til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. Antallet af Drab og Mord beregnet for en Befolkning af en Mill. 15, og i Spanien 94. I Italien blev der i Aaret 1887 (ifølge Statistica delle Cause delle Morti S. IX, jfr. S. XIX, Anm.) begaaet ca. 3100 Mord og Drab, eller noget over 100 for hver Million Indbyggere.

A a r.	Samlet Antal.	Aarligt Gjennemsnit.	Samme beregnet pr. 1 Mill. Indb.
1826—1830	439	88	81
1831—1835	565	113	97
1836—1840	659	132	108
1841—1845	688	138	106
1846—1850	748	150	109
1851—1855	769	154	106
1856—1860	725	145	94
1861—1865	703	141	85
1866—1870	661	132	76
1871—1875	669	134	75
1876—1880	670	134	72
1881—1885	653	131	68

I Henseende til Selvmordenes Fordeling efter Civilstand eller Familieforhold har Afhandlingens Forfatter af Hensyn til det dengang foreliggende indskrænkede Materiale ikke anstillet nogen direkte Beregning af Selvmordenes Hyppighed indenfor hver Aldersklasse særskilt for Ugifte, Gifte, Enkemænd og Enker, men istedet derfor først ved Hjælp af Aldersopgaverne beregnet, hvorledes Antallet af Selvmord vilde have været fordelt paa de forskellige Civilstandsklasser under Forudsætning af, at Civilstanden ingen Indflydelse havde udøvet, og derefter sammenlignet denne hypothetiske Fordeling med den virkelige. Resultatet af denne Beregning er fremstillet i følgende Tabel:

Civilstand.	M æ n d .			K v i n d e r .		
	a) Hypo- thetisk For- de- ling.	b) Virke- lig For- deling.	For- holdet: $\frac{100 \text{ b}}{\text{a}}$	a) Hypo- thetisk For- deling.	b) Virke- lig For- deling.	For- holdet: $\frac{100 \text{ b}}{\text{a}}$
Ugifte.....	112	152	136	34	43	126
Gifte.....	337	259	77	81	69	85
Enkemænd, Enker.....	60	98	163	34	37	109
Tilsammen	509	509	100	149	149	100

Heraf drages den Slutning, at Ægteskabet virker beskyttende mod Selvmord, medens derimod de, der aldrig have knyttet nogen ægteskabelig Forbindelse, saavel som de, hvis Forbindelse er bleven opløst, forholdsvis meget hyppigere bukkes under for Fristelsen. Videre paavises, at denne Ægteskabets lykkelige

Indflydelse vistnok virker baade paa Manden og paa Kvinden, men dog beskytter den første endnu stærkere end den sidste, hvorhos for Mandens Vedkommende Enkemandstanden, for Kvindens derimod den ugifte Stand, i heromhandlede Henseende viser sig at være den farligste.

Siden nævnte Afhandling blev skrevet, er det statistiske Materiale bleven forøget, idet der nu for den hele Tiaarsperiode 1876—1885 foreligger Opgaver over Selvmordernes Alder kombineret med Civilstand. Den Betænkkelighed, som tidligere var til Hinder for en direkte Beregning af heromhandlede Forhold, er vistnok fremdeles tilstede, idet Tallene endnu ere for smaa til i alle Dele at levere paalidelige Gjennemsnitsresultater, men danner ikke længere nogen afgjørende Hindring, og man hidsætter derfor nu Resultatet af den Beregning, for hvis Detailler der er gjort Rede i Tabel 28, Afdeling 3, og som er bleven udført paa den Maade, at Antallet af Selvmord blandt Mænd og Kvinder i Aarene 1871—1880 først er fordelt paa de forskjellige Alders- og Civilstandsgrupper efter samme Forhold som for Aarene 1876—1885 og dernæst bleven sammenholdt med Folkemængden i de tilsvarende Grupper den 31te December 1875. Ifølge denne Beregning skulde det aarlige Antal af Selvmord, beregnet pr. 1 Million, henholdsvis Ugifte, Gifte, Enkemænd og Enker inden hver af de anførte Aldersgrupper, stille sig saaledes:

Alder udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Dødsaar.	Mænd.				Kvinder.			
	Ugifte.	Gifte.	Enke- mænd (og Fra- skilte).	Ialt.	Ugifte.	Gifte.	Enker (og Fra- skilte).	Ialt.
15—24 Aar	41	33	ikke beregnet.	41	11	13	ikke beregnet.	11
25—34 -	157	72	352	116	40	21	-	29
35—44 -	317	92	401	142	73	30	84	43
45—54 -	405	221	451	254	112	67	91	77
55—74 -	495	303	780	394	81	202	103	100
75 og derover	457	357	635	493	78	156	117	122
Ialt over 15 Aar	117	179	641	178	32	53	99	49

Disse Opgaver staa for Mandkjønnets Vedkommende for hver enkelt Aldersgruppe i den fuldstændigste Overensstemmelse med det tidligere for samtlige Aldersgrupper underet beregnede Resultat, idet det relative Antal af Selvmord blandt Gifte stadigt er mindre og blandt Enkemændene stadigt større end blandt de Ugifte. Derhos synes Beregningerne at antyde, at den heldige Indflydelse, som Ægteskabet udøver paa heromhandlede Forhold, gjør sig forholdsvis mere

gjældende i de yngre Aldersklasser end i de ældre, endskjønt denne Indflydelse ogsaa her træder klart nok frem. Muligens bidrager Næringssorger til i nogen Grad at forøge Antallet af Selvmord blandt gifte Mænd i en mere fremrykket Alder; men Resultatet af denne specielle Beregning trænger vistnok til at støttes ved flere Iagttagelser.

Hvad Kvinderne angaar, maa det erindres, at Tallene her er mindre og Resultaterne derfor navnlig for de enkelte Aldersklasser usikrere end for Mændene. Det viser sig her indtil det 54de Aar et gunstigere Forhold for de gifte end for de ugifte Kvinder, men senere omvendt. Aarsagen hertil er neppe at søge i tiltagende Næringssorger, da denne Bevæggrund til Selvmord ifølge tidligere Iagttagelser ikke spiller nogen særlig fremtrædende Rolle hos Kvinderne, medens den hos Mændene sandsynligvis er det hyppigste Motiv (jfr. Indledn. til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856—1865 S. LXVIII)¹⁾.

Tilsvarende detaillerede Opgaver har man i den fremmede statistiske Literatur alene forefundet for Sveriges Vedkommende, og da disse, baade fordi Opgaverne angaar et større Folketal og fordi Beregningen direkte kan anstilles for Tiaaret 1876—1885 med Folkemængden den 31te Decbr. 1880 som Sammenligningspunkt, er det af Interesse at sammenholde de norske Beregninger hermed. Man har derfor paa Grundlag af de svenske Opgaver for Aarene 1876—1885 udarbejdet følgende Oversigt udvisende det aarlige Antal af Selvmord i Sverige beregnet for 1 Million henholdsvis Ugifte og Enkemænd (Enker) samt Gifte²⁾.

Aldersaar.	Mænd.			Kvinder.		
	Ugifte og Enkemænd.	Gifte.	Ialt.	Ugifte og Enker.	Gifte.	Ialt.
15—25.....	67	68	67	37	21	36
25—35.....	271	110	187	89	19	50
35—45.....	608	222	297	68	45	51
45—55.....	737	296	363	107	74	84
55—65.....	632	288	356	100	79	87
65—75.....	573	282	381	74	56	67
75 og derover.....	378	166	287	63	57	62
Ialt over 15 Aar	231	230	230	64	50	58

¹⁾ Maaske staar det ugunstige Forhold for ældre gifte Kvinder i Forbindelse med Sindssygdøm.

²⁾ Opgaverne give ikke Anledning til at anstille Beregningen særskilt for Ugifte og for Enkemænd eller Enker i forskellige Aldersklasser.

For Danmarks Vedkommende udgjorde i Aarene 1876—1885 Antallet af Selvmord¹⁾:

Aldersklasser.	Paa 1 Million Mænd.	Paa 1 Million Kvinder.
10—20 Aar	96	52
20—30 -	290	107
30—40 -	386	100
40—50 -	761	171
50—60 -	1 231	225
60—70 -	1 329	372
70—80 -	1 319	343
80 Aar og derover	1 071	359
Ialt	561	145

Derhos udgjorde Antallet af Selvmord i Danmark beregnet pr. 1 Million Indbyggere over 20 Aar for ugifte Mænd 538, for gifte Mænd 640, for Enkemænd 1777 og for fraskilte og separerede Mænd 3998, ialt 698, samt for ugifte Kvinder 174, for gifte Kvinder 133, for Enker 317 og for fraskilte og separerede Kvinder 380, ialt 171.

Overhovedet forholder det relative Antal af Selvmord ved den voxne Befolkning af 15 Aar og derover i Norge sig til det tilsvarende Antal i Sverige og Danmark omtrent²⁾ som 100 : 130 : 354 for Mændenes og som 100 : 120 : 323 for Kvindernes Vedkommende.

Naar man vil sammenligne Forholdstallene for de tre Lande for de forskellige Aldersklasser, støder man paa den Vanskelighed, at disse ikke ere overensstemmende, idet der ligger $\frac{1}{2}$ Aar imellem de norske og de svenske og fem Aar mellem disse og de danske. Denne Vanskelighed har jeg søgt at afhjælpe ved at lægge den for Sveriges Vedkommende anvendte Gruppering til Grund og derefter tillempe de norske og de danske Forholdstal ved Hjælp af aritmetisk Differentsberegning. Herved har jeg fundet nedenstaaende approximative Forholdstal, beregnet pr. 1 Million Indbyggere i hver Aldersklasse.

¹⁾ Ifølge «Nationaløkonomisk Tidsskrift» 1889, S. 256.

²⁾ Sammenligningen er ikke ganske nøiagtig, da Aldersgrænsen for Norges Vedkommende er for det 15de Fødselsaar = Alder 14 $\frac{1}{2}$ og jeg, hvad Danmark angaar, ikke har forefundet nogen direkte Beregning for Personer over 15 Aar og derfor har taget Middeltallet af Forholdstallene for Personer over 10 Aar og for Personer over 20 Aar.

Aldersklasser.	Mandkjøn.			Kvindekjøn.			Sættes Forholdstallene for Norge lig 100, blive Forholdstallene for Sverige og Danmark:			
	Norge.	Sve- rige.	Dan- mark.	Norge.	Sve- rige.	Dan- mark.	for Mændene		for Kvinderne	
							Sve- rige.	Dan- mark.	Sve- rige.	Dan- mark.
15—25 Aar.....	45	67	193	12	36	79	149	429	300	659
25—35 -	117	187	338	30	50	103	160	289	167	343
35—45 -	147	297	574	45	51	135	202	391	113	300
45—55 -	261	363	996	78	84	198	139	382	108	254
55—65 -	355	356	1 280	90	87	298	100	361	97	331
65—75 -	430	381	1 324	110	67	358	89	308	61	325

Af disse Tal, som man paa Grund af det paa de enkelte Aldersklasser faldende ringe Antal Iagttagelser selvfølgelig ikke bør tillægge formegen Vægt, fremgaar, at Forholdet mellem Selvmordenes Hyppighed i Norge og i Danmark for de fleste Aldersklassers Vedkommende er som 1 : 3 à 4. Sammenligner man Norge og Sverige, vil man finde, at Forholdet, skjønt i det hele gunstigt for Norge, dog for de ældste Aldersklassers Vedkommende stiller sig ugunstigere. Hvad særlig Kvinderne angaar, da er Antallet af Selvmord af Personer i Alderen 15—25 Aar forholdsvis betydeligt i Sverige (og endnu mere i Danmark); men derefter bedres de svenske Forholdstal stadigt i Sammenligning med de norske. For Mandkjønnets Vedkommende er der i Henseende til de indbyrdes Forhold mellem de norske og de svenske Forholdstal først en Stigen indtil omkring det 40de Aar og derefter en Falden.

Af de særskilte Beregninger for Gifte og Ugifte erfares det, at det ugunstigere Forhold, som for de ældre Mænd og Kvinders Vedkommende gjør sig gjældende i Norge sammenlignet med Sverige, ogsaa viser sig særskilt for dem, der ere, saavel som for dem, der ikke ere gifte.

VIII.

Indvandring og Udvandring.

a) *Indvandringen.*

De statistiske Opgaver angaaende Indvandringen ere meget sparsomme, da der ikke er nogen Anmeldelsespligt for dem, der bosætte sig her i Landet, og Administrationen forøvrigt ikke har noget Middel til at konstatere Indvandringens Størrelse. Dog giver Folketællingerne nogle Oplysninger i heromhandlede Retning, forsaavidt de angive Befolkningens Fødesteder, idet man nemlig deraf kan se, hvormange af den til en vis Tid i Norge bosatte Befolkning der er født i de forskjellige fremmede Lande. Da disse Opgaver vise Indflytningens samlede Resultat til et vist Tidspunkt med Fradrag af dem, der efter Indflytningen enten ere døde eller igjen udflyttede, vil det sees, at man ad denne Vei ikke faar nogen direkte Oplysning om Størrelsen af den aarlige Indvandring i et vist Tidsrum. Noget længere paa Vei i denne Henseende kommer man ved at sammenligne heromhandlede Opgaver for to Folketællinger, idet Forskjellen mellem disse Opgaver skulde vise den i Mellemtiden mellem Folketællingerne stedfundne Indvandring af Personer fødte i Udlandet med Fradrag af de blandt dem stedfundne Dødsfald og af de igjen udflyttede Personer. Naar saaledes Folketællingen af 1865 angiver 15 784 og Folketællingen af 1875 28 826 i Sverige fødte Personer som hjemmehørende i Norge, maa der i Tidsrummet 1866—1875 være indvandret mindst 13 042 svenskfødte Personer, samt derhos saamange, som i samme Aar ere døde eller udflyttede. Hvis man antager, at Dødeligheden har været den samme som ved den norske Befolkning overhovedet, skulde, Hensyn taget til de Svenskfødtes Aldersfordeling, den aarlige Dødelighedsprocent kunne sættes til omtrent 1.24 Pct.¹⁾, men da Dødeligheden for de Svenskfødte i Norge vel mindst maa sættes lig Dødeligheden i Sverige, maa dette Tal forhøies til omtrent 1.32 Pct. Efter 1.32 Pct. skulde Antallet af Dødsfald blandt den svenskfødte Befolkning i Norge for det hele Tiaar kunne beregnes til 13.2 Pct. af Middel-

¹⁾ 1856—1865: 1.27, 1871—1881: 1.21, gj.sn. 1.24 Pct.

befolkningen (22 305) = 2944; følgelig skulde Indvandringen af Svenske, bortset fra de igjen udvandrede, kunne beregnes i Tiaaret 1866—1875 at have udgjort $13\ 042 + 2944 = 15\ 986$ eller med et rundt Tal 16,000, altsaa 1600 aarlig.

Naar de i den svenske Befolkningsstatistik indeholdte Opgaver over den aarlige Udvandring fra Sverige til Norge give et noget lavere Resultat, nemlig 14 828¹⁾, da kan denne forøvrigt ikke betydelige Uoverensstemmelse forklares enten saaledes, at de svenske Opgaver ikke ere ganske fuldstændige, eller ogsaa derved, at der blandt de i 1875 til Norges hjemmehørende Folkemængde henregnede Personer befandt sig endel svenskfødte Jernbanearbeidere og andre, hvis Ophold i Norge har været af midlertidig Karakter, medens dette ikke i alle Tilfælde var anmærket i Listerne. Sandsynligvis har begge disse Omstændigheder samtidig gjort sig gjældende.

Af Personer fødte i andre fremmede Lande vare i 1865: 5476 og i 1875: 7434 hjemmehørende i Norge. Dette viser en Tilvæxt af 1958 Personer i Tiaaret, og naar man hertil efter samme Beregningsmaade som for de i Sverige fødte tillægger 852 for de i Tiaaret døde, hvilket heller turde være for lavt end for høit, udkommer som samlet Indvandring fra andre Lande end Sverige 2810, foruden dem, der have erstattet de i samme Tidsrum udvandrede Fremmede.

Den aarlige Indvandring til Norge skulde saaledes for Tiaaret 1866—1875 kunne beregnes til 1600 Svenske og 280 andre, deriblandt 118 fra Finland, 52 fra Danmark, 37 fra Tyskland, 19 fra Nordamerika, 16 fra Rusland og 14 fra Storbritannien, uberegnet de igjen udvandrede Fremmede.

For Aarene efter 1875 kan lignende Beregning ikke anstilles, forinden Resultaterne af næste Folketælling blive bekendte. Da der imidlertid for Sveriges Vedkommende foreligger Opgaver over Udvandringen til Norge, hidrørende nedenstaaende Uddrag af den svenske Befolkningsstatistik:

1866	1 111	1876	1 880
1867	1 293	1877	1 807
1868	1 556	1878	1 696
1869	1 579	1879	1 557
1870	1 604	1880	1 714
1871	1 350	1881	1 460
1872	1 356	1882	1 551
1873	1 501	1883	1 577
1874	1 560	1884	1 604
1875	1 918	1885	1 261
1866—1870 . . .	7 143	1876—1880 . . .	8 654
1871—1875 . . .	7 685	1881—1885 . . .	7 453

¹⁾ Jfr. Livs- og Dødstabeller, S. XXIII.

For Aarene 1861—1865 anføres Udvandringen til Norge kun at have udgjort 3402 og 1856—1860 alene 16; men ialfald den sidste Opgave er iøinefaldende for lav.

Om den Art af Indvandring, der bestaar i Hjemvenden af tidligere rømte Søfolk, henvises til de i et senere Afsnit gjorte Bemærkninger.

b) Udvandringen.

Angaaende Udvandringen har man for sammes vigtigste Del, nemlig Udvandringen til de oversøiske Steder, aarlige Opgaver, hvis Hovedresultater er indtaget i nærværende Værks Tabel 1. For de senere Aar støtte disse Opgaver sig til den ved Lov af 22de Mai 1869 (jfr. provisor. Anordn. af 6te April 1867) anordnede Kontrol med Emigrantbefordringen, medens man tidligere dels ved Opgaver fra de forenede Rigers Konsuler i Kvebek og New York, dels ved Opgaver fra de norske Søstæder, i hvilke Emigranterne have indskibet sig for Amerika, dels endelig ved Opgaver fra de Præstegjeld, hvor de Udvandrede hørte hjemme, samt over de udfærdigede Pas, søgte at skaffe sig saa paalidelige Oplysninger som muligt, jfr. Indleån. til Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1866, S. XV.

Man hidsetter nedenfor en Oversigt over den til de Forenede Stater samt til Australien siden 1861 foregaaende Udvandring sammenstillet med de i den amerikanske Statistik indeholdte Opgaver over ankomne norske Emigranter:

A a r .	Ifølge norske Opgaver		Ifølge amerikanske Opgaver til de Forenede Stater. ¹⁾	A a r .	Ifølge norske Opgaver		Ifølge amerikanske Opgaver til de Forenede Stater. ¹⁾
	til Amerika.	til Australien.			til Amerika.	til Australien.	
1861.....	8 900	-	28	1876.....	4 313	42	6 031
1862.....	5 250	-	66	1877.....	3 195	11	4 333
1863.....	1 100	-	227	1878.....	4 833	30	5 216
1864.....	4 300	-	70	1879.....	7 607	1	9 488
1865.....	4 000	-	3 258	1880.....	19 615	595	23 054
1866.....	15 455	-	7 849	1881.....	25 956	20	26 967
1867.....	12 828	1	1 739	1882.....	28 788	16	27 197
1868.....	13 209	2	6 461	1883.....	22 167	-	21 295
1869.....	18 055	15	17 718	1884.....	14 762	14	13 906
1870.....	14 788	50	12 356	1885.....	13 972	9	11 692
1871.....	12 055	221	11 307	1861—1865..	23 550	-	3 649
1872.....	13 081	784	10 348	1866—1870..	74 335	68	46 123
1873.....	9 998	354	18 107	1871—1875..	43 671	1 471	50 808
1874.....	4 565	36	6 581	1876—1880..	39 563	679	48 122
1875.....	3 972	76	4 465	1881—1885..	105 645	59	101 057
					286 764	2 277	249 759

¹⁾ Ifølge Census Report Vol. 1, S. 462—463, samt Quarterly Reports 1885—1886, S. 353.

Som det vil sees, ere de amerikanske Opgaver indtil 1868 ganske ufuldstændige, hvad den norske Indvandring angaar, hvorimod de fra 1869 af i det hele taget ikke ere meget afvigende fra de norske. Herfra gjør dog enkelte Aar, navnlig 1873 og 1880, Undtagelse, idet den amerikanske Statistik for disse Aar angiver henholdsvis 8 109 og 3 439 flere Indvandrere end den norske. Det kan imidlertid ved Vidnesbyrd hentede fra selve Amerika godtgjøres, at de officielle amerikanske Opgaver for disse Aar ere feilagtige. Ifølge Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler i Kvebek og New York ankom der nemlig:

	1872.	1873.	
til Kvebek	4 940	3 079	norske Udvandrere
- New York	6 451	6 066	-

Tilsammen 11 391 9 145 norske Udvandrere,

hvilke Opgaver, som det vil sees, væsentlig stemme med de norske for 1873 og vise, at Udvandringen fra 1872—1873 ikke tiltog, men aftog. Ligeledes kan for Aarene 1879, 1880 og 1881 oplyses, at den norske Indvandring til de Forenede Stater i Konsulatberetningerne for Washington angives til henholdsvis 7 345, 19 895 og 22 705 Personer, hvilket ligeledes viser de norske Opgavers væsentlige Rigtighed.

Med de direkte Opgaver over Udvandringen er det af Interesse at sammenholde de amerikanske Censusopgaver over Antallet af norskfødte Personer, der blev talte ved Folketællingerne af 1ste Juni 1860, 1870 og 1880, nemlig henholdsvis 43 995, 114 247 og 181 729. Forøgelsen fra 1ste Juni 1860 til 1870 var altsaa 70 252 og fra 1870 til 1880 67 482. Naar hertil af Hensyn til de i Mellemtiden blandt den norskfødte Befolkning indtrufne Dødsfald lægges 15 Pct. af Middelfolkemængden (henholdsvis 70 000 og 148 000)¹⁾, skulde den samlede norske Indvandring, med Fradrag af de igjen Udvandrede, i Tiaaret 1860—1870 have udgjort 80 752 og i det følgende Tiaar 89 682.

Efter de direkte Opgaver over Udvandringen fra Norge kan det antages, at der til de Forenede Stater i Tidsrummet 1ste Juni 1860—1ste Juni 1870 ankom omtrent 79 400 og fra 1ste Juni 1870 til 1ste Juni 1880 omtrent 85 400

¹⁾ Ifølge de Forenede Staters Census Report for 1880 Vol. XXII, I S. XXV ere de for de forskjellige Aldersklasser beregnede Dødelighedsprocenter overhovedet næsten de samme som i Norge for Tiaaret 1871—1881, og man skulde derfor, naar Hensyn tages til den norskfødte Befolknings Aldersfordeling (se Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik S. 161) kunne regne en Gjennemsnitsdødelighed af 1.21 Pct. aarlig (jfr. nærv. Skrift S. 110, Anm.); imidlertid oplyser den nævnte amerikanske Kilde, at de der meddelte Opgaver ere 15—30 Pct. for lave, hvorfor Dødeligheden kan ansættes til 1.39—1.57 Pct. eller gjennemsnitlig nærmest 1.5 Pct. Middelfolkemængden i Tidsrummet 1ste Juni 1860 til 1ste Juni 1870 er afvigende fra Summen af den norskfødte Befolkning 1ste Juni 1860 og 1ste Juni 1870 divideret med 2, fordi Indvandringen af Norske til Amerika var liden i Aarene 1860—1865, men meget betydelig i Aarene 1866—1870; for Aarene 1870—1880 kan derimod Middelfolkemængden sættes lig det arithmetiske Middeltal af Folkemængden ved Periodens Begyndelse og Ende.

Norske til de Forenede Stater¹⁾, og sidstnævnte Opgaver vise sig altsaa at være noget, men ikke væsentligt lavere end den paa de amerikanske Censuspogaver byggede Beregning.

Af de for Australien meddelte Opgaver vil det sees, at Udvandringen fornemmelig foregik i Aarene 1871—1873. Siden 1880 har, med Undtagelse af en i nævnte Aar stedfunden større Expedition hovedsagelig fra Drammen og Omegn til Sandwichsøerne, indskrænket sig til nogle faa Personer om Aaret. Bestemelsesstedet har forøvrigt især været Sydaustralien, Victoria og Ny Zealand.

Til andre oversøiske Lande vise de officielle Opgaver alene for 1880 en Udvandring af 2 Personer til Natal. Imidlertid er der, som bekjendt, reist adskillige norske Missionærer og Assistenten med Familie over til Zulu og Madagascar, ligesom ogsaa endel ere udvandrede til Afrika forøvrigt, saaledes for endel Aar siden et Selskab fra Bergen til Natal, tilsammen til denne Verdensdel antagelig over 100 Personer i Løbet af de sidste tyve Aar. Derhos er der navnlig i de senere Aar foregaaet Udvandring af enkelte Personer til Argentina.

Til Sverige er der ifølge den svenske Befolkningsstatistik for Aaret 1875, da disse Opgaver for første Gang blev meddelte, indvandret fra Norge:

i Aaret 1875	355	i Aaret 1881	498
- — 1876	451	- — 1882	540
- — 1877	432	- — 1883	597
- — 1878	498	- — 1884	647
- — 1879	465	- — 1885	772
- — 1880	634		

Hvis man for Aarene 1871—1874 forudsætter det samme aarlige Antal at være indvandret som i 1875, skulde den hele Indvandring fra Norge til Sverige i Tiaaret 1871—1880 kunne ansættes til 4 255 Personer. Antallet af norskfødte Personer bosatte i Sverige udgjorde ifølge Folketællingerne af 1870 og 1880 henholdsvis 2570 og 4433, hvilket viser en Tilvæxt af 1863 og, med Tillæg for Dødsfald efter 13.2 Pct. af en Middelbefolkning af 3500, ialt 2335 Indvandrede. Naar de direkte Opgaver over Indvandring vise et saameget

¹⁾ Ved denne Beregning har man gaaet ud fra, at samtlige Seilskibspassagerer ere ankomne til de Forenede Stater senere end 1ste Juni, hvilket nemlig, bortset fra ganske enkeltstaaende Undtagelser, er konstateret for 1870 og 1880 og efter den sædvanlige Afseilingstid ligeledes maa ansees sikkert, hvad 1860 angaar. For Dampskibsbefordringens Vedkommende har man for 1880 gaaet ud fra, at alle efter 15de Mai fra Norge afreiste Emigranter ere ankomne til de Forenede Stater efter den 1ste Juni. For 1870 og 1860, da Dampskibsbefordringen forøvrigt alene spillede en lidet fremtrædende Rolle, har man i Analogi med Erfaringer fra 1868 og 1871 antaget, at $\frac{1}{3}$ af Udvandrerne afreiste før og $\frac{2}{3}$ efter 15de Mai og saaledes ankom til Amerika efter 1ste Juni.

høiere Tal, kan dette dels forklares derved, at disse indbefatte adskillige Svensk-fødte, der tidligere vare udvandrede til Norge, dels derved, at endel af de til Sverige indvandrede Norske senere ere vendte tilbage til Norge.

For de øvrige Lande i Europa kan man alene ad indirekte Vei, nemlig ved Hjælp af de i vedkommende Folketællinger indeholdte Oplysninger om norskfødte Personer, der paa Tællingstiden opholdt sig i de forskjellige Lande, slutte sig til Udvandringens Størrelse. Disse Folketællingsopgaver ere imidlertid, som det fremgaar af de i Bilag 3 meddelte specielle Oplysninger, meget mangelfulde, dels fordi der i flere Lande kun tælles efter den paa Tællingsdagen tilstedeværende Folkemængde, hvorved Tællingstiden, Søfartsforholdene og andre tilfældige Omstændigheder kunne influere paa Antallet af de norskfødte, dels fordi i mange Lande Nordmænd slaaes sammen med Svenske og Danske. Som det sandsynligste Hovedresultat kan nævnes, at den aarlige Udvandring af Norske til andre europæiske Lande Aar om andet kan dreie sig om 300 Personer, iberegnet Sømænd, men bortset fra de blandt disse stedfundne Rømninger.

Rømning af Søfolk spiller desværre en ikke ubetydelig Rolle i vore Befolkningsforhold, idet derved adskillige Mænd hvert Aar gaar tabt for vor Befolkning, paa samme Tid som mange af dem styrter sig i en moralsk og økonomisk Ruin. Da den aarlig udgivne Skibsfartsstatistik indeholder detaljerede Opgaver saavel over de rømte som over de efter Rømning senere hjemvendte Sømænd, og der ligeledes i Indledningen til Livs- og Dødstabellerne S. XXIII—XXIV nylig er gjort Rede for dette Forhold, skulle vi ikke her videre berøre samme, men alene oplyse, at det samlede Antal af Rømte i sidstnævnte Værk for Tiaaret 1871—1880 er anslaaet til 11 200 og Antallet af de blandt tidligere rømte Søfolk hjemvendte til 5200.

c) *Den oversøiske Udvandringens Udviklingsgang*

vil bedst sees af efterfølgende Tabel 1, hvor Antallet af de i hvert Aar Udvandrede er anført ligefra Aaret 1821, da, saavidt vides, den første norske Amerika-emigrant, ^MEng Person fra Stavanger Amt, udvandrede¹⁾, hvilket senere gav Stødet til den i 1825 afreiste Expedition paa 53 Personer, der igjen maa betragtes som den fjernere liggende Foranledning til den i 1836 begyndte, Aar efter Aar sig gjentagende, Udvandring.

Udvandringens stigende Omfang vil erfares af omstaaende Opgave over dens Størrelse i hvert Femaar siden 1836:

¹⁾ Tabeller vedk. Folkem. Bevæg. 1856--1865, Indledning S. LXX.

	Antal Udvandrede til oversøiske Steder	
	i det hele.	aa­rlig pr. 100 000 Indbyggere. ¹⁾
1836—1840	1 200	20
1841—1845	5 000	78
1846—1850	12 000	176
1851—1855	20 270	281
1856—1860	15 800	204
1861—1865	23 550	286
1866—1870	74 403	864
1871—1875	45 142	510
1876—1880	40 244	430
1881—1885	105 704	1 097

Væxten er ofte foregaaet stødvis. Efterat Antallet i Aarene 1836—1842 havde holdt sig paa nogle Hundreder i hvert Aar og først i 1842 havde oversteget 400, voxte det i 1843 med en Gang fra 700 til 1600 og har senere ikke i noget Aar været mindre end 1000. Paa Grund af de trykkede Tider, der begyndte i 1847 med Udbredelsen af Potetsygdommen og derefter øgedes ved efterfølgende høje Kornpriser og uheldige Handelskonjunkturer, svulmede Antallet i 1848 op til 4000 mod 1400 i det foregaaende Aar og holdt sig i Aarene 1851—1865, ogsaa efterat Konjunkturerne vare blevne bedre, for det meste mellem 4000 og 5000 eller deromkring, med et Maximum af 8900 i 1861 (efter den uheldige Høst 1860) og et Minimum af 1100 i 1863 (foraarsaget ved Borgerkrigen i Amerika); i de øvrige Aar, i hvilke Antallet af Udvandrere var forholdsvis lidet, antages det ringe Antal af 1600 i 1855 foranlediget ved de gunstige Konjunkturer i Norge, medens det heller ikke betydelige Antal i Aarene 1859 og 1860 vel stod i Forbindelse med de flaae Konjunkturer, som Handelskrisen i 1857 efterlod saavel i Amerika som næsten overalt. Med Aaret 1866 indtraadte en voldsom Tilvæxt, nemlig fra 4000 til 15 455, hvilket uden Tvivl hovedsagelig maa tilskrives den Omstændighed, at Borgerkrigen i de Forenede Stater, der i flere Aar havde hemmet Udvandringsstrømmen, i 1865 fik sin Afslutning. Ogsaa i de følgende Aar holdt den norske Udvandring sig paa den tidligere ukjendte Høide af over 12 000, kulminerende med 18 070 i 1869, der dannede det sidste Aar i en fleraarig Periode af økonomisk Tryk. Derefter sank Udvandringstallet gradvis ned til 10 352 i 1873, og holdt sig senere, under Indflydelsen af de da indtraadte særdeles gunstige økonomiske Forholde i Norge og de af disse affødte store Jernbanearbejder og andre Foretagender, paa omkring 4 000 ligesaa fra 1874 til 1878. Nu gjorde imidlertid Tidernes Tryk sig atter gjældende og foranledigede en Udvandring af betydeligt større Omfang end

¹⁾ Ifølge Tabel No. 1, hvis Beregninger paa Grund af nogen Forskjel i den til Grund lagte Folkemængde afvige ubetydeligt fra de i Meddelelser fra det stat. Centralbureau, Første Bind, S. 90, meddelte.

nogensinde før, idet der i Aarene 1880—1883 endog afreiste over 20 000 hvert Aar, i 1882 endog 28 804 og i 1881 25 976. Siden 1884 har Udvandringen vistnok i 3 Aar været noget mindre, nemlig 14—15 000 aarlig, men dette er jo endnu en meget stærk Udvandring, og i Aarene 1887 og 1888 har Antallet atter oversteget 20 000 aarlig. Som en medvirkende Aarsag til de senere Aars store Udvandring kan foruden Tilskyndelser og Pengeforsendelser fra tidligere udvandrede Slægtninge, nævnes Agenternes Virksomhed samt de betydeligt lettede Dampskibsforbindelser.

Til Sammenligning med andre Lande hidsættes efter Bodio: «Emigrazione italiana» for 1883, S. XXVI følgende Tabel over den beregnede Udvandring pr. 100 000 Indbyggere¹⁾:

Antal Udvandrere pr. 100 000 Indbyggere.

A a r.	Ita- lien.	England og Wales.	Skot- land.	Irland.	Stor- britannien og Irland over- hovedet.	Tysk- land.	Schweiz.	Sve- rige.	Norge. 1)	Dan- mark. ²⁾
1870.....	?	405	614	1 435	578	-	123	341	815	179
1871.....	?	394	515	1 373	550	168	135	289	675	198
1872.....	?	455	523	1 406	600	278	172	262	762	350
1873.....	?	475	570	1 617	652	229	174	211	569	366
1874.....	?	448	543	1 169	563	100	94	78	253	169
1875.....	?	325	393	801	402	68	62	81	223	106
1876.....	79	283	270	502	313	63	61	82	240	80
1877.....	80	245	232	441	272	49	59	65	176	95
1878.....	84	278	297	570	322	54	91	96	267	150
1879.....	140	401	501	798	469	74	150	281	418	155
1880.....	125	431	590	1 810	650	235	254	797	1 111	287
1881.....	154	539	718	1 472	694	465	384	893	1 427	405
1882.....	238	628	863	1 626	798	428	383	976	1 584	590
1883.....	248	705	834	2 043	914	367	448	568	1 219	425
1884.....	209	568	588	1 402	691	317	315	392	812	320
1885.....	277	486	572	1 160	593	229	243	?	769	221

Af disse Opgaver fremgaar, at Norge er det Land i Europa, der næst Irland har den stærkeste Udvandring. I enkelte Aar, som 1881 og 1882, har endog den norske Udvandring fuldkommen staaet paa Høiden af den irske.

¹⁾ Naar de i samme anførte Tal for Norges Vedkommende ere noget afvigende fra de i førnævnte Tabel 1 meddelte, skriver dette sig derfra, at Bodio paa nævnte Sted har benyttet Folkemængden efter den sidste Folketælling som fast Divisor for alle Aar.

²⁾ Østerrige i Aarene 1880—1884 henholdsvis 47, 61, 35, 34 og 33; Frankrige i samme Aar: 12, 12, 13, 11 og 16 og Portugal: 277, 322, 402, 423 og 385.

d) *Udvandrerne Fordeling efter Kjøen og Alder.*

Angaaende dette Forhold er fra 1868 af i de aarlige Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse bleven meddelt Opgaver, der siden 1876 giver Oplysning om Udvandrerne Fordeling saavel paa de enkelte Aldersaar som paa Fødselsaar med Sammendrag i femaarige Grupper. Derhos findes i Tabeller vedk. Folkem. Bevægelse i Aarene 1851—1870 og 1871—1875 samt i de tilsvarende Sammendrag for 1876—1880 og 1881—1885 meddelt femaarsvis udarbejdede Oversigter fra 1866 af, der for 1866—1870 tillige meddele Opgaver for hvert enkelt af Aarene 1866 og 1867, saa at man fra nævnte Aar har en fuldstændig Række af de hidhenhørende Opgaver, af hvilke der i nærværende Værks Tabel 29 er meddelt et Sammendrag efter femaarige Aldersklasser.

Af de i Aarene 1866—1885 til oversøiske Steder udvandrede 265 438 Norske var der 149 422 Personer af Mandkjøn og 116 016 Personer af Kvindekjøn, blandt 100 000 Udvandrere altsaa henholdsvis 56 292 og 43 708, eller 56.3 og 43.7 Pct.

Forholdet har i de enkelte Aar varieret temmelig meget, nemlig Mandkjønnets Procenttal mellem 61.9 i 1879 og 51.2 i 1874 og omvendt Kvindekjønnets i de samme Aar mellem 38.1 og 48.8. Ved en særligt fremtrædende Aldersklasse, nemlig Mænd i Alderen 20—25 Aar, var Procentforholdet i nævnte Aar henholdsvis 18.1 og 8.9, medens det i 1867 var saa lavt nede som 8 Pct., beregnet pr. 100 Udvandrere af begge Kjøen.

Nedenfor meddeles en Oversigt over, hvorledes disse Forhold har stillet sig i hvert af Aarene 1866—1885 samt i Aarene 1857—1862 og de siden 1866 forløbne femaarige Tidsrum.

A a r.	Af 100 Emigranter faldt paa:			A a r.	Af 100 Emigranter faldt paa:		
	Mand- kjøn.	Heraf Mænd i Alderen 20—25 Aar.	Kvinde- Kjøn.		Mand- kjøn.	Heraf Mænd i Alderen 20—25 Aar.	Kvinde- kjøn.
1866.....	59.2	10.3	40.8	1879.....	61.9	18.1	38.1
1867.....	55.2	8.0	44.8	1880.....	60.7	16.3	39.3
1868.....	56.1	8.5	43.9	1881.....	57.4	13.4	42.6
1869.....	56.2	9.2	43.8	1882.....	57.4	13.4	42.6
1870.....	55.2	8.6	44.8	1883.....	55.7	13.0	44.3
1871.....	56.3	9.4	43.7	1884.....	54.4	13.2	45.6
1872.....	54.1	9.4	45.9	1885.....	52.0	11.5	48.0
1873.....	54.2	10.2	45.8				
1874.....	51.2	8.9	48.8	1857—1862..	53.5	7.3	46.5
1875.....	53.4	10.4	46.6	1866—1870..	56.4	9.0	43.6
1876.....	55.2	12.8	44.8	1871—1875..	54.2	9.6	45.8
1877.....	53.1	12.3	46.9	1876—1880..	59.1	15.6	40.9
1878.....	55.8	14.0	44.2	1881—1885..	55.9	13.1	44.1

Høie Forholdstal for Mandkjøn har i Regelen fremtraadt i de Aar, da Udvandringsstrømmen begynder at voxe, saaledes navnlig i 1866, 1879 og 1880, hvilket synes at have sin naturlige Forklaringsgrund deri, at det især er Mændene, der tager Initiativet til Udvandringen, i Forbindelse med den Omstændighed, at de Aarsager, der tilskynde til Udvandring, først og fremst virker paa løse og ledige yngre Mænd. Naar nu den nye Udvandringsstrøm har vedblevet i nogen Tid, kommer gjerne Kvinderne mere og mere med, dels tilskyndede af sine i Forveien udvandrede Mænd og Slægtninge, dels fordi Udvandringen under sit videre Forløb mere antager Karakteren af Familieudvandring. Det høieste Procentforhold for Mandkjøn falder saaledes ikke sammen med et Maximum af Udvandring, da dette i Regelen først indtræder nogle Aar efterat en ny Væxt i Udvandringen er begyndt. Et lavt Forholdstal for Mandkjønnet staar ofte i Forbindelse med en aftagende Udvandring.

Disse Vexlinger gjør sig, som allerede nævnt, særlig bemærkelige i Henseende til Mænd i Alderen 20—25 Aar, blandt hvilke Størstedelen bestaar af løse og ledige arbeidssøgende Personer. Men ved Siden heraf har der for denne Aldersklasse gjort sig gjældende en i betydelig Grad stigende Tendents, idet Procentforholdet af Mænd i Alderen 20—25 Aar fra 7.3 Pct. i Aarene 1857—1862 er steget til 15.6 Pct. i 1876—1880, medens det i de følgende Aar, paa Grund af det for Kvindernes Vedkommende paaviste Forhold, viser noget lavere Tal, nemlig 13.2 Pct. i Femaaret 1881—1885.

Angaaende Udvandrernes Aldersfordeling forøvrigt tillader man sig at henvise til de i Tabel 29 for samtlige femaarige Klasser meddelte Beregninger. Man skal herved særlig fremhæve den Indflydelse, som Udskrivningen til Militærtjeneste, der foregaar i det Aar, i hvilket man fylder sit 22de Aar, udøver paa Aldersfordelingen for de udvandrede Mænd i de Aldersaar, der gaa forud for og følge nærmest efter nævnte Aar. Dette vil sees af følgende Uddrag af Femaarsammendraget for 1881—1885, hvor man ogsaa har medtaget Udvandringen fra det femtende Aar af:

Alder.	Antal udvandrede Mænd.	Alder.	Antal udvandrede Mænd.
14—15 Aar.....	338	19—20 Aar.....	3 038
15—16 -	649	20—21 -	3 817
16—17 -	1 239	21—22 -	3 490
17—18 -	1 790	22—23 -	2 629
18—19 -	2 889	23—24 -	1 985

Aldersopgaverne kunne imidlertid neppe tillægges fuld Paalidelighed, navnlig hvad Grænseaaarene 21—22 og 22—23 angaar.

Ved at sammenligne det aarlige Antal Udvandrere fordelt efter Alder med den tilsvarende Folkemængde faar man Rede paa den Intensitet eller Styrke, hvormed Udvandringen optræder i de forskjellige Aldersklasser. En saadan Beregning er bleven anstillet underet for Aarene 1866—1885, idet Folkemængden den 31te December 1875 er bleven anseet som den gennemsnitlige i dette Tidsrum. Herved viser der sig følgende Procentforhold i hver Aldersklasse:

Aldersklasser.	Aarligt Antal Udvandrede pr. 100 af Middel-folkemængden.		Aldersklasser.	Aarligt Antal Udvandrede pr. 100 af Middel-folkemængden.	
	Mand-kjøn.	Kvinde-kjøn.		Mand-kjøn.	Kvinde-kjøn.
0—5 Aar.....	0.78	0.76	50—55 Aar.....	0.40	0.35
5—10 -	0.51	0.50	55—60 -	0.30	0.30
10—15 -	0.46	0.41	60—65 -	0.28	0.28
15—20 -	1.17	0.74	65—70 -	0.18	0.17
20—25 -	2.04	1.26	70—75 -	0.14	0.11
25—30 -	1.61	1.09	75—80 -	0.08	0.06
30—35 -	1.21	0.81	over 80 -	0.02	0.02
35—40 -	0.94	0.59			
40—45 -	0.62	0.46	Ialt	0.84	0.62
45—50 -	0.45	0.38			

Disse Tal tiltrænge i det hele ingen nærmere Forklaring. Det fortjener dog at bemærkes, at Aarsagen til, at der blandt Børn i Alderen 5—10 og 10—15 Aar forekommer færre Emigranter end blandt yngre Børn, antagelig stikker deri, at der blandt de gifte Udvandrere er forholdsvis flere yngre Ægtefolk, hvis Børn endnu ere i spæd Alder, end ældre, hvis Børn ere begyndt at gaa paa Skole. Beregningerne vilde have været mere oplysende, hvis man havde kunnet skjelne mellem ugifte og gifte Udvandrere, men Opgaver herover mangle.

e) De udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling.

Opgave over Livsstilling er for de udvandrede Mænds Vedkommende meddelt i de aarlige Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse fra 1868. I efterfølgende Tabeller 30 og 31 har man meddelt en Oversigt herover for Aarene 1876—1885, og hidsætter paa omstaaende Side et Sammendrag deraf med vedføjede Forholdstal beregnet pr. 10 000 voxne mandlige Udvandrere.

Livsstillinger og Erhverv.	Absolute Tal.		Forholdstal pr. 10 000 voxne mandlige Udvandrere.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
Embedsmænd	8	-	5	-
Bestillingsmænd m. m.	80	217	45	50
Andre ved Arbeide for Stat eller Kommune sysselsatte Personer (Arbeidere, Bud m. m.)..	162	283	92	65
Ved privat immateriel Virksomhed sysselsatte Personer	109	247	62	57
Personer sysselsatte ved Jordbrug m. m.	1 385	3 359	784	771
- - - Fiskeri	139	451	79	104
- - - Bergværksdrift, Stenbrydning m. m. . .	17	46	10	11
- - - Fabrikdrift, Skibsbyggeri	344	542	195	125
- - - Haandværksdrift og Smaaindustri	2 479	5 465	1 400	1 254
- - - Handel, Bankvirksomhed m. m.	523	1 094	296	251
- - - Søfart	648	3 646	367	837
- - - Landtransport, Flødning m. m.	27	77	15	18
- - - Dagarbeide o. a. utilstrækkelig betegnet Virksomhed	10 243	24 713	5 797	5 674
Gaardmandssønner o. a. hjemmeværende Familie- lemmer	1 160	2 419	657	556
Tjenere m. m.	297	863	168	199
Føderaadfolk	14	20	8	5
Andre Uproduktive	36	99	20	23
Ufuldstændigt betegnede	1 473	1 697	-	-
Tilsammen	19 144	45 238	10 000	10 000

Som det vil sees, udgjør Dagarbeidere o. a., hvis Erhvervsgren ikke nærmere er betegnet, saasom Inderster m. m., en overveiende Del af de udvandrede Mænd, nemlig i hvert af de anførte Femaar over Halvparten af Mandpersoner over 15 Aar. At fordele disse forholdsvis mellem de forskellige Næringsveie, saaledes som vi har gjort ved Behandlingen af Ægtevielser, Fødsler og Dødsfald, vilde give altfor usikre Resultater.

Derimod har det sin Interesse at meddele en Oversigt over Antallet af de udvandrede Mænd i hvert enkelt af Aarene 1871—1885 fordelt paa de vigtigste Næringsveie og Livsstillinger, og hidsættes derfor omstaaende Tabel.

A a r .	Jordbrug, Skovdrift og dermed sammen- hængende Binæringer.	Fi- skeri.	Grube- drift m. m.	Indu- stri.	Handel, Bank- væsen m. m. samt Land- transport.	Skibs- fart.	Dag- arbeide m. m.	Gaard- mands- sønner, Hus- mands- sønner.	Tje- nere.	Uop- givne.
1871.....	531	56	26	631	94	142	1 538	583	78	809
1872.....	659	25	33	859	123	289	1 874	613	72	699
1873.....	358	57	13	561	69	247	1 712	564	69	300
1874.....	337	8	-	157	31	69	522	306	11	141
1875.....	293	4	2	168	33	61	431	390	33	159
1876.....	174	18	7	181	41	74	887	161	87	170
1877.....	231	15	1	136	47	34	527	141	25	125
1878.....	243	31	-	129	44	35	1 223	183	27	171
1879.....	237	44	4	436	105	94	2 430	206	47	188
1880.....	500	31	5	1 941	309	417	5 176	469	111	819
1881.....	492	142	3	1 861	289	621	6 050	599	111	1 044
1882.....	801	167	12	1 677	300	876	7 497	616	280	355
1883.....	657	92	13	1 254	235	876	5 355	410	198	96
1884.....	554	27	6	735	167	651	3 302	381	101	108
1885.....	855	23	12	480	153	622	2 509	413	167	94

Betragter man disse Talrækker, vil man finde, at den Aftagen i den norske Udvandring, der indtraadte i Midten af Syttiaarene, tidligst og stærkest gjorde sig gjældende i Henseende til Personer sysselsatte ved Industri, Handel og Skibsfart samt Dagarbeide. I alle disse Erhvervsgræne viser der sig i 1874, for Handelens Vedkommende tildels ogsaa i 1873, en betydelig Formindskelse i Antallet af de Udvandrede. For Jordbrugsklassens Vedkommende, Gaardmands-sønner og Husmandssønner derunder indbefattede, indtraadte vistnok nogen Formindskelse allerede i Aarene 1873 og 1874, men Nedgangen var dog her ikke saa betydelig som for de øvrige Klassers Vedkommende, og det var først i 1876, at Udvandringen af Personer tilhørende den jordbrugende Klasse blev formindsket i samme Forhold som den øvrige Udvandring et Par Aar i Forveien. (Hvad Fiskere og Tjenere angaar, ere Tallene for smaa og usikre til at tillægges nogen videre Vægt.)

Ligeledes begyndte den i Slutningen af Syttiaarene indtraadte Stigning i Udvandringstallet tidligere for de førstnævnte end for de sidstnævnte Klassers Vedkommende, nemlig allerede i 1879 og for Dagarbeidernes Vedkommende allerede i 1878, medens Jordbrugsklassen først i 1880 optræder med væsentlig større Tal.

Nærmere Oplysninger om Udvandringen i de enkelte Aar fordelt efter Livsstilling er meddelt i Tabel 31.

Angaaende de øvrige Udvandringen vedrørende Forhold, hvorom den officielle Statistik meddeler Oplysning, deriblandt om Udvandrerne Hjemsteder og Indskibningshavne, Aarstiderne, hvori Udvandringen har fundet Sted m. m., henvises, foruden til de aarlige Tabeller med tilhørende Sammendrag, særlig til følgende Skrifter:

Indledningen til Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse 1856--1865, S. LXIX o. fg.; Indledningerne til de tilsvarende Tabeller for Aarene 1866, 1867, 1868, 1869, 1870 og 1871; Meddelelser fra det statistiske Centralbureau I, No. 6: Den oversøiske Udvandring i Aarene 1866--1870 af (B. Strøm); II, No. 4: Den Norske Befolkning i Amerika af Fr. Bætzmann; Bidrag til en norsk Befolkningsstatistik S. 157 o. fg. samt G. Sundbärg: Bidrag till Utvandringsfrågan.

Derhos indeholdes meget righoldige Oplysninger saavel om Udvandringen fra Norge som fra andre Lande i Bodio's i en Række af Aar udgivne Værk, *Emigrazione italiana (Confronti internazionali)*.

Slutningsbemærkninger.

Ved den i de foregaaende Blade meddelte Oversigt over de vigtigste Resultater af de statistiske Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse vil det uden Tvivl fremstille sig som en Mangel, at Undersøgelsen af, hvorledes de her behandlede Forhold stiller sig i de forskjellige Dele af Norge, bortset fra de angaaende Folkemængdens Tilvæxt meddelte Oplysninger, saagodtsom ganske er holdt udenfor. Dette har en dobbelt Grund. For det første er der nemlig, som bekjendt, ikke siden 1876 bleven foretaget nogen almindelig Folketælling, og om man end for det hele Riges Vedkommende har kunnet med tilstrækkelig Nøiagtighed beregne Folkemængden for det senere Aar og derved føre Undersøgelsen frem til 1885, saa har dette ikke ladet sig gjøre for de enkelte Landdistrikters Vedkommende, idet Beregningerne her vilde blive enten usikre eller ogsaa i Henseende til flere Hovedpunkter ufuldstændige. Skjønt Bearbejdelsen saaledes i det væsentlige har været indskrænket til at fremstille Forholdene for det hele Land underet, har den alligevel, som det vil sees, været af betydeligt Omfang, ligesom man haaber ved nærværende Værk at have tilveiebragt et Grundlag, hvortil fremtidige Undersøgelser paa heromhandlede Omraade med Lethed ville kunne slutte sig.

Kristiania i Juni 1889.

A. N. Kiær.

Tabeller.

Tabel 1. Folkemængdens årlige Forandringer 1801—1885
Bevægelse i hvert af disse

A a r .	Hjemmehørende Folkemængde		Tilvæxt.	Overskud	Overskud	Gifte Par.	Levende- fødte.	Levende- fødte uægte.	Død- fødte ægte og uægte.
	Iste Januar.	Iste Juli.		af	af				
				Fødte.	Vandring.				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1801	883 000	882 751	— 498	123	— 621	6 089	24 448	1 453	855
1802	882 502	883 372	1 739	2 361	— 622	6 742	24 357	1 312	877
1803	884 241	885 841	3 200	3 822	— 622	6 790	25 613	1 494	831
1804	887 441	889 147	3 412	4 034	— 622	7 069	24 662	1 564	833
1805	890 853	894 511	7 316	7 938	— 622	7 227	26 151	1 615	878
1806	898 169	901 885	7 432	8 054	— 622	7 283	26 686	1 693	910
1807	905 601	908 439	5 676	6 298	— 622	6 331	26 360	1 773	850
1808	911 277	911 181	— 193	429	— 622	5 305	24 488	1 697	724
1809	911 084	904 846	— 12 477	— 11 855	— 622	5 370	20 076	1 370	641
1810	898 607	898 082	— 1 050	— 428	— 622	7 100	23 642	1 533	723
1811	897 557	898 120	1 125	1 747	— 622	7 854	23 962	1 665	783
1812	898 682	901 888	6 412	7 034	— 622	7 850	26 210	1 817	811
1813	905 094	903 304	— 3 581	— 2 959	— 622	6 453	23 167	1 639	643
1814	901 513	902 106	1 185	1 807	— 622	5 801	21 784	1 393	565
1815	902 698	907 347	9 298	9 298	-	9 171	27 153	1 866	741
1816	911 996	919 242	14 492	14 492	-	9 427	32 259	2 585	917
1817	926 488	933 395	13 813	13 813	-	8 010	30 300	2 455	921
1818	940 301	945 844	11 086	11 086	-	7 713	29 102	2 384	880
1819	951 387	957 226	11 678	11 678	-	7 721	30 537	2 332	906
1820	963 065	970 050	13 969	13 969	-	8 712	32 309	2 380	1 021
1821	977 034	984 054	14 039	14 039	-	8 895	34 166	2 709	1 054
1822	991 073	997 797	13 448	13 448	-	8 949	32 869	2 531	1 025
1823	1 004 521	1 012 730	16 417	16 417	-	8 841	34 375	2 539	1 061
1824	1 020 938	1 028 142	14 407	14 407	-	8 376	33 388	2 445	901
1825	1 035 345	1 044 173	17 655	17 655	-	9 020	35 856	2 446	1 104
1826	1 053 000	1 061 892	17 784	17 397	387	8 806	37 006	2 620	1 137
1827	1 070 784	1 078 551	15 534	15 147	387	8 087	34 538	2 533	1 167
1828	1 086 318	1 093 287	13 937	13 550	387	8 358	34 767	2 419	1 128
1829	1 100 255	1 108 360	16 211	15 823	388	8 639	37 280	2 503	1 164
1830	1 116 466	1 123 733	14 534	14 146	388	8 669	36 307	2 539	1 140
1831	1 131 000	1 137 417	12 834	12 723	111	8 190	35 225	2 455	1 109
1832	1 143 834	1 150 463	13 257	13 146	111	7 839	34 400	2 247	1 245
1833	1 157 091	1 163 178	12 173	12 062	111	8 548	35 718	2 399	1 342
1834	1 169 264	1 174 761	10 995	10 884	111	8 872	37 240	2 395	1 360
1835	1 180 259	1 188 130	15 741	15 629	112	8 784	38 780	2 615	1 368
1836	1 196 000	1 202 404	12 808	12 233	575	8 424	35 367	2 499	1 276
1837	1 208 808	1 213 908	10 199	9 624	575	8 123	34 842	2 383	1 393
1838	1 219 007	1 224 163	10 312	9 637	675	7 584	33 985	2 324	1 326
1839	1 229 319	1 232 621	6 605	6 229	376	7 949	32 881	2 332	1 330
1840	1 235 924	1 241 140	10 431	9 955	476	8 601	34 548	2 474	1 395

¹⁾ For Aarene 1801—1825 efter nye berigtigede Opgaver; for 1826—1865 efter Tabeller vedk. Folkem.

samt Hovedopgaver vedkommende Folkemængdens
Aar samt i Femaarsperioder.¹⁾

Døde.	Udvan- drede til oversøiske Steder.	Tilvæxt pr. 1000 af Aarets Middel- folke- mængde.	Over- skud af Fødte pr. 1000.	Overskud af Van- dring pr. 1000.	Giftede Par pr. 1000.	Levende- fødte pr. 1000.	Døde pr. 1000.	Oversøisk Udvan- dring pr. 1000.	A a r .
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
24 325	-	0.56	0.14	— 0.70	6.90	27.69	27.55	-	1801
21 996	-	1.97	2.67	— 0.70	7.63	27.57	24.90	-	1802
21 791	-	3.61	4.31	— 0.70	7.67	28.91	24.60	-	1803
20 628	-	3.84	4.54	— 0.70	7.95	27.74	23.20	-	1804
18 213	-	8.18	8.87	— 0.69	8.08	29.23	20.36	-	1805
18 632	-	8.24	8.93	— 0.69	8.08	29.59	20.66	-	1806
20 062	-	6.25	6.93	— 0.68	6.97	29.01	22.08	-	1807
24 059	-	0.21	0.47	— 0.68	5.82	26.87	26.40	-	1808
31 931	-	13.79	13.10	— 0.69	5.93	22.19	35.29	-	1809
24 070	-	1.17	0.48	— 0.69	7.91	26.32	26.80	-	1810
22 215	-	1.25	1.94	— 0.69	8.74	26.68	24.74	-	1811
19 176	-	7.11	7.80	— 0.69	8.70	29.06	21.26	-	1812
26 126	-	3.96	3.28	— 0.68	7.14	25.64	28.92	-	1813
19 977	-	1.31	2.00	— 0.69	6.43	24.16	22.16	-	1814
17 855	-	10.25	10.25	-	10.11	29.93	19.68	-	1815
17 767	-	15.76	15.76	-	10.25	35.09	19.33	-	1816
16 487	-	14.80	14.80	-	8.58	32.46	17.66	-	1817
18 016	-	11.72	11.72	-	8.15	30.77	19.05	-	1818
18 859	-	12.20	12.20	-	8.07	31.90	19.70	-	1819
18 340	-	14.40	14.40	-	8.98	33.31	18.91	-	1820
20 127	1	14.27	14.27	-	9.04	34.72	20.45	0.001	1821
19 421	-	13.48	13.48	-	8.97	32.94	19.46	-	1822
17 958	-	16.21	16.21	-	8.73	33.94	17.73	-	1823
18 981	-	14.01	14.01	-	8.15	32.47	18.46	-	1824
18 201	53	16.91	16.91	-	8.64	34.34	17.43	0.051	1825
19 609	-	16.75	16.39	0.36	8.27	34.84	18.45	-	1826
19 391	-	14.40	14.04	0.36	7.50	32.02	17.98	-	1827
21 217	-	12.75	12.40	0.35	7.64	31.80	19.40	-	1828
21 457	-	14.62	14.27	0.35	7.79	33.63	19.36	-	1829
22 161	-	12.93	12.58	0.35	7.71	32.30	19.72	-	1830
22 502	-	11.29	11.19	0.10	7.20	30.97	19.78	-	1831
21 254	-	11.52	11.42	0.10	6.81	29.89	18.47	-	1832
23 656	-	10.47	10.37	0.10	7.32	30.71	20.34	-	1833
26 356	-	9.36	9.26	0.10	7.55	31.70	22.44	-	1834
23 151	-	13.26	13.16	0.10	7.39	32.64	19.48	-	1835
23 134	200	10.65	10.17	0.48	7.01	29.40	19.23	0.17	1836
25 218	200	8.40	7.93	0.47	6.69	28.70	20.77	0.16	1837
24 348	100	8.42	7.87	0.55	6.19	27.74	19.87	0.08	1838
26 652	400	5.36	5.05	0.31	6.44	26.67	21.62	0.32	1839
24 593	300	8.40	8.02	0.38	6.92	27.83	19.81	0.24	1840

Bevæg. i Aarene 1856—1865. S. 183; for 1866—1885 efter nye Opgaver.

Tabel 1 (Forts.). Folkemængdens aarlige Forandringer 1801—1885
Bevægelse i hvert af disse

A a r.	Hjemmehørende Folkemængde		Tilvæxt.	Overskud	Overskud	Gifte Par.	Levende- fødte.	Levende- fødte uægte.	Død- fødte ægte og uægte.
	1ste Januar.	1ste Juli.		af	af				
				Fødte.	Vandring.				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1841	1 246 355	1 254 404	16 099	15 723	376	9 595	37 372	2 683	1 531
1842	1 262 454	1 270 597	16 285	16 209	76	9 962	39 056	3 277	1 595
1843	1 278 739	1 286 192	14 907	15 731	— 824	10 173	38 800	3 257	1 516
1844	1 293 646	1 301 772	16 252	16 676	— 424	10 290	38 973	3 157	1 605
1845	1 309 898	1 319 184	18 573	18 897	— 324	10 570	41 200	3 357	1 699
1846	1 328 471	1 336 727	16 513	17 641	— 1 128	11 152	41 528	3 456	1 701
1847	1 344 984	1 351 331	12 694	14 121	— 1 427	9 890	41 610	3 561	1 711
1848	1 357 678	1 363 383	11 411	12 638	— 1 227	10 187	40 554	3 220	1 707
1849	1 369 089	1 376 619	15 060	18 887	— 3 827	10 629	44 113	3 527	1 849
1850	1 384 149	1 391 941	15 584	19 111	— 3 527	10 648	43 082	3 715	1 873
1851	1 399 733	1 408 903	18 340	20 807	— 2 467	10 575	44 899	4 090	1 915
1852	1 418 073	1 425 472	14 797	18 654	— 3 857	10 179	44 219	4 220	1 871
1853	1 432 870	1 439 755	13 771	19 648	— 5 877	11 257	46 039	4 144	1 996
1854	1 446 641	1 457 020	20 757	26 534	— 5 777	12 479	49 896	4 533	2 182
1855	1 467 398	1 478 722	22 649	24 076	— 1 427	12 009	49 438	4 583	2 126
1856	1 490 047	1 500 612	21 128	22 954	— 1 826	11 599	48 311	4 186	2 213
1857	1 511 175	1 520 744	19 137	24 181	— 5 044	11 447	50 198	4 103	2 138
1858	1 530 312	1 543 195	25 764	26 875	— 1 111	11 722	51 671	4 279	2 247
1859	1 556 076	1 569 801	27 449	27 818	— 369	12 083	54 556	4 489	2 272
1860	1 583 525	1 596 089	25 128	25 676	— 548	11 413	53 074	4 433	2 338
1861	1 608 653	1 613 878	10 449	18 053	— 7 604	10 939	49 546	4 073	2 132
1862	1 619 102	1 626 986	15 767	19 688	— 3 921	11 221	52 190	3 993	2 182
1863	1 634 869	1 646 433	23 128	22 829	— 299	11 808	53 905	4 165	2 142
1864	1 657 997	1 668 254	20 513	23 466	— 2 953	11 371	53 158	4 221	2 213
1865	1 678 510	1 690 134	23 246	25 873	— 2 627	11 593	53 939	4 205	2 228
1866	1 701 756	1 706 911	10 309	25 060	— 14 751	11 434	54 166	4 310	1 973
1867	1 712 065	1 716 112	8 094	19 914	— 11 820	11 105	51 607	4 208	1 971
1868	1 720 159	1 723 810	7 302	19 304	— 12 002	10 709	50 872	4 244	1 934
1869	1 727 461	1 729 235	3 547	20 329	— 16 782	10 635	49 985	4 308	1 924
1870	1 731 008	1 735 425	8 833	22 447	— 13 614	11 176	50 618	4 569	1 861
1871	1 739 841	1 744 936	10 189	21 710	— 11 521	11 610	51 163	4 652	2 040
1872	1 750 030	1 755 092	10 124	23 335	— 13 211	12 302	52 592	4 698	2 064
1873	1 760 154	1 766 840	13 372	22 770	— 9 398	12 822	52 749	4 774	2 051
1874	1 773 526	1 783 180	19 307	22 554	— 3 247	13 713	55 259	5 064	2 063
1875	1 792 833	1 803 129	20 591	22 985	— 2 394	14 177	56 856	4 998	2 110
1876	1 813 424	1 823 752	20 655	23 214	— 2 559	14 049	57 699	5 000	2 216
1877	1 834 079	1 847 123	26 087	27 465	— 1 378	14 022	58 717	4 981	2 046
1878	1 860 166	1 873 089	25 845	29 116	— 3 271	13 681	59 066	4 726	2 064
1879	1 886 011	1 899 004	25 986	32 370	— 6 384	12 850	61 106	5 151	2 173
1880	1 911 997	1 916 608	9 222	28 250	— 19 028	12 751	59 315	4 942	2 068

¹⁾ Se Anm. I foregaaende Side.

²⁾ Antallet af Fødte og Døde er her fra 1866 af opført efter de i vedkommende Aar virkelig stedstedfundne Dødsfald af Norske med Fradrag af de i Norge døde Udlændinger er medregnet, hvilket Tabels Vedkommende.

samt Hovedopgaver vedkommende Folkemængdens
Aar samt i Femaarsperioder.¹⁾

Døde.	Udvan- drede til oversøiske Steder.	Tilvæxt pr. 1000 af Aarets Middel- folke- mængde.	Over- skud af Fødte pr. 1000.	Overskud af Van- dring pr. 1000.	Giftede Par pr. 1000.	Levende- fødte pr. 1000.	Døde pr. 1000.	Oversøisk Udvan- dring pr. 1000.	A a r .
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
21 649	400	12.83	12.53	0.30	7.65	29.79	17.26	0.32	1841
22 847	700	12.82	12.76	0.06	7.83	30.73	17.97	0.55	1842
23 069	1 600	11.59	12.23	— 0.64	7.90	30.17	17.94	1.24	1843
22 297	1 200	12.48	12.81	— 0.33	7.90	29.94	17.13	0.92	1844
22 303	1 100	14.08	14.33	— 0.25	8.01	31.23	16.90	0.83	1845
23 887	1 300	12.35	13.20	— 0.85	8.34	31.07	17.87	0.97	1846
27 489	1 600	9.40	10.45	— 1.05	7.30	30.79	20.34	1.18	1847
27 916	1 400	8.37	9.27	— 0.90	7.47	29.75	20.48	1.03	1848
25 226	4 000	10.94	13.72	— 2.78	7.72	32.04	18.32	2.91	1849
23 971	3 700	11.19	13.73	— 2.54	7.63	30.95	17.22	2.66	1850
24 092	2 640	13.01	14.76	— 1.75	7.51	31.86	17.10	1.87	1851
25 565	4 030	10.38	13.09	— 2.71	7.14	31.01	17.92	2.83	1852
26 391	6 050	9.57	13.65	— 4.08	7.82	31.98	18.33	4.20	1853
23 362	5 950	14.25	18.21	— 3.96	8.57	34.25	16.04	4.08	1854
25 362	1 600	15.32	16.28	— 0.96	8.12	33.43	17.15	1.08	1855
25 357	3 200	14.08	15.30	— 1.22	7.73	32.20	16.90	2.13	1856
26 017	6 400	12.58	15.90	— 3.32	7.53	33.01	17.11	4.26	1857
24 796	2 500	16.70	17.42	— 0.72	7.60	33.49	16.07	1.62	1858
26 738	1 800	17.49	17.72	— 0.23	7.70	34.75	17.03	1.15	1859
27 398	1 900	15.74	16.09	— 0.35	7.15	33.26	17.17	1.19	1860
31 493	8 900	6.48	11.19	— 4.71	6.78	30.70	19.51	5.51	1861
32 502	5 250	9.69	12.10	— 2.41	6.90	32.08	19.98	3.23	1862
31 076	1 100	14.05	13.87	0.18	7.17	32.74	18.87	0.67	1863
29 692	4 300	12.30	14.07	— 1.77	6.82	31.87	17.80	2.58	1864
28 066	4 000	13.75	15.31	— 1.56	6.86	31.91	16.60	2.37	1865
²⁾ 29 106	15 455	6.04	14.68	— 8.64	6.70	31.73	17.05	9.05	1866
31 693	12 829	4.72	11.60	— 6.88	6.47	30.07	18.47	7.48	1867
31 568	13 211	4.24	11 20	— 6.96	6.21	29.51	18.31	7.66	1868
29 656	18 070	2.05	11.75	— 9.70	6.15	28.90	17.15	10.45	1869
28 171	14 838	5.09	12.93	— 7.84	6.44	29.16	16.23	8.55	1870
29 453	12 276	5.84	12.44	— 6.60	6.65	29.32	16.88	7.04	1871
29 257	13 865	5.77	13.30	— 7.53	7.01	29.97	16.67	7.90	1872
29 979	10 352	7.57	12.89	— 5.32	7.26	29.85	16.96	5.86	1873
32 705	4 601	10.83	12.65	— 1.82	7.69	30.99	18.34	2.58	1874
33 871	4 048	11.42	12.75	— 1.33	7.86	31.53	18.78	2.24	1875
²⁾ 34 485	4 355	11.33	12.73	— 1.40	7.70	31.64	18.91	2.39	1876
31 252	3 206	14.12	14.86	— 0.74	7.59	31.78	16.92	1.74	1877
29 950	4 863	13.80	15.54	— 1.74	7.30	31.52	15.98	2.60	1878
28 736	7 608	13.68	17.04	— 3.36	6.77	32.17	15.13	4.01	1879
31 065	20 212	4.81	14.74	— 9.93	6.65	30.95	16.21	10.55	1880

fundne (og ikke, som i de aarlige Tabeller, efter de i samme Aar registrerede) Fødsler og Dødsfald. De i Udlandet for 1876 og følgende Aar ikke er Tilfældet med det i den aarlige Statistik anførte Antal undtagen for en enkelt

Tabel 1 (Forts.). Folkemængdens aarlige Forandringer 1801—1885
Bevægelse i hvert af disse

Aar.	Hjemmehørende Folkemængde		Tilvæxt.	Overskud	Overskud	Gifte Par.	Levende- fødte.	Levende- fødte uægte.	Død- fødte ægte og uægte.
	1ste Januar.	1ste Juli.		af	af				
				Fødte.	Vandring.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1881	1 921 219	1 921 283	127	25 062	— 24 935	12 316	57 778	4 710	1 986
1882	1 921 346	1 918 923	— 4 846	22 976	— 27 822	12 874	58 762	4 829	1 858
1883	1 916 500	1 919 481	5 961	26 895	— 20 934	12 710	59 440	4 885	1 832
1884	1 922 461	1 930 282	15 642	28 948	— 13 306	13 247	61 019	4 852	1 787
1885	²⁾ 1 938 103	1 946 292	16 377	29 246	— 12 869	13 024	61 231	4 809	1 843
Sammendrag:									
1801—1805	4 428 037	4 435 622	15 169	18 278	— 3 109	33 917	125 231	7 438	4 274
1806—1810	4 524 738	4 524 738	— 612	2 498	— 3 110	31 389	121 252	8 066	3 848
1811—1815	4 505 544	4 512 765	14 439	16 927	— 2 488	37 129	122 276	8 380	3 543
1816—1820	4 693 237	4 725 757	65 038	65 038	—	41 583	154 507	12 136	4 645
1821—1825	5 028 911	5 066 896	75 966	75 966	—	44 081	170 654	12 670	5 145
1826—1830	5 426 823	5 465 823	78 000	76 063	1937	42 559	179 898	12 614	5 736
1831—1835	5 781 448	5 813 949	65 000	64 444	556	42 233	181 363	12 111	6 424
1836—1840	6 089 058	6 114 236	50 355	47 678	2 677	40 681	171 623	12 012	6 720
1841—1845	6 391 092	6 432 149	82 116	83 236	— 1 120	50 590	195 401	15 731	7 946
1846—1850	6 784 371	6 820 001	71 262	82 398	— 11 136	52 506	210 887	17 479	8 841
1851—1855	7 164 715	7 209 872	90 314	109 719	— 19 405	56 499	234 491	21 570	10 090
1856—1860	7 671 135	7 730 441	118 606	127 504	— 8 898	58 264	257 810	21 490	11 208
1861—1865	8 199 131	8 245 685	93 103	109 909	— 16 806	56 932	262 738	20 657	10 897
1866—1870	8 592 449	8 611 493	38 085	107 054	— 68 969	55 059	257 248	21 639	9 663
1871—1875	8 816 384	8 853 177	73 583	113 354	— 39 771	64 624	268 619	24 186	10 328
1876—1880	9 305 677	9 359 576	107 795	140 415	— 32 620	67 353	295 903	24 800	10 567
1881—1885	9 619 629	9 636 261	33 261	133 127	— 99 866	64 171	298 230	24 085	9 306

¹⁾ Se Anm. 1 foregaaende Side.

²⁾ Lægges Tilvæksten i 1885 til den for 1ste Januar samme Aar beregnede Folkemængde, udkommer i dette Værk er lagt til Grund for Beregningerne. Aarsagen hertil stikker deri, at Forholdet mellem Folkemængden i 1885 vedkommende Beregninger.

³⁾ Aarlige Gjennemsnitstal.

samt Hovedopgaver vedkommende Folkemængdens
 Aar samt i Femaarsperioder.¹⁾

Døde.	Udvan- drede til oversøiske Steder.	Tilvæxt pr. 1000 af Aarets Middel- folke- mængde.	Over- skud af Født pr. 1000.	Overskud af Van- dring pr. 1000.	Giftede Par pr. 1000.	Levende- fødte pr. 1000.	Døde pr. 1000.	Oversøisk Udvan- dring pr. 1000.	A a r .
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
32 716	25 976	0.07	13.05	— 12.98	6.41	30.08	17.03	13.52	1881
35 786	28 804	— 2.53	11.97	— 14.50	6.71	30.62	18.65	15.01	1882
32 545	22 167	3.10	14.01	— 10.91	6.62	30.97	16 96	11.55	1883
32 071	14 776	8.10	14.99	— 6.89	6.86	31.60	16.61	7.65	1884
31 985	13 981	8.41	15.02	— 6.61	6.69	31.46	16.43	7.18	1885
Sammendrag :									
106 953	-	³⁾ 3.42	³⁾ 4.12	— ³⁾ 0.70	³⁾ 7.65	³⁾ 28.23	³⁾ 24.11	³⁾ -	1801—1805
118 754	-	— 0.14	0.55	— 0.69	6.94	26.80	26.25	-	1806—1810
105 349	-	3.20	3 75	— 0.55	8.23	27.09	23.34	-	1811—1815
89 469	-	13.76	13.76	-	8.80	32.69	18.93	-	1816—1820
94 688	54	14.99	14.99	-	8.70	33.68	18.69	0.011	1821—1825
103 835	-	14.27	13.92	0.35	7.79	32.91	18.99	-	1826—1830
116 919	-	11.18	11.08	0.10	7.26	31.19	20.11	-	1831—1835
123 945	1 200	8.24	7.80	0.44	6.65	28.07	20.27	0.20	1836—1840
112 165	5 000	12.77	12.94	— 0.17	7.87	30.38	17.44	0.78	1841—1845
128 489	12 000	10.45	12.08	— 1.63	7.70	30.92	18.84	1.76	1846—1850
124 772	20 270	12.53	15.22	— 2.69	7.84	32.52	17.30	2.81	1851—1855
130 306	15 800	15.34	16.49	— 1.15	7.54	33 35	16.86	2.04	1856—1860
152 829	23 550	11.29	13.33	— 2.04	6.90	31.86	18.53	2.86	1861—1865
150 194	74 403	4.42	12.43	— 8.01	6.39	29.87	17.44	8.64	1866—1870
155 265	45 142	8.31	12.80	— 4.49	7.29	30.34	17.54	5.10	1871—1875
155 488	40 244	11.52	15.00	— 3.48	7.20	31.61	16.61	4.30	1876—1880
165 103	105 704	3.45	13.82	— 10.36	6.66	30.95	17.13	10.97	1881—1885

som Folkemængde for 1ste Januar 1886: 1 954 480, hvilket Tal med 517 overstiger den Folkemængde, der forøvrigt det registrerede og det virkelige Antal Fødte og Døde i 1885 først har kunnet konstateres senere end de øvrige

Tabel 2. Bybefolkningens aarlige Forandringer med 1865, 1870, 1875 og 1885 afholdte Tællinger

A a r.	Antal	Antal	Samlet Antal	Folkemængde		
	Kjøbstæder	Ladesteder	Byer	i Kjøb- stæderne	i Lade- stederne	tilsammen i Byerne
	efter de ved Udgangen af hosstaaende Aar gjældende Grænser.					
	1	2	3	4	5	6
1845	33	15	48	136 797	10 747	147 544
1846	33	16	49	138 900	11 000	149 900
1847	33	16	49	140 650	11 200	151 850
1848	33	16	49	142 800	11 500	154 300
1849	35	15	50	149 000	10 500	159 500
1850	35	15	50	152 400	10 800	163 200
1851	35	15	50	156 000	11 000	167 000
1852	36	15	51	159 800	11 300	171 100
1853	36	15	51	161 400	11 600	173 000
1854	36	15	51	165 600	12 000	177 600
1855	37	16	53	169 906	13 396	183 302
1856	37	16	53	175 100	14 000	189 100
1857	37	16	53	179 500	14 600	194 100
1858	37	19	56	183 400	21 900	205 300
1859	37	19	56	200 200	22 800	223 000
1860	37	19	56	205 300	23 700	229 000
1861	38	21	59	211 800	25 300	237 100
1862	38	21	59	217 000	26 400	243 400
1863	38	21	59	222 800	27 300	250 100
1864	38	21	59	230 800	28 300	259 100
1865	38	21	59	236 791	29 501	266 292
1866	38	22	60	241 200	30 800	272 000
1867	39	21	60	252 400	27 500	279 900
1868	39	21	60	257 100	27 900	285 000
1869	39	21	60	261 300	28 200	289 500
1870	39	21	60	268 045	27 714	295 759
1871	39	21	60	273 263	27 960	301 223
1872	39	21	60	278 508	28 207	306 715
1873	39	21	60	285 532	28 538	314 070
1874	39	21	60	293 536	28 913	322 449
1875	39	22	61	302 340	30 058	332 398
1876	39	22	61	311 253	30 410	341 663
1877	39	22	61	326 122	30 835	356 957
1878	39	22	61	364 954	31 248	396 202
1879	39	22	61	376 525	31 578	408 103
1880	39	22	61	382 104	31 758	413 862
1881	39	22	61	385 120	31 856	416 976
1882	39	22	61	385 510	31 865	417 375
1883	39	22	61	388 066	31 948	420 014
1884	39	22	61	394 117	32 144	426 261
1885	39	22	61	400 068	32 337	432 405

1) Se herom nærmere Bilag 7.

Opgave over Folkemængden efter de for 1845, 1855, 1860,
samt efter Beregninger for de mellemliggende Aar.

Byernes Folkemængde efter de i 1885 gjældende Grænser.	Antal Byer, der i Aarets Løb bleve		Folkemængde pr. 1ste Januar i de til Byerne overgaede Landdistrikter.	Kristiania Folkemængde		A a r .
	nyoprettede. ¹⁾	udvidede. ¹⁾		efter de ved Udgangen af hosstaaende Aar gjældende Grænser.	efter de siden 1ste Januar 1878 gjældende Grænser.	
7	8	9	10	11	12	
169 737	1	-	1 201	25 677	33 777	1845
173 059	1	-	-	26 344	34 595	1846
175 918	-	-	-	26 747	35 079	1847
179 386	-	-	-	27 454	35 944	1848
183 335	1	1	2 220	28 370	37 102	1849
187 965	-	-	-	28 984	37 892	1850
192 769	-	-	-	29 924	38 979	1851
197 082	1	-	800	30 569	39 775	1852
200 005	-	-	-	30 121	39 457	1853
205 731	-	-	-	30 761	40 589	1854
211 327	2	1	1 440	31 715	42 066	1855
217 559	-	1	1 286	32 675	43 820	1856
224 520	-	-	-	33 697	45 866	1857
231 965	3	1	6 520	34 806	48 216	1858
239 272	-	1	10 800	46 998	50 419	1859
246 816	-	-	-	48 592	52 903	1860
254 239	3	2	2 100	51 044	56 257	1861
261 899	-	-	-	53 172	59 285	1862
270 035	-	-	-	54 925	61 938	1863
278 398	-	2	2 000	56 057	63 920	1864
286 933	-	-	-	57 382	66 093	1865
294 048	1	-	737	59 453	69 013	1866
300 409	-	2	2 300	61 510	71 970	1867
306 905	-	-	-	63 504	74 904	1868
312 814	-	-	-	64 935	77 315	1869
317 555	-	1	2 894	66 657	80 057	1870
324 403	-	-	-	68 698	83 158	1871
331 329	-	-	-	70 469	86 029	1872
340 158	-	-	-	72 725	89 405	1873
350 042	-	1	40	75 042	92 862	1874
359 828	1	4	1 690	76 866	95 836	1875
371 033	-	2	840	79 022	100 617	1876
384 540	-	2	5 250	81 801	106 781	1877
397 722	-	4	26 120	112 977	112 977	1878
408 223	-	1	1 400	116 801	116 801	1879
413 982	-	-	-	119 407	119 407	1880
417 096	-	-	-	122 036	122 036	1881
417 375	-	1	120	122 424	122 424	1882
420 014	-	-	-	124 155	124 155	1883
426 261	-	-	-	127 537	127 537	1884
432 405	-	-	-	130 027	130 027	1885

Tabel 3. Oversigt over de Forandringer, Folkemængden har i hvert Tiaar fra 1826 til 1885 for Riget og fra 1846 til

Aar.	Middel- folke- mængde. ¹⁾	Tilvæxt.	Overskud af Fødte.	Overskud af Vandring.	Giftede Par.	Levende- fødte.
	1	2	3	4	5	6
<i>I. Riget.</i>						
1826—1835	1 127 978	143 000	140 507	2 493	84 792	361 261
1836—1845	1 254 639	132 471	130 914	1 557	91 271	367 024
1846—1855	1 402 987	161 576	192 117	— 30 541	109 005	445 378
1856—1865	1 597 613	211 709	237 413	— 25 704	115 196	520 548
1866—1875	1 746 467	111 668	219 954	— 108 286	119 683	525 029
1876—1885	1 899 584	140 539	274 740	— 134 201	131 524	593 625
<i>II. Rigets Bygder.</i>						
1846—1855	1 222 695	126 962	173 415	— 46 453	93 600	383 428
1856—1865	1 367 760	151 205	204 273	— 53 068	96 674	436 442
1866—1875	1 431 194	40 365	180 057	— 139 692	95 010	417 625
1876—1885	1 494 348	67 962	209 160	— 141 198	99 751	449 525
<i>III. Rigets Byer.²⁾</i>						
1846—1855	180 292	34 614	18 702	15 912	15 405	61 950
1856—1865	229 853	60 504	33 140	27 364	18 522	84 106
1866—1875	315 273	71 303	39 897	31 406	24 673	107 404
1876—1885	405 236	72 577	65 580	6 997	31 773	144 100
<i>IV. Kristiania</i>						
a) efter de fra $\frac{1}{4}$ 1859 gjældende Grænser.						
1846—1855	37 092	8 089	2 686	5 403	3 719	13 481
1856—1865	49 253	16 116	6 938	9 178	4 710	19 214
1866—1875	67 012	19 484	8 858	10 626	6 362	23 787
b) efter de fra $\frac{1}{4}$ 1878 gjældende Grænser.						
1866—1875	80 568	29 743	9 682	20 061	7 253	27 412
1876—1885	116 567	34 191	19 864	14 327	10 690	43 575

¹⁾ Summen af Middelfolkemængden i hvert Aar divideret med Aarenes Antal.

²⁾ Ved de ovenfor benyttede Folkemængdens Bevægelse vedkommende Opgaver er der ikke fulgt i hvert Aar virkelig eksisterende. I Henseende til de Aarene 1846—1855 og 1856—1865 angaaende S. 184 Anm., jfr. 198 og Anm. 3. For Aarene 1866—1875 udgjorde efter foranstaaende Tabel 2 Sum-Anm. 1 for de fra 1ste Januar 1873 til 31te December 1875 indlemmede Forstæder samt den hele dette Aar. De i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1871—1875 S. 1 meddelte foranstaaende Tal lægges Middelfolkemængden: 1) af de i Fredrikstad samt i Stavanger pr. $\frac{1}{4}$ 1866—1869, nemlig $2\,515 \times 4 = 10\,060$, og derimod fra drages Middelfolkemængden af endel fra Tiaarssummen 2 980 206 og altsaa Byernes til nævnte Opgave svarende Middelfolkemængde 298 021. med en Middelfolkemængde af henholdsvis 13 556 og 3 696, bliver Byernes samlede Middelfolke-Opgaver saavelson i de heraf meddelte Femaarssammendrag (i C. No. 1 for 1851—1870 og for og 1866—1875: 297 099. I Aarene 1876—1880 udgjorde ifølge de i Tabel 2 foran meddelte Oplys- i 1885 gjældende Grænser, hvilke i ovenstaaende Tabel ere lagte til Grund, udgjorde derimod Landdistrikternes Middelfolkemængde findes ved at trække Byernes fra

undergaaet ved Fødsler, Dødsfald, Indvandring og Udvandring
1885 for Rigets Bygder og Byer samt særskilt for Kristiania.

Døde.	Aarlige Forholdstal pr. 1000 Indbyggere.						A a r .
	Tilvæxt.	Overskud af Fødte.	Overskud af Vandring.	Gifte Par.	Levende. fødte.	Døde.	
7	8	9	10	11	12	13	
							I. <i>Riget.</i>
220 754	1.268	1.246	0.022	0.752	3.203	1 957	1826—1835
236 110	1.056	1.043	0.013	0.727	2.925	1.882	1836—1845
253 261	1.151	1.369	— 0.218	0.777	3.174	1.805	1846—1855
283 135	1.325	1.486	— 0.161	0.721	3.258	1.772	1856—1865
305 075	0.639	1.259	— 0.620	0.685	3.006	1.747	1866—1875
318 885	0.740	1.446	— 0.706	0.692	3.125	1.679	1876—1885
							II. <i>Rigets Bygder.</i>
210 013	1.038	1.418	— 0.380	0.766	3.136	1.718	1846—1855
232 169	1.105	1.493	— 0.388	0.707	3.191	1.698	1856—1865
237 568	0.282	1.258	— 0.976	0.664	2.918	1.660	1866—1875
240 365	0.455	1.400	— 0.945	0.668	3.008	1.608	1876—1885
							III. <i>Rigets Byer.</i>
43 248	1.920	1.037	0.883	0.854	3.436	2.399	1846—1855
50 966	2.632	1.442	1.190	0.806	3.659	2.217	1856—1865
67 507	2.261	1.265	0.996	0.783	3.407	2.142	1866—1875
78 520	1.791	1.618	0.173	0.784	3.556	1.938	1876—1885
							IV. <i>Kristiania</i>
							a) efter de fra $\frac{1}{4}$ 1859 gjældende Grænser.
10 795	2.181	0.724	1.457	1.003	3.634	2.910	1846—1855
12 276	3.272	1.409	1.863	0.956	3.901	2.492	1856—1865
14 929	2.907	1.321	1.586	0.949	3.549	2.228	1866—1875
							b) efter de fra $\frac{1}{4}$ 1878 gjældende Grænser.
17 730	3.692	1.202	2.490	0.900	3.402	2.200	1866—1875
23 711	2.933	1.704	1.229	0.917	3.738	2.034	1876—1885

ganske den samme Jurisdiktionsinddeling, forsaavidt angaar Grænserne mellem Landdistrikter og Byer, som den Opgaver henvises i heromhandlede Henseende til Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1856—1865, men af Byernes Middelfolkemængde i hvert Aar = 2 969 793; heri fragaar ifølge C. No. 1 for 1871—1875 S. 1, nyoprettede By Mosjøen tilsammen 905, naar Kopervik, der først i Løbet af 1866 blev Ladested, medregnes for Opgaver slutte sig imidlertid til Byernes Grænser, saaledes som de vare pr. 1ste Januar 1873; følgelig maa til 1867 indlemmede Forstæder for 1866 = 2 257, 2) af de i Drammen pr. $\frac{1}{4}$ 1870 indlemmede Forstæder for Aarene Landdistrikterne i 1874 og 1875 til Byerne overgaaede Strøg, tilsammen 1904. Efter disse Berigtigelser bliver Medregnes imidlertid, som ovenfor skeet, ogsaa de i Kristiania og Bergen senere indlemmede Forstæder mængde 315 273. Ved de i den aarlige Statistik over Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1866—1875 meddelte 1871—1875 Tabel 2 o. f.) er den til samme svarende Middelfolkemængde i 1866—1870: 282 318, 1871—1875: 311 880 ninger Byernes Middelfolkemængde 378 572 og i 1881—1885: 420 764, altsaa for Tiaaret 1876—1885: 399 668. Efter de Middelfolkemængden 405 236 (1876—1880: 389 685, 1881—1885: 420 788).

Rigets.

Tabel 4. De Ægteviedes Fordeling i Grupper af Aldersaar og Fødselsaar i Tiaaret 18^{71/72}—18^{80/81}.

Alder	Ungkarle.		Enkemænd.		Ialt Brudgomme.	
	Absolute	Relative	Absolute	Relative	Absolute	Relative
	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.
	1	2	3	4	5	6
a) udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar.						
15—19 Aar	1 117	95	2	1	1 119	85
20—24 -	29 896	2 551	111	73	30 007	2 268
25—29 -	47 205	4 028	781	517	47 986	3 626
30—34 -	23 524	2 007	1 843	1 219	25 367	1 917
35—39 -	8 840	754	2 436	1 611	11 276	852
40—44 -	3 835	327	2 501	1 654	6 336	479
45—49 -	1 645	140	2 282	1 509	3 927	297
50—54 -	742	63	2 005	1 326	2 747	208
55—59 -	283	24	1 439	952	1 722	130
60—64 -	101	9	945	625	1 046	79
65—69 -	17	2	480	318	497	37
70—74 -	4	-	207	137	211	16
75—79 -	-	-	71	47	71	5
80—84 -	1	-	16	11	17	1
85—89 -	-	-	1	-	1	-
Tilsammen	117 210	10 000	15 120	10 000	132 330	10 000
b) udtrykt i Aldersaar.						
15—20 Aar	2 012	172	3	2	2 015	152
20—25 -	34 153	2 914	145	96	34 298	2 592
25—30 -	45 561	3 887	890	589	46 451	3 510
30—35 -	21 278	1 816	1 923	1 272	23 201	1 753
35—40 -	8 136	694	2 474	1 636	10 610	802
40—45 -	3 510	300	2 469	1 633	5 979	452
45—50 -	1 527	130	2 298	1 520	3 825	289
50—55 -	671	57	1 925	1 273	2 596	196
55—60 -	258	22	1 402	927	1 660	125
60—65 -	84	7	876	579	960	73
65—70 -	16	1	459	304	475	36
70—75 -	3	-	182	120	185	14
75—80 -	1	-	61	40	62	5
80—85 -	-	-	13	9	13	1
Tilsammen	117 210	10 000	15 120	10 000	132 330	10 000

Tabel 4 (Forts.). De Ægteviedes Fordeling i Grupper af Aldersaar og Fødselsaar i Tiaaret 18^{71/72}—18^{80/81}.

Alder.	Piger.		Enker.		Ialt Brude.	
	Absolute	Relative	Absolute	Relative	Absolute	Relative
	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.	Tal.
	1	2	3	4	5	6
a) udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar.						
15—19 Aar	7 318	586	2	3	7 320	553
20—24 -	49 191	3 937	177	240	49 368	3 731
25—29 -	40 196	3 217	831	1 127	41 027	3 100
30—34 -	16 204	1 297	1 305	1 770	17 509	1 323
35—39 -	6 544	524	1 442	1 956	7 986	604
40—44 -	3 087	247	1 308	1 774	4 395	332
45—49 -	1 553	124	1 128	1 530	2 681	203
50—54 -	652	52	664	900	1 316	99
55—59 -	159	12	274	372	433	33
60—64 -	43	3	150	203	193	15
65—69 -	9	1	63	85	72	5
70—74 -	-	-	24	33	24	2
75—79 -	-	-	2	3	2	-
80—84 -	1	-	2	3	3	-
85—89 -	-	-	1	1	1	-
Tilsammen	124 957	10 000	7 373	10 000	132 330	10 000
b) udtrykt i Aldersaar.						
Under 15 Aar	4	-	-	-	4	-
15—20 -	10 446	836	5	7	10 451	790
20—25 -	51 256	4 102	220	298	51 476	3 890
25—30 -	37 504	3 001	920	1 248	38 424	2 904
30—35 -	14 555	1 165	1 316	1 785	15 871	1 199
35—40 -	6 086	487	1 441	1 954	7 527	569
40—45 -	2 888	231	1 291	1 751	4 179	316
45—50 -	1 453	116	1 090	1 478	2 543	192
50—55 -	583	47	607	823	1 190	90
55—60 -	135	11	270	366	405	31
60—65 -	39	3	132	179	171	13
65—70 -	7	1	56	76	63	5
70—75 -	-	-	20	27	20	1
75—80 -	1	-	2	3	3	-
80—85 -	-	-	2	3	2	-
85—90 -	-	-	1	2	1	-
Tilsammen	124 957	10 000	7 373	10 000	132 330	10 000

Tabel 5. De Ægteviede i Tiaaret 18^{71/72}—18^{80/81} fordelte efter de enkelte a) Fødselsaar, b) Aldersaar.

Afstand mellem Fødselsaar og Vielsesaar.	a) Efter Fødselsaar.				Aldersaar.	b) efter Aldersaar.			
	Ungkarle.	Enke- mænd.	Piger.	Enker.		Ungkarle.	Enke- mænd.	Piger.	Enker.
	1	2	3	4		1	2	3	4
15 Aar	2	-	33	-	14—15	-	-	4	-
16 -	9	-	179	-	15—16	4	-	71	-
17 -	50	-	791	-	16—17	17	-	409	-
18 -	250	-	2 147	1	17—18	118	-	1 381	1
19 -	806	2	4 168	1	18—19	454	1	3 074	1
20 -	2 184	2	6 867	8	19—20	1 419	2	5 511	3
21 -	3 951	6	8 994	22	20—21	3 003	3	7 972	14
22 -	6 373	16	11 021	33	21—22	5 187	10	10 122	28
23 -	7 732	32	11 307	44	22—23	7 084	24	11 311	38
24 -	9 656	55	11 002	70	23—24	8 732	42	11 223	55
25 -	10 407	77	10 186	101	24—25	10 147	66	10 628	85
26 -	10 480	106	9 343	150	25—26	10 528	91	9 790	126
27 -	9 879	143	8 110	171	26—27	10 243	123	8 742	162
28 -	8 933	196	7 016	192	27—28	9 458	168	7 579	181
29 -	7 506	259	5 541	217	28—29	8 207	229	6 257	202
30 -	6 760	291	4 778	273	29—30	7 125	279	5 136	249
31 -	5 452	306	3 689	247	30—31	6 117	292	4 225	263
32 -	4 539	415	3 052	243	31—32	4 959	364	3 332	241
33 -	3 805	374	2 580	286	32—33	4 168	396	2 806	266
34 -	2 968	457	2 105	256	33—34	3 375	414	2 342	271
35 -	2 418	451	1 649	300	34—35	2 659	457	1 850	275
36 -	2 126	485	1 597	315	35—36	2 266	467	1 611	313
37 -	1 673	489	1 342	276	36—37	1 894	487	1 483	296
38 -	1 469	519	1 075	288	37—38	1 562	506	1 204	281
39 -	1 154	492	881	263	38—39	1 303	506	969	274
40 -	1 083	524	766	290	39—40	1 111	508	819	277
41 -	883	494	646	258	40—41	988	511	699	277
42 -	740	500	645	256	41—42	807	495	643	255
43 -	608	499	555	248	42—43	671	500	605	251
44 -	521	484	475	256	43—44	560	494	515	252
45 -	449	459	385	256	44—45	484	469	426	256
46 -	383	482	377	253	45—46	415	469	378	257
47 -	333	478	323	217	46—47	359	482	353	235
48 -	242	459	271	207	47—48	285	472	298	211
49 -	238	404	197	195	48—49	235	425	231	201
50 -	222	489	193	175	49—50	233	450	193	186
51 -	175	386	157	152	50—51	199	441	177	164
52 -	147	404	116	126	51—52	161	390	135	138
53 -	100	388	107	122	52—53	122	400	111	124
54 -	98	338	79	89	53—54	97	363	94	107
55 -	84	332	56	64	54—55	92	331	66	74
56 -	59	338	41	77	55—56	71	340	48	70
57 -	57	255	27	53	56—57	57	296	34	67
58 -	46	268	19	45	57—58	52	258	22	48
59 -	37	246	16	35	58—59	41	257	17	38
					59—60	37	251	14	47

Tabel 5 (Forts.). De Ægteviiede i Tiaaret 18^{71/72}—18^{80/81} fordelte efter de enkelte a) Fødselsaar, b) Aldersaar.

Afstandmellem Fødselsaar og Vielsesaar.	a) Efter Fødselsaar.				Aldersaar.	b) Efter Aldersaar.			
	Ungkarle.	Enke- mænd.	Piger.	Enker.		Ungkarle.	Enke- mænd.	Piger.	Enker.
	1	2	3	4		1	2	3	4
60 Aar	36	255	11	56	60—61	29	225	12	38
61 -	23	193	13	19	61—62	22	190	11	24
62 -	21	186	9	32	62—63	16	176	7	27
63 -	11	171	6	20	63—64	10	157	5	20
64 -	10	140	4	23	64—65	7	128	4	23
65 -	3	119	4	20	65—66	3	125	4	15
66 -	4	128	3	11	66—67	4	109	-	10
67 -	4	88	-	11	67—68	2	83	-	13
68 -	1	81	-	14	68—69	3	72	2	11
69 -	5	64	2	7	69—70	4	70	1	7
70 -	2	74	-	7	70—71	2	60	-	6
71 -	1	44	-	5	71—72	-	35	-	4
72 -	-	31	-	4	72—73	-	34	-	3
73 -	1	37	-	3	73—74	1	29	-	5
74 -	-	21	-	5	74—75	-	24	-	2
75 -	-	28	-	-	75—76	-	23	-	1
76 -	-	16	-	1	76—77	-	15	-	1
77 -	-	14	-	1	77—78	-	9	-	-
78 -	-	6	-	-	78—79	-	7	-	-
79 -	-	7	-	-	79—80	1	7	1	-
80 -	1	8	1	-	80—81	-	6	-	-
81 -	-	4	-	-	81—82	-	3	-	-
82 -	-	3	-	-	82—83	-	2	-	-
83 -	-	-	-	1	83—84	-	1	-	2
84 -	-	1	-	1	84—85	-	1	-	-
85 -	-	1	-	-	85—86	-	-	-	-
86 -	-	-	-	-	86—87	-	-	-	1
87 -	-	-	-	1	87—88	-	-	-	-
Sammendrag:					Sammendrag:				
15—19 Aar	1 117	2	7 318	2	Under 20	2 012	3	10 450	5
20—24 -	29 896	111	49 191	177	20—25	34 153	145	51 256	220
25—29 -	47 205	781	40 196	831	25—30	45 561	890	37 504	920
30—34 -	23 524	1 843	16 204	1 305	30—35	21 278	1 923	14 555	1 316
35—39 -	8 840	2 436	6 544	1 442	35—40	8 136	2 474	6 086	1 441
40—44 -	3 835	2 501	3 087	1 308	40—45	3 510	2 469	2 888	1 291
45—49 -	1 645	2 282	1 553	1 128	45—50	1 527	2 298	1 453	1 090
50—54 -	742	2 005	652	664	50—55	671	1 925	583	607
55—59 -	283	1 439	159	274	55—60	258	1 402	135	270
60—64 -	101	945	43	150	60—65	84	876	39	132
65—69 -	17	480	9	63	65—70	16	459	7	56
70—74 -	4	207	-	24	70—75	3	182	-	20
75—79 -	-	71	-	2	75—80	1	61	1	2
80—84 -	1	16	1	2	80—85	-	13	-	2
85—89 -	-	1	-	1	85—89	-	-	-	1
Sum	117 210	15 120	124 957	7 373	Sum	117 210	15 120	124 957	7 373

Tabel 6. Detailleret Oversigt over de ved Udgangen af de 10 Aar med Oplysning om deres

A. Mænd.

Aldersaar.	1. Forholdstal pr. 10 000 hjemmehørende Indbyggere den 31te December 1875.				2. Herefter beregnet Fordeling for de ved Udgangen af de 10 Aar 1871—1880 levende og i Norge hjemmehørende Personer.				
	Ugifte.	Gift.	Enke-mænd.	Fra-skilte.	Ugifte.	Gift.	Enke-mænd.	Fra-skilte.	Til-sammen. ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a) De enkelte Aldersaar.									
15—16	9 999	1	-	-	193 189	19	-	-	193 208
16—17	9 982	18	-	-	189 506	333	-	-	189 839
17—18	9 970	30	-	-	185 042	557	-	-	185 599
18—19	9 941	57	2	-	178 443	1 023	36	-	179 502
19—20	9 900	97	3	-	170 805	1 674	52	-	172 531
20—21	9 761	234	5	-	162 807	3 903	83	-	166 793
21—22	9 514	479	7	-	152 044	7 655	112	-	159 811
22—23	9 150	839	10	1	139 817	12 820	153	15	152 805
23—24	8 596	1 388	16	-	126 008	20 347	235	-	146 590
24—25	7 935	2 046	17	2	111 962	28 869	240	28	141 099
25—26	7 260	2 699	41	-	98 381	36 574	556	-	135 511
26—27	6 250	3 694	55	1	81 391	48 105	716	13	130 225
27—28	5 721	4 202	73	4	71 591	52 582	913	50	125 136
28—29	5 056	4 863	77	4	60 593	58 281	923	48	119 845
29—30	4 439	5 474	85	2	51 820	63 901	992	23	116 736
30—31	4 079	5 799	117	5	46 173	65 642	1 324	57	113 196
31—32	3 406	6 470	120	4	37 550	71 330	1 323	44	110 247
32—33	3 097	6 743	156	4	32 947	71 735	1 660	43	106 385
33—34	2 794	7 043	158	5	28 787	72 566	1 628	52	103 033
34—35	2 452	7 343	196	9	24 583	73 618	1 965	90	100 256
b) Femaars-grupper.									
15—20	9 960	39	1	-	916 985	3 606	88	-	920 679
20—25	9 029	959	11	1	692 638	73 594	823	43	767 098
25—30	5 798	4 135	65	2	363 776	259 443	4 100	134	627 453
30—35	3 190	6 657	148	5	170 040	354 891	7 900	286	533 117
35—40	2 086	7 652	251	11	100 622	369 109	12 107	531	482 369
40—45	1 434	8 224	329	13	66 362	380 593	15 226	602	462 783
45—50	1 121	8 376	483	20	50 467	377 083	21 744	900	450 194
50—55	971	8 330	674	25	40 388	346 481	28 035	1 040	415 944
55—60	858	8 128	977	37	29 280	277 376	33 341	1 263	341 260
60—65	816	7 719	1 418	47	20 618	195 037	35 828	1 188	252 671
65—70	737	7 177	2 043	43	13 775	134 146	38 185	804	186 910
70—75	699	6 393	2 860	48	9 945	90 961	40 693	683	142 282
75—80	612	5 274	4 081	33	5 928	51 085	39 529	320	96 862
80—85	526	4 254	5 174	46	2 768	22 391	27 233	242	52 634
85—90	522	3 172	6 253	53	1 020	6 197	12 216	104	19 537
90—95	542	2 759	6 675	24	250	1 275	3 085	11	4 621
95—100	902	2 213	6 885	-	84	206	640	-	930
over 100	476	3 810	5 714	-	14	115	173	-	302
Tilsammen	-	-	-	-	2 484 960	2 943 589	320 946	8 151	5 757 646

1) Ifølge de i Livs- og Dødstabeller (Norges off. Stat., Tredie Række No. 68) Tabel 1 meddelte Opgaver, med

1871—1880 levende voxne Personer fordelt efter Aldersaar
Fordeling efter Civilstand.

B. Kvinder.

Aldersaar.	1. Forholdstal pr. 10 000 hjemmehørende Indbyggere den 31te December 1875.				2. Herefter beregnet Fordeling for de ved Udgangen af de 10 Aar 1871—1880 levende og i Norge hjemmehørende Personer.				
	Ugifte.	Giftte.	Enker.	Fra-skilte.	Ugifte.	Giftte.	Enker.	Fra-skilte.	Til-sammen. ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a) De enkelte Aldersaar.									
15—16	9 994	6	-	-	187 613	113	-	-	187 726
16—17	9 943	54	3	-	184 580	1 002	56	-	185 638
17—18	9 882	110	8	-	180 606	2 010	147	-	182 763
18—19	9 743	252	5	-	174 618	4 516	90	-	179 224
19—20	9 543	450	7	-	167 714	7 909	123	-	175 746
20—21	9 149	838	13	-	158 744	14 540	226	-	173 510
21—22	8 621	1 365	12	2	146 906	23 260	205	34	170 405
22—23	8 040	1 935	23	2	133 472	32 123	382	33	166 010
23—24	7 343	2 619	37	1	118 541	42 280	597	16	161 434
24—25	6 694	3 262	42	2	105 011	51 172	659	31	156 873
25—26	6 180	3 761	56	3	93 806	57 088	850	46	151 790
26—27	5 352	4 551	92	5	78 391	66 658	1 348	73	146 470
27—28	4 906	4 968	121	5	69 273	70 149	1 709	70	141 201
28—29	4 510	5 334	149	7	61 278	72 474	2 025	95	135 872
29—30	4 023	5 828	142	7	53 040	76 838	1 872	92	131 842
30—31	3 741	6 041	209	9	47 563	76 805	2 658	114	127 140
31—32	3 260	6 499	229	12	40 068	79 878	2 815	147	122 908
32—33	3 105	6 311	248	16	36 719	78 418	2 933	189	118 259
33—34	2 900	6 781	309	10	33 142	77 498	3 532	114	114 286
34—35	2 752	6 906	332	10	30 586	76 755	3 690	111	111 142
b) Femaars-grupper.									
15—20	9 824	171	5	-	895 131	15 550	416	-	911 097
20—25	8 001	1 973	25	1	662 674	163 375	2 069	114	828 232
25—30	5 032	4 853	110	5	355 788	343 207	7 804	376	707 175
30—35	3 168	6 558	263	11	188 078	389 354	15 628	675	593 735
35—40	2 390	7 115	477	18	125 979	375 037	25 143	949	527 108
40—45	1 843	7 427	704	26	91 527	368 840	34 962	1 291	496 620
45—50	1 578	7 316	1 076	30	76 275	353 630	52 010	1 450	483 365
50—55	1 385	7 058	1 516	41	61 802	314 944	67 647	1 830	446 223
55—60	1 267	6 598	2 094	41	46 611	242 730	77 035	1 508	367 884
60—65	1 221	5 780	2 956	43	34 409	162 884	83 302	1 212	281 807
65—70	1 078	4 858	4 024	40	23 352	105 234	87 168	866	216 620
70—75	1 038	3 888	5 035	39	17 990	67 383	87 262	675	173 310
75—80	1 055	2 696	6 228	21	13 113	33 509	77 409	261	124 292
80—85	991	1 954	7 037	18	7 104	14 007	50 445	129	71 685
85—90	893	1 202	7 882	23	2 633	3 544	23 242	68	29 487
90—95	948	896	8 156	-	805	761	6 926	-	8 492
95—100	895	584	8 521	-	175	114	1 666	-	1 955
over 100	893	2 678	6 429	-	58	175	421	-	654
Tilsammen	-	-	-	-	2 603 504	2 954 278	700 555	11 404	6 269 741

Tillæg for Forskjellen mellem den tilstedeværende og hjemmehørende mandlige Befolkning efter Tabel 4 jfr. Bilag 1.

Tabel 7. De Ægteviedes Aldersfordeling i tiaarige

A. 1841—

I. Brudgommenes Alder og Civilstand.	Absolute Tal.				Relative Tal.			
	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870. ¹⁾	18 ⁷¹ / ₇₂ -- 18 ⁸⁰ / ₈₁ .	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870.	18 ⁷¹ / ₇₂ -- 18 ⁸⁰ / ₈₁ .
	1	2	3	4	5	6	7	8
a) Samtlige Brudgomme.								
Under 20 Aar	862	845	1 010	2 015	84	74	90	152
20—25 -	25 053	23 820	23 842	34 298	2 430	2 075	2 129	2 592
25—30 -	38 848	43 131	39 642	46 451	3 768	3 758	3 540	3 510
30—35 -	18 827	25 070	23 590	23 201	1 826	2 185	2 106	1 753
35—40 -	7 506	9 998	10 720	10 610	728	871	957	802
40—45 -	4 380	4 744	5 673	5 979	425	413	507	452
45—50 -	2 846	2 589	3 098	3 825	276	226	277	289
over 50 -	4 774	4 566	4 416	5 951	463	398	394	450
Tilsammen	103 096	114 763	111 991	132 330	10 000	10 000	10 000	10 000
b) Ungkarle.								
Under 20 Aar	861	845	1 009	2 012	96	83	102	172
20—25 -	24 933	23 730	23 766	34 153	2 766	2 334	2 410	2 914
25—30 -	38 020	42 320	38 920	45 561	4 218	4 162	3 946	3 887
30—35 -	17 164	23 035	21 726	21 278	1 904	2 265	2 203	1 815
35—40 -	5 648	7 803	8 275	8 136	627	767	839	694
40—45 -	2 220	2 538	3 191	3 510	247	250	324	299
45—50 -	844	866	1 139	1 527	93	85	116	131
over 50 -	440	546	595	1 033	49	54	60	88
Tilsammen	90 130	101 683	98 621	117 210	10 000	10 000	10 000	10 000
c) Enkemænd.								
Under 20 Aar	1	-	1	3	1	-	1	2
20—25 -	120	90	76	145	93	68	57	96
25—30 -	828	811	722	890	639	620	540	589
30—35 -	1 663	2 035	1 864	1 923	1 283	1 556	1 394	1 272
35—40 -	1 858	2 195	2 445	2 474	1 433	1 678	1 829	1 636
40—45 -	2 160	2 206	2 482	2 469	1 665	1 687	1 856	1 633
45—50 -	2 002	1 723	1 959	2 298	1 544	1 317	1 465	1 520
over 50 -	4 334	4 020	3 821	4 918	3 342	3 074	2 858	3 252
Tilsammen	12 966	13 080	13 370	15 120	10 000	10 000	10 000	10 000

1) For Aarene 1866—1870 ere de i Tabellerne for 1851—1870 S. 10—11 meddelte Tal her blevne berig-

Perioder 1841—1880 og femaarige Perioder 1871—1885.

1880.

II. Brudenes Alder og Civilstand.	Absolute Tal.				Relative Tal.			
	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870. ¹⁾	1871/72— 1880/81.	1841— 1850.	1851— 1860.	1861— 1870.	1871/72— 1880/81.
	1	2	3	4	5	6	7	8
a) Samtlige Brude.								
Under 20 Aar	5 052	5 481	7 060	10 455	490	478	630	790
20—25 -	37 975	38 914	39 839	51 476	3 683	3 391	3 557	3 890
25—30 -	32 566	37 202	33 368	38 424	3 159	3 242	2 980	2 904
30—35 -	13 026	17 919	15 747	15 871	1 263	1 561	1 406	1 199
35—40 -	5 915	7 601	7 898	7 527	574	662	705	569
40—45 -	3 692	3 654	4 296	4 179	358	318	385	316
45—50 -	2 606	2 010	2 222	2 543	253	175	198	192
over 50 -	2 264	1 982	1 561	1 855	220	173	139	140
Tilsammen	103 096	114 763	111 991	132 330	10 000	10 000	10 000	10 000
b) Piger.								
Under 20 Aar	5 042	5 473	7 050	10 450	536	514	672	836
20—25 -	37 787	38 733	39 669	51 256	4 019	3 638	3 781	4 102
25—30 -	31 625	36 312	32 546	37 504	3 364	3 410	3 102	3 001
30—35 -	11 459	16 343	14 517	14 555	1 219	1 535	1 384	1 165
35—40 -	4 257	5 842	6 405	6 086	453	549	611	487
40—45 -	2 100	2 238	2 979	2 888	223	210	284	231
45—50 -	1 151	1 000	1 236	1 453	122	94	118	117
over 50 -	600	539	507	765	64	50	48	61
Tilsammen	94 021	106 480	104 909	124 957	10 000	10 000	10 000	10 000
c) Enker.								
Under 20 Aar	10	8	10	5	11	10	14	7
20—25 -	188	181	170	220	207	219	240	299
25—30 -	941	890	822	920	1 037	1 074	1 161	1 248
30—35 -	1 567	1 576	1 230	1 316	1 727	1 903	1 737	1 785
35—40 -	1 658	1 759	1 493	1 441	1 827	2 124	2 108	1 954
40—45 -	1 592	1 416	1 317	1 291	1 754	1 709	1 860	1 751
45—50 -	1 455	1 010	986	1 090	1 603	1 219	1 392	1 478
over 50 -	1 664	1 443	1 054	1 090	1 834	1 742	1 488	1 478
Tilsammen	9 075	8 283	7 082	7 373	10 000	10 000	10 000	10 000

tigede i Overensstemmelse med de i Indledningen til samme Værks S. VII givne Oplysninger.

Tabel 7 (Forts.). De Ægteviedes Aldersfordeling i tiaarige

B. 1871—

I. Brudgommernes Alder (udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar) og Civilstand.	Absolute Tal.			Relative Tal.		
	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.
	1	2	3	4	5	6
a) Samtlige Brudgomme.						
15—19 Aar	482	627	619	75	93	97
20—24 -	13 660	16 073	14 580	2 114	2 389	2 277
25—29 -	23 331	24 445	23 763	3 611	3 634	3 711
30—34 -	12 914	12 429	12 177	1 998	1 847	1 901
35—39 -	5 876	5 465	5 176	909	812	808
40—44 -	3 331	3 065	2 761	516	456	431
45—49 -	2 024	1 901	1 781	313	283	278
50—54 -	1 342	1 403	1 235	208	209	193
55—59 -	803	891	883	124	132	138
60—64 -	472	558	591	73	83	92
65—69 -	238	261	321	37	39	50
70—74 -	108	100	116	17	15	18
75—79 -	26	43	31	4	6	5
80—84 -	8	9	4	1	2	1
85—89 -	1	-	-	-	-	-
Uopgivet	8	83	133	-	-	-
Tilsammen	64 624	67 353	64 171	10 000	10 000	10 000
b) Ungkarle.						
15—19 Aar	480	627	619	84	105	109
20—24 -	13 618	16 006	14 543	2 378	2 689	2 559
25—29 -	23 007	24 000	23 378	4 018	4 032	4 114
30—34 -	12 035	11 471	11 276	2 102	1 927	1 984
35—39 -	4 668	4 230	4 037	815	711	711
40—44 -	2 048	1 823	1 643	358	306	289

Perioder 1841—1880 og femaarige Perioder 1871—1885.

1885.

I. Brudgommernes Alder (udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar) og Civilstand.	Absolute Tal.			Relative Tal.		
	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885
	1	2	3	4	5	6
b) Ungkarle. (Forts.)						
45—49 Aar	859	790	757	150	133	133
50—54 -	359	376	340	63	63	60
55—59 -	132	143	157	23	24	28
60—64 -	47	49	53	8	8	9
65—69 -	8	8	15	1	1	3
70 Aar og derover.....	-	4	6	-	1	1
Uopgivet	7	70	103	-	-	-
Tilsammen	57 268	59 597	56 927	10 000	10 000	10 000
c) Enkemænd.						
15—19 Aar	2	-	-	3	-	-
20—24 -	42	67	37	57	87	51
25—29 -	324	445	385	441	575	534
30—34 -	879	958	901	1 195	1 237	1 249
35—39 -	1 208	1 235	1 139	1 642	1 595	1 579
40—44 -	1 283	1 242	1 118	1 744	1 604	1 550
45—49 -	1 165	1 111	1 024	1 584	1 435	1 419
50—54 -	983	1 027	895	1 337	1 326	1 241
55—59 -	671	748	726	912	966	1 006
60—64 -	425	509	538	578	657	746
65—69 -	230	253	306	313	327	424
70 Aar og derover.....	143	148	145	194	191	201
Uopgivet.....	1	13	30	-	-	-
Tilsammen	7 356	7 756	7 244	10 000	10 000	10 000

Tabel 7 (Forts.). De Ægteviedes Aldersfordeling i tiaarige

B. 1871—

II. Brudenes Alder (udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar) og Civilstand.	Absolute Tal.			Relative Tal.		
	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.
	1	2	3	4	5	6
a) Samtlige Brude.						
15—19 Aar	3 430	3 844	3 597	531	572	562
20—24 -	23 440	25 652	24 046	3 628	3 814	3 756
25—29 -	20 311	20 520	20 013	3 143	3 051	3 126
30—34 -	8 741	8 754	8 426	1 353	1 302	1 316
35—39 -	3 973	4 032	3 847	615	600	601
40—44 -	2 337	2 090	1 964	362	311	306
45—49 -	1 387	1 305	1 132	215	194	177
50—54 -	663	660	603	102	98	94
55—59 -	188	244	241	29	36	37
60—64 -	83	106	114	12	16	18
65—69 -	43	30	35	7	4	5
70—74 -	13	11	7	2	2	1
75—79 -	1	-	3	-	-	1
80—84 -	2	1	-	1	-	-
85—89 -	1	-	-	-	-	-
Uopgivet	11	104	143	-	-	-
Tilsammen	64 624	67 353	64 171	10 000	10 000	10 000
b) Piger.						
15—19 Aar	3 429	3 843	3 596	563	604	592
20—24 -	23 348	25 564	23 979	3 834	4 021	3 946
25—29 -	19 919	20 083	19 623	3 271	3 159	3 229
30—34 -	8 069	8 124	7 772	1 325	1 278	1 279
35—39 -	3 266	3 302	3 196	536	519	526
40—44 -	1 632	1 474	1 431	268	232	235

Perioder 1841—1880 og femaarige Perioder 1871—1885.

1885.

II. Brudenes Alder (udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Vielsesaar) og Civilstand.	Absolute Tal.			Relative Tal.		
	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.
	1	2	3	4	5	6
b) Piger. (Forts.)						
45—49 Aar	803	758	711	132	119	117
50—54 -	345	309	335	57	49	55
55—59 -	66	91	89	11	14	15
60—64 -	16	26	31	2	4	5
65—69 -	6	3	5	1	1	1
70 Aar og derover	1	-	3	-	-	-
Uopgivet	10	94	127	-	-	-
Tilsammen	60 910	63 671	60 898	10 000	10 000	10 000
c) Enker.						
15—19 Aar	1	1	1	3	3	3
20—24 -	92	88	67	248	240	206
25—29 -	392	437	390	1 056	1 190	1 197
30—34 -	672	630	654	1 810	1 716	2 007
35—39 -	707	730	651	1 905	1 988	1 999
40—44 -	705	616	533	1 899	1 678	1 636
45—49 -	584	547	421	1 573	1 489	1 293
50—54 -	318	351	268	856	956	823
55—59 -	122	153	152	328	417	467
60—64 -	67	80	83	180	217	255
65—69 -	37	27	30	99	73	92
70 Aar og derover	16	12	7	43	33	22
Uopgivet	1	10	16	-	-	-
Tilsammen	3 714	3 682	3 273	10 000	10 000	10 000

Tabel 8. Ægteskaber i Aarene 1866—1870 og 1871—1875
fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling.

Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1866— 1870.	1871— 1875.	1866— 1870.	1871— 1875.	1866— 1870.	1871— 1875.
	1	2	3	4	5	6
I. Absolute Tal.						
a) Efter de originale Opgaver.						
I. Personer sysselsatte ved immaterielt Arbeide.....	2 313	2 485	1 415	1 416	898	1 069
II. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:						
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Binæringer.....	11 239	14 810	11 068	14 559	171	251
2. Ved Fiskeri.....	1 064	3 264	972	3 109	92	155
3. - Grubedrift, Stenbrydning.....	191	442	144	360	47	82
4. - Industri.....	7 171	11 252	3 385	6 004	3 786	5 248
5. - Handel og Landtransport.....	1 723	2 697	733	1 105	990	1 592
6. - Skibsfart.....	5 033	6 740	2 689	3 785	2 344	2 955
7. - Arbeide af ubestemt Slags.....	8 257	11 849	7 172	10 279	1 085	1 570
Tilsammen	34 678	51 054	26 163	39 201	8 515	11 853
III. Hjemmeværende Familielemmer og Tjenere:						
1. Gaardmandssønner.....	1 979	3 320	1 967	3 301	12	19
2. Husmandssønner.....	1 065	1 472	1 065	1 471	-	1
3. Tjenere.....	2 223	4 005	1 912	3 604	311	401
Tilsammen	5 267	8 797	4 944	8 376	323	421
IV. Uproduktive.....	241	289	239	285	2	4
V. Uopgivne.....	12 560	1 999	12 213	1 915	347	84
Ialt	55 059	64 624	44 974	51 193	10 085	13 431
b) Efter proportional Fordeling (særsomt for Bygder og Byer) af Klasse V, «Uopgivne».						
I. Personer sysselsatte ved immaterielt Arbeide.....	2 873	2 547	1 943	1 471	930	1 076
II. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:						
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Binæringer.....	15 371	15 378	15 194	15 125	177	253
2. Ved Fiskeri ¹⁾	1 429	3 386	1 334	3 230	95	156
3. - Grubedrift, Stenbrydning.....	247	457	198	374	49	83
4. - Industri.....	8 568	11 518	4 647	6 237	3 921	5 281
5. - Handel og Landtransport.....	2 032	2 750	1 007	1 148	1 025	1 602
6. - Skibsfart.....	6 118	6 906	3 691	3 932	2 427	2 974
7. - Arbeide af ubestemt Slags.....	10 969	12 259	9 845	10 679	1 124	1 580
Tilsammen	44 734	52 654	35 916	40 725	8 818	11 929
¹⁾ At Antallet af Fiskere viser saa stærk Tilvæxt, hidrører vistnok hovedsagelig derfra, at et stort Antal af de dels ved Fiskeri, dels ved Jordbrug sysselsatte Personer i det første Tidsrum har været regnet som Gaardbrugere, medens i senere Aar Fiskeri i flere og flere Tilfælde er bleven anset som Hovednæringsen.						

Tabel 8 (Forts.). Ægteskaber i Aarene 1866—1870 og 1871—1875
fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling.

Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1866— 1870.	1871— 1875.	1866— 1870.	1871— 1875.	1866— 1870.	1871— 1875.
	1	2	3	4	5	6
III. Hjemmевærende Familielemmer og Tjenere:						
1. Gaardmandssønner.....	2 713	3 448	2 700	3 429	13	19
2. Husmandssønner.....	1 462	1 529	1 462	1 528	-	1
3. Tjenere.....	2 947	4 146	2 625	3 744	322	402
Tilsammen	7 122	9 123	6 787	8 701	335	422
IV Uproduktive.....	330	300	328	296	2	4
Ialt	55 059	64 624	44 974	51 193	10 085	13 431
II. Forholdstal pr. 10 000 Ægtevielser, for hvilke Brudgommens Livsstilling har været anført.						
I. Personer sysselsatte ved immateri- elt Arbejde.....	522	394	432	287	922	801
II. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:						
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Binæringer.....	2 792	2 380	3 378	2 954	176	188
2. Ved Fiskeri ¹⁾	260	524	297	631	94	116
3. - Grubedrift, Stenbrydning.....	45	71	44	73	48	61
4. - Industri.....	1 556	1 782	1 033	1 218	3 888	3 932
5. - Handel og Landtransport.....	369	426	224	224	1 017	1 193
6. - Skibsfart.....	1 111	1 069	821	768	2 407	2 214
7. - Arbejde af ubestemt Slags.....	1 992	1 896	2 189	2 086	1 114	1 176
Tilsammen	8 125	8 148	7 986	7 954	8 744	8 880
III. Hjemmевærende Familielemmer og Tjenere:						
1. Gaardmandssønner.....	493	534	600	670	12	14
2. Husmandssønner.....	265	237	325	299	-	1
3. Tjenere.....	535	641	584	732	320	301
Tilsammen	1 293	1 412	1 509	1 701	332	316
IV. Uproduktive.....	60	46	73	58	2	3
Ialt	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000

¹⁾ Se Noten foregaaende Side.

Tabel 9. Ægteskaber i Aarene 1876—1880 og 1881—1885

I. Absolute Tal.

A. Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
I. Personer sysselsatte ved Arbejde for Stat eller Kommune.						
1. Embedsmænd	268	198	98	53	170	145
2. Bestillingsmænd og privat-offentlige Betjente:						
a) Underofficerer, Sergeanter.....	435	433	280	267	155	166
b) Almuskolelærere, Kirkesangere	717	660	642	592	75	68
c) Jernbanebetjente	237	222	120	86	117	136
d) Andre	729	724	250	265	479	459
3. Arbejdere, Bud m. m.						
a) Menige Soldater	115	75	65	34	50	41
b) Veiarbejdere, Jernbanearbejdere.....	1 348	714	1 087	532	261	182
c) Andre.....	135	151	56	43	79	108
Sum	3 984	3 177	2 598	1 872	1 386	1 305
II. Personer sysselsatte ved privat immateriel Virksomhed.						
1. Advokater, Sagførere	73	70	26	33	47	37
2. Læger	69	77	17	21	52	56
3. Skolebestyrere, Lærere.....	117	76	39	28	78	48
4. Andre.....	208	255	59	61	149	194
Sum	467	478	141	143	326	335
III. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift.						
1. Ved Jordbrug og Skovdrift samt dermed sammenhængende Binæringer.....	15 035	13 487	14 699	13 004	336	483
2. Ved Fiskeri og Jagt	4 904	5 349	4 679	4 961	225	388
3. - Bergværks- og Grubedrift	354	469	323	408	31	61
4. - Stenbrydning, Torv- og Isdrift.....	17	30	12	29	5	1

fordelte efter Brudgommenes Erhverv og Livsstilling.

II. Forholdstal pr. 10 000 Ægtevielser.

Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.		A. Livsstillingsklasser.
1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	
1	2	3	4	5	6	
						I. Personer sysselsatte ved Arbejde for Stat eller Kommune.
40	31	19	11	110	92	1. Embedsmænd.
						2. Bestillingsmænd.
65	68	54	55	100	106	a) Underofficerer, Sergeanter.
107	103	124	122	48	43	b) Almuskolelærere, Kirkesangere.
35	35	23	18	75	87	c) Jernbanebetjente.
108	113	48	55	309	292	d) Andre.
						3. Arbeidere, Bud m. m.
17	12	13	7	32	26	a) Menige Soldater.
200	111	210	110	168	116	b) Veiarbeidere, Jernbanearbeidere.
20	23	11	9	51	69	c) Andre.
592	496	502	387	893	831	Sum.
						II. Personer sysselsatte ved privat imma- teriel Virksomhed.
10	11	5	7	30	24	1. Advokater, Sagførere.
10	12	3	4	34	36	2. Læger.
18	12	8	6	50	30	3. Skolebestyrere, Lærere
31	40	11	13	96	123	4. Andre.
69	75	27	30	210	213	Sum.
						III. Personer sysselsatte ved den alminde- lige Næringsdrift.
2 237	2 106	2 842	2 690	217	307	1. Ved Jordbrug og Skovdrift samt dermed sammenhængende Binæringer.
729	835	905	1 026	145	247	2. Ved Fiskeri og Jagt.
53	73	62	84	20	39	3. - Bergværks- og Grubedrift.
3	5	2	6	3	1	4. - Stenbrydning, Torv- og Isdrift.

Tabel 9 (Forts.). Ægteskaber i Aarene 1876—1880 og 1881—1885

I. Absolute Tal.

A. Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1876— 1880.
	1	2	3	4	5	6
5. Ved Fabrikdrift, Skibsbyggeri m. m.	2 659	3 358	1 465	1 738	1 194	1 620
6. - Haandværksdrift.	9 238	8 908	4 943	4 762	4 295	4 146
7. - Smaaindustri.	365	463	282	324	83	139
8. - Handel.	2 728	2 790	1 196	1 224	1 532	1 566
9. - Bank-, Penge- og Forsikringsvæsen eller som Mellemand.	155	189	27	41	128	148
10. - Herbergering og Beværtning.	75	74	10	9	65	65
11. - Landtransport.	316	312	109	68	207	244
12. - Søfart, Lodsning, Baadfart.	8 890	8 091	5 025	4 686	3 865	3 405
13. - Ved Flødning, Sokning m. m.	111	117	102	108	9	9
14. - Dagarbeide og anden utilstrækkeligt betegnet Virksomhed.	9 256	8 360	7 816	7 024	1 440	1 336
Sum	54 103	51 997	40 688	38 386	13 415	13 611
IV. Personer sysselsatte ved husligt Ar- beide, hjemmeværende Familielem- mer, der hjælpe Husfader eller Husmoder, samt Tjenere.						
1. Hjemmeværende Familielemmer, der hjælpe til	4 628	4 590	4 570	4 465	58	125
2. Tjenere.	3 725	3 480	3 430	3 192	295	288
3. Andre.	6	3	-	-	6	3
Sum	8 359	8 073	8 000	7 657	359	416
V. Uproduktive.						
1. Rentenister.	2	12	1	9	1	3
2. Føderaadsfolk.	260	233	259	226	1	7
3. Andre.	65	80	37	46	28	34
Sum	327	325	297	281	30	44
VI. Ufuldstændigt betegnede.	113	121	86	37	27	84
Ialt	67 353	64 171	51 810	48 376	15 543	15 795

Tabel 9 (Forts.). Ægteskaber i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling.

I. Absolute Tal.

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
Af III 1. Personer sysselsatte ved Jordbrug, Skovdrift m. m.						
Gaardbrugere, Leilændinge og Forpagtere	11 476	10 578	11 261	10 239	215	339
Husmænd	2 576	1 969	2 566	1 957	10	12
Skovbetjente, Tømmerhuggere, Skovarbejdere . .	224	238	214	229	10	9
Af III 5. Personer sysselsatte ved Fabrikdrift m. m.						
Ved Teglværker	71	99	41	70	30	29
- Glasværker	56	74	45	53	11	21
- Metalfabriker, Jernstøberier	161	275	84	117	77	158
- Mekaniske Værksteder	249	459	77	130	172	329
- Skibsværfter	221	205	151	117	70	88
- Fyrstikfabriker	23	62	21	50	2	12
- Spinderier, Væverier, Trikotagefabriker . . .	67	140	60	99	7	41
- Træsliberier	29	79	23	65	6	14
- Papirfabriker	22	58	17	39	5	19
- Sagbrug, Høvlerier	708	923	460	609	248	314
- Kornmøller	274	288	177	191	97	97
- Bryggerier, Brænderier, Malterier	111	111	31	21	80	90
- Tobaksfabriker	44	62	12	3	32	59
Af III 6. Personer sysselsatte ved Haandværksdrift (inkl. Svende, Drengene og Arbejdere).						
Guld- og Sølvmede	41	59	9	15	32	44
Blikkenslagere	120	157	52	59	68	98
Smede	816	755	499	431	317	324
Urmagere	92	108	34	40	58	68
Rebslagere	80	105	21	16	59	89
Seilmagere	91	75	29	22	62	53
Farvere	72	78	46	47	26	31
Bogbindere	60	62	8	11	52	51

Tabel 9 (Forts.). Ægteskaber i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
fordelte efter Brudgommens Erhverv og Livsstilling.

I. Absolute Tal.

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
Garvere	149	179	72	84	77	95
Sadelmagere, Tapetserere	115	100	34	25	81	75
Snedkere	1 450	1 421	892	929	558	492
Bødkere	231	187	108	79	123	108
Bagere, Konditorer	532	521	208	213	324	308
Slagtere	102	98	37	36	65	62
Skræddere	739	700	446	403	293	297
Bundtmagere	27	21	8	3	19	18
Hattemagere	23	17	2	1	21	16
Skomagere	1 786	1 888	1 138	1 215	648	673
Tømmermænd, Hustømmermænd	1 110	767	726	553	384	214
Murere	545	460	200	187	345	273
Malere	441	517	182	205	259	312
Bogtrykkere	91	125	11	10	80	115
Af III 7. Personer sysselsatte ved Smaaindustri.						
Stenhuggere, Minerere, Stenarbeidere	169	296	109	190	60	106
Baadbyggere	60	62	60	59	-	3
Vedhuggere (i Byerne)	1	2	-	1	1	1
Af III 8. Personer sysselsatte ved Handel.						
Kjøbmænd og andre Handlende	1 525	1 597	805	831	720	766
Handelsreisende, Handelsfuldmægtige, Handels- betjente	750	654	269	210	481	444
Arbejdere ved Handel	315	359	83	121	232	238
Af III 12. Personer sysselsatte ved Søfart.						
Skibsredere	32	14	13	3	19	11
Skibsførere	1 044	817	542	461	502	356
Styrmænd	1 826	1 639	892	855	934	784
Sømænd, Matroser	5 622	5 262	3 340	3 205	2 282	2 057

Tabel 10. Antal af ægte Fødsler i Aarene

Fædrenes Alder.	Mødrenes Alder udtrykt ved				
	15—19 Aar.	20—24 Aar.	25—29 Aar.	30—34 Aar.	35—39 Aar.
	1	2	3	4	5
I. Sum af Fødsler, for hvilke Forældrenes Alder har					
15—19 Aar	51	150	87	29	15
20—24 -	721	8 342	5 988	1 859	497
25—29 -	979	17 680	30 550	12 158	3 475
30—34 -	453	10 406	29 438	30 567	10 895
35—39 -	126	3 654	14 263	24 312	23 798
40—44 -	53	1 416	5 473	13 172	19 662
45—49 -	22	500	2 102	4 952	10 064
50—54 -	6	194	811	2 129	3 564
55—59 -	1	75	279	694	1 306
60—64 -	2	32	110	284	466
65—69 -	2	19	48	93	169
70—74 -	-	4	11	28	48
75 Aar og derover.....	-	-	7	13	23
Tilsammen	2 416	42 472	89 167	90 290	73 982
II. Ovenstaaende Tal proportionalt fordelte paa					
15—19 Aar	7.5	22.0	12.7	4.2	2.2
20—24 -	105.6	1 221.8	877.0	272.3	72.8
25—29 -	143.3	2 589.5	4 474.4	1 780.7	509.0
30—34 -	66.3	1 524.1	4 311.6	4 476.9	1 595.7
35—39 -	18.4	535.1	2 089.0	3 560.8	3 485.5
40—44 -	7.8	207.4	801.6	1 929.2	2 879.7
45—49 -	3.2	73.2	307.9	725.3	1 474.0
50—54 -	0.9	28.4	118.8	311.8	522.0
55—59 -	0.1	11.0	40.8	101.6	191.2
60—64 -	0.3	4.5	16.1	41.6	68.2
65—69 -	0.3	2.8	7.0	13.6	24.8
70—74 -	-	0.6	1.6	4.1	7.0
75 Aar og derover.....	-	-	1.0	1.9	3.4
Tilsammen	353.7	6 220.4	13 059.5	13 224.0	10 835.5

¹⁾ Antallet af registrerede levendefødte Børn var 1871—1880 gennemsnitlig 56 295, Antallet af de i

1871—1880 fordelt efter Forældrenes Alder.

Afstanden mellem Fødselsaarene.				Fædrenes Alder.
40—44 Aar.	45—49 Aar.	50 Aar og derover.	Tilsammen.	
6	7	8	9	
været anført, i Aarene 1871—1876 samt 1881 og 1882.				
6	-	-	338	16—19 Aar.
129	14	4	17 554	20—24 -
774	96	8	65 720	25—29 -
2 613	274	11	84 657	30—34 -
6 694	708	22	73 577	35—39 -
14 693	1 762	54	56 285	40—44 -
10 779	3 626	106	32 151	45—49 -
5 273	2 283	101	14 361	50—54 -
1 626	864	50	4 895	55—59 -
571	247	12	1 724	60—64 -
168	78	6	583	65—69 -
46	18	3	158	70—74 -
19	12	-	74	75 Aar og derover.
43 391	9 982	377	352 077	Tilsammen.

Middeltallet af ægte Fødsler i Tiaaret 1871—1880.¹⁾

0.9	-	-	49.5	15—19 Aar.
18.9	2.1	0.6	2 571.1	20—24 -
113.4	14.1	1.2	9 625.6	25—29 -
382.7	40.1	1.6	12 399.0	30—34 -
980.4	103.7	3.2	10 776.1	35—39 -
2 152.0	258.0	7.9	8 243.6	40—44 -
1 578.7	531.1	15.5	4 708.9	45—49 -
772.3	334.3	14.8	2 103.3	50—54 -
238.1	126.5	7.3	716.6	55—59 -
83.6	36.2	1.8	252.3	60—64 -
24.6	11.4	0.9	85.4	65—69 -
6.7	2.6	0.4	23.0	70—74 -
2.8	1.8	-	10.9	75 Aar og derover.
6 355.1	1 461.9	55.2	51 565.3	Tilsammen.

samme Aar virkelig stedfundne Fødsler var 56 452, hvoraf ægte 51 566 og uægte 4 886.

Tabel II. De ægte Fødsler i Aarene 1871—1875 og 1881—1885
beregnet for et Antal af

Fædrenes Alder.	Mødrenes									
	15—19 Aar.		20—24 Aar.		25—29 Aar.		30—34 Aar.		35—39 Aar.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. I Aarene 1871—1875.¹⁾										
15—19 Aar	11	10	37	42	25	22	8	8	3	6
20—24	174	201	2 189	2 180	1 505	1 573	515	493	142	150
25—29	266	294	4 858	4 835	8 282	8 128	3 466	3 280	998	971
30—34	133	128	3 015	2 822	8 072	8 306	8 370	8 248	3 045	2 996
35—39	35	36	1 042	1 111	4 158	4 171	6 900	6 861	6 888	6 947
40—44	16	17	450	426	1 563	1 655	3 834	3 816	5 873	5 907
45—49	8	5	148	151	628	570	1 445	1 437	2 911	2 980
50—54	1	3	53	57	210	230	599	613	1 014	1 015
55—59	-	-	16	21	73	63	168	186	349	357
60—64	-	1	6	8	36	32	74	74	123	112
65—69	1	-	3	5	10	11	30	19	44	57
70—74	-	-	-	1	8	1	5	10	18	13
75 Aar og derover.	-	-	-	-	2	2	4	3	4	9
Tilsammen	645	695	11 817	11 659	24 572	24 764	25 418	25 048	21 412	21 520
	669		11 740		24 665		25 238		21 465	
II. I Aarene 1881—1885.²⁾										
15—19 Aar	21	19	57	49	36	27	4	17	1	3
20—24	235	224	2 513	2 611	1 792	1 773	505	501	146	145
25—29	295	295	5 170	5 092	9 197	9 410	3 642	3 630	941	975
30—34	111	126	2 919	2 953	8 711	8 620	9 643	9 479	3 231	3 278
35—39	29	36	908	944	3 839	3 921	7 099	7 147	6 858	6 616
40—44	14	16	321	311	1 437	1 456	3 578	3 615	5 172	5 244
45—49	5	8	115	129	538	569	1 290	1 331	2 639	2 624
50—54	-	2	61	53	204	232	558	606	1 063	1 028
55—59	-	2	26	22	93	103	225	221	409	411
60—64	-	1	9	11	45	39	98	105	181	157
65—69	1	1	4	8	18	15	34	37	47	56
70—74	1	-	1	3	3	5	10	9	12	14
75 Aar og derover.	-	-	-	-	3	1	4	3	4	6
Tilsammen	712	730	12 104	12 186	25 916	26 171	26 690	26 701	20 704	20 557
	721		12 144		26 039		26 695		20 633	

¹⁾ Beregningen er bygget paa et samlet Antal af 198 764 ægte levendefødte Børn, for hvilke Foreæl-

²⁾ Ligesaa paa 272 272 ægte levendefødte Børn.

fordelte efter Forældrenes gjensidige Aldersforhold
100 000 levende Fødte.

Alder.								Begge Kjøn.	Fædrenes Alder.
40-44 Aar.		45-49 Aar.		50 Aar og tidligere.		Tilsammen.			
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	2	-	-	-	-	85	90	88	I. I Aarene 1871— 1875.
41	36	4	4	-	1	4 570	4 638	4 603	15-19 Aar.
236	223	35	23	3	2	18 144	17 756	17 955	20-24 -
783	761	75	81	3	4	23 496	23 346	23 422	25-29 -
2 006	2 067	219	213	6	2	21 254	21 408	21 329	30-34 -
4 479	4 524	566	534	14	15	16 795	16 894	16 844	35-39 -
3 216	3 306	1 124	1 078	28	35	9 508	9 562	9 534	40-44 -
1 568	1 599	678	712	36	28	4 159	4 257	4 206	45-49 -
440	456	233	247	14	18	1 293	1 348	1 319	50-54 -
158	162	70	66	3	6	470	461	466	55-59 -
52	45	20	29	1	1	161	167	164	60-64 -
14	13	3	10	1	-	49	48	49	65-69 -
4	6	2	5	-	-	16	25	21	70-74 -
									75 Aar og derover.
12 998	13 200	3 029	3 002	109	112	100 000	100 000	100 000	Tilsammen.
13 096		3 016		111					
1	2	-	-	-	-	120	117	119	II. I Aarene 1881— 1885.
32	27	2	7	-	1	5 225	5 289	5 257	15-19 Aar.
196	195	19	18	3	2	19 463	19 617	19 537	20-24 -
732	718	61	69	4	8	25 412	25 251	25 334	25-29 -
1 788	1 753	178	171	8	11	20 707	20 599	20 655	30-34 -
3 723	3 686	415	404	27	22	14 687	14 754	14 719	35-39 -
2 721	2 697	760	778	30	39	8 098	8 175	8 135	40-44 -
1 452	1 372	520	523	33	45	3 891	3 861	3 876	45-49 -
515	504	255	242	14	13	1 537	1 518	1 528	50-54 -
186	168	82	65	3	11	604	557	582	55-59 -
54	55	27	23	3	3	188	198	193	60-64 -
14	12	4	3	1	-	46	46	46	65-69 -
9	6	2	2	-	-	22	18	19	70-74 -
									75 Aar og derover.
11 423	11 195	2 325	2 305	126	155	100 000	100 000	100 000	Tilsammen.
11 313		2 315		140					

drenes Alder har været opløst.

Tabel 12. Antallet af ægte levendefødte Børn i

Vielsesaarets Afstand fra Barnets Registreringsaar.	Aar 1874.	Aar 1875.				Aar 1876.			
	Riget. Begge Kjøn.	Rigets Bygder.		Rigets Byer.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.
0 Aar	2 725	1 147	1 088	343	323	1 057	1 027	361	338
1 -	4 498	1 864	1 787	712	703	2 000	1 844	715	742
2 -	2 958	1 269	1 168	464	408	1 348	1 284	506	461
3 -	2 923	1 211	1 197	414	398	1 293	1 260	458	456
4 -	2 439	1 058	923	347	327	1 077	1 048	369	349
5 -	2 294	993	927	331	309	1 017	1 001	300	318
6 -	2 092	912	860	298	277	875	860	291	265
7 -	1 929	755	723	271	236	822	719	249	256
8 -	1 959	782	728	267	212	771	735	202	228
9 -	1 742	677	677	230	225	683	634	217	216
10 -	1 745	737	669	211	211	736	692	218	183
11 -	1 492	670	585	192	170	639	649	164	199
12 -	1 369	591	561	155	161	572	618	183	183
13 -	1 200	482	484	105	113	545	532	164	137
14 -	1 183	482	438	107	114	474	439	136	97
15 -	1 093	451	442	112	99	424	406	94	101
16 -	874	391	396	100	87	394	369	86	85
17 -	766	327	294	78	58	337	349	69	65
18 -	637	270	267	67	68	282	274	65	68
19 -	531	257	246	54	54	235	193	58	46
20 -	528	221	211	47	44	184	192	30	31
21 -	330	161	125	29	24	155	148	19	31
22 -	221	117	107	13	13	116	110	19	12
23 -	158	59	74	10	12	64	80	11	15
24 -	118	47	37	8	7	49	32	12	7

1) Jfr. Bilag 14.

Aarene 1874—1876 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar.

Tilsammen 1874—1876. Riget. Begge Kjøen.		Tilsvarende Vielsesaar for Børnenes Forældre. ¹⁾	Antal Ægtevielser i disse Aar.	Aarligt Antal Børn pr. 100 Ægte- skaber for hvert Aar, der er hengaaet siden dets Stiftelse.
a) ifølge foranstaaende Opgaver.	b) med beregnet Fordeling af de uopgivne.			
10	11	12	13	14
8 409	10 787	15de Novbr. 1873—15de Novbr. 1876	41 619	25.92
14 865	19 069	- 1872— - 1875	40 548	47.03
9 866	12 656	- 1871— - 1874	38 653	32.74
9 610	12 328	- 1870— - 1873	35 568	34.66
7 937	10 182	- 1869— - 1872	34 910	29.17
7 490	9 608	- 1868— - 1871	33 241	28.90
6 730	8 633	- 1867— - 1870	32 539	26.53
5 960	7 646	- 1866— - 1869	32 562	23.48
5 884	7 548	- 1865— - 1868	33 384	22.61
5 301	6 800	- 1864— - 1867	34 215	19.87
5 402	6 930	- 1863— - 1866	34 449	20.12
4 760	6 106	- 1862— - 1865	34 692	17.60
4 393	5 635	- 1861— - 1864	34 293	16.43
3 762	4 826	- 1860— - 1863	33 851	14.26
3 470	4 451	- 1859— - 1862	33 693	13.21
3 222	4 133	- 1858— - 1861	34 557	11.96
2 782	3 569	- 1857— - 1860	35 348	10.10
2 343	3 006	- 1856— - 1859	35 326	8.51
1 998	2 563	- 1855— - 1858	34 900	7.34
1 674	2 147	- 1854— - 1857	35 209	6.10
1 488	1 909	- 1853— - 1856	36 024	5.30
1 022	1 311	- 1852— - 1855	35 332	3.71
728	934	- 1851— - 1854	33 750	2.77
483	620	- 1850— - 1853	31 877	1.94
317	406	- 1849— - 1852	31 679	1.28

Tabel 12 (Forts.). Antallet af ægte levendefødte Børn i

Vielsesnarets Afstand fra Barnets Registreringsaar.	Aar 1874.	Aar 1875.				Aar 1876.			
	Riget. Begge Kjøn.	Rigets Bygder.		Rigets Byer.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
		Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.	Mand- kjøn.	Kvinde- kjøn.
		1	2	3	4	5	6	7	8
25 Aar	59	36	36	3	4	39	31	5	8
26 -	45	15	19	2	-	26	18	2	-
27 -	25	2	11	-	1	15	10	1	1
28 -	9	5	4	2	-	5	4	1	1
29 -	4	3	1	-	-	4	2	-	-
30 -	3	1	1	-	1	-	-	-	-
31 -	2	-	-	1	-	-	-	-	-
32 -	1	1	-	-	-	-	-	-	-
33 -	1	-	-	-	-	-	2	-	-
34 -	-	-	1	-	-	-	-	-	-
35 -	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Sammen drag:									
0—4 Aar	15 543	6 549	6 163	2 280	2 159	6 775	6 463	2 409	2 346
5—9 -	10 016	4 119	3 915	1 397	1 259	4 168	3 949	1 259	1 283
10—14 -	6 989	2 962	2 737	770	769	2 966	2 930	865	799
15—19 -	3 901	1 696	1 645	411	366	1 672	1 591	372	365
20—24 -	1 355	605	554	107	100	568	562	91	96
25—29 -	142	61	71	7	5	89	65	9	10
30—34 -	7	2	2	1	1	-	2	-	-
35 Aar og derover	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Sum af Fødsler, for hvilke For- ældrenes Viel- sesaar var op- givet	37 953	15 994	15 087	4 973	4 659	16 239	15 562	5 005	4 899
Uopgivet	11 947	4 812	4 560	637	657	5 126	4 851	733	719
Ialt	49 900	20 806	19 647	5 610	5 316	21 365	20 413	5 738	5 618

1) Jfr. Bilag 14.

Aarene 1874—1876 fordelte efter Forældrenes Vielsesaar.

Tilsammen 1874—1876. Riget. Begge Kjøen.		Tilsvarende Vielsesaar for Børnenes Forældre.)	Antal Ægtevielser i disse Aar.	Aarligt Antal Børn pr. 100 Ægte- skaber for hvert Aar, der er hengaaet siden dets Stiftelse.
a) ifølge foranstaaende Opgaver.	b) med beregnet Fordeling af de uopgivne.			
10	11	12	13	14
221	284	15de Novbr. 1848—15de Novbr. 1851	31 733	0.89
127	163	- 1847— - 1850	31 262	0.52
66	85	- 1846— - 1849	30 618	0.22
31	40	- 1845— - 1848	31 227	0.13
14	18	- 1844— - 1847	31 695	0.06
6	8	- 1843— - 1846	31 850	0.03
3	4	- 1842— - 1845	30 796	0.01
2	2	- 1841— - 1844	30 366	-
3	4	- 1840— - 1843	29 668	0.01
1	1	- 1839— - 1842	28 047	-
1	1	- 1838— - 1841	25 895	-
Sammendrag:				
50 687	65 022	0— 4 Aar	191 298	33.99
31 365	40 235	5— 9 -	165 941	24.25
21 787	27 948	10—14 -	170 978	16.35
12 019	15 418	15—19 -	175 340	8.79
4 038	5 180	20—24 -	168 662	3.07
459	590	25—29 -	156 535	0.38
15	19	30—34 -	150 727	0.01
1	1	35 Aar og derover	25 895	-
120 371	154 413	Sum af Fødsler, for hvilke Forældrenes Vielsesaar var opgivet	1 205 376	12.81
34 042	-	Uopgivet	-	-
154 413	154 413	Ialt	1 205 376	12.81

Tabel 13. Fødsler indregistrerede i 1874 fordelt

Afstanden mellem Forældrenes Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.	Samlet Antal Fødsler, for hvilke heromhandlede Oplysninger er meddelt.	Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres Fødselsaar og					
		Indtil 19 Aar.	20—24 Aar.	25—29 Aar.	30—34 Aar.	35—39 Aar.	40—44 Aar.
		1	2	3	4	5	6
0 Aar	2 712	33	713	1 043	480	184	126
1 -	4 489	36	988	1 740	912	430	183
2 -	2 950	26	656	1 156	587	274	139
3 -	2 922	21	634	1 174	589	257	137
4 -	2 438	23	563	953	483	218	113
5 -	2 293	24	466	938	500	212	89
6 -	2 085	29	524	750	464	177	83
7 -	1 928	24	475	714	420	164	87
8 -	1 958	23	487	721	446	179	66
9 -	1 734	23	398	680	377	158	67
10 -	1 745	29	410	675	394	142	61
11 -	1 496	33	349	583	359	107	38
12 -	1 363	32	292	578	284	119	36
13 -	1 194	19	271	490	256	109	35
14 -	1 172	28	277	491	245	83	35
15 -	1 083	20	243	431	262	106	19
16 -	863	22	210	349	196	62	14
17 -	758	20	214	271	181	54	8
18 -	628	9	162	269	139	35	11
19 -	522	14	145	213	102	36	9
20 -	518	17	146	226	99	21	8
21 -	319	6	93	146	57	12	4
22 -	217	5	73	89	42	4	4
23 -	151	9	43	68	23	7	1
24 -	113	8	33	45	24	3	-
25 -	57	2	20	22	10	3	-
26 -	44	-	13	20	7	2	1
27 -	24	-	7	12	4	1	-
28 -	9	1	4	3	1	-	-
29 -	4	-	2	-	1	1	-
30 -	3	1	2	-	-	-	-
31 -	2	-	2	-	-	-	-
32 -	-	-	-	-	-	-	-
33 -	1	-	1	-	-	-	-
34 -	-	-	-	-	-	-	-
Sammendrag:							
0—4 Aar	15 511	139	3 554	6 066	3 051	1 363	698
5—9 -	9 998	123	2 350	3 803	2 207	890	392
10—14 -	6 970	141	1 599	2 817	1 538	560	205
15—19 -	3 854	85	974	1 533	880	293	61
20—24 -	1 318	45	388	574	245	47	17
25—29 -	138	3	46	57	23	7	1
30—34 -	6	1	5	-	-	-	-
Tilsammen i de op- givne Tilfælde . . .	37 795	537	8 916	14 850	7 944	3 160	1 374

efter Forældrenes Vielsesaar og Alder ved Vielsen.

Vielsesaar.		Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres Fødselsaar og Vielsesaar.					Afstanden mellem Forældrenes Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.
45-49 Aar.	50 Aar og derover.	Indtil 19 Aar.	20-24 Aar.	25-29 Aar.	30-34 Aar.	35 Aar og derover.	
8	9	10	11	12	13	14	
62	71	135	1 161	894	340	182	0 Aar.
112	88	289	1 773	1 486	610	331	1 -
56	56	194	1 162	996	412	186	2 -
67	43	171	1 216	953	401	181	3 -
49	36	149	969	806	370	144	4 -
41	23	149	933	773	329	109	5 -
44	14	181	859	651	299	95	6 -
27	17	151	802	651	247	77	7 -
27	9	158	828	638	284	50	8 -
19	12	166	753	553	222	40	9 -
25	9	141	748	610	220	26	10 -
20	7	135	643	539	165	14	11 -
16	6	133	601	483	131	15	12 -
12	2	123	561	408	97	5	13 -
10	3	150	560	395	63	4	14 -
2	-	111	564	360	45	3	15 -
9	1	95	472	267	29	-	16 -
7	3	89	405	249	15	-	17 -
3	-	79	381	157	11	-	18 -
2	1	70	310	135	7	-	19 -
1	-	88	334	94	2	-	20 -
1	-	56	217	44	2	-	21 -
-	-	47	141	29	-	-	22 -
-	-	43	102	4	2	-	23 -
-	-	40	71	2	-	-	24 -
-	-	20	36	1	-	-	25 -
1	-	19	24	1	-	-	26 -
-	-	13	11	-	-	-	27 -
-	-	5	4	-	-	-	28 -
-	-	2	2	-	-	-	29 -
-	-	3	-	-	-	-	30 -
-	-	2	-	-	-	-	31 -
-	-	-	-	-	-	-	32 -
-	-	1	-	-	-	-	33 -
-	-	-	-	-	-	-	34 -
346	294	938	6 281	5 135	2 133	1 024	0-4 Aar.
158	75	805	4 175	3 266	1 381	371	5-9 -
83	27	682	3 113	2 435	676	64	10-14 -
23	5	444	2 132	1 168	107	3	15-19 -
2	-	274	865	173	6	-	20-24 -
1	-	59	77	2	-	-	25-29 -
-	-	6	-	-	-	-	30-34 -
613	401	3 208	16 643	12 179	4 303	1 462	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.										I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
10 Aar.	11 Aar.	12 Aar.	13 Aar.	14 Aar.	15 Aar.	16 Aar.	17 Aar.	18 Aar.	19 Aar.	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	a) Ved Børn af Mandkjøn.
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
9	3	2	1	1	2	1	-	-	-	20-24 -
220	167	77	29	20	7	3	5	2	-	25-29 -
363	327	283	199	157	131	93	48	19	14	30-34 -
221	217	246	223	256	242	200	176	150	119	35-39 -
82	103	85	89	100	119	122	117	115	114	40-44 -
52	45	53	46	55	62	72	59	51	64	45-49 -
										50 Aar og derover.
948	862	746	587	589	563	491	405	337	311	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	b) Ved Børn af Kvindekjøn.
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
6	6	2	4	1	2	1	-	-	-	20-24 -
230	135	79	37	18	13	5	-	1	1	25-29 -
321	280	270	201	175	121	94	43	24	12	30-34 -
190	218	232	216	235	238	214	153	128	95	35-39 -
91	70	95	94	83	110	116	105	125	131	40-44 -
41	46	44	45	40	57	53	51	57	61	45-49 -
										50 Aar og derover.
880	755	722	597	552	541	483	352	335	300	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c) Ved Børn af begge Kjøn.
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
15	9	4	5	2	4	2	-	-	-	20-24 -
450	302	156	66	38	20	8	5	3	1	25-29 -
684	607	553	400	332	252	187	91	43	26	30-34 -
411	435	478	439	491	480	414	329	278	214	35-39 -
173	173	180	183	183	229	238	222	240	245	40-44 -
93	91	97	91	95	119	125	110	108	125	45-49 -
										50 Aar og derover.
1 828	1 617	1 468	1 184	1 141	1 104	974	757	672	611	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.

Tabel 14 (Forts.). Fødsler indregistrerede i 1875

I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	Afstanden mellem Forældrenes							
	20 Aar.	21 Aar.	22 Aar.	23 Aar.	24 Aar.	25 Aar.	26 Aar.	27 Aar.
	21	22	23	24	25	26	27	28
a) Ved Børn af Mandkjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29	-	-	-	-	-	-	-	-
30-34	-	-	-	-	-	-	-	-
35-39	6	5	2	2	-	-	-	-
40-44	72	44	23	9	3	1	-	-
45-49	118	80	54	27	23	16	4	-
50 Aar og derover	72	61	51	31	29	22	13	2
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	268	190	130	69	55	39	17	2
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ved Børn af Kvindekjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29	-	-	-	-	-	-	-	-
30-34	1	1	-	-	-	-	-	-
35-39	8	-	2	1	-	-	1	-
40-44	71	38	23	10	5	-	-	1
45-49	105	65	53	32	18	16	2	2
50 Aar og derover	70	45	42	43	21	24	16	9
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	255	149	120	86	44	40	19	12
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Ved Børn af begge Kjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29	-	-	-	-	-	-	-	-
30-34	1	1	-	-	-	-	-	-
35-39	14	5	4	3	-	-	1	-
40-44	143	82	46	19	8	1	-	1
45-49	223	145	107	59	41	32	6	2
50 Aar og derover	142	106	93	74	50	46	29	11
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	523	339	250	155	99	79	36	14
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Heraf 3 i 30 Aar, 1 i 31, 1 i 32 og 1 i 34 Aar.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.						I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
28 Aar.	29 Aar.	30 Aar eller mere.	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.	Vielsesaaret uopgivet for	Tilsammen.	
29	30	31	32	33	34	
						a) Ved Børn af Mandkjøn.
-	-	-	24	3	27	Indtil 19 Aar.
-	-	-	1 126	87	1 213	20—24 -
-	-	-	3 931	305	4 236	25—29 -
-	-	-	5 021	474	5 495	30—34 -
-	-	1	4 216	406	4 622	35—39 -
-	-	1	3 455	308	3 763	40—44 -
-	-	-	1 904	204	2 108	45—49 -
7	3	1	1 290	148	1 438	50 Aar og derover.
7	3	3	20 967	1 935	22 902	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 514	Alderen uopgivet for.
						b) Ved Børn af Kvindekjøn.
-	-	-	20	2	22	Indtil 19 Aar.
-	-	-	1 120	81	1 201	20—24 -
-	-	-	3 680	280	3 960	25—29 -
-	-	-	4 834	448	5 282	30—34 -
-	-	-	3 918	366	4 284	35—39 -
-	-	-	3 182	300	3 482	40—44 -
1	-	1	1 803	193	1 996	45—49 -
3	1	2	1 189	138	1 327	50 Aar og derover.
4	1	3	19 746	1 808	21 554	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 409	Alderen uopgivet for.
						c) Ved Børn af begge Kjøn.
-	-	-	44	5	49	Indtil 19 Aar.
-	-	-	2 246	168	2 414	20—24 -
-	-	-	7 611	585	8 196	25—29 -
-	-	-	9 855	922	10 777	30—34 -
-	-	1	8 134	772	8 906	35—39 -
-	-	1	6 637	608	7 245	40—44 -
1	-	1	3 707	397	4 104	45—49 -
10	4	3	2 479	286	2 765	50 Aar og derover.
11	4	6	40 713	3 743	44 456	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	6 923	Alderen uopgivet for.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.										II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	
10 Aar.	11 Aar.	12 Aar.	13 Aar.	14 Aar.	15 Aar.	16 Aar.	17 Aar.	18 Aar.	19 Aar.		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	a) Ved Børn af Mandkjøn.
3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
68	42	16	8	2	8	-	-	-	-	-	20—24 -
414	330	226	150	104	67	37	8	8	1	-	25—29 -
358	342	319	294	290	289	223	162	107	76	-	30—34 -
95	131	165	114	174	165	210	193	195	178	-	35—39 -
10	15	19	21	18	33	20	39	26	56	-	40—44 -
-	1	1	-	-	1	1	3	1	-	-	45—49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
948	862	746	587	589	563	491	405	337	311	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	b) Ved Børn af Kvindekjøn.
2	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
66	36	15	6	4	5	-	-	-	-	-	20—24 -
405	270	241	154	106	65	44	8	8	2	-	25—29 -
293	325	309	278	264	250	209	152	103	73	-	30—34 -
101	108	142	146	156	191	203	167	187	180	-	35—39 -
11	13	14	12	22	28	24	23	37	43	-	40—44 -
2	1	1	-	-	2	2	2	-	2	-	45—49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
880	755	722	597	552	541	483	352	335	300	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c) Ved Børn af begge Kjøn.
5	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
134	78	31	14	6	13	-	-	-	-	-	20—24 -
819	600	467	304	210	132	81	16	16	3	-	25—29 -
651	667	628	572	554	539	432	314	210	149	-	30—34 -
196	239	307	260	330	356	413	360	382	358	-	35—39 -
21	28	33	33	40	61	44	62	63	99	-	40—44 -
2	2	2	-	-	3	3	5	1	2	-	45—49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
1 828	1 617	1 468	1 184	1 141	1 104	974	757	672	611	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.

Tabel 14 (Forts.). Fødsler indregistrerede i 1875

II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	Afstanden mellem Forældrenes							
	20 Aar.	21 Aar.	22 Aar.	23 Aar.	24 Aar.	25 Aar.	26 Aar.	27 Aar.
	21	22	23	24	25	26	27	28
a) Ved Børn af Mandkjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29 -	-	-	-	-	-	-	-	-
30-34 -	-	1	1	-	-	-	-	-
35-39 -	46	11	5	3	1	1	-	-
40-44 -	163	139	85	40	24	8	7	-
45-49 -	59	37	38	25	29	30	10	1
50 Aar og derover	-	2	1	1	1	-	-	1
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	268	190	130	69	55	39	17	2
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ved Børn af Kvindekjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29 -	-	-	-	-	-	-	1	-
30-34 -	3	-	-	-	-	-	-	-
35-39 -	27	20	8	2	1	1	-	-
40-44 -	180	87	79	53	18	17	2	1
45-49 -	44	41	32	30	24	21	15	10
50 Aar og derover	1	1	1	1	1	1	1	1
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	255	149	120	86	44	40	19	12
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Ved Børn af begge Kjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25-29 -	-	-	-	-	-	-	1	-
30-34 -	3	1	1	-	-	-	-	-
35-39 -	73	31	13	5	2	2	-	-
40-44 -	343	226	164	93	42	25	9	1
45-49 -	103	78	70	55	53	51	25	11
50 Aar og derover	1	3	2	2	2	1	1	2
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	523	339	250	155	99	79	36	14
Alderen opgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-

) Heraf 1 i 32 Aar og 1 i 34 Aar.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.						II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
28 Aar.	29 Aar.	30 Aar eller mere.	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.	Vielsesaaret uopgivet for	Tilsammen.	
29	30	31	32	33	34	
-	-	-	159	12	171	a) Ved Børn af Mandkjøn.
-	-	-	2 658	235	2 893	Indtil 19 Aar.
-	-	-	5 345	437	5 782	20-24 -
-	-	1	5 404	506	5 910	25-29 -
-	-	-	4 176	382	4 558	30-34 -
-	-	-	2 645	245	2 890	35-39 -
5	3	2	562	69	631	40-44 -
2	-	-	18	1	19	45-49 -
						50 Aar og derover.
7	3	3	20 967	1 887	22 854	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 562	Alderen uopgivet for.
-	-	-	172	18	190	b) Ved Børn af Kvindekjøn.
-	-	-	2 564	228	2 792	Indtil 19 Aar.
-	-	-	5 023	395	5 418	20-24 -
-	-	-	5 060	431	5 491	25-29 -
-	-	-	3 867	408	4 275	30-34 -
-	-	1	2 511	223	2 734	35-39 -
4	1	1	527	69	596	40-44 -
-	-	1	22	2	24	45-49 -
						50 Aar og derover.
4	1	3	19 746	1 774	21 520	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 443	Alderen uopgivet for.
-	-	-	331	30	361	c) Ved Børn af begge Kjøn.
-	-	-	5 222	463	5 685	Indtil 19 Aar.
-	-	-	10 368	832	11 200	20-24 -
-	-	1	10 464	937	11 401	25-29 -
-	-	-	8 043	790	8 833	30-34 -
-	-	1	5 156	468	5 624	35-39 -
9	4	3	1 089	138	1 227	40-44 -
2	-	1	40	3	43	45-49 -
						50 Aar og derover,
11	4	1)6	40 713	3 661	44 374	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	7 005	Alderen uopgivet for.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.										I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
10 Aar.	11 Aar.	12 Aar.	13 Aar.	14 Aar.	15 Aar.	16 Aar.	17 Aar.	18 Aar.	19 Aar.	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	a) Ved Børn af Mandkjøn.
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
15	6	8	2	2	2	-	-	-	-	20—24 -
219	146	81	54	11	11	7	2	-	3	25—29 -
379	306	286	268	165	140	83	45	23	10	30—34 -
200	219	235	238	264	202	193	168	143	100	35—39 -
91	86	102	99	107	110	139	132	121	106	40—44 -
49	40	42	48	61	53	58	59	60	74	45—49 -
										50 Aar og derover.
954	803	755	709	610	518	480	406	347	293	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	b) Ved Børn af Kvindekjøn.
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
11	7	5	3	-	1	2	-	-	1	20—24 -
229	131	104	51	24	16	6	1	1	-	25—29 -
313	322	311	224	163	126	84	51	17	6	30—34 -
217	247	245	244	200	193	198	173	141	77	35—39 -
62	75	87	103	99	123	105	116	120	106	40—44 -
43	64	49	44	50	48	59	73	63	49	45—49 -
										50 Aar og derover.
875	848	801	669	536	507	454	414	342	239	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c) Ved Børn af begge Kjøn.
1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
26	13	13	5	2	3	2	-	-	1	20—24 -
448	277	185	105	35	27	13	3	1	3	25—29 -
692	628	597	492	328	266	167	96	40	16	30—34 -
417	466	480	482	464	395	391	341	284	177	35—39 -
153	161	189	202	206	233	244	248	241	212	40—44 -
92	104	91	92	111	101	117	132	123	123	45—49 -
										50 Aar og derover.
1 829	1 651	1 556	1 378	1 146	1 025	934	820	689	532	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.

Tabel 15 (Forts.). Fødsler indregistrerede i 1876

I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnens Fødselsaar.	Afstanden mellem Forældrenes							
	20 Aar.	21 Aar.	22 Aar.	23 Aar.	24 Aar.	25 Aar.	26 Aar.	27 Aar.
	21	22	23	24	25	26	27	28
a) Ved Børn af Mandkjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29 -	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34 -	-	-	-	-	-	-	-	-
35—39 -	5	2	2	-	2	-	-	-
40—44 -	48	33	25	13	7	2	1	-
45—49 -	90	79	61	30	23	21	10	3
50 Aar og derover	71	60	47	32	29	21	17	13
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	214	174	135	75	61	44	28	16
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ved Børn af Kvindekjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29 -	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34 -	-	-	-	-	-	-	-	-
35—39 -	-	3	2	3	-	-	1	-
40—44 -	63	50	23	10	4	4	2	-
45—49 -	89	82	53	43	14	12	5	3
50 Aar og derover	71	44	44	39	21	23	10	8
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	223	179	122	95	39	39	18	11
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Ved Børn af begge Kjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24 -	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29 -	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34 -	-	-	-	-	-	-	-	-
35—39 -	5	5	4	3	2	-	1	-
40—44 -	111	83	48	23	11	6	3	-
45—49 -	179	161	114	73	37	33	15	6
50 Aar og derover	142	104	91	71	50	44	27	21
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	437	353	257	170	100	83	46	27
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Heraf 2 i 33 Aar og 1 i 41 Aar.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.						I. Fædrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
28 Aar.	29 Aar.	30 Aar eller mere.	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.	Vielsesaaet uopgivet for	Tilsammen.	
29	30	31	32	33	34	
-	-	-	26	1	27	å) Ved Børn af Mandkøn.
-	-	-	1 178	141	1 319	Indtil 19 Aar.
-	-	-	4 116	450	4 566	20-24 -
-	-	-	5 159	611	5 770	25-29 -
-	-	-	4 291	461	4 752	30-34 -
1	-	-	3 309	415	3 724	35-39 -
1	-	-	1 920	226	2 146	40-44 -
4	4	1	1 245	157	1 402	45-49 -
						50 Aar og derover.
6	4	1	21 244	2 462	23 706	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 397	Alderen uopgivet for.
-	-	-	25	9	34	b) Ved Børn af Kvindekøn.
-	-	-	1 159	116	1 275	Indtil 19 Aar.
-	-	-	3 952	428	4 380	20-24 -
-	-	-	4 961	592	5 553	25-29 -
-	-	-	4 038	484	4 522	30-34 -
-	-	-	3 292	411	3 703	35-39 -
1	-	-	1 796	235	2 031	40-44 -
4	2	2	1 238	157	1 395	45-49 -
						50 Aar og derover.
5	2	2	20 461	2 432	22 893	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 138	Alderen uopgivet for.
-	-	-	51	10	61	c) Ved Børn af begge Køn.
-	-	-	2 337	257	2 594	Indtil 19 Aar.
-	-	-	8 068	878	8 946	20-24 -
-	-	-	10 120	1 203	11 323	25-29 -
-	-	-	8 329	945	9 274	30-34 -
1	-	-	6 601	826	7 427	35-39 -
2	-	-	3 716	461	4 177	40-44 -
8	6	3	2 483	314	2 797	45-49 -
						50 Aar og derover.
11	6	1)3	41 705	4 894	46 599	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	6 535	Alderen uopgivet for.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.										II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	
10 Aar.	11 Aar.	12 Aar.	13 Aar.	14 Aar.	15 Aar.	16 Aar.	17 Aar.	18 Aar.	19 Aar.		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	a) Ved Børn af Mandkjøn.
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
83	48	22	10	1	4	-	-	-	-	-	20-24 -
424	309	277	178	111	60	30	13	2	17	-	25-29 -
338	295	325	326	318	252	207	157	122	64	-	30-34 -
96	132	112	185	158	182	198	210	182	177	-	35-39 -
12	14	18	9	21	20	45	26	41	34	-	40-44 -
1	3	1	1	1	-	-	-	-	1	-	45-49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
954	803	755	709	610	518	480	406	347	293	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	b) Ved Børn af Kvindekjøn.
2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
47	31	20	8	4	4	-	-	-	-	-	20-24 -
410	341	256	184	95	58	38	14	8	-	-	25-29 -
298	350	371	316	255	253	220	164	121	59	-	30-34 -
105	116	138	147	161	161	172	202	168	141	-	35-39 -
13	9	15	12	20	31	22	33	42	37	-	40-44 -
-	1	-	2	1	-	1	1	3	2	-	45-49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
875	848	801	669	536	507	454	414	342	239	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c) Ved Børn af begge Kjøn.
2	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	Indtil 19 Aar.
130	79	42	18	5	8	-	-	-	-	-	20-24 -
834	650	533	362	206	118	68	27	10	17	-	25-29 -
636	645	696	642	573	505	427	321	243	123	-	30-34 -
201	248	250	332	319	343	370	412	350	318	-	35-39 -
25	23	33	21	41	51	67	59	83	71	-	40-44 -
1	4	1	3	2	-	1	1	3	3	-	45-49 -
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50 Aar og derover.
1 829	1 651	1 556	1 378	1 146	1 025	934	820	689	532	-	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Alderen uopgivet for.

Tabel 15 (Forts.). Fødsler indregistrerede i 1876

II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnens Fødselsaar.	Afstanden mellem Forældrenes							
	20 Aar.	21 Aar.	22 Aar.	23 Aar.	24 Aar.	25 Aar.	26 Aar.	27 Aar.
	21	22	23	24	25	26	27	28
a) Ved Børn af Mandkjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34	2	1	-	-	-	-	-	-
35—39	38	19	8	1	4	-	-	-
40—44	136	111	89	48	37	17	5	3
45—49	36	43	37	24	20	27	21	13
50 Aar og derover	2	-	1	2	-	-	2	-
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	214	174	135	75	61	44	28	16
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ved Børn af Kvindekjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34	1	-	-	-	-	-	-	-
35—39	31	15	4	5	3	1	-	-
40—44	139	121	86	54	22	14	4	-
45—49	50	41	31	35	14	24	14	11
50 Aar og derover	2	2	1	1	-	-	-	-
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	223	179	122	95	39	39	18	11
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Ved Børn af begge Kjøn.								
Indtil 19 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	-	-	-	-	-	-	-	-
25—29	-	-	-	-	-	-	-	-
30—34	3	1	-	-	-	-	-	-
35—39	69	34	12	6	7	1	-	-
40—44	275	232	175	102	59	31	9	3
45—49	86	84	68	59	34	51	35	24
50 Aar og derover	4	2	2	3	-	-	2	-
Tilsammen i de opgivne Tilfælde	437	353	257	170	100	83	46	27
Alderen uopgivet for	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Heraf 2 i 33 Aar, 1 i 41 Aar.

fordelte efter Forældrenes Vielsesaar og Fødselsaar.

Vielsesaar og Børnenes Fødselsaar.						II. Mødrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.
28 Aar.	29 Aar.	30 Aar eller mere.	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.	Vielsesaaet uopgivet for	Tilsammen.	
29	30	31	32	33	34	
						a) Ved Børn af Mandkjøn.
-	.	-	168	14	182	Indtil 19 Aar.
-	-	-	2 767	309	3 076	20—24 -
-	-	-	5 407	557	5 964	25—29 -
-	-	-	5 452	667	6 119	30—34 -
-	-	-	4 250	482	4 732	35—39 -
2	1	-	2 642	315	2 957	40—44 -
4	2	-	538	88	626	45—49 -
-	1	1	20	-	20	50 Aar og derover.
6	4	1	21 244	2 432	23 676	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 427	Alderen uopgivet for.
						b) Ved Børn af Kvindekjøn.
-	-	-	163	20	183	Indtil 19 Aar.
-	-	-	2 687	317	3 004	20—24 -
-	-	-	5 159	581	5 740	25—29 -
-	-	-	5 331	598	5 929	30—34 -
-	-	-	4 121	493	4 614	35—39 -
-	-	-	2 449	311	2 760	40—44 -
5	1	2	529	82	611	45—49 -
-	1	-	22	3	25	50 Aar og derover.
5	2	2	20 461	2 405	22 866	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	3 165	Alderen uopgivet for.
						c) Ved Børn af begge Kjøn.
-	-	-	331	34	365	Indtil 19 Aar.
-	-	-	5 454	626	6 080	20—24 -
-	-	-	10 566	1 138	11 704	25—29 -
-	-	-	10 783	1 265	12 048	30—34 -
-	-	-	8 371	975	9 346	35—39 -
2	1	-	5 091	626	5 717	40—44 -
9	3	2	1 067	170	1 237	45—49 -
-	2	1	42	3	45	50 Aar og derover.
11	6	1)3	41 705	4 837	46 542	Tilsammen i de opgivne Tilfælde.
-	-	-	-	-	6 592	Alderen uopgivet for.

Tabel 16. Levendefødte ægte Børn i Aarene 1868—1870 og 1872—1874 fordelt efter Faderens Livsstilling.

Livsstillingsklasser og særskilt fremhævede Livsstillinger.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1868—1870.	1872—1874.	1868—1870.	1872—1874.	1868— 1870.	1872— 1874.
	1	2	3	4	5	6
<i>A. Livsstillingsklasser.</i>						
I. Personer sysselsatte ved immaterielt Arbeide..	4 697	5 105	2 372	2 659	2 325	2 446
II. Personer sysselsatte ved den alm. Næringsdrift:						
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Binæringer	74 372	74 373	74 045	74 105	327	268
2. Ved Fiskeri ¹⁾	1 544	4 963	1 263	4 587	281	376
3. - Grubedrift, Stenbrydning	437	698	267	524	170	174
4. Ved Industri	16 670	20 994	6 168	9 188	10 502	11 806
5. - Handel og Landtransport	4 790	6 052	1 317	1 898	3 473	4 154
6. Ved Skibsfart	8 885	9 828	4 024	4 730	4 861	5 098
7. - Dagarbeide og anden Virksomhed af ikke nærmere betegnet Art.	24 084	21 946	20 011	18 215	4 073	3 731
Tilsammen	130 782	138 854	107 095	113 247	23 687	25 607
III. Tjenere	679	1 261	375	738	304	523
IV. Uproduktive	219	222	194	196	25	26
V. Uopgivne	2 067	268	1 799	217	268	51
Ialt	138 444	145 710	111 835	117 057	26 609	28 653
<i>B. Særskilt fremhævede Livsstillinger.</i>						
Af II 1: a. Gaardbrugere, Leilændinge og Forpagtere samt deres hjemmehørende Sønner	50 051	51 177	49 924	51 070	127	107
b. Husmænd med Do.	23 794	22 119	23 745	22 079	49	40
- II 4: a. Forædling af Mineralier og Metaller	2 642	3 086	1 281	1 459	1 361	1 627
b. Tilvirkning af Foræteringsgjenstande	1 837	2 071	533	660	1 304	1 411
c. Forædling af Spindestofte	252	322	83	139	169	183
d. Forfærdigelse af Beklædningsgjenstande	2 959	3 667	1 108	1 691	1 851	1 976
e. Forædling af Træ- og Plantestofte	2 914	4 099	1 088	1 923	1 826	2 176
f. Bygning, Vedligeholdelse, Udstyr af Huse	2 612	3 264	696	1 272	1 916	1 992
g. Skibs- og Baadbyggeri samt Seilmageri	1 245	1 295	651	619	594	676
h. Andre Industrigræne	1 812	1 700	558	671	1 254	1 029
i. Industri af uopgivet Slags	397	1 490	170	754	227	736

¹⁾ Jfr. Indledningen.

Tabel 17. Levendefødte ægte og uægte Børn fordelte paa de forskjellige Maaneder i Aarene 1866—1885.

Levendefødte.	1866—1870.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	Tilsammen 1866—1885.	Gjennem- snitligt Antal pr. Dag.	Herefter beregnete Procenttal.
	1	2	3	4	5	6	7
1. Ægte Børn.							
Januar	21 650	21 221	23 904	23 975	90 750	146.37	8.70
Februar.....	19 699	19 869	22 720	22 137	84 425	149.42	8.88
Marts	21 403	21 765	24 650	24 400	92 218	148.74	8.84
April	19 746	20 623	22 687	22 599	85 655	142.76	8.48
Mai	20 103	20 666	22 548	22 923	86 240	139.10	8.27
Juni.....	18 843	18 908	21 100	21 390	80 241	133.73	7.95
Juli.....	18 882	19 403	21 131	22 095	81 511	131.47	7.81
August	19 208	19 448	21 969	23 002	83 627	134.88	8.02
September	21 422	22 062	24 482	25 591	93 557	155.93	9.27
Oktober.....	19 238	21 131	23 102	23 728	87 199	140.64	8.35
November.....	15 987	18 239	20 090	20 485	74 801	124.67	7.40
December.....	19 642	20 184	22 171	21 775	83 772	135.12	8.03
Decbr.—Februar..	60 991	61 274	68 795	67 887	258 947	143.46	25.58
Marts—Mai.....	61 252	63 054	69 885	69 922	264 113	143.54	25.60
Juni—August....	56 933	57 759	64 200	66 487	245 379	133.36	23.78
Septbr.—Novbr. .	56 647	61 432	67 674	69 804	255 557	140.42	25.04
Hele Aaret	235 823	243 519	270 554	274 100	1 023 996	140.18	100.00
2. Uægte Børn.							
Januar	1 823	1 951	2 057	2 045	7 876	12.70	8.17
Februar.....	1 627	1 760	1 837	1 772	6 996	12.38	7.96
Marts	1 875	2 155	2 198	2 130	8 358	13.48	8.67
April	1 787	2 088	2 141	1 978	7 994	13.32	8.57
Mai	1 987	2 177	2 422	2 242	8 828	14.24	9.17
Juni.....	1 907	2 173	2 108	2 087	8 275	13.79	8.87
Juli.....	1 690	1 962	1 857	1 926	7 435	11.99	7.71
August	1 654	1 733	1 873	1 810	7 070	11.40	7.33
September	2 048	2 144	2 225	2 257	8 674	14.46	9.30
Oktober.....	1 801	2 100	2 097	2 169	8 167	13.17	8.47
November.....	1 543	1 802	1 796	1 752	6 893	11.49	7.39
December.....	1 846	2 054	2 168	2 024	8 092	13.05	8.39
Decbr.—Februar..	5 296	5 765	6 062	5 841	22 964	12.72	24.55
Marts—Mai.....	5 649	6 420	6 761	6 350	25 180	13.68	26.40
Juni—August....	5 251	5 868	5 838	5 823	22 780	12.38	23.89
Septbr.—Novbr. .	5 392	6 046	6 118	6 178	23 734	13.04	25.16
Hele Aaret	21 588	24 099	24 779	24 192	94 658	12.96	100.00
Ialt levendefødte ægte og uægte..	257 411	267 618	295 333	298 292	1 118 654	153.14	-

Tabel 18. Dødfødte ægte og uægte Børn samt Levendefødte og Dødfødte ialt fordelte paa de forskjellige Maaneder i Aarene 1866—1885.

Dødfødte.	1866—	1871—	1876—	1881—	Tils. 1866— 1885.	Gjen- nem- snitligt Antal pr. Dag af Død- fødte 1866— 1885.	Levende- fødte og Dødfødte tilsammen 1866—1885.	Død- fødte pr. 100 Leven- defødte og Død- fødte 1866— 1885.	Gjennem- snitligt Antal pr. Dag af Levende- fødte og Dødfødte tilsammen 1866—1885.			
	1870.	1875.	1880.	1885.						1	2	3
1. Ægte Børn.												
Januar	788	846	865	757	3 256	5.25	94 006	3.46	151.62			
Februar	734	773	820	706	3 033	5.37	87 458	3.47	154.79			
Marts	797	878	891	745	3 311	5.34	95 529	3.47	154.08			
April	713	767	821	713	3 014	5.02	88 669	3.40	147.78			
Mai	743	742	799	695	2 979	4.80	89 219	3.34	143.90			
Juni	684	641	717	644	2 686	4.48	82 927	3.24	138.21			
Juli	628	666	732	610	2 636	4.25	84 147	3.13	135.72			
August	656	707	693	711	2 767	4.46	86 394	3.20	139.34			
September	682	765	743	648	2 838	4.73	96 395	2.94	160.66			
Oktober	705	706	742	689	2 842	4.58	90 041	3.16	145.22			
November	561	647	665	636	2 509	4.18	77 310	3.25	128.85			
December	719	758	773	609	2 859	4.61	86 631	3.30	139.73			
Decbr.—Februar...	2 241	2 377	2 458	2 072	9 148	5.07	268 095	3.41	148.53			
Marts—Mai.....	2 253	2 387	2 511	2 153	9 304	5.06	273 417	3.40	148.60			
Juni—August.....	1 968	2 014	2 142	1 965	8 089	4.39	253 468	3.19	137.75			
Septbr.—Novbr....	1 948	2 118	2 150	1 973	8 189	4.50	263 746	3.10	144.92			
Hele Aaret	8 410	8 896	9 261	8 163	34 730	4.75	1 058 726	3.28	144.93			
2. Uægte Børn.												
Januar	134	126	127	93	480	0.77	8 356	5.74	13.47			
Februar	104	124	107	86	421	0.75	7 417	5.68	13.13			
Marts	120	139	116	131	506	0.82	8 864	5.71	14.30			
April	104	128	132	106	470	0.78	8 464	5.55	14.10			
Mai	120	115	124	112	471	0.76	9 299	5.07	15.00			
Juni	109	94	90	84	377	0.63	8 652	4.36	14.42			
Juli	76	109	113	89	387	0.62	7 822	4.95	12.61			
August	96	114	88	75	373	0.60	7 443	5.01	12.00			
September	96	120	99	73	388	0.64	9 062	4.28	15.10			
Oktober	97	114	106	104	421	0.68	8 588	4.90	13.85			
November	93	126	99	87	405	0.67	7 298	5.55	12.16			
December	104	123	105	103	435	0.70	8 527	5.10	13.75			
Decbr.—Februar...	342	373	339	282	1 336	0.74	24 300	5.50	13.46			
Marts—Mai.....	344	382	372	349	1 447	0.79	26 627	5.43	14.47			
Juni—August.....	281	317	291	248	1 137	0.62	23 917	4.75	13.00			
Septbr.—Novbr....	286	360	304	264	1 214	0.67	24 948	4.87	13.71			
Hele Aaret	1 253	1 432	1 306	1 143	5 134	0.70	99 792	5.14	13.66			
Ialt Dødfødte (Ru- brikerne 7 og 9: Ialt Levende- og Dødfødte).....	9 663	10 328	10 567	9 306	39 864	5.45	1 158 518	3.44	158.59			

Tabel 19. Levendefødte og Dødfødte, ægte- og uægtefødte, af Mandkjen og Kvindekjen samt Oplysninger om Tvillinger og Trillinger m. m. i Aarene 1866—1885 og 1841—1885.

	1866—1870.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1866—1875.	1876—1885.	1841—1885.
	1	2	3	4	5	6	7
1. Levendefødte.							
Ægte.							
Mandkjen	120 990	124 724	138 802	141 168	245 714	279 970	1 071 877
Kvindekjen	114 833	118 795	131 752	132 932	233 628	264 684	1 016 519
Tilsammen	235 823	243 519	270 554	274 100	479 342	544 654	2 088 396
Uægte.							
Mandkjen	11 163	12 488	12 684	12 519	23 651	25 203	98 325
Kvindekjen	10 425	11 611	12 095	11 673	22 036	23 768	93 260
Tilsammen	21 588	24 099	24 779	24 192	45 687	48 971	191 585
Ialt Levendefødte.							
Mandkjen	132 153	137 212	151 486	153 687	269 365	305 173	1 170 202
Kvindekjen	125 258	130 406	143 847	144 605	255 664	288 452	1 109 779
Tilsammen	257 411	267 618	295 333	298 292	525 029	593 625	2 279 981
2. Dødfødte.							
Ægte.							
Mandkjen	4 744	5 044	5 245	4 616	9 788	9 861	} 77 424
Kvindekjen	3 671	3 852	4 016	3 547	7 523	7 563	
Tilsammen	8 415	8 896	9 261	8 163	17 311	17 424	
Uægte.							
Mandkjen	683	788	745	640	1 471	1 385	} 11 422
Kvindekjen	565	644	561	503	1 209	1 064	
Tilsammen	1 248	1 432	1 306	1 143	2 680	2 449	
Ialt Dødfødte.							
Mandkjen	5 427	5 832	5 990	5 256	11 259	11 246	50 235
Kvindekjen	4 236	4 496	4 577	4 050	8 732	8 627	38 611
Tilsammen	9 663	10 328	10 567	9 306	19 991	19 873	88 846

Tabel 19 (Forts.). Levendefødte og Dødfødte, ægte- og uægtfødte, af Mandkøn og Kvindkøn samt Oplysninger om Tvillinger og Trillinger m. m. i Aarene 1866—1885 og 1841—1885.

	1866—1870.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1866—1875.	1876—1885.	1841—1885.
	1	2	3	4	5	6	7
<i>3. Enkeltfødte.</i>							
Levendefødte.							
Mandkøn	}	}	147 782	149 769	}	297 551	}
Kvindkøn			140 214	140 873		281 087	
Dødfødte.	260 967	271 047			532 014		2 310 186
Mandkøn	}	}	5 594	4 878	}	10 472	}
Kvindkøn			4 245	3 780		8 025	
<i>4. Tvillinger.</i>							
Levendefødte.							
Mandkøn	}	}	3 628	3 828	}	7 456	}
Kvindkøn			3 556	3 674		7 230	
Dødfødte.	6 002	6 760			12 762		57 496
Mandkøn	}	}	385	381	}	766	}
Kvindkøn			323	273		596	
<i>5. Trillinger og Firlinger.</i>							
Levendefødte.							
Mandkøn	}	}	76	66	}	142	}
Kvindkøn			77	59		136	
Dødfødte.	105	139			244		1 144
Mandkøn	}	}	11	13	}	24	}
Kvindkøn			9	3		12	
<i>6. Antal Barselkvinder, der nedkom:</i>							
med et Barn	260 967	271 047	297 835	299 300	532 014	597 135	2 310 186
- Tvillinger	3 001	3 380	3 946	4 078	6 381	8 024	28 748
- Trillinger	35	45	55	47	80	102	} 380
- Firlinger	-	1	2	-	1	2	
Tilsammen	264 003	274 473	301 838	303 425	538 476	605 263	2 339 314

Tabel 20. Forskjellige Procentberegninger angaaende de i foregaaende Tabel omhandlede Forhold.

	1866—	1876—	1841—		1866—	1876—	1841—
	1875.	1885.	1885.		1875.	1885.	1885.
	1	2	3		1	2	3
<i>1. Forholdet mellem de to Kjøen.</i>							
Mandkjøn pr. 10 000 Kvindekjøen:							
Blandt Levendefødte	10 536	10 580	10 544	b) Blandt 10 000 Levendefødte og Dødfødte af Kvindekjøen.			
- Dødfødte	12 894	13 036	13 011	Ved samtlige Fødsler	330	290	336
- samtlige Fødte	10 614	10 651	10 627	- ægte Fødsler	312	278	-
- Levendefødte				- uægte Fødsler	520	428	-
ægte	10 494	10 578	10 545	- Enkeltfødsler	-	278	-
Do. uægte	10 733	10 604	10 543	- Tvillingfødsler	-	762	-
Dødfødte ægte	13 011	13 038	-	- Trillingfødsler	-	811	-
Do. uægte	12 167	13 017	-				
samtlige ægte	10 595	10 646	-	c) Blandt 10 000 Levendefødte og Dødfødte af begge Kjøen.			
- uægte	10 807	10 707	-	Ved samtlige Fødsler	367	324	375
Ved Enkeltfødsler:				- ægte Fødsler	349	310	357
Blandt Levendefødte	-	10 586	-	- uægte Fødsler	554	476	563
- Dødfødte	-	13 049	-	- Enkeltfødsler	-	310	-
- samtlige Fødte	-	10 654	-	- Tvillingfødsler	-	849	-
				- Trillingfødsler	-	1 146	-
Ved Tvillinger:							
Blandt Levendefødte	-	10 347	-	3. Antal Enkeltfødte, Tvillinger, Trillinger og Firlinger pr. 100 000 Fødte.			
- Dødfødte	-	12 763	-	Enkeltfødte	97 614	97 333	97 525
- samtlige Fødte	-	10 530	-	Tvillinger	2 341	2 616	2 427
				Trillinger og Firlinger	45	51	48
Ved Trillinger (og Firlinger):				Tilsammen	100 000	100 000	100 000
Blandt Levendefødte	-	10 432	-				
- Dødfødte	-	17 500	-	4. Antal Barselkvinder (pr. 100 000), der nedkom:			
- samtlige Fødte	-	10 993	-	med et Barn	98 800	98 657	98 755
				- Tvillinger	1 185	1 326	1 229
2. Antal Dødfødte blandt 10 000 Levendefødte og Dødfødte.				- Trillinger	15	17	16
a) Blandt 10 000 Levendefødte og Dødfødte af Mandkjøn:				- Firlinger	-	-	-
Ved samtlige Fødsler	401	355	412	Tilsammen	100 000	100 000	100 000
- ægte Fødsler	383	340	-	Samlet Antal Børn pr. 100 000 Barselkvinder	101 215	101 360	101 262
- uægte Fødsler	586	521	-				
- Enkeltfødsler	-	340	-	Heraf Levendefødte	97 503	98 077	97 464
- Tvillingfødsler	-	932	-	- Dødfødte	3 712	3 283	3 798
- Trillingfødsler	-	1 446	-				

Tabel 21. Enkeltfødsler samt Tvilling- og Trillingfødsler blandt ægte Fødsler i Aarene 1881—1885, fordelte efter Forældrenes Alder¹⁾.

Fædrenes Alder.	Mødrenes Alder.							Tilsammen.
	Indtil og med 24 Aar.	25—29 Aar.	30—34 Aar.	35—39 Aar.	40—44 Aar.	45 Aar og derover.	Uopgivet.	
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>1. Ved Enkeltfødsler.</i>								
Indtil og med 24 Aar	7 832	4 938	1 402	411	85	13	12	14 693
25—29	14 822	25 336	9 947	2 598	535	58	40	53 336
30—34	8 351	23 655	25 983	8 845	1 979	195	49	69 057
35—44	3 532	14 490	29 052	32 365	15 086	1 751	52	96 328
45—54	508	2 072	5 136	9 996	11 325	3 851	27	32 915
55 Aar og derover	122	429	1 019	1 766	2 094	1 079	12	6 521
Uopgivet	14	14	10	19	9	2	1 793	1 861
Tilsammen	35 181	70 934	72 549	56 000	31 113	6 949	1 985	274 711
<i>2. Ved Tvillingfødsler.</i>								
Indtil og med 24 Aar	64	56	19	5	2	-	1	147
25—29	115	266	140	55	17	1	-	594
30—34	61	215	362	146	35	6	1	826
35—44	32	149	427	603	236	23	1	1 471
45—54	5	29	70	170	212	46	1	533
55 Aar og derover	-	7	11	39	39	11	-	107
Uopgivet	-	-	-	-	-	-	29	29
Tilsammen	277	722	1 029	1 018	541	87	33	3 707
<i>3. Ved Trillingfødsler.</i>								
Indtil og med 24 Aar	-	1	-	1	-	-	-	2
25—29	-	2	1	-	-	-	-	3
30—34	1	5	4	2	1	-	-	13
35—44	-	3	5	6	4	-	-	18
45—54	-	2	1	4	1	-	-	8
55 Aar og derover	-	-	-	-	1	-	-	1
Uopgivet	-	-	-	-	-	-	1	1
Tilsammen	1	13	11	13	7	-	1	46
<i>4. Antal Enkeltfødsler for hver Tvilling- eller Trillingfødsel²⁾.</i>								
Indtil og med 24 Aar	122	87	74	-	-	-	-	99
25—29	129	95	71	47	31	-	-	89
30—34	135	108	71	60	55	-	-	82
35—44	110	95	67	53	63	76	-	65
45—54	-	67	72	57	53	84	-	61
55 Aar og derover	-	-	93	45	52	98	-	60
Uopgivet	-	-	-	-	-	-	62	62
Gjennemsnitlig	127	97	70	54	57	80	60	73

¹⁾ Udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.

²⁾ Hvor det samlede Antal af Tvilling- og Trillingfødsler er under 10, er Beregningen ikke bleven udført.

Tabel 22. Ægte og uægte Levendefødte og Dødfødte indregistrerede i Aarene 1874—1876 og 1881—1885 fordelte efter Forældrenes Alder.

Ægte og uægte Fødsler fordelt efter Forældrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem disses og Børnenes Fødselsaar.	A. Efter de originale Opgaver.						B. Med beregnet For- deling af de Forældre, hvis Alder ikke har været anført for Levende- og Dødfødte underet.	
	1874—1876.			1881—1885.			1874—1876.	1881—1885.
	Levende- fødte.	Død- fødte.	Til- sammen.	Levende- fødte.	Død- fødte.	Til- sammen.		
	1	2	3	4	5	6	7	8
I. Ægte Fødsler.								
a) fordelte efter Fædrenes Alder.								
15—19 Aar.....	165	5	170	324	3	327	198	329
20—24 -	7 127	185	7 312	14 325	341	14 666	8 500	14 767
25—29 -	24 883	644	25 527	53 232	1 301	54 533	29 674	54 907
30—34 -	32 372	858	33 230	69 024	1 724	70 748	38 628	71 233
35—39 -	26 893	785	27 678	56 266	1 612	57 878	32 174	58 275
40—44 -	21 726	643	22 369	40 097	1 349	41 446	26 003	41 730
45—49 -	12 329	436	12 765	22 165	838	23 003	14 838	23 161
50—54 -	5 584	200	5 784	10 564	438	11 002	6 724	11 077
55—59 -	1 785	81	1 866	4 161	184	4 345	2 169	4 375
60—64 -	604	26	630	1 587	71	1 658	732	1 669
65—69 -	201	8	209	527	16	543	243	547
70—74 -	70	1	71	126	4	130	83	131
75 Aar og derover....	24	1	25	58	4	62	29	62
Uopgivet.....	20 650	1 709	22 359	1 644	278	1 922	-	-
Tilsammen	154 413	5 582	159 995	274 100	8 163	282 263	159 995	282 263
b) fordelte efter Mødrenes Alder.								
15—19 Aar.....	1 019	25	1 044	1 963	46	2 009	1 215	2 024
20—24 -	16 963	355	17 318	33 078	651	33 729	20 152	33 976
25—29 -	33 418	770	34 188	70 909	1 508	72 417	39 783	72 948
30—34 -	34 303	839	35 142	72 692	1 948	74 640	40 894	75 187
35—39 -	27 180	948	28 128	56 193	1 882	58 075	32 732	58 501
40—44 -	16 883	719	17 602	30 807	1 409	32 216	20 483	32 452
45—49 -	3 725	204	3 929	6 304	404	6 708	4 572	6 757
50—54 -	133	8	141	381	34	415	164	418
Uopgivet.....	20 789	1 714	22 503	1 773	281	2 054	-	-
Tilsammen	154 413	5 582	159 995	274 100	8 163	282 263	159 995	282 263

Tabel 22. Ægte og uægte Levendefødte og Dødfødte indregistrerede i Aarene 1874—1876 og 1881—1885 fordelte efter Forældrenes Alder.

Ægte og uægte Fødsler fordelt efter Forældrenes Alder udtrykt ved Afstanden mellem disses og Børnens Fødselsaar.	A. Efter de originale Opgaver.						B. Med beregnet For- deling af de Forældre, hvis Alder ikke har været anført for Levende- og Dødfødte underet.	
	1874—1876.			1881—1885.			1874—1876.	1881—1885.
	Levende- fødte.	Død- fødte.	Til- sammen.	Levende- fødte.	Død- fødte.	Til- sammen.		
	x	2	3	4	5	6	7	8
II. Uægte Fødsler.								
a) Fordelte efter Fædrenes Alder.								
15—19 Aar	490	23	513	1 067	44	1 111	719	1 170
20—24 -	3 791	128	3 919	8 025	307	8 332	5 495	8 774
25—29 -	3 077	118	3 195	6 932	310	7 242	4 480	7 626
30—34 -	1 579	55	1 634	3 324	158	3 482	2 291	3 667
35—39 -	729	23	752	1 484	70	1 554	1 054	1 636
40—44 -	532	25	557	928	50	978	781	1 030
45—49 -	319	22	341	532	19	551	478	580
50—54 -	230	8	238	362	22	384	334	404
55—59 -	93	2	95	178	7	185	133	195
60—64 -	60	2	62	138	9	147	87	155
65—69 -	23	4	27	63	1	64	38	67
70—74 -	11	1	12	22	1	23	17	24
75 Aar og derover....	2	-	2	7	-	7	3	7
Uopgivet.....	4 167	396	4 563	1 130	145	1 275	-	-
Tilsammen	15 103	807	15 910	24 192	1 143	25 335	15 910	25 335
b) Fordelte efter Mødrenes Alder.								
15—19 Aar	659	31	690	1 442	56	1 498	832	1 518
20—24 -	4 723	170	4 893	9 112	373	9 485	5 897	9 615
25—29 -	4 032	171	4 203	7 428	329	7 757	5 065	7 863
30—34 -	1 887	82	1 969	3 512	177	3 689	2 373	3 740
35—39 -	888	49	937	1 655	104	1 759	1 129	1 783
40—44 -	386	26	412	652	43	695	497	705
45—49 -	87	3	90	87	5	92	108	93
50—54 -	7	1	8	14	4	18	9	18
Uopgivet.....	2 434	274	2 708	290	52	342	-	-
Tilsammen	15 103	807	15 910	24 192	1 143	25 335	15 910	25 335

Tabel 23. Dødsfald 1876—1885 og 1871—1880 fordelte efter ægteskabelig Stilling og Alder, absolute og relative Tal.

Alder udtrykt ved Afstanden mellem Fødsels- og Dødsaar.	A. Antal Dødsfald i Norge 1876—1885, for hvilke Personernes ægteskabelige Stilling samt Alder har været anført.				B. Antal Dødsfald 1871—1880 blandt den hjemmehørende Befolkning med beregnet Fordeling efter ægteskabelig Stilling. ¹⁾			
	Ugifte.	Gift.	Enkemænd, Enker samt Fraskilte.	Tilsammen.	Ugifte.	Gift.	Enkemænd, Enker samt Fraskilte.	Tilsammen.
	1	2	3	4	5	6	7	8
I. Mandkjøn.								
0— 4 Aar	53 499	-	-	53 499	51 202	-	-	51 202
5— 14 -	12 621	-	-	12 621	11 452	-	-	11 452
15— 19 -	4 974	13	-	4 987	5 258	14	-	5 272
20— 24 -	6 149	283	3	6 435	6 764	311	3	7 078
25— 29 -	3 838	1 432	43	5 313	4 144	1 546	46	5 736
30— 34 -	1 937	2 180	91	4 208	2 053	2 311	96	4 460
35— 44 -	2 018	5 513	301	7 832	2 252	6 153	336	8 741
45— 54 -	1 582	7 830	779	10 191	1 763	8 729	868	11 360
55— 64 -	1 666	10 364	1 979	14 009	1 558	9 690	1 850	13 098
65— 74 -	1 446	10 152	4 449	16 047	1 449	10 172	4 458	16 079
75— 84 -	1 128	7 371	8 202	16 701	1 131	7 393	8 227	16 751
85— 94 -	317	1 888	4 464	6 669	278	1 655	3 914	5 847
95—104 -	16	75	364	455	15	72	349	436 ⁴³² ₄
105 Aar og derover	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	91 191	47 101	20 675	²⁾ 158 967	89 319	48 046	20 147	³⁾ 157 512
II. Kvindekjøn.								
0— 4 Aar	45 193	-	-	45 193	43 567	-	-	43 567
5— 14 -	12 765	-	-	12 765	11 186	-	-	11 186
15— 19 -	4 739	57	2	4 798	4 508	55	2	4 565
20— 24 -	4 082	1 150	20	5 252	3 969	1 118	20	5 107
25— 29 -	2 461	2 787	94	5 342	2 309	2 615	89	5 013
30— 34 -	1 496	3 560	186	5 242	1 378	3 279	171	4 828
35— 44 -	2 004	6 891	592	9 487	1 998	6 870	590	9 458
45— 54 -	1 969	6 487	1 407	9 863	2 037	6 708	1 456	10 201
55— 64 -	2 136	7 627	3 465	13 228	1 977	7 057	3 207	12 241
65— 74 -	2 199	6 676	7 825	16 700	2 192	6 656	7 801	16 649
75— 84 -	2 149	4 449	13 229	19 827	2 186	4 526	13 455	20 167
85— 94 -	853	1 016	7 525	9 394	775	923	6 833	8 531
95—104 -	85	53	811	949	86	53	815	954 ⁹⁴⁷ ₇
105 Aar og derover	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	82 131	40 753	35 156	²⁾ 158 040	78 168	39 860	34 439	³⁾ 152 467

¹⁾ Fordelingen er indenfor hver Aldersklasse bleven beregnet efter samme Forhold som det, der fremgaar af de under A meddelte Opgaver.

²⁾ Hertil kommer 1554 Mænd og 324 Kvinder, for hvis Vedkommende Alder og Civilstand ikke har været anført.

³⁾ Desuden døde i Tiaaret 369 Mænd samt 217 Kvinder, hvis Alder ikke var oplyst.

Tabel 23 (Forts.). Dødsfald 1876—1885 og 1871—1880 fordelte efter ægteskabelig Stilling og Alder, absolute og relative Tal.

Aldersgrupper. ¹⁾	C. Rigets hjemmehørende Befolkning den 31te December 1875.				D. Aarlige Dødelighedskoeffi- cients 1871—1880 pr. 1000 Personer i hver Gruppe.			
	Ugifte.	Giftede.	Enkemænd, Enker samt Fraskilte.	Til- sammen.	Ugifte.	Giftede.	Enkemænd, Enker samt Fraskilte.	Ialt.
	1	2	3	4	5	6	7	8
I. Mandkjøn.								
0 — 4 ¹ / ₂ Aar...	104 157	-	-	104 157	49.2	-	-	49.2
4 ¹ / ₂ — 9 ¹ / ₂ - ...	102 665	-	-	102 665	} 5.6	-	-	5.6
9 ¹ / ₂ — 14 ¹ / ₂ - ...	101 599	-	-	101 599				
14 ¹ / ₂ — 19 ¹ / ₂ - ...	92 346	258	7	92 611	5.7	5.4	-	5.7
19 ¹ / ₂ — 24 ¹ / ₂ - ...	72 278	5 773	72	78 123	9.4	5.4	4.2	9.1
24 ¹ / ₂ — 29 ¹ / ₂ - ...	38 442	23 483	373	62 298	10.8	6.6	12.3	9.2
29 ¹ / ₂ — 34 ¹ / ₂ - ...	18 132	34 762	763	53 657	11.3	6.6	12.6	8.3
34 ¹ / ₂ — 39 ¹ / ₂ - ...	10 063	35 216	1 179	46 458	} 13.2	} 8.4	} 12.3	} 9.4
39 ¹ / ₂ — 44 ¹ / ₂ - ...	6 979	38 446	1 563	46 988				
44 ¹ / ₂ — 49 ¹ / ₂ - ...	5 148	38 031	2 222	45 401	} 18.8	} 11.8	} 17.0	} 12.9
49 ¹ / ₂ — 54 ¹ / ₂ - ...	4 245	35 682	2 883	42 810				
54 ¹ / ₂ — 59 ¹ / ₂ - ...	2 983	28 349	3 361	34 693	} 30.5	} 20.2	} 26.6	} 21.8
59 ¹ / ₂ — 64 ¹ / ₂ - ...	2 122	19 738	3 604	25 464				
64 ¹ / ₂ — 69 ¹ / ₂ - ...	1 344	13 213	3 680	18 237	} 61.0	} 45.0	} 57.4	} 49.1
69 ¹ / ₂ — 74 ¹ / ₂ - ...	1 033	9 412	4 093	14 538				
74 ¹ / ₂ — 79 ¹ / ₂ - ...	635	5 529	4 062	10 226	} 119.8	} 91.5	} 116.8	} 104.4
79 ¹ / ₂ — 84 ¹ / ₂ - ...	309	2 527	2 983	5 819				
84 ¹ / ₂ — 89 ¹ / ₂ - ...	109	729	1 349	2 187	} 202.9	} 192.7	} 234.7	} 219.5
89 ¹ / ₂ — 94 ¹ / ₂ - ...	28	130	319	477				
94 ¹ / ₂ — 99 ¹ / ₂ - ...	11	29	97	137	} 107.1	} 189.5	} 317.3	} 266.7
99 ¹ / ₂ — 104 ¹ / ₂ - ...	3	9	13	25				
104 ¹ / ₂ Aar og derover	-	1	-	1	-	-	-	400.0
Tilsammen	564 631	291 317	32 623	888 571	15.8	16.5	61.8	17.7
II. Kvindekjøn.								
0 — 4 ¹ / ₂ Aar...	101 212	-	-	101 212	43.0	-	-	43.0
4 ¹ / ₂ — 9 ¹ / ₂ - ...	99 792	-	-	99 792	} 5.6	-	-	5.6
9 ¹ / ₂ — 14 ¹ / ₂ - ...	98 348	-	-	98 348				
14 ¹ / ₂ — 19 ¹ / ₂ - ...	89 629	1 077	37	90 743	5.0	5.1	5.4	5.0
19 ¹ / ₂ — 24 ¹ / ₂ - ...	70 115	14 100	186	84 401	5.7	7.9	10.8	6.1
24 ¹ / ₂ — 29 ¹ / ₂ - ...	37 628	32 405	730	70 763	6.1	8.1	12.2	7.1
29 ¹ / ₂ — 34 ¹ / ₂ - ...	19 600	38 496	1 528	59 624	7.0	8.5	11.2	8.1
34 ¹ / ₂ — 39 ¹ / ₂ - ...	12 541	36 121	2 401	51 063	} 9.1	} 9.4	} 9.9	} 9.4
39 ¹ / ₂ — 44 ¹ / ₂ - ...	9 417	37 055	3 531	50 003				
44 ¹ / ₂ — 49 ¹ / ₂ - ...	7 796	35 812	5 154	48 762	} 14.3	} 9.8	} 12.0	} 10.8
49 ¹ / ₂ — 54 ¹ / ₂ - ...	6 467	32 365	6 940	45 772				
54 ¹ / ₂ — 59 ¹ / ₂ - ...	4 734	24 856	7 675	37 265	} 24.0	} 17.0	} 20.2	} 18.6
59 ¹ / ₂ — 64 ¹ / ₂ - ...	3 503	16 729	8 203	28 435				
64 ¹ / ₂ — 69 ¹ / ₂ - ...	2 268	10 385	8 330	20 983	} 53.2	} 38.1	} 45.5	} 43.0
69 ¹ / ₂ — 74 ¹ / ₂ - ...	1 855	7 069	8 799	17 723				
74 ¹ / ₂ — 79 ¹ / ₂ - ...	1 384	3 677	8 056	13 117	} 101.8	} 86.6	} 100.2	} 96.9
79 ¹ / ₂ — 84 ¹ / ₂ - ...	763	1 550	5 375	7 688				
84 ¹ / ₂ — 89 ¹ / ₂ - ...	301	429	2 607	3 337	} 201.3	} 181.0	} 205.0	} 201.8
89 ¹ / ₂ — 94 ¹ / ₂ - ...	84	81	726	891				
94 ¹ / ₂ — 99 ¹ / ₂ - ...	23	21	247	291	} 296.6	} 155.9	} 28.5	} 271.3
99 ¹ / ₂ — 104 ¹ / ₂ - ...	6	13	39	58				
104 ¹ / ₂ Aar og derover	1	2	8	11	-	-	-	63.6
Tilsammen	567 467	292 243	70 572	930 282	13.8	13.6	48.8	16.4

¹⁾ De af heranførte ujævne Aldersaar sammensatte Aldersklasser ere blevne udledede af Folketællingstabellerne for 1875 S. 136, idet de der for hvert enkelt Aldersaar anførte Tal ere blevne fordelte paa de to Halvaar, hvoraf samme bestaar, ved Hjælp af Formelen $b_1 = \frac{b}{2} + \frac{a-c}{16}$; $b_2 = \frac{b}{2} - \frac{a-c}{16}$.

Tabel 24. Dødsfald blandt Mandkjøn i Aarene 1868—1870 og 1872—1874 fordelte efter de Afdødes Næringsvei.

Livsstillingsklasser og særskilt fremhævede Livsstillinger.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1868— 1870.	1872— 1874.	1868— 1870.	1872— 1874.	1868— 1870.	1872— 1874.
	1	2	3	4	5	6
<i>A. Livsstillingsklasser.</i>						
I. Personer sysselsatte ved imma- terielt Arbeide.....	606	649	256	256	350	393
II. Personer sysselsatte ved den al- mindelige Næringsdrift:						
1. Ved Jordbrug, Skovdrift og dermed sammenhængende Binæringer.....	8 935	9 087	8 809	8 967	126	120
2. Ved Fiskeri ¹⁾	401	793	296	692	105	101
3. Ved Grubedrift, Stenbrydning.....	53	91	32	65	21	26
4. Ved Industri.....	1 846	2 351	629	859	1 217	1 492
5. Ved Handel og Landtransport.....	654	848	132	250	522	598
6. Ved Skibsfart.....	1 350	1 859	634	930	716	929
7. Ved Dagarbeide og anden Virksomhed af ikke nærmere betegnet Art.....	2 576	2 700	1 875	1 897	701	803
Tilsammen	15 815	17 729	12 407	13 660	3 408	4 069
III. Tjenere.....	436	824	377	741	59	83
IV. Uproduktive.....	7 509	7 786	6 974	7 224	535	562
V. Uopgivne.....	3 214	667	2 804	541	410	126
Ialt	27 580	27 655	22 818	22 422	4 762	5 233
<i>B. Særskilt fremhævede Livsstillinger.</i>						
Af II 1: a. Gaardbrugere, Leilændinge og For- pagtere samt deres hjemme- værende Sønner.....	5 084	5 395	5 043	5 338	41	57
b. Husmænd med Do.....	3 669	3 575	3 652	3 536	17	39
- II 4: a. Forædling af Mineralier og Metaller	288	380	133	168	155	212
b. Tilvirkning af Fortæringsgjen- stande.....	229	233	64	57	165	176
c. Forædling af Spindestoffe.....	23	26	7	7	16	19
d. Forfærdigelse af Beklædnings- gjenstande.....	382	539	125	217	257	322
e. Forædling af Træ- og Plantestoffe	279	401	76	148	203	253
f. Bygning, Vedligeholdelse, Udstyr af Huse.....	303	374	86	121	217	253
g. Skibs- og Baadbyggeri samt Seilmageri.....	94	102	46	45	48	57
h. Andre Industrigræne.....	229	225	84	72	145	153
i. Industri af uopgivet Slags.....	19	71	8	24	11	47
- IV: Føderaadmænd.....	4 151	4 292	4 116	4 278	35	14

¹⁾ Jfr. Indledningen.

Tabel 25. Dødsfald i Aarene 1866—1885 femaarsvis og 1841—1885 underet fordelte efter Aarstid.

1. Samlet Antal Dødsfald.

Maaned.	1866—1870.	1871—1875.	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.	1841—1885.
	1	2	3	4	5	6
Januar	14 208	14 325	14 132	15 529	29 661	123 504
Februar	13 190	13 259	13 724	14 075	27 799	109 862
Marts	14 802	14 712	14 781	15 775	30 556	122 782
April	14 064	14 470	13 984	14 827	28 811	119 145
Mai	14 210	14 261	14 093	14 894	28 987	118 408
Juni	11 716	11 944	12 379	12 788	25 167	99 568
Juli	11 007	11 369	11 415	12 257	23 672	93 919
August	10 636	11 271	11 294	11 814	23 108	91 585
September	9 990	10 401	10 505	11 115	21 620	87 480
Oktober	10 905	11 686	11 688	12 589	24 277	95 973
November	12 003	12 803	12 499	13 610	26 109	101 844
December	13 361	14 482	13 907	15 082	28 989	108 322
Uopgivet	-	-	57	72	129	129
December—Februar	40 759	42 066	41 763	44 686	86 449	341 688
Marts—Mai	43 076	43 443	42 858	45 496	88 354	360 335
Juni—August	33 359	34 584	35 088	36 859	71 947	285 072
September—November	32 898	34 890	34 692	37 314	72 006	285 297
Uopgivet	-	-	57	72	129	129
Hele Aaret	150 092	154 983	154 458	164 427	318 885	1 272 521

2. Dødsfald fordelte efter Alder udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Dødsaar.

Maaned.	a) 0—4 Aar.			b) 5—14 Aar.		
	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.
	1	2	3	4	5	6
Januar	4 400	4 705	9 105	1 120	1 433	2 553
Februar	4 270	4 417	8 687	1 064	1 291	2 355
Marts	4 561	4 725	9 286	1 012	1 356	2 368
April	4 135	4 507	8 642	997	1 228	2 225
Mai	4 197	4 336	8 533	972	1 321	2 293
Juni	3 724	3 731	7 455	1 020	1 212	2 232
Juli	3 732	4 001	7 733	940	1 124	2 064
August	3 935	3 969	7 904	783	1 044	1 827
September	3 619	3 583	7 202	710	946	1 656
Oktober	3 590	3 980	7 570	786	1 032	1 818
November	3 781	4 099	7 880	800	1 086	1 886
December	4 076	4 612	8 688	903	1 205	2 108
Uopgivet	5	2	7	-	1	1
December—Februar	12 746	13 734	26 480	3 087	3 929	7 016
Marts—Mai	12 893	13 568	26 461	2 981	3 905	6 886
Juni—August	11 391	11 701	23 092	2 743	3 380	6 123
September—November	10 990	11 662	22 652	2 296	3 064	5 360
Uopgivet	5	2	7	-	1	1
Hele Aaret	48 025	50 667	98 692	11 107	14 279	25 386

Tabel 25 (Forts.). Dødsfald i Aarene 1866—1885 femaarsvis og 1841—1885 underet fordelte efter Aarstid.

2. (Forts.) Dødsfald fordelte efter Alder udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Dødsaar.

Maaned.	c) 15—29 Aar.			d) 30—59 Aar.		
	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.	1876—1880.	1881—1885.	1876—1845.
	1	2	3	4	5	6
Januar	1 390	1 460	2 850	2 678	2 682	5 360
Februar	1 369	1 293	2 662	2 569	2 526	5 095
Marts	1 523	1 556	3 079	2 948	2 821	5 769
April	1 499	1 449	2 948	2 720	2 729	5 449
Mai	1 452	1 503	2 955	2 869	2 892	5 761
Juni	1 389	1 406	2 795	2 500	2 378	4 878
Juli	1 320	1 297	2 617	2 166	2 268	4 434
August	1 263	1 231	2 494	2 063	2 071	4 134
September	1 150	1 165	2 315	1 947	1 988	3 935
Oktober	1 189	1 211	2 400	2 268	2 255	4 523
November	1 175	1 217	2 392	2 437	2 468	4 905
December	1 321	1 346	2 667	2 711	2 721	5 432
Uopgivet	5	4	9	8	6	14
December—Februar	4 080	4 099	8 179	7 958	7 929	15 887
Marts—Mai	4 474	4 508	8 982	8 537	8 442	16 979
Juni—August	3 972	3 934	7 906	6 729	6 717	13 446
September—November	3 514	3 593	7 107	6 652	6 711	13 363
Uopgivet	5	4	9	8	6	14
Hele Aaret	16 045	16 138	32 183	29 884	29 805	59 689

2. (Forts.) Dødsfald fordelte efter Alder udtrykt ved Afstanden mellem Fødselsaar og Dødsaar.

Maaned.	e) 60 Aar og derover.			f) Uopgiven Alder.		
	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.	1876—1880.	1881—1885.	1876—1885.
	1	2	3	4	5	6
Januar	4 507	5 235	9 742	37	14	51
Februar	4 420	4 530	8 950	32	18	50
Marts	4 697	5 301	9 998	40	16	56
April	4 601	4 907	9 508	32	7	39
Mai	4 572	4 832	9 404	31	10	41
Juni	3 704	4 048	7 752	42	13	55
Juli	3 234	3 559	6 793	23	8	31
August	3 228	3 494	6 722	22	5	27
September	3 056	3 420	6 476	23	13	36
Oktober	3 832	4 100	7 932	23	11	34
November	4 283	4 725	9 008	23	15	38
December	4 850	5 187	10 037	46	11	57
Uopgivet	8	8	16	31	51	82
December—Februar	13 777	14 952	28 729	115	43	158
Marts—Mai	13 870	15 040	28 910	103	33	136
Juni—August	10 166	11 101	21 267	87	26	113
September—November	11 171	12 245	23 416	69	39	108
Uopgivet	8	8	16	31	51	82
Hele Aaret	48 992	53 346	102 338	405	192	597

Tabel 26. Antal Personer omkomne ved voldsom Død i Aarene 1836—1885
med Oplysning om Dødsmaaden.

Dødsmaade.	1836—1845.		1846—1855.		1856—1865.		1866—1875.		1876—1885.		1836—1885.		Ialt.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Personer omkomne ved Ulykkeshændelser:													
bruknede	6 005	813	6 435	870	6 245	787	7 289	752	6 949	720	32 923	3 942	36 865
forbrændte.....	162	112	196	194	270	241	187	136	229	189	1 044	872	1 916
hjelslagne af Lyn.....	23	14	46	21	51	20	24	11	20	8	164	74	238
hjulfrosne	257	47	199	51	151	28	156	38	147	33	910	197	1 107
omkomne ved Sneskred	66	14	135	40	} 2) 70	} 2) 34	127	106	105	32	} 569	} 270	} 839
— — Jordskred eller Stenskred..	} 263	} 44	} 240	} 53			27	27	39	17			
hjelslagne af nedfaldende Gjenstande....					440	87	478	96	250	35	211	24	165
omkomne ved Fald	43	5	95	17	510	103	633	115	631	140	2 692	541	3 233
— — uheldig Kjørsel	87	5	97	12	80	15	115	16	184	23	517	76	593
— — Vaadeskud					83	11	107	4	123	21	497	53	550
— — Sprængning af Miner samt andre Grubeulykker.....	3) *	*	*	*	} 100	} 19	77	1	49	2	} 495	} 44	} 539
omkomne ved Dynamit- eller Krudtexpllosion	*	*	*	*			14	1	31	2			
omkomne ved Maskiner	*	*	*	*			102	11	122	8			
— — Saar af skarpe Vaaben....	61	6	39	4	53	3	71	12	30	4	254	29	283
— — Kvælning	59	32	71	13	81	19	71	15	60	28	342	107	449
— — Nedsvælgning af farlige Gjenstande.....	3	-	1	1	7	-	1	1	-	-	12	2	14
omkomne ved Gift	2	2	8	3	8	1	25	8	4) 28	4) 11	71	25	96
Lateris	7 471	1 181	8 040	1 375	7 959	1 316	9 237	1 278	8 912	1 258	41 619	6 408	48 027

1) Iberegnet Personer omkomne ved Jordskred eller Stenskred i Aarene 1836—1855.

2) *: Personer omkomne ved Sneskred, Jordskred eller Stenskred.

3) For de med * mærkede Rum ere Tallene for vedkommende Aar henførte under Rubriken: Forskjellige andre og ubekjendte Aarsager.

4) Fra 1872 af indbefatter denne Klasse kun dem, der dræbtes af Husdyr, idet de, der døde som Følge af Bid af Orme, ere henregne til Personer omkomne ved Gift, samt de, der dræbtes af andre Dyr, under andre Dødsarsager, jfr. Indledningen.

Tabel 26 (Forts.). Antal Personer omkomne ved voldsom Død i Aarene 1836—1885 med Oplysning om Dødsmaaden.

Dødsmaade.	1836—1845.		1846—1855.		1856—1865.		1866—1875.		1876—1885.		1836—1885.		Ialt.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Transport	7 471	1 181	8 040	1 375	7 959	1 316	9 237	1 278	8 912	1 258	41 619	6 408	48 027
1. Personer omkomne ved Ulykkehændelser (Forts.):													
Dræbte af Dyr ¹⁾	23	9	29	15	50	10	35	10	¹⁾ 28	¹⁾ 13	165	57	222
Døde som Følge af Drukkenskab	35	4	41	6	31	3	32	2	24	1	163	16	179
Fundne døde paa Marken eller i Baad ...	²⁾ *	*	*	*	*	*	121	21	66	22	187	43	²⁾ 230
Forskjellige andre og ubekjendte Aarsager	²⁾ 231	79	263	66	175	53	65	12	153	24	887	234	1 121
Tilsammen	7 760	1 273	8 373	1 462	8 215	1 382	9 490	1 323	9 183	1 318	43 021	6 758	49 779
Ihjelligede Børn.....	405		376		389		99	108	77	54	786	722	³⁾ 1 508
Ialt	9 438		10 211		9 986		9 589 1 431		9 260 1 372		43 807 7 480		51 287
							11 020		10 632				
2. Dræbte og Myrdede:													
Børn under 24 Timer	}	149	161	127	68	46	36	50	46	}	839		839
Andre Personer.....						66	21	49	20				
		149	161	127	68	112	57	99	66		839		339
3. Henrettede: Samlet Antal ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	²⁾ -
4. Selvmordere: Samlet Antal	1 031	323	1 128	389	1 092	336	1 013	317	1 034	289	5 298	1 654	6 952

¹⁾ Se Anm. 4 foregaaende Side.

²⁾ Se Anm. 3 foregaaende Side.

³⁾ Det samlede Antal af ihjelligede Børn i Aarene 1836—1885 er her fordelt paa hvert Kjøen efter det for Aarene 1866—1885 konstaterede Forhold, 52.1 Pct. af Mandkjøn og 47.9 Pct. af Kvindekjøn.

⁴⁾ I Aaret 1860 henrettedes 1, i 1861: 1, i 1862: 2, i 1863: 1, i 1864: 2, i 1868: 1, i 1875: 3, i de senere Aar ingen, tilsammen 1860—1885: 11.

Tabel 27. Antal Personer omkomne ved Ulykkestilfælde i Aarene 1866—1885 fordelt maanedsvís.

Dødsmaade og Maaneder.	1866—1870.		1871—1875.		1876—1880.		1881—1885.		1866—1885.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>1. Personer omkomne ved Drukning:</i>										
Januar	293		310		247	26	267	16		1 159
Februar	390		245		243	25	208	15		1 126
Marts	438		452		237	17	330	16		1 490
April	348		330		225	21	180	31		1 135
Mai	274		250		197	23	192	27		963
Juni	324		320		281	58	301	28		1 312
Juli	331		358		236	37	254	56		1 272
August	269		283		250	57	218	35		1 112
September	243		372		175	22	152	33		997
Oktober	276		353		213	35	169	33		1 079
November	354		376		205	30	242	30		1 237
December	477		376		275	18	243	31		1 420
Uopgivet	-		-		-	-	21	-		21
Tilsammen	4 017		4 025		2 784 ¹⁾	369 ¹⁾	2 777 ¹⁾	351 ¹⁾		14 323
<i>2. Personer omkomne ved andre Ulykkestilfælde:</i>										
Januar	131		133		111	30	90	31		526
Februar	257		129		97	19	96	24		622
Marts	128		157		103	30	131	41		590
April	107		87		71	14	94	33		406
Mai	113		90		77	28	87	29		424
Juni	106		117		77	35	91	24		450
Juli	108		107		85	21	73	26		420
August	85		114		67	18	82	34		400
September	92		114		66	15	70	22		379
Oktober	104		152		102	33	86	21		498
November	104		126		106	23	101	39		499
December	157		160		113	33	130	30		623
Uopgivet	-		-		-	-	2	-		2
Tilsammen	1 492		1 486		1 075 ¹⁾	299 ¹⁾	1 133 ¹⁾	354 ¹⁾		5 839

¹⁾ I disse 1876—1885 vedkommende Tal er alene medtaget de i Norge stedfundne Dødsfald.

Tabel 28. Antal Selvmord begaaede i Aarene 1866—1875
fordelt maanedvis samt efter Kjøen, Alder og
ægteskabelig Stilling.

Maaneder og Dødsmaade.	1866—1870.		1871—1875.		1876—1880.		1881—1885.		1866—1885.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>1. Selvmordernes Fordeling paa de enkelte Maaneder.</i>										
Januar	25	14	35	5	36	9	37	11	133	39
Februar	26	6	29	11	21	4	25	9	101	30
Marts	44	11	29	13	46	15	47	13	166	52
April	57	9	40	12	64	14	44	12	205	47
Mai	59	20	57	20	55	13	50	11	221	64
Juni	56	20	68	20	46	11	80	21	250	72
Juli	57	15	63	16	49	18	55	11	224	60
August	43	12	54	21	51	18	45	11	193	62
September	31	14	42	10	44	18	38	10	155	52
Oktober	51	13	30	13	35	11	29	13	145	50
November	31	12	27	14	34	9	34	7	126	42
December	24	11	35	5	40	9	29	11	128	36
Tilsammen	504	157	509	160	521	149	513	140	2 047	606
<i>2. Selvmordernes Dødsmaade.</i>										
Ved Hængning	341	86	312	78	333	76	364	73	1 350	313
- Skydning	27	1	23	-	34	-	53	-	137	1
- Drukning	97	52	84	50	68	47	62	48	311	197
- Kvælning	-	-	2	1	2	1	2	-	6	2
- skjærende eller stik- kende Instrumenter	25	9	29	5	23	7	24	13	101	34
- Gift	1	3	5	2	7	2	6	2	19	9
Paa andre Maader	-	-	-	-	2	-	-	4	2	4
Uopgivet	13	6	54	24	52	16	2	-	121	46
Tilsammen	504	157	509	160	521	149	513	140	2 047	606

Tabel 28 (Forts.). Antal Selvmord begaaede i Aarene 1866—1875
fordelt maanedsvist samt efter Kjøen, Alder og
ægteskabelig Stilling.

Alder og ægteskabelig Stilling.	1876—1880.		1881—1885.		1876—1885.		Samme Tal beregnet for 1871—1880. ²⁾		Forholdstal udvisende det aarlige Antal Selvmord beregnet pr. 100 000 Ind- byggere af hvert Kjøen og hver Aldersgruppe 31te Decbr. 1875.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<i>3. Selvmordernes Alder¹⁾ og ægteskabelige Stilling.</i>											
0—14 Aar	2	-	7	-	9	-	9	-	0.3	-	
15—24 Aar	Ugifte	41	11	26	6	67	17	68	18	4.1	1.1
	Gifte	1	-	1	2	2	2	2	2	3.3	1.3
	Enkemænd og Enker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25—34 Aar	Ugifte	45	12	43	9	88	21	89	23	15.7	4.0
	Gifte	19	6	22	8	41	14	42	15	7.2	2.1
	Enkemænd og Enker	1	-	3	-	4	-	4	-	35.2	-
35—44 Aar	Ugifte	29	9	24	6	53	15	54	16	31.7	7.3
	Gifte	30	7	37	13	67	20	68	22	9.2	3.0
	Enkemænd og Enker	5	2	6	3	11	5	11	5	40.1	8.4
45—54 Aar	Ugifte	17	6	20	9	37	15	38	16	40.5	11.2
	Gifte	91	25	69	18	160	43	163	46	22.1	6.7
	Enkemænd og Enker	7	4	16	6	23	10	23	11	45.1	9.1
55—74 Aar	Ugifte	14	3	22	6	36	9	37	10	49.5	8.1
	Gifte	105	27	106	29	211	56	214	60	30.3	20.2
	Enkemænd og Enker	57	19	56	13	113	32	115	34	78.0	10.3
75 Aar og derover	Ugifte	4	2	1	-	5	2	5	2	45.7	7.8
	Gifte	13	4	18	4	31	8	32	9	35.7	15.6
	Enkemænd og Enker	28	12	27	7	55	19	56	20	63.5	11.7
Ialt	Ugifte	152	43	143	36	295	79	300	85	5.3	1.5
	Gifte	259	69	253	74	512	143	521	154	17.9	5.3
	Enkemænd og Enker	98	37	108	29	206	66	209	70	64.1	9.9
Uopgivet	12	-	9	1	21	1	-	-	-	-	
Tilsammen	521	149	513	140	1 034	289	1 030	309	11.6	3.3	

¹⁾ Udtrykt ved Afstanden mellem Fødsels- og Dødsaar.

²⁾ Jfr. Indledningen.

Tabel 29. De til oversøiske Steder i Aarene 1866—

Aldersgrupper.	Mandkjøn.				
	1866—1870. ¹⁾	1871—1875. ²⁾	1876—1880. ³⁾	1881—1885. ⁴⁾	1866—1885.
	1	2	3	4	5
I. Absolute Tal.					
0— 5 Aar	5 088	2 807	2 461	7 343	17 699
5—10 -	4 092	1 828	1 084	3 428	10 432
10—15 -	3 217	1 707	1 096	3 113	9 133
15—20 -	4 679	3 813	3 336	9 605	21 433
20—25 -	6 680	4 132	6 291	13 795	30 898
25—30 -	5 241	2 827	3 651	7 798	19 517
30—35 -	4 085	1 896	1 997	4 728	12 706
35—40 -	3 054	1 360	1 266	3 008	8 688
40—45 -	1 926	931	810	2 031	5 698
45—50 -	1 468	732	525	1 329	4 054
50—55 -	1 066	531	488	1 230	3 315
55—60 -	585	348	333	731	1 997
60—65 -	350	214	254	556	1 374
65—70 -	218	122	87	223	650
70—75 -	143	53	60	130	386
75—80 -	68	14	29	37	148
Over 80 -	9	9	4	17	39
Alder uopgivet	-	1 222	13	20	1 255
Tilsammen	41 969	24 546	23 785	59 122	149 422
II. Forholdstal pr. 100 000 <i>Udvandrere, for hvilke</i> <i>Kjøn og Alder har</i> <i>været anført.</i>					
0— 5 Aar	6 843	6 526	6 119	6 949	6 723
5—10 -	5 504	4 250	2 695	3 244	3 963
10—15 -	4 327	3 969	2 725	2 946	3 469
15—20 -	6 293	8 865	8 295	9 089	8 142
20—25 -	8 985	9 606	15 642	13 055	11 137
25—30 -	7 049	6 572	9 078	7 379	7 414
30—35 -	5 494	4 408	4 966	4 474	4 827
35—40 -	4 108	3 162	3 148	2 847	3 300
40—45 -	2 591	2 164	2 014	1 922	2 164
45—50 -	1 975	1 702	1 305	1 258	1 540
50—55 -	1 434	1 234	1 214	1 164	1 259
55—60 -	787	809	828	692	759
60—65 -	471	497	632	526	522
65—70 -	293	284	216	211	247
70—75 -	192	123	149	123	147
75—80 -	91	33	72	35	56
Over 80 -	12	21	10	16	15
Alder uopgivet	-	-	-	-	-
Tilsammen	56 449	54 225	59 108	55 930	56 284

1) Ifølge C. No. 1 1851—1870, S. 56.

2) Ifølge C. No. 1 1871—1875, S. 77—78 med Deling af de for Fødselsaarene 5, 10, 15, 20 o. s. v.

3) Ifølge C. No. 1 1876—1880, Sammendrag S. 67.

4) Ifølge Norges off. Stat., Tredie Række No. 84 S. 75.

1885 Udvandrede fordelte efter Kjøen og Alder.

Kvindekjøn.					Aldersgrupper.
1866—1870. ¹⁾	1871—1875. ²⁾	1876—1880. ³⁾	1881—1885. ⁴⁾	1866—1885.	
6	7	8	9	10	
					I. Absolute Tal.
4 745	2 756	2 310	6 906	16 717	0— 5 Aar.
3 813	1 683	1 096	3 132	9 724	5—10 -
2 639	1 399	995	2 790	7 823	10—15 -
3 101	2 630	1 948	5 749	13 428	15—20 -
4 434	3 404	3 345	9 685	20 868	20—25 -
3 631	2 510	2 360	6 476	14 977	25—30 -
2 803	1 453	1 362	3 777	9 395	30—35 -
2 010	1 044	774	2 131	5 959	35—40 -
1 605	732	554	1 581	4 472	40—45 -
1 288	723	442	1 202	3 655	45—50 -
846	531	468	1 232	3 077	50—55 -
628	390	354	800	2 172	55—60 -
380	230	252	686	1 548	60—65 -
231	127	104	240	702	65—70 -
149	55	53	120	377	70—75 -
69	19	19	49	156	75—80 -
7	3	10	13	33	Over 80 -
-	907	13	13	933	Alder uopgivet.
32 379	20 596	16 459	46 582	116 016	Tilsammen.
					II. Forholdstal pr. 100 000
					<i>Udvandrede, for hvilke</i>
					<i>Kjøen og Alder har</i>
					<i>været anført.</i>
6 382	6 407	5 744	6 535	6 350	0— 5 Aar.
5 129	3 913	2 725	2 964	3 694	5—10 -
3 550	3 253	2 474	2 640	2 972	10—15 -
4 171	6 114	4 844	5 441	5 101	15—20 -
5 963	7 914	8 317	9 165	7 927	20—25 -
4 884	5 835	5 868	6 129	5 689	25—30 -
3 770	3 378	3 386	3 574	3 569	30—35 -
2 704	2 427	1 924	2 017	2 264	35—40 -
2 159	1 702	1 377	1 496	1 699	40—45 -
1 732	1 681	1 099	1 138	1 388	45—50 -
1 138	1 235	1 164	1 166	1 169	50—55 -
845	907	880	757	825	55—60 -
511	535	627	649	588	60—65 -
311	295	259	227	267	65—70 -
200	128	132	114	143	70—75 -
93	44	47	46	59	75—80 -
9	7	25	12	12	Over 80 -
-	-	-	-	-	Alder uopgivet.
43 551	45 775	40 892	44 070	43 716	Tilsammen.

anførte Tal ved Hjælp af Formelen $b_1 = \frac{b}{2} + \frac{a-c}{16}$; $b_2 = \frac{b}{2} - \frac{a-c}{16}$.

Tabel 30. De i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling.

A. Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
I. Personer sysselsatte ved Arbejde for Stat eller Kommune.						
1. Embedsmænd	8	-	4	-	4	-
2. Bestillingsmænd og privat-offentlige Be- tjente:						
a) Underofficerer, Sergeanter	16	73	10	49	6	24
b) Almuskolelærere, Kirkesangere ...	40	37	39	32	1	5
c) Jernbanebetjente	1	9	-	4	1	5
d) Andre	23	98	7	22	16	76
3. Arbejdere, Bud m. m.						
a) Menige Soldater	3	12	1	2	2	10
b) Veiarbejdere, Jernbanearbejdere ...	159	249	143	235	16	14
c) Andre	-	22	-	6	-	16
Sum	250	500	204	350	46	150
II. Personer sysselsatte ved privat immateriel Virksomhed.						
1. Advokater, Sagførere	1	4	-	1	1	3
2. Læger	5	19	1	3	4	16
3. Skolebestyrere, Lærere	25	83	14	65	11	18
4. Andre	78	141	21	36	57	105
Sum	109	247	36	105	73	142
III. Personer sysselsatte ved den al- mindelige Næringsdrift.						
1. Ved Jordbrug og Skovdrift samt der- med sammenhængende Binæringer ..	1 385	3 359	1 286	3 091	99	268
2. Ved Fiskeri	139	451	105	342	34	109
3. Ved Bergværks- og Grubedrift	17	46	11	39	6	7
4. Ved Stenbrydning, Torv- og Isdrift...	-	-	-	-	-	-

Tabel 30 (Forts.). De i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling.

A. Livsstillingsklasser.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
5. Ved Fabrikdrift, Skibsbyggeri m. m...	344	542	137	233	207	309
6. - Haandværksdrift.....	2 440	5 379	1 268	2 830	1 172	2 549
7. - Smaaindustri.....	39	86	18	50	21	36
8. - Handel.....	505	1 035	153	303	352	732
9. - Bank-, Penge- og Forsikringsvæsen eller som Mellemænd.....	14	37	1	3	13	34
10. - Herbergering og Beværtning.....	4	22	2	2	2	20
11. - Landtransport.....	27	72	2	9	25	63
12. - Søfart, Lodsning, Baadfart.....	648	3 646	228	1 205	420	2 441
13. - Flødning, Sokning m. m.....	-	5	-	1	-	4
14. - Dagarbeide og anden utilstrække- ligt betegnet Virksomhed.....	10 243	24 713	9 074	20 949	1 169	3 764
Sum	15 805	39 393	12 285	29 057	3 520	10 336
IV. Personer, sysselsatte ved husligt Arbeide, hjemmeværende Fami- lielemmer, der hjælpe Husfader eller Husmoder, samt Tjenere.						
1. Hjemmeværende Familielemmer, der hjælpe til.....	1 160	2 419	1 136	2 367	24	52
2. Tjenere.....	297	857	270	755	27	102
3. Andre.....	-	6	-	-	-	6
Sum	1 457	3 282	1 406	3 122	51	160
V. Uproduktive.						
1. Rentenister.....	-	1	-	1	-	-
2. Føderaadfolk.....	14	20	14	20	-	-
3. Andre.....	36	98	17	44	19	54
Sum	50	119	31	65	19	54
VI. Ufuldstændigt betegnede.....	1 473	1 697	1 084	1 191	389	506
Ialt	19 144	45 238	15 046	33 890	4 098	11 348

Tabel 30 (Forts.). De i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling.

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
Af III 1. Personer sysselsatte ved Jordbrug, Skovdrift m. m.						
Gaardbrugere, Leilændinge, Forpagtere	915	1 564	858	1 424	57	140
Husmænd	281	454	279	449	2	5
Skovbetjente, Tømmerhuggere, Skovarbejdere ..	6	4	5	3	1	1
Af III 5. Personer sysselsatte ved Fabrikdrift m. m.						
Ved Teglværker	2	1	1	1	1	-
- Glasværker	22	12	19	10	3	2
- Metalfabriker, Jernstøberier	21	103	9	47	12	56
- Mekaniske Værksteder	135	187	41	57	94	130
- Skibsværfter	7	15	3	1	4	14
- Fyrstikfabriker	-	-	-	-	-	-
- Spinderier, Væverier, Trikotagefabriker ..	3	2	1	1	2	1
- Træsliberier	1	1	1	-	-	1
- Papirfabriker	2	-	2	-	-	-
- Sagbrug, Høvlerier	48	54	22	35	26	19
- Kornmøller	29	51	19	38	10	13
- Bryggerier, Brænderier, Malterier	5	10	-	5	5	5
- Tobaksfabriker	5	21	-	1	5	20
Af III 6. Personer sysselsatte ved Haandværksdrift (inkl. Svende, Dreng og Arbejdere).						
Guld- og Sølvsmede	24	39	5	2	19	37
Blikkenslagere	33	62	14	19	19	43
Smede	277	554	157	343	120	211
Urmagere	51	81	18	26	33	55
Rebslagere	13	26	2	2	11	24
Seilmagere	3	23	-	2	3	21
Farvere	13	30	7	24	6	6
Bogbindere	13	35	5	5	8	30

Tabel 30 (Forts.). De i Aarene 1876—1880 og 1881—1885
udvandrede Mænd fordelte efter Livsstilling.

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.	Riget.		Rigets Bygder.		Rigets Byer.	
	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.	1876— 1880.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6
Garvere	37	78	27	36	10	42
Sadelmagere, Tapetsere	38	83	9	32	29	51
Snedkere	516	1 149	290	697	226	452
Bødkere	42	75	19	22	23	53
Bagere, Konditorer	90	259	28	99	62	160
Slagtere	13	44	4	6	9	38
Skræddere	234	464	148	284	86	180
Bundtmagere	5	12	2	3	3	9
Hattmagere	11	8	2	1	9	7
Skomagere	385	898	280	614	105	284
Tømmermænd, Hustømmermænd	178	525	110	313	68	212
Murere	129	240	26	66	103	174
Malere	165	367	72	163	93	204
Bogtrykkere	19	67	2	6	17	61
Af III 7. Personer sysselsatte ved Smaaindustri.						
Stenhuggere, Minerere, Stenarbeidere	29	47	10	22	19	25
Baadbyggere	2	1	2	1	-	-
Vedhuggere (i Byerne)	-	-	-	-	-	-
Af III 8. Personer sysselsatte ved Handel.						
Kjøbmænd og andre Handlende	194	375	71	127	123	248
Handelsreisende, Handelsfuldmægtige, Handels- betjente	270	611	79	166	191	445
Arbeidere ved Handel	15	12	1	1	14	11
Af III 12. Personer sysselsatte ved Søfart.						
Skibsredere	-	1	-	-	-	1
Skibsførere	61	282	10	44	51	238
Styrmænd	44	249	8	49	36	200
Matroser	530	3 069	207	1 091	323	1 978

Tabel 31. De i hvert af Aarene 1876—1885

A. Livsstilingsklasser.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	1	2	3	4	5
I. Personer sysselsatte ved Arbejde for Stat eller Kommune:					
1. Embedsmænd	4	1	1	2	-
2. Bestillingsmænd og privat-offentlige Betjente:					
a) Underofficerer, Sergeanter	-	-	2	2	12
b) Almuskolelærere, Kirkesangere	12	3	3	8	14
c) Jernbanebetjente	-	-	-	-	1
d) Andre	4	1	-	3	15
3. Arbejdere, Bud m. m.:					
a) Menige Soldater	-	1	-	-	2
b) Veiarbejdere, Jernbanearbejdere ...	-	3	7	71	78
c) Andre	-	-	-	-	-
Sum	20	9	13	86	122
II. Personer sysselsatte ved privat immateriel Virksomhed:					
1. Advokater, Sagførere	1	-	-	-	-
2. Læger	-	2	-	2	1
3. Skolebestyrere, Lærere	1	2	-	3	19
4. Andre	9	2	7	21	39
Sum	11	6	7	26	59
III. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift:					
1. Ved Jordbrug og Skovdrift samt dermed sammenhængende Binæringer ..	174	231	243	237	500
2. Ved Fiskeri	18	15	31	44	31
3. Ved Bergværks- og Grubedrift	7	1	-	4	5
4. Ved Stenbrydning, Torv- og Isdrift ...	-	-	-	-	-

udvandrede Mænd, fordelt efter Livsstilling.

1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	A. Livsstillingsklasser.
6	7	8	9	10	
-	-	-	-	-	I. Personer sysselsatte ved Arbejde for Stat eller Kommune.
					1. Embedsmænd.
					2. Bestillingsmænd og privat-offentlige Betjente:
7	21	17	13	15	a) Underofficerer, Sergeanter.
12	10	6	7	2	b) Almuskolelærere, Kirkesangere.
2	2	-	2	3	c) Jernbanebetjente.
23	36	25	6	8	d) Andre.
					3. Arbejdere, Bud m. m.:
4	3	4	-	1	a) Menige Soldater.
129	68	40	7	5	b) Veiarbejdere, Jernbanearbejdere.
9	1	7	3	2	c) Andre.
186	141	99	38	36	Sum.
					II. Personer sysselsatte ved privat immateriel Virksomhed.
2	1	1	-	-	1. Advokater, Sagførere.
2	7	3	5	2	2. Læger.
17	16	22	21	7	3. Skolebestyrere, Lærere.
36	44	23	17	21	4. Andre
57	68	49	43	30	Sum.
					III. Personer sysselsatte ved den almindelige Næringsdrift.
492	801	657	554	855	1. Ved Jordbrug og Skovdrift samt dermed sammenhængende Binæringer.
142	167	92	27	23	2. Ved Fiskeri.
3	12	13	6	12	3. - Bergværks- og Grubedrift.
-	-	-	-	-	4. - Stenbrydning, Torv- og Isdrift.

Tabel 31 (Forts.). De i hvert af Aarene 1876—1885

A. Livsstillingsklasser.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	1	2	3	4	5
5. Ved Fabrikdrift, Skibsbyggeri m. m...	10	11	15	94	214
6. - Haandværksdrift.....	170	124	112	340	1 694
7. - Smaaindustri.....	1	1	2	2	33
8. - Handel.....	38	46	42	100	279
9. - Bank-, Penge- og Forsikringsvæsen eller som Mellemmænd.....	1	-	2	2	9
10. - Herbergering og Beværtning....	-	1	-	2	1
11. - Landtransport.....	2	1	-	3	21
12. - Søfart, Lodsning, Baadfart.....	74	34	35	94	411
13. - Flødning, Sokning m. m.....	-	-	-	-	-
14. - Dagarbeide og anden utilstrække- ligt betegnet Virksomhed.....	887	527	1 223	2 430	5 176
Sum	1 382	992	1 705	3 352	8 374
IV. Personer, sysselsatte ved husligt Arbeide, hjemmевærende Fami- lielemmer, der hjælpe Husfader eller Husmoder, samt Tjenere.					
1. Hjemmевærende Familielemmer, der hjælpe til.....	161	141	183	206	469
2. Tjenere.....	87	25	27	47	111
3. Andre.....	-	-	-	-	-
Sum	248	166	210	253	580
V. Uproduktive.					
1. Rentenister.....	-	-	-	-	-
2. Føderaadsfolk.....	1	1	6	4	2
3. Andre.....	-	18	5	4	9
Sum	1	19	11	8	11
VI. Ufuldstændigt betegnede.....	170	125	171	188	819
Ialt	1 832	1 317	2 117	3 913	9 965

udvandrede Mænd, fordelte efter Livsstilling.

1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	A. Livsstillingsklasser.
6	7	8	9	10	
156	150	108	73	55	5. Ved Fabrikdrift, Skibsbyggeri m. m.
1 682	1 496	1 126	653	422	6. - Haandværksdrift.
23	31	20	9	3	7. - Smaaindustri.
260	275	213	151	136	8. - Handel.
9	5	9	8	6	9. - Bank-, Penge- og Forsikringsvæsen eller som Mellemmænd.
4	2	4	6	6	10. - Herbergering og Beværtning.
20	20	13	8	11	11. - Landtransport.
621	876	876	651	622	12. - Søfart, Lodsning, Baadfart.
1	2	-	2	-	13. Flødning, Sokning m. m.
6 050	7 497	5 355	3 302	2 509	14. - Dagarbeide og anden utilstrækkeligt betegnet Virksomhed.
9 463	11 334	8 486	5 450	4 660	Sum.
					IV. Personer sysselsatte ved husligt Arbeide, hjemmeværende Familielemmer, der hjælpe Husfader eller Husmoder, samt Tjenere.
599	616	410	381	413	1. Hjemmeværende Familielemmer, der hjælpe til.
111	280	198	101	167	2. Tjenere.
-	-	-	-	6	3. Andre.
710	896	608	482	586	Sum.
					V. Uproduktive.
-	-	-	1	-	1 Rentenister.
6	8	5	1	-	2. Føderaadsfolk.
14	17	14	21	32	3. Andre.
20	25	19	23	32	Sum
1 044	355	96	108	94	VI. Ufuldstændigt betegnede.
11 480	12 819	9 357	6 144	5 438	Ialt.

Tabel 31 (Forts.). De i hvert af Aarene 1876—1885

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	1	2	3	4	5
Af III 1. Personer sysselsatte ved Jordbrug, Skovdrift m. m.					
Gaardbrugere, Leilændinge, Forpagtere.....	125	133	126	156	375
Husmænd.....	31	85	94	34	37
Skovbetjente, Tømmerhuggere, Skovarbejdere ..	-	1	-	2	3
Af III 5. Personer sysselsatte ved Fabrikdrift m. m.					
Ved Teglværker.....	-	-	-	1	1
- Glasværker.....	-	1	5	8	8
- Metalfabriker, Jernstøberier ..	-	-	-	7	14
- Mekaniske Værksteder ..	2	5	1	39	88
- Skibsværfter.....	1	1	-	-	5
- Fyrstikfabriker ..	-	-	-	-	-
- Spinderier, Væverier, Trikotagefabriker...	-	-	1	1	1
- Træsliberier ..	-	-	-	1	-
- Papirfabriker ..	-	-	-	1	1
- Sagbrug, Høvlerier ..	3	-	2	13	30
- Kormøller ..	-	2	2	5	20
- Bryggerier, Brænderier, Malterier ..	-	-	-	4	1
- Tobaksfabriker ..	-	-	-	-	5
Af III 6. Personer sysselsatte ved Haandværksdrift (inkl. Svende, Dreng og Arbejdere).					
Guld- og Sølvsmede ..	2	2	-	3	17
Blikkenslagere ..	3	1	1	4	24
Smede.....	12	13	11	46	195
Urmagere ..	3	3	1	12	32
Rebslagere.....	2	-	1	-	10
Seilmagere ..	1	-	-	-	2
Farvere.....	1	1	-	3	8
Bogbindere ..	1	-	2	1	9

udvandrede Mænd, fordelt efter Livsstilling.

1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.
6	7	8	9	10	
					Af III 1. Personer sysselsatte ved Jordbrug, Skovdrift m. m.
282	470	321	193	298	Gaardbrugere, Leilændinge, Forpagtere.
70	76	60	49	199	Husmænd.
1	-	1	2	-	Skovbetjente, Tømmerhuggere, Skovarbejdere.
					Af III 5. Personer sysselsatte ved Fabrikdrift m. m.
-	-	1	-	-	Ved Teglværker.
3	7	1	1	-	- Glasværker.
29	34	18	10	12	- Metalfabriker, Jernstøberier.
60	52	34	23	18	- Mekaniske Værksteder.
1	9	3	2	-	- Skibsværfter.
-	-	-	-	-	- Fyrstikfabriker.
-	2	-	-	-	- Spinderier, Væverier, Trikotagefabriker.
1	-	-	-	-	- Træsliberier.
-	-	-	-	-	- Papirfabriker.
21	10	12	3	8	- Sagbrug, Høvlerier.
11	17	15	6	2	- Kornmøller.
2	5	1	-	2	- Bryggerier, Brænderier, Malterier.
8	6	2	3	2	- Tobaksfabriker.
					Af III 6. Personer sysselsatte ved Haandværksdrift (inkl. Svende, Drengene og Arbejdere).
10	12	7	7	3	Guld- og Sølvsmede.
18	16	14	9	5	Blikkenslagere.
191	150	116	48	49	Smede.
21	22	16	16	6	Urmagere.
8	7	1	6	4	Rebslagere.
6	5	2	7	3	Seilmagere.
10	8	5	5	2	Farvere.
14	16	1	-	4	Bogbindere.

Tabel 31 (Forts.). De i hvert af Aarene 1876—1885

B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	1	2	3	4	5
Garvere	2	-	1	10	24
Sadelmagere, Tapetserere	3	2	2	2	29
Snedkere	33	21	20	86	356
Bødkere	3	-	2	4	33
Bagere, Konditorer	7	5	4	15	59
Slagtere	-	-	-	3	10
Skræddere	26	16	12	32	148
Bundtmagere	-	-	-	1	4
Hattemagere	3	1	1	1	5
Skomagere	34	29	21	39	262
Tømmermænd, Hustømmermænd	6	12	14	18	128
Murere	2	3	2	16	106
Malere	10	7	6	29	113
Bogtrykkere	-	1	2	1	15
Af III 7. Personer sysselsatte ved Smaaindustri.					
Stenhuggere, Minerere, Stenarbeidere	-	-	2	1	26
Baadbyggere	1	-	-	-	1
Vedhuggere (i Byerne)	-	-	-	-	-
Af III 8. Personer sysselsatte ved Handel.					
Kjøbmænd og andre Handlende	25	29	18	53	69
Handelsreisende, Handelsfuldmægtige, Handels- betjente	12	13	18	44	183
Arbejdere ved Handel	-	3	-	-	12
Af III 12. Personer sysselsatte ved Søfart.					
Skibsredere	-	-	-	-	-
Skibsførere	8	4	5	12	32
Styrmænd	2	1	-	6	35
Sømænd, Matroser	61	28	30	75	336

udvandrede Mænd, fordelte efter Livsstilling.

1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	B. Særskilt fremhævede Livsstillinger af Klasse III.
6	7	8	9	10	
23	18	16	12	9	Garvere.
30	19	16	14	4	Sadelmagere, Tapetserere.
376	341	238	127	67	Snedkere.
23	12	13	12	15	Bødkere.
57	71	60	41	30	Bagere, Konditorer.
9	15	9	6	5	Slagtere.
152	129	95	52	36	Skræddere.
3	3	1	4	1	Bundtmagere.
2	1	3	1	1	Hattemagere.
293	230	206	109	60	Skomagere.
151	159	120	55	40	Tømmermænd, Hustømmermænd.
81	75	48	22	14	Murere.
101	96	87	55	28	Malere.
20	20	10	8	9	Bogtrykkere.
					Af III 7. Personer sysselsatte ved Smaaindustri.
11	22	7	4	3	Stenhuggere, Minerere, Stenarbeidere.
-	-	1	-	-	Buadbyggere.
-	-	-	-	-	Vedhuggere (i Byerne).
					Af III 8. Personer sysselsatte ved Handel.
92	100	73	69	41	Kjøbmænd og andre Handlende.
154	167	128	73	89	Handelsreisende, Handelsfuldmægtige, Handels- betjente.
4	3	2	2	1	Arbeidere ved Handel.
					Af III 12. Personer sysselsatte ved Søfart.
-	-	1	-	-	Skibsredere.
63	62	79	37	41	Skibsførere.
50	57	49	52	41	Styrmænd.
500	745	733	556	535	Sømænd, Matroser.

Bilage.

Bilag 1. Fortegnelse over Sussmilch's statistiske Tabeller i 4de i 1775 trykte Udgave af hans «Göttliche Ordnung in den Veränderungen des menschlichen Geschlechts aus der Geburt, dem Tode und der Fortpflanzung desselben».

1ste Del.

1. Ægteviiede, Døbte og Døde i 1056 Landsbyer i Kurmark Brandenburg 1739—1748 samt Folketallet i 1748. Antallet af Begravede er meddelt underet for de 10 Aar samt derhos særskilt for 6 gode Aar.
2. Tiaarigt Middeltal af Ægteviiede, Døbte og Døde i England efter Dr. Thomas Shorts new observations on city, towns and country bills of mortality. Indeholder ogsaa Opgave over Folketallet i Aaret 1740.
3. Liste over Ægteviiede, Døbte og Døde i 45 smaa Byer og 160 Sogne i England efter samme Forfatter, der har delt Opgaverne i 2 Perioder, af hvilke den første gaar til 1646, og den anden fra 1647—1740. For mange Steder omfattede Opgaverne 150, ja ligetil 200 Aar.
4. Liste over Fødte og Døde samt Folkemængde i Rom i hvert af Aarene 1709—1743 samt for Aaret 1754 meddelt efter Struyks nader Ontdekkingen noopens den Staat van het menschelyck Geslagt.
5. Liste over Døbte og Døde i London i 150 Aar efter tiaarige Middeltal fra 1601—1610 . . . til 1741—1750 med særskilt Opgave over Dødsfald i de største Pestaar.
6. Liste over Ægteviiede, Døbte og Begravede i Paris i hvert af Aarene 1670—1672, 1710, 1711, 1726—1736, 1745, 1746, 1748—1751, 1753—1758.
7. Liste over Ægteviiede, Døbte og Begravede samt Folkemængde i Berlin for hvert af Aarene 1747—1755.
8. Tillægsopgaver for Berlin over Begravede i hvert af Aarene 1692—1694, 1698—1700, 1708—1711, samt Gifte, Døbte og Begravede i hvert af Aarene 1712—1759.
9. Liste over Døbte og Døde i Wien for hvert af Aarene 1720—1752.
10. Liste over Gifte, Døbte og Begravede i Dresden i fleraarige Middeltal fra 1617—1620 til 1747—1752.
11. Ligesaa for Leipzig fra 1617—1623 til 1751—1756.
12. Ligesaa for Danzig fra 1601—1750, særskilt for Aarene 1601, 1602 og 1603, forøvrigt i fleraarige Middeltal, Ægteviiede først fra 1701 af.
13. Ligesaa for Augsburg fra 1501—1750.
14. Ligesaa for Breslau fra 1555—1735.
15. Ligesaa for Kjøbenhavn aarlige Opgaver for 1711, 1719, 1722—1758, over Ægteviiede dog kun for enkelte Aar.
16. Ligesaa for Halle 1700—1756 aarlige Opgaver.
17. Ligesaa for Amsterdam Middeltal for fleraarige Perioder fra 1696—1701 . . . til 1740—1749. Opgave over Døbte mangler. Ligesaa for endel andre hollandske Byer.
18. Opgave over Gifte, Døbte og Døde i endel andre fornemmelig tyske Byer, fleraarige Middeltal.
19. Liste over Døde og Døbte i Danmark og Norge for hvert af Aarene 1743—1756 meddelt efter Eutropii Philadelphi oekonomische Balance des Königreichs Dänemark. Kopenhagen 1760.

20. Generalliste over Viiede, Døbte og Døde i alle de gamle kgl. preussiske og kurbrandenburgske Provinser, Schlesien og Østfriesland undtagne, for hvert af Aarene 1698—1701 og 1717—1756.
21. Liste over Viiede, Døbte og Døde for Kongeriget Preussen og Hertugdømmet Litthauen for 1693—1756.
22. Ligesaa for Kurmark Brandenburg for Aarene 1692—1759.
23. Ligesaa for Hertugdømmet Pommern for Aarene 1694 og 1698—1759.
24. Specielle Opgaver for Pommern over Døde efter Alder og Civilstand samt over Ægteviiede efter Civilstand.
25. Liste over Viiede, Døbte og Døde i Neumark Brandenburg for Aarene 1695, 1698—1759.
- 26—36. Ligesaa for endel andre preussiske Provinser.

2den Del.

1. Liste over Fødte fordelt efter Kjøen i de kgl. preussiske og kurbrandenburgske Provinser for hvert af Aarene 1751—1759 (tildels 1756).
2. Ligesaa særskilt for Byer og Landsbyer underet for Aarene 1732—1746.
3. Ligesaa for Berlin i hvert af Aarene 1722—1761.
4. Ligesaa i Wien, Dresden og andre Steder for forskjellige Aar.
5. Ligesaa for nogle Byer i Frankrige, Holland og Danmark.
6. Ligesaa for London for hvert af Aarene 1664—1758.
7. Liste over Fødte og Døde efter Kjøen, samt over Viiede for endel mindre engelske Byer og Landsbyer i det 16de, 17de og første Halvdel af det 18de Aarhundrede.
8. Liste over Døde efter Kjøen i nogle preussiske Provinser 1751—1759 samt i folkerige Stæder i Preussen og andre Lande i første Halvdel af det 18de Aarhundrede.
9. Liste over Dødfald blandt Børn efter Kjøen i Pommern i hvert af Aarene 1748—1756, Wien 1720—1752, samt Paris (St. Sulpice), Dresden, Wittenberg.
10. Tabel over Døde i London i Aarene 1728—1757 fordelt efter Alder.
11. Ligesaa for Wien og Paris for et mindre Antal Aar.
12. Ligesaa for St. Sulpice Sogn i Paris, fordelt efter Alder og Civilstand.
- 13—25. Ligesaa for Berlin og endel andre Byer og Landsbyer.
- 26—38. Forskjellige Mortalitet- og Overlevelsestabeller samt Livrenteberegninger.
39. Dødsfald i Berlin 1746 fordelt efter Kjøen, Alder og Dødsårsag.

3die Del.

44 forskjellige Tabeller indeholdende dels nyere Opgaver af samme Art som i de foregaaende Dele, dels nye Oplysninger, deriblandt om Antallet af Fødte og Døde i Kongeriget Neapel (Tabel 40) samt om Dødfødte, Tvilling- og Trillingfødsler, ægte og uægte Fødsler, forskjellige Beregninger vedkommende Enkepensioner m. m.

Bilag 2. Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten,

udgivet i Flensburg og Leipzig 1784, indeholder følgende statistiske Tabeller vedkommende Folkemængden og Folkemængdens Bevægelse.

1ste Bind.

- Tabel 1. Fortegnelse over Fødte, Viede og Døde i «Hardanger» i Aarene 1760 til 1769. (Her findes Oplysning om de fødte Børns Kjøen, om uægte Fødte, om Tvillingfødsler, om Ægteskaber mellem Ungkarle og Piger, Enkemænd og Enker o. s. v., om Fødsler, Dødsfald og Ægtevielser maanedsviis, om de Dødes Alder og Kjøen.
- 2. Fortegnelse over Fødte og Døde i Danmark i Aaret 1689.
- 3. Oversigt over de Fødte i alle danske Stater i Europa i Aarene 1777—1783. (Her meddeles for Norge Opgaver stiftsvis og sondres mellem Mandkjøn og Kvindekjøen.)
- 4. Oversigt over de Døde paa samme Maade.
- 5 og 6. Oversigtstabeller og Hovedsummer af de foregaaende.
- 7 og 8. Fødte og Døde i Slesvig og Holsten 1773—1783.

2det Bind.

- Tabel 1. Resultater af Folketællingen i Aaret 1769 efter Alder og Erhverv. (Det samlede Folketal er for Norge meddelt stiftsvis, de øvrige Opgaver underet for hele Norge.)
- 2. Opgave over Areal og Folkemængde for de enkelte Laaddistrikter, samt for Bybefolkningen stiftsvis.
- 3. De enkelte Byers Folkemængde.
- 4, 5 og 6. Aldersforhold særskilt for Land- og Bybefolkning.
- 7. Fødte af Mandkjøn og Kvindekjøen 1770—1776 stiftsvis.
- 8. Døde af Mandkjøn og Kvindekjøen samt Ægteviede 1770—1776 stiftsvis.
- 9. Gifte, Fødte og Døde 1784 stiftsvis.
- 10. Fødte og Døde 1735—1759 stiftsvis, aarlige Opgaver.
- 11. Do. 1760—1784 do., do.
- 12. Do. 1735—1784 for hele Norge, do.
- 13. Do. for de to Perioder 1735—1759 og 1760—1784, stiftsvis.
- 14. Do. for de to Perioder 1760—1774 og 1775—1784, do.
- 15. Do. i Middeltal af Aarene 1775—1784 samt Forholdstal.

**Bilag 3. Opgaver og Beregninger over Antallet af Norskfødte
bosatte i Udlandet 1850—1880.**

	1850.	1860.	1870.	1880.	1880.	
					M.	K.
1. Europa.						
Sverige	-	1 670	2 570	4 433	2 606	1 827
Danmark ¹⁾	*1 239	*1 850	2 936	2 823	1 288	1 535
Island og Færøerne	-	-	-	20 ?	15 ?	5
Finland ²⁾	-	10 ?	50 ?	196	133	63
Rusland.....	-	30 ?	40 ?	50 ?	35 ?	15 ?
Tyskland ²⁾	-	1 440 ?	*1 623	1 830	1 342	488
Holland } ²⁾	-	100 ?	120 ?	{ 100 ?	100 ?	50 ?
Belgien }.....	-			{ 50 ?		
England ¹⁾	-	*561	*1 048	*2 242	1 781	*461
Skotland } ²⁾	-	133 ?	253 ?	530 ?	444 ?	86 ?
Irland }.....	-					
Frankrige }.....	-			200 ?	150 ?	50 ?
Portugal }.....	-			50 ?	30 ?	20 ?
Spanien }.....	-					
Italien }.....	-			50 ?	b. 33 ?	17 ?
Schweiz } ²⁾	-	300 ?	350 ?	49	29	20
Østerrige }.....	-			*44	28 ?	16 ?
Ungarn }.....	-			10 ?	7 ?	3 ?
Balkanhalvøen }.....	-			10 ?	7 ?	3 ?
Ialt Europa	4 000 ?	*6 094	8 990	12 687	8 028	4 659
2. Amerika.						
De Forenede Stater ²⁾	12 512	43 995	114 247	181 729	102 349	79 380
Kanada ²⁾	10 ?	100 ?	275	830	500	330
Andre Lande i Amerika ²⁾	10 ?	20 ?	40 ?	50 ?	30 ?	20 ?
Ialt	12 532	44 115	114 562	182 609	102 879	79 730
3. Australien.						
Britiske Kolonier } ²⁾	10 ?	50 ?	*132	{ *1 440	*994	*446
Andre — }.....				{ *590	*409	*181
Ialt	10 ?	50 ?	132	2 030	1 403	627

¹⁾ De med * betegnede Opgaver ere ansatte efter et Skjøn støttet paa forhaandenværende Opgaver enten over Antallet af Skandinaver eller Norske og Svenske eller af Norske i andre Tællingsaar eller paa andre Kilder.

²⁾ De med ? mærkede Opgaver ere ansatte efter et ganske løst Skjøn og forsvarer blot sin Plads som Fyldningsopgaver.

³⁾ For de Forenede Stater gjælder Opgaven Censusedagen d. v. s. 1ste Juni; indtil 31te December i vedkommende Aar antages Antallet forøget med 869 i 1860, 9941 i 1870 og 8457 i 1880.

	1850.	1860.	1870.	1880.	1880.	
					M.	K.
4. Asien ¹⁾	10 ?	15 ?	20 ?	30 ?	18 ?	12 ?
5. Afrika ¹⁾	20 ?	30 ?	60 ?	*120	72 ?	48 ?
6. Sømænd paa fremmede Skibe ²⁾	100 ?	200 ?	300 ?	400 ?	400 ?	-
Rekapitulation.						
1. Europa ¹⁾	4 000 ?	6 094	8 990	12 687	8 028	4 659
2. Amerika	12 532	44 115	114 562	182 609	102 879	79 730
3. Australien ¹⁾	10 ?	50 ?	132 ?	2 030	1 403	627
4. Asien ¹⁾	10 ?	15 ?	20 ?	30 ?	18	12
5. Afrika ¹⁾	20 ?	30 ?	60 ?	*120	72	48
6. Sømænd paa fremmede Skibe ²⁾	100 ?	200 ?	300 ?	400 ?	400	-
Tilsammen	16 672	50 504	124 064	197 876	112 800	85 076
Heraf de Forenede Stater og Australien	12 522	44 045 ³⁾	114 379 ³⁾	183 759 ³⁾	103 752 ³⁾	80 007
Andre Lande	4 150	6 459	9 685	14 117	9 048 ⁴⁾	5 069

¹⁾ Se Anm. 2 foregaaende Side.

²⁾ De her opførte Tal, der angaa de norske Søfolk, som ikke ere medregnede andetsteds i Udlandet, fordi de paa Tællingsdagen vare underveis ombord paa fremmede Skibe, ere høist usikre og de virkelige Tal muligens betydeligt større.

³⁾ Se Anm. 1 foregaaende Side.

⁴⁾ Se Anm. 3 foregaaende Side.

**Bilag 4. Approximativ Beregning over Norskfødte bosatte i
Udlandet 1855—1885 fordelte efter Kjøen.¹⁾**

	1855.	1865.	1875.	1885.
	1	2	3	4
De Forenede Stater:				
Mandkjøn (56.3 %).....	17 613	33 731	89 928	157 640
Kvindekjøn (43.7 %).....	13 672	26 182	69 802	122 360
Sum	31 285	59 913	159 730	280 000
Australien:				
Mandkjøn (69 %).....	21	48	1 050	1 380
Kvindekjøn (31 %).....	9	22	472	620
Sum	30	70	1 522	2 000
Andre Lande:				
Mandkjøn (64 %).....	3 264	5 056	7 488	10 880
Kvindekjøn (36 %).....	1 836	2 844	4 212	6 120
Sum	5 100	7 900	11 700	17 000
Tilsammen:				
Mandkjøn.....	20 898	38 835	98 466	169 900
Kvindekjøn.....	15 517	29 048	74 486	129 100
Sum	36 415	67 883	172 952	299 000
Samme procentvis:				
Mandkjøn.....	57.4	57.2	56.9	56.8
Kvindekjøn.....	42.6	42.8	43.1	43.2
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0

¹⁾ Beregningen er væsentlig bygget paa de i Bilag 3 meddelte specielle Opgaver, Hensyn taget til den oversøiske Udvandrings Størrelse i de mellemliggende Aar.

Bilag 5. Fortegnelse over endel Kjøbstæder, for hvis Vedkommende det i Tabellerne for 1825, 1835, 1845 og 1855 opførte Folketal indbefatter Folkemængde i Forstæder paa Landets Grund.

Kjøbstæder.	Folketal 1825.		Folketal 1835.		Folketal 1845.		Folketal 1855.	
	inkl. Forstæder.	paa Kjøbstadgrund.	inkl. Forstæder.	paa Kjøbstadgrund.	inkl. Forstæder.	paa Kjøbstadgrund.	inkl. Forstæder.	paa Kjøbstadgrund.
	1	2	3	4	5	6	7	8
Kristiania	19 061	15 360	23 121	18 305	31 703	25 677	38 958	31 715
Fredrikshald	4 612	4 612	4 921	4 921	5 790	5 420	7 408	6 854
Moss	2 863	1 741	3 277	2 071	4 023	3 753	4 339	4 055
Skien	2 254	1 865	2 625	2 158	3 677	2 437	4 024	2 738
Kragerø	1 416	1 416	1 616	1 616	2 740	1 859	3 233	2 213
Arendal	3 202	1 911	3 229	1 962	3 562	2 192	4 456	2 744
Stavanger	3 777	3 777	4 857	4 857	8 646	6 619	11 717	11 717
Bergen	20 844	19 554	22 839	21 458	23 529	22 341	25 797	24 512
Trondhjem	11 639	11 639	12 358	12 358	14 778	13 819	16 012	14 883
Tilsammen	69 668	61 875	78 843	69 706	98 448	84 117	115 944	101 431
Heraf Forstæder paa Landets Grund	7 792	-	9 137	-	14 331	-	14 513	-

I det i Folketællingstabellerne for 1855 Side 51 anførte Tal for Kjøbstædernes Folkemængde i 1801 fragaar: 1) for Kristianas Vedkommende Forstaden Oslo med 694 Indb., 2) Ladestedet Porsgrund med Herre 1883 Indb. samt 3) Bergens Forstæder Sandviken, Möhlenpris m. m. med 1196 Indb., tilsammen 3773 Indb.

**Bilag 6. Beregning over Byernes Folkemængde i Aarene 1801,
1815, 1825, 1835, 1845, 1855, 1865 og 1875 efter de i Aaret
1885 gjældende Grænser.**

	1801.	1815.	1825.	1835.	1845.	1855.	1865.	1875.
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ifølge Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1856—1865 Side 192 udgjorde Byernes Folkemængde efter de i 1865 gjældende Grænser....	93 569	94 633	119 099	134 545	163 726	203 265	266 292	
I Tabeller vedk. Folkemængdens Bevægelse i Aarene 1871—1875 Side 1 er endvidere medtaget:								} 330 392
Forstæder indlemmede i Drammen ¹⁾	* 500	* 500	* 600	* 720	* 1 000	1 400	2 135	
Do. do. Fredrikstad....	* 200	* 200	* 300	* 400	* 500	750	2 013	
Do. do. Stavanger.....	-	-	-	-	* 100	* 140	200	
Skudeneshavn.....	98	100	142	200	591	628	737	
Endvidere tilkommer:								
Forstæder indlemmede i Kristiania.....	³⁾ * 500	* 200	⁴⁾ ÷ 200	* 400	* 600	800	8 711	18 970
Do. do. i Bergen.....	1 196	1 024	1 292	1 381	1 470	1 942	2 699	4 883
Do. do. - Stavanger....	* 200	* 200	* 300	* 400	* 500	* 760	* 1 150	1 357
Do. do. - Moss.....	* 300	* 300	* 350	* 350	* 400	* 450	* 415	631
Do. do. - Aalesund.....	-	-	-	-	-	123	902	1 194
Do. do. - Grimstad.....	* 150	* 150	* 200	* 300	* 350	* 500	* 720	948
Mosjøen.....	* 80	* 80	* 100	* 120	* 150	169	379	774
Andre Byudvidelser....	* 200	* 200	* 250	* 300	* 350	* 400	* 580	679
Tilsammen	96 993	97 587	122 433	139 116	169 737	211 327	286 933	359 828

¹⁾ De med * mærkede Tal grunde sig mere eller mindre paa Beregning eller skjønsmæssig Ansættelse, idet man hovedsagelig har taget Hensyn til Tilvæksten i vedkommende Byer eller i de Landdistrikter, hvorfra Forstæderne have været udskilte; disse Opgaver ere derfor utjenlige til at vise Folkemængden i de specielt nævnte Forstæder, medens dog Beregningens samlede Resultat antages at være tilnærmelsesvis rigtigt. De øvrige Opgaver ere udelukkende (eller, hvor Tallene ere afrundede, væsentlig) byggede paa Folketællingerne.

²⁾ Jfr. Folkem. Bevæg. 1871—1875 S. 12, hvor paa Grund af Sammenligning med tidligere Aar Bydistrikternes Grænser ere optrukne paa en fra Folketællingen af 1875 noget forskjellig Maade, idet denne foruden de for Aarene 1871—1875 medtagne Byer tillige indbefatter det i 1875 nyoprettede Ladested Mosjøen med 774 Indb., desuden Forstæder til Aalesund med 1194 Indb., samt nogle med Larvik, Vardø og Hammerfest forenede Territorier med henh. 60, 48 og 20 Indb., hvorimod 90 Indb. fra Arendal er overgaaet til Landdistriktet, hvorved fremkommer et samlet Tillæg af 2006 Indb. og en samlet Bybefolkning i 1875 af 332 398.

³⁾ Nemlig Rettelse i den i Tabellerne for 1856—1865 opførte Folkemængde for 1801: + 300; forøvrigt 200.

⁴⁾ Nemlig Rettelse i den sammesteds opførte Folkemængde ÷ 500, jfr. Bilag 10, Anm. 2; forøvrigt 300.

Bilag 7. Fortegnelse over norske Kjøbstæder i 1769 og Ladesteder i 1801 med Oplysning om de senere nyoprettede Kjøbstæder og Ladesteder samt om de vigtigste Byudvidelser.

De ved Folketællingen af 1769 eksisterende 23 Kjøbstæder vare, ordnede efter Størrelsen, samt med tilføjet Angivelse af deres civile Folkemængde i 1769:

1. Bergen	13 735
2. Kongsberg	8 086
3. Kristiania	7 496
4. Trondhjem	7 478
5. Fredrikshald	3 834
6. Kristiansand	3 034
7. Larvik	2 424
8. Bragernes	2 405
9. Stavanger	2 154
10. Strømsø	2 037
11. Skien	1 809
12. Arendal	1 540
13. Fredrikstad	1 375
14. Tønsberg	1 281
15. Moss	1 196
16. Kristiansund	1 151
17. Kragerø	941
18. Risør	931
19. Molde	707
20. Holmestrand	688

Tilsammen 64 302¹⁾

Ved Forordn. af 5te September 1787 fik Hammerfest og Vardø samt ved Forordn. af 20de Juni 1794 Tromsø Kjøbstadrettigheder.

Ved Reskr. af 4de December 1807 fik Ladestedet Porsgrund Kjøbstadrettighed.

I 1811 forenedes Bragernes og Strømsø til en Kjøbstad under Benævnelsen Drammen.

Siden 1814 ere følgende nye Kjøbstæder tilkomne:

1. Bodø, L. 20de Mai 1816.
2. Grimstad, L. 6te Juni 1816, før Ladested.
3. Lillehammer, L. 7de Aug. 1827.
4. Vadsø, L. 22de Juli 1833.
5. Levanger, L. 18de Mai 1836.
6. Sarpsborg, L. 9de Aug. 1839.
7. Flekkefjord, L. 8de Aug. 1842, før Ladested.
8. Drøbak, L. 20de Aug. 1842, før Ladested.
9. Brevik, L. 23de Juni 1845, før Ladested.
10. Sandefjord, L. 23de Juni 1845, før Ladested.
11. Aalesund, L. 13de April 1848, før Ladested.
12. Hamar, L. 26de April 1848.
13. Hønefoss, L. 3die Septbr. 1851.
14. Kongsvinger, L. 15de April 1854.
15. Gjøvik, L. 21de Januar 1860.
16. Hagesund, L. 3die Marts 1866, før Ladested.

¹⁾ Efter en i Bureauet beroende haandskrevet Opgave der, som det vil sees, er lidt forskjellig fra det i Indledningen Side 16 anførte Folketal.

Som Ladesteder regnedes i 1801:

1. Mandal	1 639
2. Porsgrund	1 529
3. Drøbak	1 093
4. Brevik	944
5. Egersund	684
6. Flekkefjord	596
7. Langesund	522
8. Farsund	496
9. Osebakken	ca. 400
10. Son	379
11. Sandefjord	373
12. Grimstad	362
13. Aasgaardstrand	285
14. Tvedestrand	260
15. Aalesund	226
16. Stathelle	215
17. Hølen	171
18. Sogndal	104
19. Lillesand	99

Tilsammen 10 377

Af disse ere ifølge foranstaaende Porsgrund, Drøbak, Brevik, Flekkefjord, Sandefjord, Grimstad og Aalesund overgaaet til Kjøbstæder, hvorhos Osebakken ved Lov af 20de August 1842 blev forenet med Kjøbstaden Porsgrund.

Følgende Ladesteder ere tilkomne:

1. Holmsbo) regnedes først ved Folketællingen af 1845 som Lade-
2. Hvitsten) steder, men har antagelig ældre Rettigheder. ¹⁾
3. Svelvik, L. 19de Aug. 1845.
4. Namsos, L. 7de Juni 1845, traadt i Kraft i 1846.
5. Hangesund, L. 26de Aug. 1854, Kjøbstad fra 1ste Januar 1867.
6. Stenkjær, L. 7de Mai 1857.
7. Skudeneshavn, L. 11te Juni 1857.
8. Horten, L. 28de September 1857.
9. Sandnes, L. 14de April 1860.
10. Florø, L. 16de Mai 1860.
11. Kopervik, L. 3die Marts 1866.
12. Mosjøen L. 11te April 1874.

Af større Byudvidelser kan mærkes:

1. Ved Lov 9de August 1839 blev de ved Moss beliggende Forstæder: Værlesanden med Østre Værlen og Radet med Krogs vold fra 1ste Januar 1840 henlagte under Kjøbstadens Jurisdiktion, hvorved Moss fik en Forøgelse af omtrent 1000 Indbyggere.
2. Ved Lov 12te Juli 1848 henlagdes Stavanger Forstæder med en Folkemængde den 31te December 1845 af 2027 under nævnte By.
3. Ved Lov 26de August 1854 blev Skien fra 1ste Januar 1856 udvidet med Forstæder med en Folkemængde pr. 31te December 1855 af 1286.
4. Ved Lov 5te August 1857 blev Kristiania udvidet med Forstæder, der ved Udgangen af 1855 havde en Folkemængde af 9551 og ved Overgangstiden (1ste Januar 1859) omtrent 10 800.

¹⁾ I de i Budstikken 7de Aargang Side 451 og 473 meddelte Folketællingsopgaver regnes Hvitsten og Holmsbo som Strandsteder.

5. Ved Lov 3die Mai 1860 henlagdes Forstæder med omtrent 1000 Indbyggere under Kragerø.
6. Ved Lov 6te Juni 1863 omtrent 1400 Indbyggere under Trondhjem.
7. Ved Lov 3die Marts 1866 omtrent 2100 Indbyggere under Fredrikstad.
8. Ved Lov 22de Mai 1869: 2894 Indbyggere under Drammen.
9. Ved Lov 3die Juni 1874 under Aalesund omtrent 1100 Indbyggere.
10. Ved Lov 18de Mai 1876 under Bergen Forstæder med en Folkemængde 31te December 1875 af 4883.
11. Lov 12te Mai 1877 under Kristiania Forstæder med en Folkemængde den 31te December 1875 af 18 970 og ved Overgangstiden 1ste Januar 1878 af 24 980.
12. Ved Lov 4de Mai 1878 under Stavanger Forstæder med en Folkemængde 31te December 1875 af 1357.

Nærmere Oplysninger om Byudvidelser m. m. ere meddelte i Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1851—1870 Side IV, 1871—1875 Side 81, 1876—1880 Side 69.

Bilag 8. Approximativ Beregning over

	Kristiania.						Andre			
	Folke- mængde 1ste Januar (ifølge de aarlige Tællinger).	Over- skud af Fødte.	Over- skud af Ind- flyttede.	Over- søisk Ud- vand- ring.	Over- skud af anden Ind- flyt- ning.	Netto tilvæxt.	Folke- mængde 1ste Januar.	Over- skud af Fødte.	Over- skud af Ind- flyttede.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1871	1) 66 657	1 125	916	736	1 652	2 041	-	229 102	2 879	544
1872	68 698	1 000	771	1 069	1 840	1 771	-	232 525	3 013	708
1873	70 469	1 043	1 213	780	1 993	2 256	-	236 246	3 245	1 854
1874	72 725	1 031	1 286	156	1 442	2 317	-	241 345	2 822	3 200
1875	75 042	1 164	660	182	842	1 824	-	247 407	3 273	3 162
1876	2) 76 866	1 290	866	129	995	2 156	-	255 532	3 672	2 597
1877	79 022	1 544	1 235	107	1 342	2 779	-	262 641	4 696	2 569
1878	3) 81 801	2 351	3 845	181	4 026	6 196	24 980	275 156	4 633	2 296
1879	112 977	2 404	1 420	566	1 986	3 824	-	283 225	5 113	1 564
1880	116 801	2 183	423	2 262	2 685	2 606	-	291 302	4 685	1 532
1881	119 407	2 000	629	2 087	2 716	2 629	-	294 455	4 190	3 705
1882	122 036	1 810	- 1 422	2 553	1 131	388	-	294 940	4 043	4 152
1883	122 424	2 248	- 517	1 529	1 012	1 731	-	294 951	4 563	3 655
1884	124 155	1 918	1 464	1 154	2 618	3 382	-	295 859	4 824	1 959
1885	4) 127 537	1 880	610	1 011	1 621	2 490	-	298 724	5 154	1 500
1886	4) 130 027	-	-	-	-	-	-	302 378	-	-
1871—1875	-	5 363	4 846	2 923	7 769	10 209	-	-	15 232	9 468
1876—1880	-	9 772	7 789	3 245	11 034	17 561	24 980	-	22 799	7 494
1881—1885	-	9 856	764	8 334	9 098	10 620	-	-	22 774	14 971
I de siden 1876 indlemmede Forstæder udgjorde eller beregnedes										
5) 1876	18 970	- 35	2 660	5	2 665	2 625	-	8 460	57	98
1877	21 595	271	3 114	1	3 115	3 385	-	7 775	51	27
1878	24 980	-	-	-	-	-	24 980	2 603	35	22
1879	-	-	-	-	-	-	-	1 520	-	-
1880	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-
1881	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-
1882	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-
1883	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1876—1880	-	236	5 774	6	5 780	6 010	24 980	-	143	147
1881—1885	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Efter Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1871.

2) Efter den almindelige Folketælling. I Statistiske Meddelelser for Christiania By, udarbejdet

3) Det her opførte Tal viser Kristianias Folkemængde efter de den 31te December 1877 gjældende

4) Ifølge Norges officielle Statistik, Tredie Række No. 53: De kommunale Folketællinger i Norges Byer ende Christiania By, derimod 130 790, altsaa 763 flere, hvilket har sin Grund i en afvigende Optællingskommunale Optælling, hvorved ogsaa Beregningerne over den aarlige Tilvæxt synes at give mere

5) I Aarene 1871—1875 antages Nettotilvæksten i de siden 1/1 1871 indlemmede Forstæder og i det i 1874: 1545 og i 1875: 1527, hvoraf paa Kristiania Forstæder skulde falde henholdsvis 1060, 1100, anførte Opgave over Bybefolkningens Tilvæxt, naar man vil beregne Byernes Tilvæxt efter de i

Bybefolkningens aarlige Tilvæxt 1871—1885.

Byer.				Samtlige Byer							
Over- søisk Ud- vand- ring.	Over- skud af anden Ind- flyt- ning.	Netto- tilvæxt.	Folke- mæng- de pr. 1ste Januar i de fra Land- distrik- terne indlem- mede Dele.	Folke- mængde 1ste Januar.	Over- skud af Fødte.	Over- skud af Ind- flyttede.	Over- søisk Ud- vand- ring.	Over- skud af anden Ind- flyt- ning.	Netto- tilvæxt.	Folke- mæng- de pr. 1ste Januar i de fra Land- distrik- terne indlem- mede Dele.	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
2 261	2 805	3 423	-	295 759	4 004	1 460	2 997	4 457	5 464	-	1871
2 592	3 300	3 721	-	301 223	4 013	1 479	3 661	5 140	5 492	-	1872
1 946	3 800	5 099	-	306 715	4 288	3 067	2 726	5 793	7 355	-	1873
600	3 800	6 022	40	314 070	3 853	4 486	756	5 242	8 339	40	1874
378	3 540	6 435	1 690	322 449	4 437	3 822	560	4 382	8 259	1 690	1875
403	3 000	6 269	840	332 398	4 962	3 463	532	3 995	8 425	840	1876
301	2 870	7 265	5 250	341 663	6 240	3 804	408	4 212	10 044	5 250	1877
377	2 673	6 929	1 140	356 957	6 984	6 141	558	6 699	13 125	26 120	1878
851	2 415	6 677	1 400	396 202	7 517	2 984	1 417	4 401	10 501	1 400	1879
3 732	2 200	3 153	-	408 103	6 868	1 109	5 994	4 885	5 759	-	1880
5 617	1 912	485	-	413 862	6 190	3 076	7 704	4 628	3 114	-	1881
5 652	1 500	109	120	416 976	5 853	5 574	8 205	2 631	279	120	1882
4 655	1 000	908	-	417 375	6 811	4 172	6 184	2 012	2 639	-	1883
3 259	1 300	2 865	-	420 014	6 742	495	4 413	3 918	6 247	-	1884
2 900	1 400	3 654	-	426 261	7 034	890	3 911	3 021	6 144	-	1885
-	-	-	-	432 405	-	-	-	-	-	-	1886
7 777	17 245	24 700	1 730	-	20 595	14 314	10 700	25 014	34 909	1 730	1871—1875
5 664	13 158	30 293	8 630	-	32 571	15 283	8 909	24 192	47 854	33 610	1876—1880
22 083	7 112	7 803	120	-	32 630	14 207	30 417	16 210	18 423	120	1881—1885
Folkemængden og Tilvæxten før Indlemmelsen at have udgjort:											
2	100	155	840	27 430	22	2 758	7	2 765	2 780	840	1876
3	30	78	5 250	29 370	322	3 141	4	3 145	3 463	5 250	1877
5	27	57	1 140	27 583	35	22	5	27	57	26 120	1878
-	-	-	1 400	1 520	-	-	-	-	-	1 400	1879
-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	1880
-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	1881
-	-	-	120	120	-	-	-	-	-	120	1882
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1883
10	157	290	8 630	-	379	5 921	16	5 937	6 300	33 610	1876—1880
-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	120	1881—1885

af Christiania Magistrat, 2den Afdeling. I, Side 11 findes derimod Tallet 77 041.

Grænser; efter de den 1ste Januar 1878 gjældende, bliver Folkemængden til samme Tid 106 781.

udgjorde Folkemængden den 31te December 1885 som ovenfor anført 130 027, ifølge Statistiske Meddelelser angaa-
lingsmaade. I Analogi hermed har man ovenfor ogsaa for 1ste Januar 1885 fratrukket 763 fra Resultatet af den
regelmæssige Resultater. Derimod har man ikke fundet Grund til at gjøre Fradrag for de foregaaende Aar.

i 1875 nyoprettede Ladested Mosjøen approximativt at kunne anslaaes til: i 1871: 1384, i 1872: 1434, i 1873: 1474,
1120, 1140 og 1150 og paa Bergens Forstæder: 210, 220, 250, 300 og 303. Disse Tal blive at tillægge den i Tabellen
1885 gjældende Grænser.

Bilag 9. Fortegnelse over de norske Byer, der i 1885 havde over 2000 Indbyggere med Oplysning om deres Folketal i 1801, 1845 og 1885 samt deres aarlige Tilvækstsprocenter i Aarene 1801—1845, 1845—1885, 1865—1875 og 1875—1885.

Byer.	Folkemængde efter Grænser af 1885:			Aarlig Tilvækstsprocent:			
	1801.	1845.	1885.	1801—1845.	1845—1885.	1865—1875.	1875—1885.
	1	2	3	4	5	6	7
Kristiania ¹⁾	*12 423	33 777	130 027	2.25	3.43	3.7	3.0
Bergen ²⁾	18 127	23 811	47 075	0.61	1.72	2.5	1.8
Trondhjem ³⁾	*9 000	14 778	23 979	1.11	1.22	1.6	0.6
Stavanger ⁴⁾	*2 700	*9 146	23 911	2.75	2.43	1.9	1.0
Drammen ⁵⁾	*5 912	*9 376	19 601	1.03	1.86	2.2	0.4
Kristiansand.....	4 844	8 349	13 022	1.22	1.12	1.1	0.7
Fredrikshald.....	4 053	5 730	11 246	0.77	1.70	0.7	1.3
Fredrikstad ⁶⁾	*2 403	*3 216	11 212	0.65	3.17	3.5	1.5
Larvik.....	2 391	4 012	11 196	1.16	2.60	2.1	3.4
Kristiansund.....	1 624	3 163	9 790	1.49	2.87	2.8	2.6
Skien ⁷⁾	2 405	3 677	7 289	0.95	1.73	1.3	2.9
Tønsberg.....	1 543	2 245	7 034	0.84	2.90	1.3	2.7
Moss ⁸⁾	*2 048	*4 153	6 906	1.58	1.28	0.7	3.0
Aalesund.....	226	1 157	6 889	3.70	4.56	2.3	1.7
Horten.....	-	714	5 854	-	⁹⁾ 5.40	÷ 1.2	0.7

¹⁾ Angaaende Kristianias Folkemængde i Aarene 1801 og 1845 efter Byens daværende Territorium samt i de senere indlemmede Forstæder henvises til de i Bilag 10 meddelte Oplysninger, der ogsaa omfatte andre Tællingsaar. Som det vil sees, er den for Forstæderne opførte Folkemængde i 1845 og tidligere Aar for nogen Del bygget paa approximative Ansættelser. Den beregnede og for de senere Aar talte Folkemængde i hvert af Aarene 1846—1885 findes anført i Tabel 2.

²⁾ Bergens Folkemængde i Aarene 1801, 1845 og 1875 efter Byens daværende Territorium var henholdsvis 16 931, 22 341 og 34 388, jfr. Bilag 5.

³⁾ Trondhjems Folkemængde i 1801 og 1845 ligesaa 8848 og 13 819.

⁴⁾ Stavangers ligesaa 2466 og 6619. Med de i 1849 indlemmede Forstæder havde Stavanger den 31te December 1845 8646 Indbyggere, hvilket Folketal iberegnet et i 1867 indlemmet Distrikt (med en Folkemængde af 200 Indbyggere) i 1875 var steget til 20 288.

⁵⁾ Drammens Folkemængde var i 1801 og 1845 efter Byens daværende Grænser (1801: Bragernes og Strømsø med Tangen): 5412 og 8376.

⁶⁾ Fredrikstads ligesaa 2203 og 2716.

⁷⁾ Skiens ligesaa 1805 i 1801 og 2437 i 1845.

⁸⁾ Moss ligesaa i 1801: 1408, i 1835: 2071 og med de i 1840 indlemmede Forstæder 2980, hvilket Folketal i 1845 var steget til 3753 og i 1875 til 4449.

⁹⁾ 1855—1885: + 0.78 % aarlig.

Bilag 9 (Forts.). Fortegnelse over de norske Byer, der i 1885 havde over 2000 Indbyggere med Oplysning om deres Folketal i 1801, 1845 og 1885 samt deres aarlige Tilvæxtsprocenter i Aarene 1801—1845, 1845—1885, 1865—1875 og 1875—1885.

Byer.	Folkemængde efter Grænser af 1885:			Aarlig Tilvæxtsprocent:			
	1801.	1845.	1885.	1801—1845.	1845—1885.	⁵⁾ 1865—1875.	⁵⁾ 1875—1885.
	1	2	3	4	5	6	7
Tromsø	84	2 011	5 734	7.31	2.65	2.9	0.5
Haugesund	-	149	5 609	-	⁶⁾ 9.50	3.1	2.4
Kragerø ¹⁾	1 484	2 622	5 344	1.27	1.80	1.7	1.0
Arendal	1 698	2 192	4 583	0.57	1.86	1.9	1.1
Kongsberg	6 810	4 136	4 561	-1.12	0.24	-1.5	0.6
Mandal	1 639	2 304	3 991	0.76	1.38	0.5	-0.1
Hamar	-	-	3 773	-	⁷⁾ 4.44	2.0	4.4
Porsgrund ²⁾	*2 000	2 214	3 614	0.22	1.23	2.4	0.3
Sandefjord	373	794	3 159	1.69	3.51	3.1	2.5
Grimstad ³⁾	*512	*1 156	3 073	1.83	2.47	1.7	1.2
Østerrisør	1 295	2 008	2 845	0.98	0.88	0.6	1.3
Egersund	684	1 231	2 799	1.31	2.07	1.2	1.5
Sarpsborg	350	1 325	2 788	-	1.87	1.1	--1.8
Bodø	-	258	2 695	-	6.04	9.6	5.8
Vardø	94	193	2 417	1.61	6.52	4.5	5.6
Holmestrand ⁴⁾	1 159	1 708	2 319	0.87	0.77	0.6	0.5
Hammerfest	77	927	2 307	5.69	2.30	3.1	0.8
Vadsø	-	388	2 214	-	4.45	2.7	2.3
Brevik	944	1 455	2 187	0.97	1.02	0.4	-0.3
Drøbak	1 093	1 350	2 091	0.47	1.10	2.3	-0.0

¹⁾ Kragerø havde i 1801 efter de daværende Grænser 1284 Indbyggere og i 1845: 1859.

²⁾ Porsgrund ligesaa i 1801: 1529 og i 1835: 1572 samt med Osebakken 2218 i 1835 og 2214 i 1845.

³⁾ Grimstad ligesaa i 1801: 362, i 1845: 806 og i 1875: 1784.

⁴⁾ Holmestrand ligesaa i 1801: 863, i 1825: 1094 og med Tillæg af en senere indlemmet Forstad 1462 i 1825 og 1708 i 1845.

⁵⁾ Se Note 9, foregaaende Side.

⁶⁾ 1855—1885: + 5.69 % aarlig.

⁷⁾ o: 1855—1885.

Bilag 10. Specificeret Opgave over Folkemængden i Kristiania

Kristiania efter de gamle og nye Grænser.	1801.	1815.	1825.	1835.
	1	2	3	4
A. Kristiania efter de indtil 31te December 1858 gjældende Grænser..	1) 9 527	10 886	15 359	18 305
I 1859 indlemmede Forstæder:				
a) Oslo	694	730	803	871
b) Grønland, Lakkegaden m. m.	1 111	?	2 092	} 3 945
c) Enerhaugen m. m.	?	?	807	
Tilsammen Kristiania saaledes, som dets Grænser blev regnet i Folke- tællingstabellerne for 1825, 1835, 1845 og 1855 (A + a + b + c)	?	?	19 061	23 121
d) Andre i 1859 indlemmede For- stæder (o: Størstedelen af Sagene m. m.)	?	?	?	1 324
Tilsammen:				
B. Kristiania efter de fra 1ste Januar 1859 gjældende Grænser (A + a + b + c + d) ²⁾	²⁾ 12 227	13 586	²⁾ 20 261	24 445
e) I 1879 indlemmede Forstæder	?	?	?	?
C. Kristiania efter de fra 1ste Januar 1879 gjældende Grænser (B + e) ³⁾	ca. 12 423	ca. 13 786	ca. 20 559	ca. 24 845
Aker Sogns Landdistrikt (med Fradrag af Forstæderne) ³⁾	4 292	4 062	5 175	5 796
Tilsammen Kristiania og Aker	16 815	17 848	25 734	30 641

¹⁾ Naar Kristiania Bys Folkemængde i de i 1874 udgivne Tabeller vedkommende Folketællingerne i Tabel 31 Side 65 saumstedes og heller ikke 304 Indbyggere, bosatte paa Byens Grund under

²⁾ I Tabeller vedkommende Folkemængdens Bevægelse 1856—1865 Side 191 er Folkemængden efter

³⁾ For Aarene 1801—1855 er den her meddelte Opgave over Folkemængden i Kristiania med de senere lemmede Strøg vistnok forefindes for de vigtigste Forstæder, men ikke for det hele Territoriums Kristiania og Aker har sikre Opgaver over Resultaterne af de afholdte Folketællinger og Folke-regelmæssige Forandringer, nærme de ovenfor dels med Ledning heraf, dels med Ledning af virkelige Forhold.

i Aarene 1801—1885 efter ældre og nyere Grænser.

1845.	1855.	1865.	1875.	1885.	Kristiania efter de gamle og nye Grænser.
5	6	7	8	9	
25 677	31 715				A. Kristiania indtil de efter 31te December 1858 gjældende Grænser. I 1859 indlemmede Forstæder: a) Oslo. b) Grønland, Lakkegaden m. m. c) Enerhaugen m. m.
1 046	1 399				
4 980	5 844				
31 703	38 958				Tilsammen Kristiania saaledes, som dets Grænser blev regnet i Folketællingstabellerne for 1825, 1835, 1845 og 1855 (A + a + b + c). d) Andre i 1859 indlemmede Forstæder (o: Størstedelen af Sagene m. m.)
1 474	2 308				
33 177	41 266	57 382	76 866		Tilsammen: B. Kristiania efter de fra 1ste Januar 1859 gjældende Grænser (A + a + b + c + d). e) I 1879 indlemmede Forstæder.
?	ca. 800	8 711	18 970		
ca. 33 777	ca. 42 066	66 093	95 836	130 027	C. Kristiania efter de fra 1ste Januar 1879 gjældende Grænser (B + e). Aker Sogns Landdistrikt (med Fradrag af Forstæderne).
6 569	7 698	10 270	11 994		
40 346	49 764	76 363	107 830		Tilsammen Kristiania og Aker.

Aarene 1801 og 1825, Tabel 32, Side 79 angives til 8931, da er Fæstningens Folketal (292) deri ikke indbefattet, jfr. Aker Sogn, jfr. Budstikken, Syvende Aargang, Side 92 og 93.
de anførte Grænser regnet til 11 923 i 1801 og 20 759 i 1825, hvilket efter senere Undersøgelser ikke er ganske nøiagtigt. indlemmede Forstæder for nogen Del bygget paa Beregning, da direkte Opgaver over Folkemængden i de indvedkommende. Dette gjælder navnlig de for 1801, 1815 og 1825 anførte Tal. Da man imidlertid for det samlede mængden i Akers Landdistrikt bortset fra Forstadbefolkningen maa antages at have undergaaet forholdsvis Folkemængdens Øgning paa det egentlige Byterritorium beregnede Tal sig sandsynligvis temmelig nær det

Bilag II. Folkemængden i de tre nordiske Rigers Landdistrikter og Byer i Aarene 1800, 1820, 1840, 1860 og 1880.

Folkemængde:	Norge. ¹⁾		Sverige. ²⁾		Danmark. ³⁾		De tre nordiske Riger.	
	Landdistrikter.	Byer.	Landdistrikter.	Byer.	Landdistrikter.	Byer.	Landdistrikter.	Byer.
	1	2	3	4	5	6	7	8
1800	786 447	96 993	2 107 303	240 000	730 000	196 000	3 623 750	532 993
1820	866 600	110 900	2 321 690	263 000	ca. 866 000	ca. 230 000	4 054 290	603 900
1840	1 094 055	152 300	2 826 887	312 000	1 018 075	271 000	4 939 017	735 300
1860 ⁴⁾	1 361 837	246 816	3 413 728	446 000	1 225 362	383 000	6 000 927	1 075 816
1880	1 507 237	413 982	3 875 237	690 431	1 405 109	563 930	6 787 583	1 668 343
Aarlig Tilvæxt i absolute Tal:								
1800—1820	4 008	695	10 719	1 150	ca. 6 800	ca. 1 700	21 527	3 545
1820—1840	11 373	2 070	25 260	2 450	ca. 7 604	ca. 2 050	44 237	6 570
1840—1860	13 389	4 726	29 342	6 700	10 364	5 600	53 095	17 026
1860—1880	7 270	8 358	23 075	12 222	8 987	9 047	39 332	29 627
Aarlig Tilvæxt procentvis:								
1800—1820	0.48	0.68	0.48	0.46	ca. 0.86	ca. 0.80	0.56	0.63
1820—1840	1.17	1.59	0.99	0.86	ca. 0.81	ca. 0.82	0.99	0.99
1840—1860	1.11	2.44	0.95	1.81	0.93	1.74	0.98	1.92
1860—1880	0.51	2.62	0.64	2.21	0.69	1.95	0.62	2.22

¹⁾ Folkemængden, der for Norges Vedkommende gjælder Udgangen af de anførte Aar, er for December 1800 antaget at være den samme som 1ste Februar 1801. For de følgende Aar er Landdistrikternes Folkemængde (efter de i 1885 gjældende Grænser) beregnet ved at drage Byernes fra Rigets (i C. No. 1 1856—1865 Side 183 og nærværende Værk Tabel 1 angivne) Folkemængde. Byernes Folkemængde er for 1820 og 1840 beregnet paa følgende Maade: efter Side 17 ovenfor udgjorde deres Folkemængde 30te April 1815 11.02 Pct. og 27de November 1825 11.64 Pct. af Rigets, altsaa faar man, under Forudsætning af Procentforholdets jævne Stigen, ved Interpolation for 31te December 1820 et Procentforhold for Byerne af 11.35, hvilket giver 111 240; ligesaa for 1840: 12.22 Pct. og 152 304. Anvendes samme Fremgangsmaade for 1860 og 1880, faar man for 1860: 15.52 Pct. og 249 663 og for 1880: 20.99 Pct. og 403 054; for disse Aar har man imidlertid benyttet de i Tabel 2 meddelte Resultater af en mere detaljeret Beregning.

²⁾ De for Sveriges Vedkommende angivne Tal gjælder ligeledes Udgangen af det anførte Aar. Landdistrikternes Folkemængde (efter de for 1880 gjældende Grænser) er beregnet ved fra Rigets Folkemængde (Befolkningsstat. Ny följd. XXII: 2, Side 191) at drage Stædernes, til hvis officielle Folkemængde i Aarene 1820, 1840 og 1860 Tillæg ere gjorte for Gøteborgs siden 1860 indlemmede Forstæder samt approximativt for endel andre l. c. Side 188—190 nærmere omhandlede Udvidelser af Stædernes Territorium (Oskarshamn, Trelleborg, Skellefteå, Haparanda, Forstæder til Kristiansstad og Hernösand ÷ Malmköping og Arvika). — For 1800 havde alene Opgaver for Stockholm. Naar man til Stockholms Folketal i 1800 lægger de øvrige Stæders Folkemængde i 1805, udkommer en samlet Folkemængde af 241 565 (foruden endel til Gøteborgs og Bohus samt Gefleborgs Län hørende Militær i Pommern (l. c. Side 193). Dette Tal har jeg afrundet til 240 000, idet jeg har antaget, at Befolkningen i Sveriges mindre Stæder i Aarene 1800—1805 er tiltaget noget, uagtet Stockholms i samme Tidsrum aftog.

³⁾ For Danmarks Vedkommende gjælder de anførte Tal Folkemængden pr. 1ste Februar, altsaa ved et 11 Maaneder tidligere Tidspunkt end for Norge og Sverige. Landdistrikternes Folketal fremkommer, naar man fra de Side 13 anførte Tal drager Byernes, hvis Folkemængde er hentet fra Falbe-Hansens og Scharlings Statistik I, Side 566 med approximativt Tillæg for Aarhus i 1874 indlemmede Forstæder samt for Silkeborg, der først i 1845 fik Handelsrettigheder. For 1820 har man antaget, at Byernes Folketal ligesom i 1801 og 1840 udgjorde 21 Pct. af Rigets Folkemængde.

⁴⁾ I 1870 havde de norske Byer en Folkemængde af 317 555, de svenske af 539 952 og de danske af 452 000, tilsammen 1 309 507; den aarlige Tilvæxt udgjorde altsaa i Aarene 1870—1880 henholdsvis 9643, 15 048 og 11 193, tilsammen 35 884 eller procentvis beregnet 2.69 Pct., 2.49 Pct. og 2.24 Pct. samt overhovedet 2.45 Pct.

Bilag 12. Beregning over Frugtbarheden i 1875 i de forskellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1874, 1873, 1872 og 1871.

	De gifte Kvinders og Mødres Fødselsaar.								
	1856 eller før.	1851— 1855.	1846— 1850.	1841— 1845.	1836— 1840.	1831— 1835.	1826— 1830.	1821— 1825.	Til- sam- men.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Antallet af de i 1875 levende ægtefødte Børn, hvis Mødre vare fødte i ovenstaaende Aar og viede i Aarene: ¹⁾									
1874	186	2 253	2 472	1 000	363	161	17	1	6 453
1873	32	1 178	1 737	843	298	110	17	-	4 215
1872	8	815	1 823	1 006	338	101	11	-	4 102
1871	4	454	1 481	971	341	112	19	-	3 382
Tilsammen 1871—1874	230	4 700	7 513	3 820	1 340	484	64	1	18 152
Samlet Antal Kvinder, fødte i ovenstaaende Aar og viede i Aarene:									
1874	316	4 328	4 870	2 156	922	515	338	175	13 620
1873	77	3 162	4 853	2 523	1 043	542	330	181	12 711
1872	14	1 920	4 795	2 979	1 211	649	401	215	12 184
1871	-	1 099	4 544	3 193	1 327	669	396	244	11 472
Tilsammen 1871—1874	407	10 509	19 062	10 851	4 503	2 375	1 465	815	49 987
Procentvis beregnet antagelig Afgang ²⁾ ved Dødsfald, Udvandringsoverskud samt Mandens Dødsfald indtil Midten af Aaret 1875 fra Midten af Aarene:									
1874	1.7	2.0	2.0	2.0	2.2	2.2	2.6	3.0	17.7
1873	3.7	4.6	4.6	4.4	4.6	4.7	5.3	6.0	37.9
1872	6.0	7.5	8.0	7.3	7.2	7.4	8.0	9.2	60.6
1871	8.0	10.5	11.0	10.5	10.0	10.0	10.5	12.0	82.5

¹⁾ Efter Tabel 14 med beregnet Tillæg for de ægte Fødte, hvis Mødres Alder og Vielsesaar ikke har været anført.

²⁾ Udledet af Opgaver over Dødsfald blandt Mænd og Kvinder i 1876 fordelte efter Civilstand og Alder, idet Antallet af de Kvinder, der i Løbet af 1 Aar blive Enker, er udledet af det beregnede Antal af Dødsfald blandt gifte Mænd i de forskellige Aldersklasser, sammenholdt med Opgaver over gifte Mænds og Kvinders gjensidige Aldersforhold ved Udgangen af 1875.

Bilag 12 (Forts.). Beregning over Frugtbarheden i 1875 i de forskellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1874, 1873, 1872 og 1871.

	De gifte Kvinders og Mødres Fødselsaar.									
	1856 eller før.	1851— 1855.	1846— 1850.	1841— 1845.	1836— 1840.	1831— 1835.	1826— 1830.	1821— 1825.	Til- sam- men.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Herefter beregnet absolut Afgang indtil Midten af Aaret 1875 fra Midten af Aarene:										
1874	5	87	97	43	20	11	9	5	277	
1873	3	145	223	111	48	25	17	11	583	
1872	1	144	384	217	87	48	32	20	933	
1871	-	115	500	335	133	67	42	29	1 221	
Tilsammen 1871—1874	9	491	1 204	706	288	151	100	65	3 014	
De gifte Kvinder med Fra- drag af ovenstaaende:										
1874	311	4 241	4 773	2 113	902	504	329	170	13 343	
1873	74	3 017	4 630	2 412	995	517	313	170	12 128	
1872	13	1 776	4 411	2 762	1 124	601	369	195	11 251	
1871	-	984	4 044	2 858	1 194	602	354	215	10 251	
Tilsammen 1871—1874	398	10 018	17 858	10 145	4 215	2 224	1 365	750	46 973	
Frugtbarhedsprocenter:										
1874	59.8	53.1	51.8	47.3	40.2	31.9	5.2	0.59	48.4	
1873	43.2	39.0	37.5	35.0	29.9	21.3	5.4	-	34.8	
1872	} 92.3	{	45.9	41.3	32.8	30.1	16.8	3.0	-	36.5
1871			46.1	36.6	34.0	28.6	18.6	5.4	-	33.0
1871—1874	57.8	46.9	42.1	37.7	31.8	21.8	4.7	0.13	38.6	

Bilag 13. Beregning over Frugtbarheden i 1876 i de forskellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1875, 1874, 1873 og 1872.

	De gifte Kvinders og Mødres Fødselsaar.								
	1857 eller før.	1852— 1856.	1847— 1851.	1842— 1846.	1837— 1841.	1832— 1836.	1827— 1831.	1822— 1826.	Til- sam- men.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Antallet af de i 1876 levende ægtefødte Børn, hvis Mødre vare fødte i ovenstaaende Aar og viede i Aarene: ¹⁾									
1875	179	2 348	2 533	1 088	399	128	19	4	6 698
1874	48	1 307	1 889	859	326	100	16	3	4 548
1873	6	920	1 923	1 024	380	113	14	1	4 381
1872	4	495	1 472	1 074	399	130	17	1	3 592
Tilsammen 1872—1875	237	5 070	7 817	4 045	1 504	471	66	9	19 219
Samlet Antal Kvinder fødte i ovenstaaende Aar og viede i Aarene:									
1875	349	4 525	4 976	2 249	965	540	336	140	14 080
1874	116	3 392	5 202	2 656	1 096	565	356	208	13 591
1873	24	2 088	5 150	3 021	1 215	611	368	220	12 697
1872	2	1 223	4 637	3 458	1 400	745	432	246	12 143
Tilsammen 1872—1875	491	11 228	19 965	11 384	4 676	2 461	1 492	814	52 511
Procentvis beregnet antagelig Afgang ²⁾ ved Dødsfald, Udvandringsoverskud samt Mandens Dødsfald indtil Midten af Aaret 1876 fra Midten af Aarene:									
1875	1.7	1.9	2.0	2.0	2.2	2.2	2.6	3.0	17.6
1874	3.3	3.9	4.1	4.1	4.4	4.5	5.0	5.9	35.2
1873	5.3	6.3	6.9	6.5	6.5	7.0	7.6	8.8	54.9
1872	7.7	9.3	10.0	9.4	9.3	9.7	10.0	12.0	77.4

¹⁾ Efter Tabel 15 med beregnet Tillæg for de ægte Fødte, hvis Mødres Alder og Vielsesaar ikke har været anført.

²⁾ Udledet af Opgaver over Dødsfald blandt Mænd og Kvinder i 1876 fordelte efter Civilstand og Alder, idet Antallet af de Kvinder, der i Løbet af 1 Aar blive Enker, er udledet af det beregnede Antal af Dødsfald blandt gifte Mænd i de forskellige Aldersklasser, sammenholdt med Opgaver over gifte Mænds og Kvinders gjensidige Aldersforhold ved Udgangen af 1875.

Bilag 13 (Forts.). Beregning over Frugtbarheden i 1876 i de forskellige Aarsklasser af Kvinder gifte i Aarene 1875, 1874, 1873 og 1872.

	De gifte Kvinders og Modres Fødselsaar.								
	1857 eller før.	1852— 1856.	1847— 1851.	1842— 1846.	1837— 1841.	1832— 1836.	1827— 1831.	1822— 1826.	Til- sam- men.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Herefter beregnet absolut Afgang indtil Midten af Aaret 1876 fra Midten af Aarene:									
1875	6	86	100	45	21	12	9	4	283
1874	4	132	213	109	48	25	18	12	561
1873	1	132	355	196	79	43	28	19	853
1872	-	114	464	325	130	72	43	30	1 178
Tilsammen 1872—1875	11	464	1 132	675	278	152	98	65	2 875
De gifte Kvinder med Fra- drag af ovenstaaende:									
1875	343	4 439	4 876	2 204	944	528	327	136	13 797
1874	112	3 260	4 989	2 547	1 048	540	338	196	13 030
1873	23	1 956	4 795	2 825	1 136	568	340	201	11 844
1872	2	1 109	4 173	3 133	1 270	673	389	216	10 965
Tilsammen 1872—1875	480	10 764	18 833	10 709	4 398	2 309	1 394	749	49 636
Frugtbarhedsprocenter:									
1875	52.2	52.9	51.9	49.4	42.3	24.2	5.8	2.9	48.5
1874	42.9	40.1	37.9	33.7	31.1	18.5	4.7	1.5	34.9
1873	} 40.0	{ 47.0	40.1	36.2	33.5	19.9	4.1	0.50	37.0
1872			44.6	35.3	34.3	31.4	19.3	4.4	0.46
1872—1875	49.4	47.1	41.5	37.8	34.2	20.4	4.7	1.2	38.7

Bilag 14. Beregning over den Korrektion, der ved Sammenligningen mellem ægte Fødsler og Forældrenes Vielsesaar i Tabel 12 maa gjøres i Opgaverne over Antallet af Ægtevielser.

A a r.	Antal Ægtevielser indgaaede i			Korrektion for treaarige Perioder (\pm Antal Ægtevielser i $1\frac{1}{2}$ Maaned af Aaret n + Antal Ægtevielser i $1\frac{1}{2}$ Maaned af Aaret n - 3).			Antal Ægtevielser i Kalenderaarene (Treaarsummer).	Samme korrigeret til de Fødslerne vedkommende Aar endende 15de November.
	December.	Halvparten af November.	Tilsammen i nævnte $1\frac{1}{2}$ Maaned.	Aaret n.	Aaret n-3.	Korr.		
1876	1 374	826	2 200	1876	1873	- 320	41 939	41 619
1875	1 281	745	2 026	1875	1872	- 164	40 712	40 548
1874	1 251	824	2 075	1874	1871	- 184	38 837	38 653
1873	1 147	733	1 880	1873	1870	- 166	36 734	36 568
1872	1 237	625	1 862	1872	1869	- 178	35 088	34 910
1871	1 198	693	1 891	1871	1868	- 180	33 421	33 241
1870	1 109	605	1 714	1870	1867	+ 19	32 520	32 539
1869	1 081	603	1 684	1869	1866	+ 113	32 449	32 562
1868	1 066	645	1 711	1868	1865	+ 136	33 248	33 384
1867	1 080	653	1 733	1867	1864	+ 83	34 132	34 215
1866	1 130	667	1 797	1866	1863	+ 41	34 398	34 439
1865	1 227	620	1 847	1865	1862	- 80	34 772	34 692
1864	1 151	665	1 816	1864	1861	- 107	34 400	34 293
1863	1 120	718	1 838	1863	1860	- 117	33 968	33 851
1862	1 090	677	1 767	1862	1859	+ 120	33 573	33 693
1861	1 062	647	1 709	1861	1858	+ 122	34 435	34 557
1860	1 041	630	1 721	1860	1857	+ 130	35 218	35 348
1859	1 184	703	1 887	1859	1856	+ 74	35 252	35 326
1858	1 166	665	1 831	1858	1855	+ 132	34 768	34 900
1857	1 155	696	1 851	1857	1854	+ 154	35 055	35 209
1856	1 190	771	1 961	1856	1853	- 63	36 087	36 024
1855	1 214	749	1 963	1855	1852	- 413	35 745	35 332
1854	1 269	736	2 005	1854	1851	- 165	33 915	33 750
1853	1 194	704	1 898	1853	1850	- 134	32 011	31 877
1852	1 006	544	1 550	1852	1849	+ 277	31 402	31 679
1851	1 158	682	1 840	1851	1848	- 119	31 852	31 733
1850	1 111	653	1 764	1850	1847	- 202	31 464	31 262
1849	1 123	704	1 827	1849	1846	- 88	30 706	30 618
1848	1 102	619	1 721	1848	1845	- 2	31 229	31 227
1847	922	640	1 562	1847	1844	+ 83	31 612	31 695
1846	1 053	686	1 739	1846	1843	- 162	32 012	31 850
1845	1 118	601	1 719	1845	1842	- 237	31 033	30 796
1844	1 043	602	1 645	1844	1841	- 59	30 425	30 366
1843	981	596	1 577	1843	1840	- 62	29 730	29 668
1842	956	526	1 482	1842	1839	- 111	28 158	28 047
1841	1 041	545	1 586	1841	1838	- 250	26 145	25 895
1840	977	538	1 515	1840	1837	- 148	24 134	23 986
1839	873	498	1 371					
1838 ¹⁾	821	515	1 336					
1837	827	540	1 367					

¹⁾ De i Folketællingstabellerne for 1845 meddelte Tal vedkommende Folkemængdens Bevægelse for Aaret 1838 gjælde Tidsrummet fra 1ste Søndag i Advent 1837—31te December 1838 og indbefatte altsaa saavel December 1837 som December 1838.

Bilag 15. Beregning over den hjemmehørende Folkemængde i Aarene 1874—1876 og 1881—1885 fordelt efter ægteskabelig Stilling.

Kjøn og Alder.	Samlet Antal.		Ugifte.		Gifte.		Enkemænd (Enker) og Fraskilte.	
	1874—1876. (Sum for 3 Aar.)	1881—1885. (Sum for 5 Aar.)	1874— 1876.	1881— 1885.	1874— 1876.	1881— 1885.	1874— 1876.	1881— 1885.
	1	2	3	4	5	6	7	8
a) Mand-								
 kjøn:								
0—5 Aar	345 551	643 975	345 551	643 975	-	-	-	-
5—10 -	302 969	558 136	302 969	558 136	-	-	-	-
10—15 -	300 346	487 128	300 346	487 128	-	-	-	-
15—20 -	273 829	466 486	272 734	464 620	1 068	1 819	27	47
20—25 -	225 591	387 703	203 687	350 057	21 634	37 181	270	465
25—30 -	180 965	343 900	104 924	199 393	74 829	142 203	1 212	2 304
30—35 -	158 121	293 331	50 441	93 573	105 261	195 270	2 419	4 488
35—40 -	140 272	247 422	29 261	51 613	107 336	189 327	3 675	6 482
40—45 -	140 547	221 413	20 154	31 751	115 586	182 090	4 807	7 572
45—50 -	136 303	211 132	15 280	23 668	114 167	176 844	6 856	10 620
50—55 -	125 980	203 724	12 233	19 782	104 941	169 702	8 806	14 240
55—60 -	98 929	192 203	8 488	16 491	80 410	156 223	10 031	19 489
60—65 -	72 293	162 764	5 899	13 281	55 803	125 638	10 591	23 845
65—70 -	53 427	113 323	3 937	8 352	38 345	81 332	11 145	23 639
70—75 -	43 127	74 846	3 015	5 232	27 571	47 849	12 541	21 765
75Aarogderover	51 997	89 577	2 989	5 151	24 205	41 698	24 803	42 728
Tilsammen	2 650 247	4 697 063	1 681 908	2 972 203	871 156	1 547 176	97 183	177 684
b) Kvinde-								
 kjøn:								
0—5 Aar	335 714	618 685	335 714	618 685	-	-	-	-
5—10 -	295 345	543 197	295 345	543 197	-	-	-	-
10—15 -	290 552	475 422	290 552	475 422	-	-	-	-
15—20 -	271 601	463 444	266 821	455 287	4 644	7 925	136	232
20—25 -	246 983	419 905	197 611	335 966	48 730	82 847	642	1 092
25—30 -	204 553	389 132	102 931	195 811	99 270	188 846	2 352	4 475
30—35 -	174 588	344 455	55 309	109 123	114 495	225 894	4 784	9 438
35—40 -	153 382	288 462	36 659	68 942	109 131	205 241	7 592	14 279
40—45 -	149 064	248 840	27 472	45 862	110 710	184 813	10 882	18 165
45—50 -	147 020	231 141	23 200	36 474	107 560	169 103	16 260	25 564
50—55 -	133 739	221 456	18 523	30 671	94 393	156 304	20 823	34 481
55—60 -	106 991	211 800	13 555	26 835	70 593	139 746	22 843	45 219
60—65 -	81 012	176 828	9 892	21 590	46 825	102 207	24 295	53 031
65—70 -	61 889	127 910	6 671	13 788	30 066	62 139	25 152	51 983
70—75 -	52 916	89 020	5 492	9 240	20 574	34 611	26 850	45 169
75Aarogderover	70 513	118 897	7 115	11 997	15 548	26 217	47 850	80 683
Tilsammen	2 775 862	4 968 594	1 692 862	2 998 890	872 539	1 585 893	210 461	383 811

Bilag 16. Beregning over Fædrenes og Mødrenes Gjennemsnitsalder ved ægte samt ved uægte Fødsler i Aarene 1871—1875 og 1881—1885.

Forældrenes Alder, udtrykt ved Afstanden mellem deres og Børnenes Fødselsaar.	Antal ægte Fødsler 1871—1875.	Forældrenes		Antal ægte Fødsler 1881—1885.	Forældrenes		Antal uægte Fødsler 1881—1885.	Forældrenes	
		Gjennemsnitsalder. ¹⁾	Sum af Leveaar.		Gjennemsnitsalder. ¹⁾	Sum af Leveaar.		Gjennemsnitsalder. ¹⁾	Sum af Leveaar.
I. Fædrenes Alder:									
15—19	174	18.6	3 236	324	18.6	6 026	1 067	18.5	19 740
20—24	9 154	22.8	208 711	14 325	22.8	326 610	8 025	22.2	178 155
25—29	35 708	27.0	964 116	53 232	27.0	1 437 264	6 932	26.8	185 778
30—34	46 579	32.0	1 490 528	69 024	32.0	2 208 768	3 324	31.7	105 371
35—39	42 415	36.9	1 565 114	56 266	36.9	2 076 215	1 484	36.7	54 463
40—44	33 495	41.9	1 403 441	40 097	41.8	1 676 055	928	41.8	38 790
45—49	18 965	46.6	883 769	22 165	46.7	1 035 106	532	46.8	24 898
50—54	8 362	51.8	433 152	10 564	51.7	546 159	362	51.8	18 752
55—59	2 622	56.4	147 881	4 161	56.6	235 513	178	56.6	10 075
60—64	927	61.4	56 918	1 587	61.5	97 601	138	61.5	8 487
65—69	325	66.6	21 645	527	66.6	35 098	63	66.5	4 190
70—74	97	71.4	6 926	126	71.3	8 984	22	71.6	1 575
75Aar. derover	41	76.9	3 153	58	76.9	4 460	7	75.8	531
Ialt	198 864	36.1	7 188 590	272 456	35.6	9 693 859	23 062	28.2	650 805
II. Mødrenes Alder:									
15—19	1 330	18.6	24 738	1 963	18.6	36 512	1 442	18.4	26 533
20—24	23 343	22.6	527 552	33 078	22.6	747 563	9 112	22.2	202 353
25—29	49 027	27.0	1 323 729	70 909	27.0	1 914 543	7 428	26.7	198 328
30—34	50 167	32.0	1 605 344	72 692	32.0	2 326 144	3 512	31.7	111 330
35—39	42 667	36.9	1 574 412	56 193	36.9	2 073 522	1 655	36.7	60 739
40—44	26 032	41.6	1 082 931	30 807	41.6	1 281 571	652	41.6	27 123
45—49	5 995	46.1	276 370	6 304	46.3	291 875	87	46.0	4 002
50Aar. derover	221	50.5	11 161	381	50.7	19 317	14	51.2	717
Ialt	198 782	32.3	6 426 237	272 327	31.9	8 691 047	23 902	26.4	631 125

¹⁾ Gjennemsnitsalderen inden hver Aldersgruppe er bleven bestemt ved grafisk Konstruktion, for en Del støttet ved specielle analoge Opgaver udvisende Antallets Stigning eller Synkning fra det ene Aldersaar til det andet.

- No. 47. Norges Postvæsen 1886. (*Statistique postale.*)
 — 48. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1886. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
 — 49. Norges Fiskerier 1886. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 50. Norges indenrigske Skibsfart 1885. (*Mouvements du cabotage.*)
 — 51. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1885. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 52. Folkemængdens Bevægelse 1885. (*Mouvement de la population.*)
 — 53. Kommunal Folketælling i Norges Byer 1885. (*Recensement dans les villes.*)
 — 54. Jordbrug og Fædrift 1876—1885. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
 — 55. De offentlige Jernbaner 1886/87. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
 — 56. Distriktsfængsler 1885 og 1886. (*Prisons départementales.*)
 — 57. Skiftevæsenet 1885. (*Tableaux des successions et faillites.*)
 — 58. Skolestatistik 1883. (*Statistique de l'instruction publique.*)
 — 59. Norges Skibsfart 1886. (*Statistique de la navigation.*)
 — 60. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1887. (*Rapports consulaires.*)
 — 61. Arbejdslønninger 1875, 1880 og 1885. (*Gages des domestiques et salaires des ouvriers.*)
 — 62. Rekruteringsstatistik 1887. (*Statistique du recrutement.*)
 — 63. Norges Handel 1887. (*Statistique du commerce.*)
 — 64. Fattigstatistik 1884 og 1885. (*Statistique de l'assistance publique.*)
 — 65. Norges Sparebanker 1887. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
 — 66. Norges Postvæsen 1887. (*Statistique postale.*)
 — 67. Den norske Statstelegraf 1887. (*Statistique des télégraphes de l'Etat.*)
 — 68. Livs- og Dødstabeller 18^{71/72}—18^{80/81}. (*Tables de mortalité et de survie.*)
 — 69. Kriminalstatistiske Tabeller 1885. (*Statistique de la justice criminelle.*)
 — 70. Kriminalstatistik, Oversigt 1846—1885. (*Statistique de la justice criminelle. — Introduction et tableaux rétrospectifs.*)
 — 71. De Spedalske i Norge 1881—1885. (*Les lépreux en Norvège.*)
 — 72. Strafarbejdsanstalter 1886/87. (*Rapport sur les établissements pénitentiaires.*)
 — 73. De faste Eiendomme 1876—1885. (*Propriétés foncières.*)
 — 74. Skolestatistik 1884. (*Statistique de l'instruction publique.*)
 — 75. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1886. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 76. Distriktsfængsler 1887. (*Prisons départementales.*)
 — 77. Sindssygeasyllernes Virksomhed 1887. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
 — 78. Civil Retspleie 1886. (*Statistique de la justice civile.*)
 — 79. Kriminalstatistiske Tabeller 1886. (*Statistique de la justice criminelle.*)
 — 80. Norges Skibsfart 1887. (*Statistique de la navigation.*)
 — 81. Norges Fiskerier 1887. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 82. De offentlige Jernbaner 1887/88. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
 — 83. Skolestatistik 1885. (*Statistique de l'instruction publique.*)
 — 84. Folkemængdens Bevægelse 1881—1885. II. (*Mouvement de la population.*)
 — 85. Rekruteringsstatistik 1888. (*Statistique du recrutement.*)
 — 86. Strafarbejdsanstalter 1887/88. (*Rapport sur les établissements pénitentiaires.*)
 — 87. Norges Postvæsen 1888. (*Statistique postale.*)
 — 88. Skiftevæsenet 1886. (*Tableaux des successions et faillites.*)
 — 89. Fattigstatistik 1886. (*Statistique de l'assistance publique.*)
 — 90. Den norske Statstelegraf 1888. (*Statistique des télégraphes de l'Etat.*)
 — 91. Norges Sparebanker 1888. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
 — 92. Skolestatistik 1886. (*Statistique de l'instruction publique.*)
 — 93. Norges Handel 1888. (*Statistique du commerce.*)
 — 94. Kriminalstatistiske Tabeller 1887. (*Statistique de la justice criminelle.*)
 — 95. Sundhedstilst. og Medicinalforholdene 1887. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 96. Uddrag af Aarsberetninger fra de forenede Rigers Konsuler for Aaret 1888. (*Rapports consulaires.*)
 — 97. Norges Fabrik anlæg 1885. (*Établissements industriels.*)

Fortsættelse. (Suite.)

- No. 98. Civil Retspleie 1887. (*Statistique de la justice civile.*)
- 99. Norges Fiskerier 1888. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 100. Folkemængdens Bevægelse 1886. (*Mouvement de la population.*)
- 101. De offentlige Jernbaner 1888/89. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 102. Beretninger om Aunernes økonomiske Tilstand i Femaaret 1881—1885. Bind I—II. (*Rapports sur l'état économique des préfectures.*)
- 103. Sindssygeasylernes Virksomhed 1888. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 104. Norges kommunale Finantser 1884 og 1885. (*Finances des communes.*)
- 105. Norges Skibsfart 1888. (*Statistique de la navigation.*)
- 106. Folkemængdens Bevægelse, Oversigt 1866—1885. (*Mouvement de la population. — Aperçu général.*)

Hos H. Aschehoug & Co. erholdes ligeledes tilkjøbs følgende af det statistiske Centralbureau udgivne Værker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I. Jaugeage des navires. Christiania 1876.
II. Les marines marchandes. Christiania 1881. *III. A. Jaugeage des navires. (Renseignements complémentaires.) B. Les marines marchandes 1880—1886.* Christiania 1887.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Annuaire statistique de la Norvège. Première—Cinquième Année (1879—1884). Kristiania 1879—1884.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Første—Femte Aargang (1880—1884). Kristiania 1881—1884.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Sjette Aargang (1885—1886), Syvende Aargang (1887), Ottende Aargang (1888), Niende Aargang (1889). — *Annuaire statistique de la Norvège. Sixième Année (1885—1886), Septième Année (1887), Huitième Année (1888), Neuvième Année (1889).* Kristiania 1886—1889.

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Første—Syvende Bind (1882—1889). Kristiania 1883—1890. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)

Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet 31 Oktober 1889. Kristiania 1889.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.

19 Mai 1890.